Сто двадесет и пет година традиције Краљевачке основне школе – „Четврти краљевачки батаљон“

Мр Славољуб Васојевић, проф.

ОСНОВНА ШКОЛА ЧЕТВРТИ КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН

(1777-2016)

Традиција основног образовања у Краљеву – Карановцу – време Српске револуције

Средњовековно доба је време када су постављени темељи школства и просвете у манастиру Студеници. Поштујући традицију и културу, српски народ је у Новом веку добио своје прве школе у срединама близу манастира Жиче и Студенице. Прве нововековне школе су радиле у складу са историјским околностима и тадашњим народним животом. Из данашње перспективе све изгледа прескромно али су те школе биле клица из које је израсло данашње моћно образовно дрво.

Школа у Карановцу је постојала и пре Првог српског устанка. То тврди више аутора. Један од њих, Милан Ђ. Милићевић у Поменику из 1888. године, где помиње попа Николу Костића из Мрсаћа и каже да је "Књигу учио у Карановцу... у неког учитеља Тодора Рапе".Тај Никола је Карановачку школу похађао крајем XVIII века. Рођен је 1769. године у селу Мрсаћу, недалеко од Карановца. Запопио се у манастиру Моравица. Службовао је и у манастиру Жича. Помиње га и Сима Милутиновић Сарајлија, као попа Николу Драгачевца, који се истакао

као "полководац у време Карађорђево". Поп Никола је најпре служио при цркви јежевичкој, па је касније прешао у манастир Жичу. О њему је писао Сима Милутиновић Сарајлија као „витезу и мудрацу“ а зна се да је војевао уз Антонија Ристића Пљаку.[1] Поп Никола је био активни учесник и Другог српског устанка и постао поверљив човек кнеза Милоша. Сазидао је цркву у Врдилима, посвећену Богојављењу. Изнад врата цркве и данас стоји записано: "Мјесеца септемвра, ден 20, 1818, писа поп Стеван". "С Божијеју помоштију поче се изнова, а на старо(м) мест(у) божествени храм сеј с трудом кир Попа Николе Костића из села Мрсаћа сам (с) својим трудом поче и сврши и ништа у вилајет не дерзну помоћи ради, нити му ко поможе и једну пару, но сам својим трудом, за свој вечни спомен, и за опроштење грехова јего на втором пришествију и дома јего опште за опроштење их". Поп Никола је умро у селу Мрсаћу 13. априла 1819. године. Сахрањен је код врдилске цркве, с јужне стране, до самог олтара. На гробу му је плоча са овим записом: "Се лежит тјело кир свештенојереја Николаја Костића от села Мрсаћа, создатеља храма сего; храм сеј сочини за свој вечни спомен о свом труду на 1818. года, месеца априла ."[2]

[1] Антоније Ристић – Пљакић – вођа Првог устанка у Карановцу и Карађорђев зет
[2] Милан Ђ. Милићевић: Кнежевина Србија. Фототипско издање 2005, 668

Школе у Србији у првим деценијама XIX века

Прота Матеја Ненадовић

С обзиром на чињеницу да је писмених људи у Србији било веома мало и да су били врло тражени и цењени „ народ се и онда, у највећој ратној вреви, сећао да му треба школа и просвета, и он се трудио и подизао школе колико му је допуштало време". [3] И Још пре Првог српског устанка су постојале школе, које су организовали и издржавали ђачки родитељи. Око 1800.године помињу се школе у Београду, Карановцу, Лозници, Пожарвцу, Неготину...[4] Према подацима Андре Гавриловића крајем 1813.године, пред пропаст устанка у Србији је било

[3] Миленко Вукићевић:Школе и школовање за време Првог устанка 1804-1813. Државна штампарија Краљевине Србије, 1893, .8.
[4] Тихомир Р. Ђорђевић: Србија пре сто година. Београд, 1946, .88

око 40 школа и око 1500 ученика. Између осталих се наводи и постојање основне школе у Карановцу. Нема довољно учитеља, нема клупа, нема наменских школских зграда, све је импоровизација и сналажење у складу са околностима. О учитељу Јовану Ранчићу из Смедерева је записано: "До његовог доласка деца су у школи седела на земљи

Доситеј Обрадовић, први министар просвете

у нововековној Србији

као Турићи. Кад он дође онда се дозову дунђери и начине клупе, а деца заседну и наместе се како треба". [5]

Учитељи су били посебан проблем. У Србији их није било, па су долазили из Војводине. То су били људи различитих занимања, већином са недовршеним образовањем за тај посао, али и као такви су били од користи и постепено су подизали ниво образовања младих нараштаја. Учитељске плате су биле посебан проблем, који је решаван на више начина. Попечитељство је имало добру намеру и задатак да побољша материјални положај учитеља, али им историја и друштвене околности нису биле наклоњене. Није постојао план и програм

[5] Срећко Ђунковић, „Школство и просвета у 19.веку“, Београд 1971, 7.

наставе а уџбеници су били права реткост . Набављани су из Војводине. Писали су по кори, лишћу и другим глатким површинама. Хартија је била драгоцена, скупоцена и ретка роба. Писало се гушчијим пером. "Мастило" су правили од чађи, барута, угљена и разних боја из природе. Школска година није имала ни краја ни почетка. Ученици су били разног узраста; од 7 до 20 година. Женска деца нису ишла у школу. Телесне казне су биле редовна појава.

Хатишерифом из 1830. године, Турска је одобрила Србији, "да може имати власт постављати у земљи својој печатање књига... и школе ради воспитанија дјеце своје". Тако је Милош и ту бригу пребринуо и могао је другачије да се односи према школама. Очито је да је основно школство стагнирало после Првог устанка све до Хатишерифа. До тад је водио рачуна да му Турци не замере што оснива српске школе. Чак је и изјавио: "Деца сваког од нас имаће се где учити читању и писању и просвештавати".

После Хатишерифа 1830. и 1833.године, поред осталог, посебна пажња је поклоњена школству. У тачки 8. је писало: "Срби ће имати власт постављати у својој земљи печатање књига, болнице за своје болеснике и школе ради васпитанија дјеце своје". Ново време је тражило све више писмених људи. После тога нагло се повећао број школа и учитеља, а радило се и на школском законодавству. Тако је 1833. донет Устав народних школа у Кнежевини Србији. Овим законом су биле предвиђене две врсте основних школа: мале и редовне (нормалне). Мале школе да се отваране у селима и варошицама. У њима би радио по један учитељ. У тим школама ђаци су учили читање, писање, веронауку и рачун. Редовне школе су отваране у окружним центрима. Оне би имале три разреда и три учитеља. За сваки разред по једног. У њима би се поред предмета који се уче у малој школи учили још и српска граматика, земљопис, историја света и немачки језик. Следеће године је основано Попечитељство просвештенија. Први попечитељ је био Лазар Тодоровић. Већ 1835.године га је заменио Димитрије Давидовић. Он је направио попис основних школа и учитеља

у ондашњој Србији. На том списку је било 48 варошких и сеоских школа и 54 учитеља. Забележио је тада да ради и Основна школа у Карановцу. Учитељ је био Михаило Гашпаревић. [6]

Књаз Милош Обреновић је 1832.године за тутора школе у Крагујевцу поставио трговца Стојка Стојановића, а за директора београдске школе професора Атанасија Теодоровића. До тада су школе биле без икаквог стараоца (надзора). Милош је чак доносио одлуку о постављању учитеља. Димитрије Давидовић, пише у "Забавнику", 1833. година: Укупно има 38 школа, 43 учитеља и наводи места у којима постоје школе. Међу њима је била и школа у Карановцу.

Министар просвете или попечитељ просвештенија, Стефан Стефановић Тенка и директор школа, Петар Радовановић, обилазили су школе 1838.године по Србији. Том приликом су боравили и у Студеници. Из манастира су послали 24. јула 1838. године извештај кнезу Милошу где су предложили да се отвори школа у Студеници. Тада су написали да у Карановцу постоје два учитеља, "од који старији више од седам ученика нема, а правитељство од 200 талира за годину плаћа. Покорног сам мненија да се иста та друга школа у Карановцу будући је излишна сасвим укине и да од 200 талира будућем учитељу студеничком 100 талира у име плате годишње даде".[7]

Податак који сведочи о врло лошем стању школске зграде у Карановцу изнео је 1844.године начелник Карановачког среза који пише начелнику Чачанског округа , говорећи *да је школа у Карановцу слаба и да је за сада за учећу младеж тесна.* У обраћању Карановачке општине начелнику дато је обећање да ће се после изградње цркве *ново зданије за училиште подићи*.[8] Те исте године донет је закон о школама, познат као *Устројеније јавног училишног наставленија школа државних.* Тадашњи попечитељ просвете и црквених послова, Јован Стерија

[6] Димитрије Давидовић: Забавник за 1834. Крагујевац, 1834, Стр.4-8.
[7] Архив Србије, КК – XXXVIII – 97.
[8] Ковиљка Летић, „Основне школе у Чачанском округу 1804 – 1914“, Горњи Милановац 2000, 24.

Поповић, саставио је закон по коме су школе биле подељене на основне, трговачке, гимназије и више школе (лицеје). Карановачка школа је спадала у основне, четвороразредне.[9]

Вук Караџић

У Чачанском округу је 1845/ 1846.године било 5 школа, 6 учитеља и 216 ученика. Учитељи су били дужни били да направе списак ђака и воде евиденцију о уредном похађању наставе, као и да им на крају године издају сведочанство. Оснивање школа за женску децу било је 1846. У Карановцу је тада радила основна четвороразредна школа.[10] "Карановац је 1846. године има 303 куће и 1125 житеља. У месту има једна црква и једна школа".[11]

[9] Радомир Ристић – Вера Филиповић, „Школство у Карановцу – Краљеву током XIX века“ зборник радова*Рудо Поље – Карановац – Краљево,* Краљево 2000, 185.
[10] Зборник закона и уредби Кнежевине Србије, књига 2, 315
[11] Исто, 215.

СПИСАК Обштествене карановачке школе о успеху у наукама и о нравима ученика
У Карановцу, 1.августа 1840 лета, II течениија
Јован Бранковић, учитељ (АС, МПс, Н-343/1840)

ТАБЕЛА 1.

	Име и презиме ученика	**Годи-не**	**Место рођења**	**Отац, мати, тутор и њихово стање**	**Ко ли-ко..-***	**Где је досада учио**	**Примечание о успеху у наукама и о нравима**
1.	Алекса Петровић	15	Поповића	Петар отац доброг стања	4	У Карановцу	Добро се учи добро се влада
2.	Вуле Јаковљевић	15	Поповића	Стриц Радивоје средњег стања	4	У Карановцу	Добро се учи добро се влада
3.	Арсеније Ристић	12	Крановац	Отац средњег стања	4	У Карановцу	Добро се учи и влада се добро
4.	Јован Новаковић	10	Крановац	Отац доброг стања	4	У Карановцу	Добро се учи и влада се лепо
5.	Вуле Петровић	13	Крановац	Тутор Петар доброг стања	4	У Карановцу	Добро се учи и добро се влада
6.	Димитрије Стефановић	18	Горњани	Стриц слабог стања	5	У Карановцу	Прилично се учи добро се влада
7.	Тимотеј Костић	14	Крановац	Отац слабог стања	4	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
8.	Василије Георгијевић	15	Врањци	Отац слабог стања	4	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
9.	Марко Василијевић	15	Студеница	Стриц доброг стања	4	У манастиру Студеници	Добро се учи добро се влада
10.	Георгије Симић	14	Рајковац	Отац слабог стања	4	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
11.	Трифон Јевгенијевић	9	Крановац	Отац доброг стања	4	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
12.	Радоман Милутиновић	15	Крановац	Отац слабог стања	4	У Карановцу	Средње се учи и добро се влада
13.	Стојилко Милићевић	14	Карановац	Мати слабог стања	4	У Карановцу	Средње се учи и мирни је
14.	Јован Радоњановић	14	Рибница	Стриц доброг стања	4	У Карановцу	Средње се учи и слабо се влада
15.	Георгије Павловић	11	Крановац	Мати слабог стања	4	У Карановцу	Прилично се учи и мирни је
16.	Милан Тимонијевић	11	Миланова и	Отац средњег стања	4	У Карановцу	Слабо се учи и мирни је
17.	Петар Јовановић	12	Милочај	Отац средњег стања	4	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
18.	Јаков Јовановић	13	Крановац	Тутор Стефан доброг стања	5	У Карановцу	Добро се учи и добро се влада
19.	Анђелко Матовановић	11	Гриница	Отац доброг стања	2	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
20.	Марко Лазаревић	11	Крановац	Отац слабог стања	3	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
21.	Јосиф Стефановић	15	Крановац	Отац доброг стања	3	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
22.	Марко Стефановић	15	Рибница	Тутор Јевгеније доброг стања	3	У Карановцу	Слабо се учи и прилично се влада
23.	Милан Михаиловић	13	Закута	Отац средњег стања	3	У Карановцу	Слабо се учи и мирни је
24	Обрад Поповић	11	Ратина	Отац сирох	2	У Карановцу	Добро се учи и мирни је

.							
25.	Милан Тодоровић	10	Краљевац	Мати слабог стања	3	У Карановцу	Средње се учи и миран је
26.	Милан В. Поповић	12	Краљевац	Мати доброг стања	3	У Карановцу	Добро се учи и кротак је
27.	Лазар В. Поповић	10	Краљевац	Мати доброг стања	3	У Карановцу	Добро се учи и миран је
28.	Милован Јовановић	15	Тавник	Отац доброг стања	3	У Карановцу	Добро се учи и лепо се влада
29.	Милоје Миловановић	13	Краљевац	Отац слабог стања	4	У Карановцу	Слабо се учи и миран је
30.	Павле Поповић	13	Студеница	Отац доброг стања	3	У манастиру Студенице	Худо се учи и миран је
31.	Димитрије Димитријевић	12	Краљевац	Бројна средњег стања	3	У Карановцу	Добро се учи и миран је
32.	Богосав Николић	11	Краљевац	Отац доброг стања	2	У Карановцу	Добро се учи и кротак је
33.	Андреј Радовановић	16	Сирча	Отац доброг стања	4	У Карановцу	Средње се учи и миран је
34.	Павле Кибјановић	14	Рајац	Стриц средњег стања	4	У Карановцу	Добро се учи и добро се влада
35.	Петар Пауновић	10	Краљевац	Отац средњег стања	4	У Карановцу	Слабо се учи и миран је
36.	Вуле Ристић	12	Краљевац	Отац средњег стања	4	У Карановцу	Слабо се учи и добро се влада
37.	Милешко Стефановић	12	Подунавци	Мати слабог стања	4	У Карановцу	Худо се учи и добро се влада
38.	Георгије Стефановић	13	Краљевац	Отац доброг стања	4	У Карановцу	Слабо се учи и миран је
39.	Василије Минић	11	Рајковац	Отац слабог стања	2	У Карановцу	Худо се учи и слабо се влада
40.	Матар Јаковић	9	Краљевац	Отац доброг стања	3	У Карановцу	Слабо се учи и миран је
41.	Милош Ристић	8	Краљевац	Отац средњег стања	2	У Карановцу	Средње се учи и миран је
42.	Милан Антонијевић	10	Краљевац	Отац слабог стања	2	У Карановцу	Добро се учи и миран је
43.	Анђелија Васиљевић	15	Драчићи	Отац слабог стања	2	У Карановцу	Средње се учи и миран је
44.	Стефан Кнежевић	9	Краљевац	Отац доброг стања	2	У Карановцу	Добро се учи и кротак је
45.	Албијанко Радовић	15	Заклопача	Брат слабог стања	4	У Карановцу	Слабо се учи и миран је
46.	Матутин Петровић	14	Горачићи	Отац средњег стања	3	У Карановцу	Слабо се учи, средње се влада
47.	Јован Петровић	12	Горачићи	Стриц доброг стања	3	У Карановцу	Слабо се учи и миран је
48.	Јован Сенић	9	Краљевац	Отац слабог стања	2	У Карановцу	Прилично се учи и миран је
49.	Душан Анђелковић	9	Краљевац	Отац средњег стања	2	У Карановцу	Средње се учи и миран је
50	Тодор Сенић	9	Краљевац	Отац слабог стања	2	У Карановцу	Слабо се учи и добро се влада

.							
51.	Радован Срећковић	8	Кремовац	Отац слабог стања	2	У Карановцу	Слабо се учи и добро се влада
52.	Вукашин Јовановић	8	Мајдотај	Отац доброг стања	2	У Карановцу	Худо се учи и мирни је
53.	Савва Радовић	11	Кремовац	Отац слабог стања	2	У Карановцу	Худо се учи и мирни је
54.	Јован Андрић	7	Кремовац	Мати слабог стања	2	У Карановцу	Добро се учи и мирни је
55.	Василиј Петровић	7	Кремовац	Отац средњег стања	2	У Карановцу	Слабо се учи и мирни је

*Колико је година учио књигу

СРБСКИ

БУКВАРЪ

ради

УЧЕНА МЛАДЕЖИ

Црковному и Гражданскому

ЧИТАНЮ.

У ЦРНОЙ ГОРИ.

У Митрополитской книгопечатници.

1836.

Буквар из 1836.године

Јован Стерија Поповић
(1806-1856)

Карановачке (Краљевачке) основне школе

у другој половини XIX века

По *Устројенију основних школа у Кнежевини Србији* из 1857.године учитељи су подељени на шест класа, а основни критеријум је био место и важност општине. У другој класи се налазила Карановачка општина, где је учитељ добијао 100 до 200 талира годишњу плату. Од 1857/1858 године учитељица женске деце у Карановцу је била Персида Петровић, док је у мушкој школи учитељ био њен супруг Лука.[12] У Карановцу је школске 1858/59 године било 123 ђака. [13] Према попису житеља у Карановцу забележена су имена учитеља: Луке Петровића, 40 г, Персиде Петровић 31 г. (Имају децу: сина Косту и кћери – Васу и Кату). Породицу издржавају са 26,5 талира месечно. Учитеља Саве Јовичића, 28 г. жене му Драгиње (19) и ћерке Росе. Они месечно имају 12 талира прихода. Толика је његова плата. Још мање је имао учитељ Тимотије Поповић, који жену Јовану и кћер Анастасију издржава са 11 талира месечно. [14]

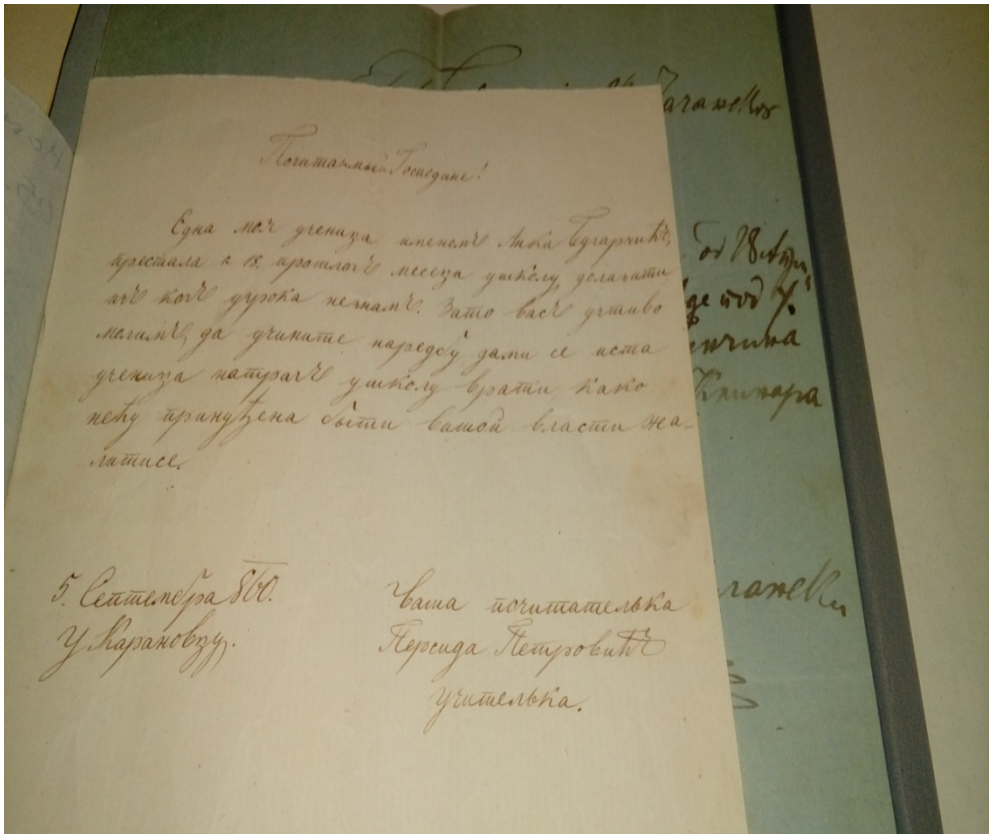
Почитаемый Господине!

Една моя дченаза именоме Лиса Вугарчиќ, престала е 15. прошломе месеца школу, доказати моме кое дурока немаме. Зато вас моливо да учините наредбу дали се иста дченаза натрае школу врати или пак нису принуђена бити вашој власти на располе.

5. Септемврa 860.
У Карановцу.

Ваша почитателька
Персида Петровић
учителька.

[12] Радомир Ристић – Вера Филиповић, „Школство у Карановцу – Краљеву....186.
[13] Извор: АС, МПс, ф.IV, р 1/1859.
[14] Бранко Перуничић, „Једно столеће Краљева“ , Београд 1966, .270.

Писмо учитељице Персиде Петровић од 5.септембра 1860.године[15]

Поштовани Господине

Једна моја ученица по имену Анка Бугарчић

престала је од 18.прошлог месеца у школу долазити

због ког узрока незнам. Зато вас учтиво

молим да учините наредбу да ми се иста

ученица натраг у школу врати како

нећу принуђена бити вишој власти жа-

лити се

5.септембра 1860. Ваша почитатељка

У Карановцу Персида Петровић

учитељка

Коста Цукић

Један од најугледнијих Карановчана у 19.веку био је Константин-Коста Лазаревић Цукић рођен 13.04.1826. г. Његов отац Петар Лазаревић био је посинак војводе из Другог српског устанка Павла Цукића, члана Совјета. Мајка Ана била је кћер познатог војводе из Првог и Другог устанка, Петра

[15] Архив Жичке епархије (АЖЕ), Намесништво септембар 1860.

Николајевића Молера. Основну школу завршио је у Карановцу и Крушевцу и нижу гимназију у Крагујевцу. У Беч је отишао 1838/39. г. Ту је започео студије државних наука, чији је централни део, представљала економија. Затим је прешао у Хајделберг и код професора Карла Рауа завршио "филозофичне и политично-правословне науке" и стекао титулу доктора филозофије. Био је члан првог кола српских ђака који су отишли на студије на запад. Као вршилац дужности министра просвете, претворио је Лицеј у Велику школу са три факултета, реформисао је основне школе, гимназије и богословију и створио реалку и вишу женску школу. У школским програмима дао је више места природним и техничким наукама и увео у средње школе музичко и ликовно образовање. Како рече тадашњи лицејац Јеврем Грујић, предавања Косте Цукића (и Димитрија Матића, касније минстра просвете) и "разговор и начин на који нас водише побуди у нама... мисли... о политичкој слободи и либералним законима". Била је то прва појава либералних идеја у оновременој Србији. Врло брзо су почела оговарања да "нови професори кваре ђаке" и, како лепо описа Милан Ђ. Милићевић, "влада нађе да је млади доктор веома бујан па, бојећи се да не пали место да осветљава", премести Цукића у администрацију. Припадао је најужем кругу повереника кнеза Михаила. Када је кнез Михаило саставио владу од најјачих људи тога времена, Коста Цукић је, у кабинету Илије Гарашанина, постао министар финансија као најбољи економски стручњак кога је Србија имала. Убрзо му је придодат положај вршиоца дужности министра просвете. Ова је влада трајала све до кнежеве погибије маја 1868. године. Савременик Димитрије Маринковић тврди да је "Коста Цукић, после Гарашанина, најјачи у кабинету", јер "био је човек и као стручњак и као политичар врло спреман". Био је озбиљан и скроман човек, вредан чиновник, који ради од јутра до мрака, посвећен свом послу, старовременски солидан и поштен. Служио је Србији на многе начине: трудио се око оснивања Народног позоришта, један је од оснивача Првог певачког друштва, "много је помогао" да Миша Анастасијевић подигне зграду Велике школе, одиграо је битну улогу приликом стварања књижевног

фонда Илије Коларца, свога пријатеља, родоначелник је теоријске демографије у Србији.

Стање школства 1864.г. је остало непромењено. У Карановцу су радила три учитеља, а у селима по један. Карановачки срез је 1866. године имао 15.720 становника у 39 насеља и 5 основних школа (Карановац, Жича, Врба, Врдила, Грачац). То стање у основним школама је остало непромењено и следећих петнаестак година. У вароши Карановцу је било 523 куће и око 1870 житеља од којих је 481 знало да пише.[16]

Карановчани су 1862. године упутили молбу да им се одобри да подигну школу о свом трошку , а дефинитиван одговор су добили 1864. година, када им је Коста Цукић, тадашњи министар просвете и црквених послова, одобрио да могу градити нову школску зграду. За будућу школу план је урадило Министарство грађевине. Школа је дефинитивно завршена 1873. године. Коштала је преко 6.000 дуката цесарских.[17] Била је то величанствена грађевина за оно време, заједно са црквом, конаком Васе Поповића и здањем Окружног суда, чинила је градско језгро Карановца. Милићевић хвали нову школску зграду. "Карановац је начинио красну зграду за школу". Даље каже да варош има основну школу, мушку и женску. У мушкој раде три учитеља са 134 ђака, а у женској једна учитељица са 42 ученице.[18] Јула месеца 1870. године, секретар Министарства просвете, Милан Ђ. Милићевић, предлажио је министру да похвали 11 учитеља, а међу њима су били и учитељи из Карановца – Сава Јовичић и још: и Тимотије Поповић, као и учитеља из Жиче, Василија Укропину и студеничког учитеља Драгутина Јовановића. Те исте године сиромашној карановачкој општини је беспалтно уступљено „једно место од црквене авлије“, где је почела изградња нове школске зграде. Да би се довршила школска зграда било је потребно 3000 цесарских гроша, али Управа фондова није испунила своје

[16] Државопис Србије, III, Београд 1966, 90.
[17] АС, МПс, ф III, р 460/1870
[18] Милан Ђ. Милићевић: Кнежевина Србија, Београд, 1876. 685.

обећање карановачкој општини. Због свега тога карановачка општина је упутила молбу министру просвете да издејствује позајмицу од 800 гроша из црквене касе „под интерес 6% а на исплату за пет година како би се могло мајстору на квартове исплата учинити“.[19]

У првој години српско – турског рата (1876 – 1878) у школску зграду у Карановцу је смештена војна болница а потом и стамбено војна зграда. Школске 1877/1878.године, испражњена школска зграда требало је да буде окречена и припремљена за предавања али у карановачкој општини су сматрали да је реновирање зграде задатак и обавеза државе. Како нико није могао да издвоји 600 гроша за реновирање зграде, министар војни је наредио да се школска зграда „узме за магацин логорске хране“.[20]

Септембра месеца 1879. године из Чачка у Карановац прелази учитељ Димитрије Мита Петровић. Он је у школи остао до 1884. године[21] , а у том периоду је основну школу у Краљеву завршила његова ћерка Надежда Петровић, славна српска сликарка и хероина Великог рата.

[19] Ковиљка Летић, „Основне школе.... 59.
[20] Исто, 60
[21] Мита Петровић: Ратне белешке. Чачак, 1955, 23-25

Надежда Петровић

Списак учитеља чачанског округа [22]

[22] Архив Србије, МПс ф V г.48/1880.

Бр. ред.	Звање	Име и презиме	Место у којој је школа	Разред у коме учитељ предаје	Где је класе	Примедба
		Варош Ћићак				
1	учитељ	Родивоје Тодоровић	Ћићку	I разред	II	+
2	"	Димитрије Марковић	"	III "	VI.	+
3	"	Лудмилав Јовановић	"	IV "	IX.	+
4	"	Ђуро Атановић	"	II "	VI.	+
5	учитељица	Јелена Машићка	"	I "	X	+
6	"	Емилија Динуловићева	"	II III и IV	привремено	+
		II Срез Поморавски				
7	учитељ	Саво Јовичић	Марковац	III и IV	II	+
8	"	Филип Лазаровић	"	II	V	+
9	"	Димитрије Петровић	"	I	VI	+
10	учитељица	Милева Петровићева	"	I II. III. и IV.	VIII	+
11	учитељ	Милан Бојковић	Грачац	I II и III	заступник учитељски	+
12	"	Мијајло Милошевић	Врдилина	I II и III	IX	+
13	"	Љубомир Ђулиговић	Мојстир	I II - III	X	+
14	"	Ђуро Живковић	Ђоси	I. II. III	привремени	+
15	"	Димитрије Јоновић	Жича	I II - III	X	+
		III Срез Сауденички				
16	"	Јован Радуновић	Рашка	I II III и IV	X	+
17	учитељица	Софија Петровићева	"	I II. III	X	+
18	учитељ	Воислав Аћимовић	Сауденица	I II и III	VI	+
		IV Срез Шумадијски				
19	"	Никола Ђинић	Лазац	I II и III	VII	+
20	"	Радосав Арсићеровић	Зобнатица	I II - III	VII	+

Бројни бр.	Звање	Име и презиме	месту где је школа	Разреду којем ученик фуч. дође	разред у школи	примедба
21	ученик	Јеремија Тошић	[illegible]	I II - III	VIII	+
22	"	Јосиф Ђуровић	[illegible]	I II - III	VIII	+
		у месо Ђорђевски				
23	"	Јован Милосављевић	[illegible]	I II - III	VII	+
24	"	Јован Арсић	[illegible]	I II - III	VIII	+
25	"	Светозар Марић	Гуча	I II - III	IX	+
26	"	Димитрије Ковачевић	[illegible]	I II - III	IX	+
27	"	Никола Ђурић	Ваљево	I II - III	X	+
28	"	Тихомир Костићијевић	[illegible]	I II - III	X	+
29	"	Милоје Стојановић	[illegible]	I II III		[illegible]
30	"	Милорад Журић	[illegible]	I II III	X	+
31	"	Димитрије Стојановић	[illegible]	I II III	[illegible]	

За
Начелника окружног
Помоћник

№ 3650
11 Маја 1880.
Ужице
Секретар,

Ас. ФУ р. 48/1880

У име општине Карановачке је 3.септембра 1881.године упућен захтев министру просвете и црквених послова, да се због повећања броја ученика формирају нови разреди. Број ученика је повећан и у мушкој и у женској основној школи. Овдашње грађанство општине у захтеву је истакло да има вредне, ваљане и неуморне наставнике у својој средини. Тако је један учитељ радио са III и IV разредом, који заједно имали 65 ученика, а учитељица је радила од првог до четвртог разреда са 61-ом ученицом. Зато су грађани најучтивије упутили молбу да се што пре одели III разред мушке школе од IV разреда и да се подели женска школа на два одељења, као и да се пошаље још један учитељ и једна учитељица. Нарочито тешко је било радити у женској школи у којој су сва четири разреда спојена и у којој радила само једна учитељица. "Већ је трећа година од када је дошла садашња учитељица г-ђа Милева Петровићка". Број ученица је нагло порастао (61). То је што она својим узоритим понашањем, својим опхођењем у школи и ван ње, неуморно ревносним радом у својој настави и још материнском бригом око оне слабачке и њежне женске деце, успела сваком да омили школу и науку, то је било највеће задовољство и за сваког родитеља и за овдашње становништво. Суд је скромног мнења да овој узоритој учитељици треба што пре олакшати, школу јој поделити и послати јој помоћ у још једној наставници, желећи да нам и она друга буде оваква. ".

Министар просвете и црквених дела, Стојан Новаковић, тражио је тачан број ученика, да би крајем септембра начелник среза карановачког известио надлежне: У овдашњим основним школа има 226 ученика и ученица и то: у женској школи: у првом разреду. 32, другом разреду 20, трећем фразреду 5 и четвртом разреду 4, укупно 61 ученица. У мушкој школи: у првом ратреду 49, другом разреду 49, трећем разреду 34 и четвртом разреду 33, укупно 165 ученика. У даљој преписци се потврђује да је немогуће радити у III и IV разреду,

јер 98 ученика не може ни да стане у једну просторију, а о ваљаном раду учитеља са њима, нема ни говора. На крају су дозволили поделу у мушкој школи, а у женској је све остало као и раније што је било. Преписка је настављена и крајем октобра. Нису у Карановцу мислили да спајају III и IV разред, него да I разред буде посебно, а остала три да споје. Тада је министру писао Суд општине карановачке . Прво је све усмерено на Начелника окружја чачанског а он није одобрио за текућу школску годину, а догодине је обећао да ће размотрити.[23]

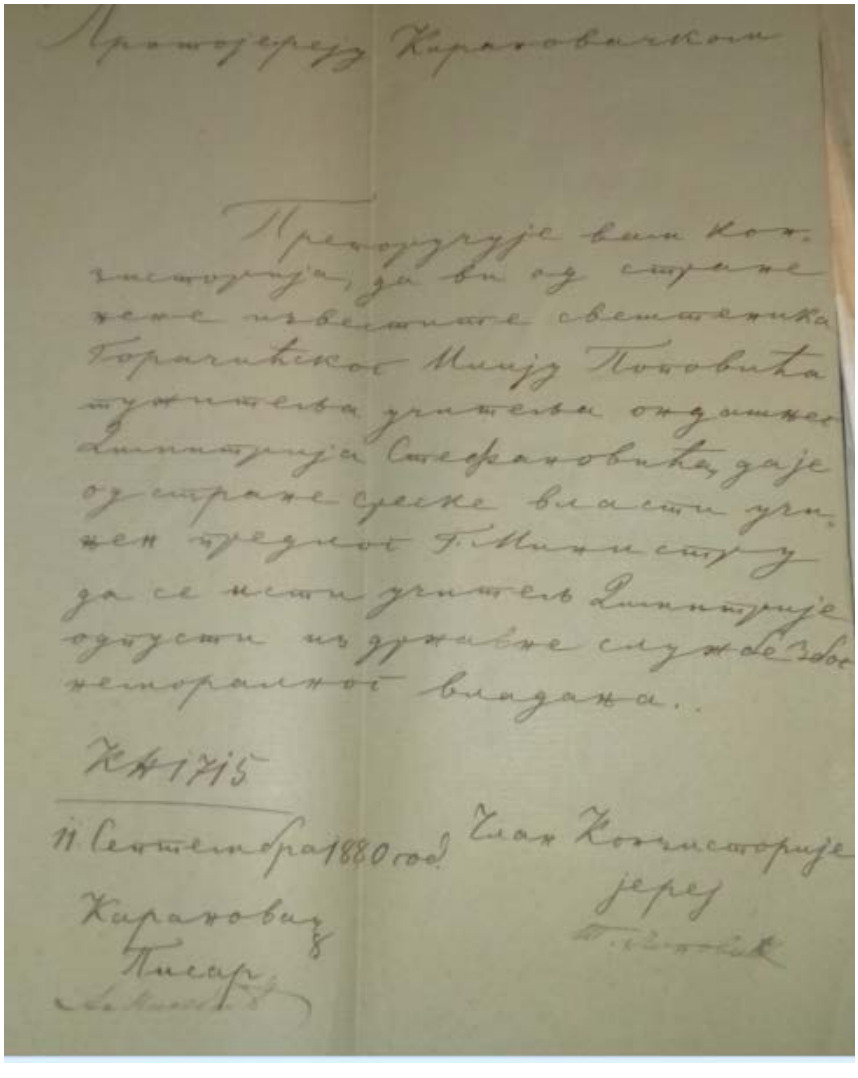

Предлог среске власти да се отпусти из службе учитељ Димитрије Стефановић

[23] АС МПс Ф-XIV р 214, 1881

Из године у годину број ђака се повећавао. Обе школе, мушка и женска, су 1881. године већ имале 226 ученика, па су тражили још једног учитеља за мушке и учитељицу за девојчице. Учитеља су одобрили, тако да је сваки разред имао свог учитеља, а учитељцу нису, тако да је она једна водила сва четири разреда женске деце. Наредне 1882.г. за учитељицу је постављена Јелена Димитријевић, која је на том месту радила до 1884. Како је остала без оца, морала је да преузме старање о породици. Бринула се о баби, мајци, сестри и петогодишњем брату Драгутину. Један од вођа Мајског преврата Драгутин Димитријевић - Апис био је српски официр и трагична личност историје, осуђен 1917.године на чувеном Солунском процесу.[24]

Од априла месеца 1882.године Карановац је благодарећи краљу Милану Обреновићу преименован у Краљево. Револуционарна промена у Краљевини Србији, када је у питању образовање, десила се децембра 1882.године доношењем *Закона о основним школама*. Овај закон је требало да буде *радикалан лек против необразованостин и народне неписмености*, а у његовом 34.члану записано је да *свако дете које у Србији живи дужно је школу похађати.* Закон је припремио и образложио у Народној скупштини Стојан Новаковић . Знаменити српски историчар и један од првака напредне странке предвидео је овим законом шесторазредно основно школство. Прва четири разреда су сачувала назив основна школа, а пети и шести разред су именовани у вишу основну школу. Према Закону основна школа је била обавезна за сву децу од 6 до 11 година. Нису више постојали "надзиратељи" школа а уместо њих је предвиђено формирање Школских одбора чиме је омогућено да више људи

[24] Владета Тешић: Морално васпитање у школама Србије 1830-1878. Београд, 1974, 42

управља радом школе.[25] На основу тог Закона у Краљеву је у септембру 1883. године уписано једно одељење петог разреда од 20 ученика. [26]

Учитељи краљевачких основних школа су својим радом и залагањем уживали велики ауторитет у граду Краљеву. Школски одбори краљевачких основних школа поднели су 19.јула 1884.године захтев Министарству просвете и црквених послова да се отвори шести разред више основне школе и да се одреде наставници. Неколико дана касније одобрено је од стране Министарства отварање шестог разреда *Краљевске основне школе.* Школске 1884/1885.године Краљево је имало мушку (шесторазредну са 229 ученика) и женску (четворазредну) основну школу у којима је радило осам учитеља и учитељица.[27] У основним школама предавали су у том периоду врсни учитељи и учитељице као што су били Мијаило Милошевић, Лука Петровић, Димитрије и Милева Петровић, Сава Јовичић, Витомир Јестровић, Сима Аћимовић, Софија Вујић, Круна Кованović, Цаја Веснић и Милева Трифуновић.[28] По подацима из 1884.године Краљево је имало 2692 житеља од којих је 1127 било писмено, 834 мушкараца и 293 жене.[29]

У опису историјата основне школе „IV Краљевачки батаљон“ из 1945.године проналази се 1894.година као година оснивања.[30] То је највероватније година када су краљевске основне школе почеле да раде у приватној згради трговца Црвчанина. Две године касније зграда је купљена и „преправљена и у њој је било 8 учионица хигијенских“[31].

Управитељ основних краљевских школа Јован П. Лазаревић обавестио је министра просвете и црквених послова школске 1889/1890.године да у женској основној школи раде учитељице Лепосава Јовановић, Драга Убавкић и Цаја

[25] Зборник закона и уредаба Краљевине Србије, 38, Београд, 1883, 213.
[26] АС, МПс, ф XV, р 150/884.
[27] Радомир Ристић – Вера Филиповић, „Школство у Карановцу – Краљеву....189 - 190
[28] Ковиљка Летић, „Основне школе.... 132 - 137
[29] Радомир Ристић – Вера Филиповић, „Школство у Карановцу – Краљеву....190
[30] АС МПс Ф-58 р 13, 4
[31] Исто, 5

Веснић.Од 1892.године у школи су радиле Софија Вујић и Милева Трифуновић. Како је записао Коста Ђ. Николић, школски надзорник све наставнице су марљиво обрађивале женски рад (*с иглом*).[32]

Законом о народним школама из 1898.године укинуте су шесторазредне основне школе и опет су враћене четвороразредне школе. На основу тога укинути су пети и шести разред, односно виша основна школа. Основну мушку школу у Краљеву је 1898/1899.школске године похађало 157 ученика и 120 ученица разврстаних у четири разреда. У основној мушкој школи предавали су учитељи Димитрије Марковић, управитељ, Сима Аћимовић и Цаја Веснић, а основној женској школи предавали су Лепосава Марковић и Персида Нешић.[33]

Са огромним оптимизмом у 20.век

[32] Ковиљка Летић, „Основне школе...., 136
[33] Исто, 183

Краљевска Гимназија четврти разред 1912.године

На крају XIX и на почетку XX века многи су сматрали да је човечанство превазишло дотадашње трагедије, промашаје и страдања и да долази време мира, процвата и међусобног уважавања. Очекивало се много.

Нико није могао да претпостави да ће у следећих неколико деценија човечанство бити погођено највећим ратовима у својој историји, И док се тамо негде све то припремало, што тајно, што јавно, неким ђацима је дошло време да крену у школу. Међу њима су били малишани из вароши краљевачке.

Све је требало да се одвија по плановима и програмима у изучавању разних предмета. Ратни вихор захватио је Србију већ 1912, а потом и 1913.године. Балкански ратови су били тек увертира једног крвавог и дуготрајног рата, кога су назвали Велики рат, Пораз Централних сила, на првом месту Немачке, био је велики подстицај да се крене у још жешћи и страшнији Други светски рат. Човечанство није могло ни да слути да ће се акумулирати толико мржње међу народима, да су пожелели да једни друге до корена униште. Прављени су студиозни планови о тоталном уништењу Јевреја, које су цинично назвали "коначно решење јеврејског питања". У плану уништења, одмах иза Јевреја, следили су Роми. По расистичким теоријама националсоцијалиста у Немачкој

одређене народе би требало искоренити . Ни Словенима није била намењена боља судбина. Заузимали су огромне територије а Немцима је требало много животног простора и ту је неки злочиначки ум смислио: "Словене држати док су потребни као радна снага, после тога подврћи их постепеном уништавању". Зна се ко ће бити господари а знало се коме је намењена судбина роба. Појавиле су се озбиљне теорије о вишим и нижим расама.

Из године у годину током читавог 19. века побољшавани су уџбеници. Са бољим уџбеницима је било лакше радити и ученицима и учитељима. По тим уџбеницима радили су ђаци и почетком 20 века: БукварЂорђа Натошевића је био у употреби после 1870. године. Он је био огромно олакшање за ученике и учитеље. Натошевић је написао Буквар, који је деци омогућио брзо и разумљиво читање. Вукове реформе су коначно нашле примену и на том нивоу образовања. Ђорђе Натошевић је написао и Читанчицу за први разред. Две године касније, 1872., Ђорђе је издао Прву читанку за други разред основне школе. Године 1871. Јован Драгошевић је написао Земљопис Србије и Турске за основне српске школе. Затим је Димитрије Јешић 1875. године написао Рачуницу за основне српске школе.Са европских језика су преведене и прилагођене узрасту књиге из познавања природе, учење о животињама, природна историја и друге. На тај начин су нашим основцима постала доступна многа знања каја су стицали ученици по Немачкој, Аустрији и Француској. Дакле, праћено је оно што је било за то време најнапредније. Тако је српска основна школа постепено хватала прикључак на европску просвећеност и све се више удаљавала од Турског царства и његовог начина живота и учења. Све те промене је пратио и Просветни савет Србије. Он је давао упутства како треба да се пишу уџбеници за основне школе. Неке уџбенике су писали најбољи научници оног времена, а неки су превођени из Европе. Све је то допринело да су уџбеници крајем 19. века много квалитетнији, него они ранији. Радило се и на снабдевању основних школа наставним средствима. "Та наставна средства су била нека врста претходнице за савремено опремање основних школа, примену норми и стандарда у овом делу

система образовања, представљају претечу стандарда основног образовања у Србији XX века". Наставна средства су тада чинили: модели и мере за дужину, запремину и течност, затим руска рачунаљака. Из књижара су стизале: слике биљака и животиња, карте, атласи и друге пригодне илустрације. Средства су израђивали и у самој школи: дрвца, пасуљ, каменчићи и сличан "дидактички материјал". Све је то омогућавало да се по школама створе квалитетне и садржајне збирке тих материјала. У изради тих "домаћих збирки" су учествовали и ученици, стварајући сопствене кућне збирке. За фискултуру су ученици доносили у школу разне палице, штапове, обруче, канапе и слично. Сигурно је да је све то било занимљиво ђацима и чинило школу много привлачнијим местом и амбијентом, него раније.

Учитељске школе у Србији крајем 19. и почетком 20. века

Из данашње Војводине, некадашњег Аустријског Царства а од 1867.године и Аустроугарске Царевине, долазили су разни учитељи. Прва учитељска школа је основана 1812. године у Сент Андреји, у данашњој Мађарској и премештена 1816. године у Сомбор. Учитељска школа у Сомбору је била једина школа за образовање српских учитеља. Још од владавине Александра Карађорђевића (1846) тражено је да се отварају учитељске школе у Србији. Тај захтев је појачан за владавине Михаила Обреновића, али ће он бити остварен тек после доношења Закона о уређењу учитељске школе (октобар 1870). На основама тог закона почела је да ради 27. јануара 1871. године Учитељска школа у Крагујевцу. У овој школи је био професор Стева Поповић, касније министар просвете. Он је студирао педагогију у Цириху и Берлину. Ту је упознао многе идеје и касније их заступао у својим радовима о васпитању. Онда не чуди што је Учитељска школа у Крагујевцу почела рад под јаким утицајем педагошке мисли из Аустрије и Немачке. Главна литература и смернице за рад су стизале отуд. Већину учитеља

благодејанаца (стипендиста) Кнежевина Србија је слала у немачке и аустријске градове. Они су отуда пренели у Србију главне карактеристике и тежње немачке школе. Немачка школа тог времена је тражила васпитање и образовање као јединствен и истовремен процес са посебним редом ствари и схватање у тој области, са бројним ограничењима и строгим правилима. Било је ту и најстрожих правила, али и превише формализма. Часови из свих предмета су поштовали исту форму, тако је било за сваки предмет и сваког наставника. У школама је "преовладавала национална еуфоричност у васпитању, образац преузет из Немачке, где је школама био задатак да васпитају доброг, успешног, надасве дисциплинованог и послушног Немца". [34] После отварања Учитељске школе у Крагујевцу, отворене су сличне школе у Нишу, Београду, Алексинцу и 1898. године у Јагодини. Почели су да пристижу учитељи са разних страна, школовани под различитим и разним утицајима. Поред наведених, отворена је Учитељска школа у Неготину, затим Женска учитељска школа у Београду. На територији Отоманске Империје у Старој Србији отворена је Богословско учитељска школа у Призрену. Било је учитеља у Србији који су школу завршили у Сарајеву, у Задру или у Скопљу. Временом су преиспитиване поједине поставке и ставови у педагогији основних школа у Србији. Појавили су се и деловали педагози који су заговарали нове методе и садржаје образовања. Они су критички преиспитивали дотадашњи рад и давали нове идеје и смернице за рад. Најпознатији педагози су били: Јован Миодраговић (1854-1926) и Сретен Аџић (18561933). Обојица су били ученици Учитељске школе у Крагујевцу. Нешто касније су деловали Вићентије Ракић (1881-1969) и Милош Милошевић (1870-1940). Јован Миодраговић је био велики противник тзв "старе школе" у којој се превише учило напамет и у којој је процес образовања био превише формализован, где се примењивало насиље у дисциплиновању ученика. Он је био заговорник слободе у раду за ученике и наставнике, присталица иницијативе код ученика и учитеља. Игра као елемент васпитања. Тражио је од својих

[34] Велизар Недовић и други:“ Основна школа у Витковцу“ 1904-2004. Краљево, 2004, 82.

ученика да проучавају менталитет и обичаје народа у Србији, као и народног живота, веровања и другог. Сви су они на неки начин били настављачи Вуковог дела и других прегалаца у проучавању народног живота. Тај приступ ће до савршенства довести касније Јован Цвијић. Сви учитељи тог времена били су захваћени тим таласом и сматрали за своју дужност да делују у средини у којој раде у том смислу. Професор Миодраговић се обратио на адресу 300 учитеља и тражио од њих да проучавају особине физичке и духовне, српског народа. Да из свега тога поникне нова народна педагогија, тако да се српски учитељи ослањају на духовно биће сопственог народа, уместо "што увозе страну педагошку медицину". Сматрао је да су другачије околности у Србији, другачији менталитет и односи међу људима и зато се не могу слепо копирати европски узори. Захтевао је да се учитељи ослоне на новине и педагошке идеје стваралаца из Србије. На иницијативу Јована Миодраговића одазвало се седамдесет и четири учитеља. Том приликом је прикупио доста грађе и објавио књигу: „Народна педагогија у Срба или како српски народ васпитава пород свој“. Књига је објављена 1914. године у Београду.[35] Велики утицај на образовање у Србији имали су поред поменутих педагога и познати српски интелектуалци, из интелектуалне елите, оног времена: Милан Ђ. Милићевић, Димитрије Матић, Стојан Новаковић, Стева Д. Поповић, Светозар Марковић, Јосиф Панчић, Јован Цвијић и други. Образовање у Србији је било европске оријентације. Школа је и народна и националана и европска. "Основна школа тог времена, по свом карактеру и примарним обележјима је европска школа". Тако су створени темељи основне школе у Србији, који су у основи и данашње, савремене школе.

Петар Радовановић. Извештај из 1851. "Жалосна је судбина наши учитеља основни школа; јадно је и чемерно стање њиово".[36] Вићентије Ракић је сматрао да је школско васпитање и образовање временом занемаривало значај игре и уметности, чија је улога у повишењу васпитног нивоа, потпомагању духовног и

[35] Исто, 90
[36] АС, Б, МП, Ф II 159/1852

телесног развоја и одржавању унутрашње равнотеже у животу. То се, према његовом мишљењу одржавало на појаву безживотности школског знања. У својим предлозима за побољшање система (школског) уводи игру и уметност као "поподне за игру и уметност".

Учитељ Димитрије Марковић - Учитељ школе у Краљеву од 1896-1902. године, Димитрије Марковић. Рођен је у Параћину 1844. године. Завршио је престижну Гимназију у Београду. Може се мислити каква је то школа била када је у њој Стојан Новаковић радио као секретар школе. Димитрије је право из те гимназије, постављен у 21 години сопственог живота за "движатељног" (покретног и привременог) учитеља у Закути. Уверење му је потписао 1865. године др Коста Цукић. У Закути остаје 13 година. Квалитетно је радио у Закути и имао низ унапређења од десете класе је стигао до седме. Његов рад је најчешће оцењиван високим оценама. Учионице у Закути у његово време су имале: школске табле, географске карте, слике краља Милана, школски сат, ормар за учила, пригодне слике за потребе наставе, књиге и новине. И још "скамије[37], столице и столове". Ученици из удаљених места су ноћили у школи. Ту се налазио Интернат и у њему ђачка кухиња. Спремали су им јела или су они сами спремали. У Закути је добио сина Драгољуба. Био је болешљив, али га то није спречило да буде изванредан учитељ. Из Закуте је премештен у Гучу, затим у Чачак, Брђане, Љутовницу, Ковиље и Брезну да би у Краљево стигао 1896. године и ту остао до пензионисања 1902. године. Био је управитељ Основне школе у Краљеву 1898/99.[38] Школске 1882/83. године постао је непожељан у Чачку због политике и премештен је у Брђане. Краљ Александар Обреновић га је одликовао за просветно-педагошки рад Орденом Светог Саве петог реда. У потпису ордена стајало је име и презиме министра Љубомира Ковачевића. Била је то реткост. Димитрије Марковић је био почасни члан певачког друштва "Свети Сава". "Ценећи Ваше заслуге и труд за напредак ове дружине, као дугогодишњег

---

[37] скамија – ђачка клупа

[38] Уверење бр.27667 од 10 новембра 1896. године, ИАКв, ЛФ Д.М.

председника, изабрали смо Вас за почасног члана".[39] Ако је основна школа имала више од једног одељења, добијала је управитеља. Председници суда сеоске општине и стараоци школе су помагали учитељу и вршили контролу над њим.[40]

СЕЋАЊА (1898-1902)

Прикупљајући грађу за монографију школе у Жичи, забележили смо сећања некадашњих ђака на школске дане при крају 19. и почетком 20. века. Овде наводимо само оно што карактерише стање и односе и у Краљевачкој основној школи оног времена.[41] Тако се Јован М. Ружић, родом из Крушевице, сећа својих школских дана на размеђу два века, оног индустријског пуног разних научних достигнућа и препорода и овог новог, двадесетог за који су многи очекивали да ће бити још бољи и напреднији. Ружићева сећања се односе на последње две године XIX века и прве две године XX века (1898-1902). Имао је осам година када је пошао у први разред. Сваки ђак је у школу морао да донесе по један прут и да га остави код прозора. Када неко нешто погреши, морао је да оде до прозора и да донесе прут. После тога, знало се шта следи. Није било дана а да неко није добио батине. Родитељи су сматрали да то тако треба и подржавали су учитељицу, а ђаци су се мрштили и трпели. Свака побуна је сасецана у корену и била би брзо и немилосрдно угушена. Дешавало се да неко пре тих батина побегне из школе, али је други дан морао да дође, па би добио батине и за бежање и за несташлук. Владало је опште сагласје да је батина из

[39] Велизар Недовић и други,“ Основна школа у Витковцу 1904-2004“. Краљево, 2004. 75.
[40] АС, МПс, фIV п 438/1863.
[41] Више о томе у књизи Славољуба Васојевића,“ Од манастирског училишта до савремене основне школе у Жичи“. Жича, 2004,108-124.

раја изашла и то су прихватали сви: учитељи, родитељи, па чак и ђаци. Било им је то нормално. За хришћанске празнике ђаци би рецитовали различите песме. Декламовање је практиковано за Светог Саву, Божић и још неке празнике. Ученици су тада певали химну и рецитовали песме: *Ускликнимо с љубављу, Боже правде, Ко удара тако позно* и сличне, за оно време, пригодне песме. Учитељи су их васпитавали да поштују родитеље и старије, да скину капу и поздраве сваког поред кога прођу и да се свуда лепо и културно понашају. Књиге су им куповали родитељи и све друго што им треба за школу и трудили се да их лепо обуку, да се не постиде пред другом децом. Волели су књигу и читање. Омиљени писци су им били: Вук Караџић, Јован Јовановић Змај, Бранко Радичевић, Љуба Ненадовић и други писци и песници. Нису се много удаљавали од школе. На излет би ишли до оближњих брда и ливада. "Учитељи су пекли јагањце, а ми би се играли покрај воде. Увек би учитељ тамо одржао понеко предавање." Ишли су у Краљево кад је краљ Александар Обреновић долазио 1898. године у јесен и "сачекали га у шпалиру. После, док је краљ био у цркви, учитељ нас је одвео да посетимо Пољопривредну школу, одмах иза цркве и тамо ка гробљу. То је било огледно добро, најлепше за то време. Све је то водио доктор Ђорђе Радић.". Учитељи оног времена су много учинили да народ у школском окружењу буде што напреднији и просвећенији – каже Ружић. По завршетку основне школе Јован Ружић се уписао у Занатлијско трговачку школу у Краљеву.

СПИСАК УЧИТЕЉА И УЧИТЕЉИЦА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У КАРАНОВЦУ – КРАЉЕВУ

1. Тодор Рапа – крајем 18. века.

2. Георгије Николић -1823.

3. Пантелија 1827-1829.

4. Ђорђије – око 1827.

5. Михаило Гашпаревић – 1833.

6. Симеон Богићевић 1835-1837.

7. Јован Туцаковић 1836-1838.

8. Кирил Бељански – 1838.

9. Милош Вујовић 1842-1843.

10. Јован Бранковић 1842-1840; 1844-1846

11. Василије Поповић 1845-1847.

12. Никола Нинковић – 1847.

13. Тодор Николић 1850-1852.

14. Стефан Павловић - 1852.

15. Михаил Новаковић -1852.

16. Андрија Буђевац 1854;1856-1857.

17. Никола Стојковић 1854-1858.

18. Марија Недић 1855-1856.

19. Персида Петровић 1857-1879.

20. Лука Петровић 1857-1882.

21. Милан Марковић 1858-1862.

22. Саво Јовичић 1858-1883.

23. Тимотије Поповић 1863-1878.

24. Филип Лазаревић 1879-1881.

25. Димитрије Петровић 1879-1884.

26. Драга Пантелијевић – 1882.

27. Јелена Димитријевић 1882-1884.

28. Атанасија Бербовић 1883-1884.

29. Михаило Милошевић 1883-1890.

30. Милева Петровић 1878-1885.

31. Драга Пантелић 1883-1884.

32. Сима Аћимовић 1885-1897.

33. Лепосава (Мијовић)Јовановић 18851897.

34. Витомир Јестровић 1885-1892.

35. Милица Михаиловић 1885-1887.

36. Максим Петровић – 1886.

37. Михаило Станојевић – 1886.

38. Јован Лазаревић 1887-1889.

39. Јулијана Лазаревић 1887-1889.

40. Михаило Глишић – 1888.

41. Јелена Поповић 1888-1890.

42. Марија Фрушић - 1888.

43. Милан Убавкић - 1889.

44. Драгиња Убавкић 1889-1890.

45. Софија Вујић – 1890.

46. Цаја Веснић 1890-1903.

47. Круна Теофиловић 1892-1894.

48. Милева Трифуновић – 1892.

49. Сима Кевић 1893-1894.

50. Лазар Кнежевић 1893-1894.

51. Драга Јаковљевић - 1894.

52. Живка Кевић -1894.

53. Димитрије Марковић 1897-1902.

54. Живојин А. Поповић 1897-1898.

55. Владимир Сретеновић – 1897.

56. Лепосава Марковић 1897-1900.

57. Круна Кованović 1897-1924.

58. Стојан Миливојевић – 1897.

59. Персида Нешић 1897-1905

60. Аврам Анђушић 1898-1919.

61. Марија Тодоровић – 1898.

62. Богдан Миловановић 1900-1914.

ДЕСЕТ УЧЕНИЧКИХ ДУЖНОСТИ

Оне јесу писане за ученике средње школе 1912. године, али се свакако односе и на друге ученике. Дужности је осмислио В. Минх.

1. Сматрај школу као малу државу; буди у њој добар грађанин, та да што ваљано урадиш за своју велику отаџбину.

2. Мисли да у школи имаш да примаш велика наслеђа, па буди захвалан свим племенитим људима који су ти га завештали, свим великим људима који су радом у свом животу створили за тебе непролазне ствари.

3. Научи се у маломе бити вредан, да некад можеш бити и у великоме. Учи се спољашњем реду, који ће ти помоћи и за унутрашњу ваљаност. Не пропушатај на своја уста ружну реч за коју се не можеш оправдати, а псовке никако.

4. Тежи за истинитошћу. Немој само по форми да испуњаваш своје дужности и не буди задовољан спољним успехом. Немој учити другима за љубав, него мисли на себе самог и шта би ти хтео да вредиш.

5. Немој лагати, ни као робови који немају смелости за истину, ни као притворице које хоће да се вину у висине, ни као варалице у речима који позајмљене издају за своје. Тако исто не смеш бити дволичан: да се издајеш за смиреног пред родитељима, а дрзак и неуљудан пред својим учитељима и друговима.

6. Буди добар друг међу својим парњацима, поуздан и веран; али не допуштрај ни једном другу који је гори од тебе да тобом овлада. Не старај се да друге у учењу претичеш само из таштог частољубља, но пази да све урадиш што твоја снага од тебе тражи.

7. Не злоупотребљавај своју јачину према слабима, и не буди охол према малима. Знај да се већ и у младим годинама може дати доказ о великом срцу.

8. Гледај да будеш ваљан и у својим младићским играма, и да останеш чио и весео кроз све младо доба твоје. Вили природу са свим створовима и не дај да ти икакав собни рад помути уживање у томе.

9. Не клони духом, ако си што погрешио и морао казну отрпети. Отпочни чило с нова како те уче, па ћеш брзо моћи обрисати све трегове минулог. Не дај да се

неповерење усели у тебе и не мисли ништа зло о својим наставницима; напротив буди вазда убеђен да су они само твоји пријатељи.

10. Чини што добро драговољно и поред обавезног рада, да би и доцније спадао међу оне што сами себи постављају циљеве, а не међу полуробове који раде само што им се заповеди.

Заједничком војном операцијом Немачке, Аустроугарске и Бугарске, запоседнуте су територије Србије (1915) и Црне Горе (1916). Краљевина Србија је подељена на две управно-административне области: аустроугарску и бугарску, док је Црна Гора била под аустроугарском управом.Када су освојили Краљевину Србију 1915.године, немачко-аустријски окупатори су формирали Царско - Краљевски Генерални Гуверман. Подручје Краљева је било под управом окружног заповедника са центром у Чачку.

Генерални гувернер окупиране Србије, од 7. јануара 1916. до 7. јуна 1916, био је фелдмаршал гроф Салис-Зевајс, да би га наследио генерал Адолф фон Ремен, познати по томе што су имали запажену улогу у ратним операцијама у лето и јесен 1914. године. Гувернман је био подељен на војну, политичку, економску и правну секцију. Политичка секција састојала се од обавештајног одељења – за прикупљање и прослеђивање вести – и политичко- -полицијског – одговорног поред осталог за школство и културу .

Службени језик био је немачки, а језик штампе, школства и комуникације са грађанством српскохрватски: „ У налогу Војне команде од 23. јула 1916, бр. 7, налаже се: §2. Наставни језик у јавним школама је српско-хрватски; §3. Настава ће се спроводити искључиво уз примену латиничних слова.“ (Reichspost, 1916/08/09: 4)11. У аустријској штампи с почетка 1916. чести су огласи у којима

се за службу у окупираној Србији траже „војно неспособни официри са знањем српскохрватског језика и заставници који се разумеју у пољопривреду“. Основни медиј за спровођење пропаганде биле су окупацијске новине – у Србији Belgrader Nachrichten/Beogradske novine. О значају који је дат пропагандном рату у Србији и Црној Гори говори и избор сарадника у Гувернману и у новинама које су представљале његово гласило: Ернст Клајн, Вилим Стипетић, Франц Дубски, Хуго Грајнц, Роберт Милер, Франц Ксавер Капус, Ото Хаузер, гроф Јурај Оршић-Славетићки и Милан Огризовић. Садржаји су били намењени становништву окупираних области. Чести су наводи примера о Аустроугарској као „добром и праведном господару у Босни и Херцеговини“ и о „захвалности муслиманског становништва“.[42]

Представници окупаторске власти су се трудили да успоставе „нормално стање“ у Краљеву и зато су обновили рад основне школе. Наметање латинице и својеврсна кроатизација српског језика показује се и у издатим „свједочанствима“ ђацима који су били „грчко – источне вјероисповести“ и који су похађали наставу од „8.вељаче до 30. липња 1917.године“, слушајући предмете: „српски или хрватски језик, рачунство, стварну обуку, краснопис, пјевање свјетовно, гимнастику, господарство, кућанство“. Успех који су ђаци остварили звао се „први ред са одликом“.[43]

[42] Исто, 14 - 16

[43] Историјски Архив Краљево , лична документа Јовице Стојковића кутија бр.2, 24, 124

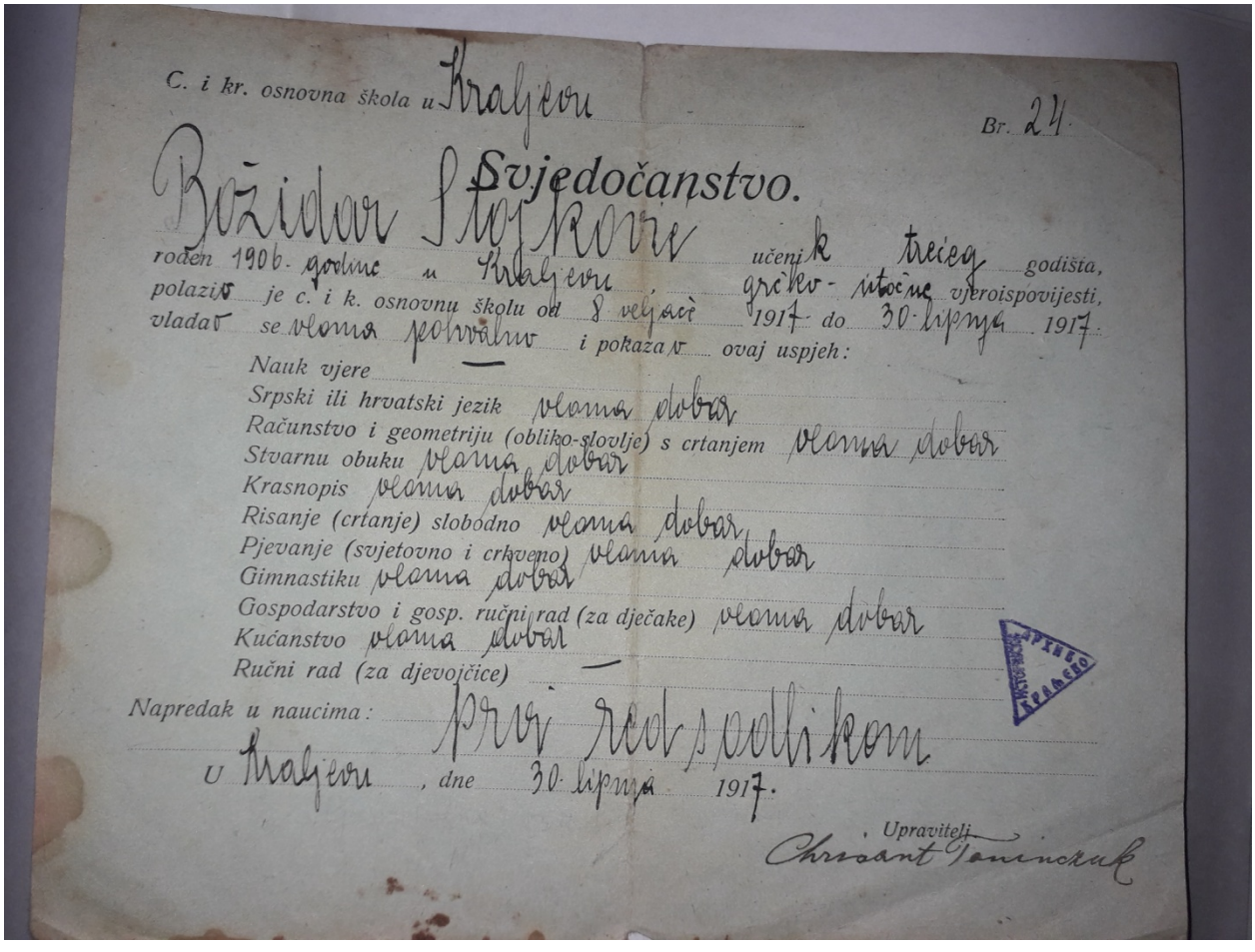

C. i kr. osnovna škola u Kraljevu

Br. 24.

Svjedočanstvo.

Božidar Stojković učenik trećeg godišta, rođen 1906. godine u Kraljevu grčko-istočne vjeroispovijesti, polazio je c. i k. osnovnu školu od 8 veljače 1917 do 30 lipnja 1917. vladao se vrlo pohvalno i pokazao ovaj uspjeh:

Nauk vjere	—
Srpski ili hrvatski jezik	vrlo dobar
Računstvo i geometriju (obliko-slovlje) s crtanjem	vrlo dobar
Stvarnu obuku	vrlo dobar
Krasnopis	vrlo dobar
Risanje (crtanje) slobodno	vrlo dobar
Pjevanje (svjetovno i crkveno)	vrlo dobar
Gimnastiku	vrlo dobar
Gospodarstvo i gosp. ručni rad (za dječake)	vrlo dobar
Kućanstvo	vrlo dobar
Ručni rad (za djevojčice)	—

Napredak u naucima: prvi red s odlikom

U Kraljevu, dne 30 lipnja 1917.

Upravitelj
Chrisant Ponincrak

Сведочанство Божидара Стојковића, ученика трећег разреда „Царске и краљевске школе у Краљеву

издато 30.јуна 1917.године

Историјски Архив Краљево , лична документа Јовице Стојковића кутија бр.2, 124

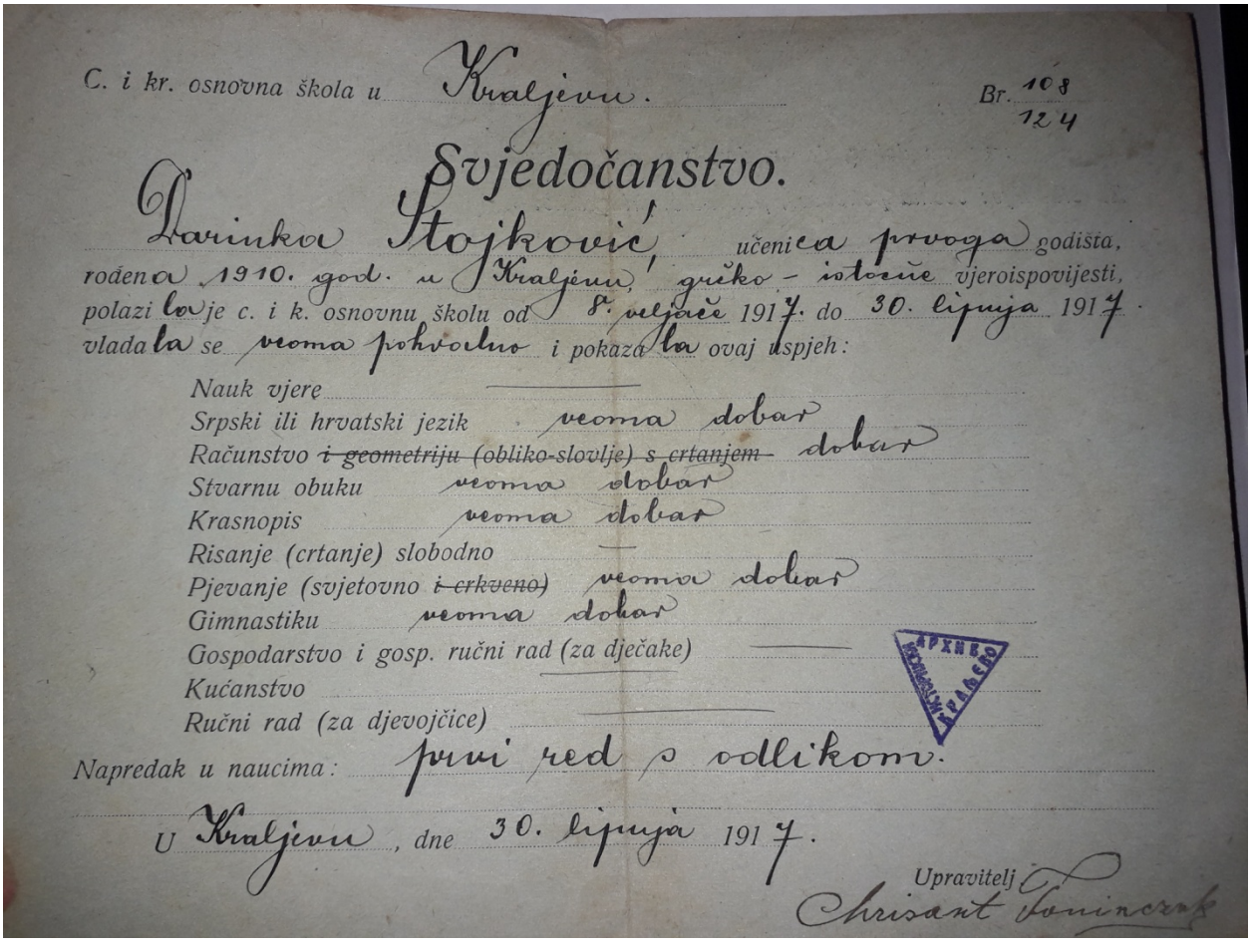

C. i kr. osnovna škola u Kraljevu. Br. 108 / 124

Svjedočanstvo.

Darinka Stojković učenica prvoga godišta, rođena 1910. god. u Kraljevu, grčko-istočne vjeroispovijesti, polazi je c. i k. osnovnu školu od 8. veljače 1917. do 30. lipnja 1917. vladala se veoma pohvalno i pokazala ovaj uspjeh:

Nauk vjere	—
Srpski ili hrvatski jezik	veoma dobar
Računstvo ~~i geometriju (obliko-slovlje) s crtanjem~~	dobar
Stvarnu obuku	veoma dobar
Krasnopis	veoma dobar
Risanje (crtanje) slobodno	—
Pjevanje (svjetovno ~~i crkveno~~)	veoma dobar
Gimnastiku	veoma dobar
Gospodarstvo i gosp. ručni rad (za dječake)	—
Kućanstvo	
Ručni rad (za djevojčice)	—

Napredak u naucima: prvi red s odlikom.

U Kraljevu, dne 30. lipnja 1917.

Upravitelj
Chrisant Voinovich

АРХИВ КРАЉЕВО

Сведочанство Даринке Стојковић, ученице првог разреда Царске и краљевске школе у Краљеву издато 30,јуна 1917.године

Историјски Архив Краљево , лична документа Јовице Стојковића кутија бр.2, 124

Основна школа Краљево,

Игралиште 1914-1915

AT-OeStA/KA BS I WK Fronten Serbien 3431

„Основна школа Краљево, трећи разред“ 1917.година

Сигнатура у Бечком Архиву: AT-OeStA/KA BS I WK Fronten Serbien, 3410

Рад краљевске основне школе

између два светска рата 1918-1941.

ШКОЛА ОД 1918-1941. ГОДИНЕ

Деца из основне школе у Рођевићима 1925.године

Аустроугарска окупациона власт је у пролеће 1916.године спроводила такву просветну политику која је имала за циљ да од српске деце направи добре поданике Хабзбуршке монархије.[44] Док је окупатор у поробљеној и разореној

[44] Божица Младеновић „ Град у аустроугарској окупационој зони у Србији од 1916. до 1918. Године“, Београд: Чигоја штампа, 2000, 112

Србији покушавао 1916.године да успостави какав-такав ред и направи привид нормалног стања у коме ће спроводити своју вољу и свој ред, па и отварањем основних школа, дотле су на Крфу, с вером у Бога и вером у победу, Срби већ стварали планове обнове рада школа. У том циљу је 22.маја 1917. године, при Министарству просвете и црквених послова основано Одељење за припремне радове. Одељење се бавило питањима уџбеника и наставним плановима и програмима у новонасталим околностима уз истовремени рад на реформи дотадашњег образовања, између осталог, и у основним школама.

По ослобођењу су искрсли многобројни проблеми за обнову рада основних школа. Основна је била обнова школских зграда. Оне су служиле окупатору као простор за смештај војске, за болнице, за магацине или као коњушнице. Окупатори су у повлачењу уништили све што су могли и стигли да униште. "Па чак ни зидове од школа није поштедео. Школски намештај, наставна средства, књиге и архиве, све је то разграбљено, уништено или предато пламену. Рушевине, згаришта и пустош, скоро је једино што се могло видети на месту некадашњих основних школа после ослобођења“.[45] Школска зграда у Краљеву, иначе у општинском власништву, налазила се у Рајићевој улици. Зграда школе је била приземна и грађена је од тврдог материјала. Поседовала је једанаест учионица и у извештајима је означена као „здрава и удобна“ и да „важи као пример удобних и уредних школских зграда“.[46]

Поред недостатка школских зграда, појавио се и проблем недовољног броја учитеља. И пре Великог рата их није било довољно а многи су и погинули у рату. Зато је влада Краљевине СХС донола одлуку да се учитељи школују по скраћеном поступку. Велики проблем је био и старосно доба ученика. Моноги су пропустили четири године због рата. Имајући то у виду, нове власти Краљевине су већ у јануару 1919. године послале распис основним школама по којем су све

[45] Момчило Исић,“ Сељаштво у Србији 1918-1925“. Београд, 1995, 303.

[46] Владан Виријевић „Краљево, град у Србији 1918 – 1941“, 172

ученике разврстали у шест категорија.У првој категорији су се налазила деца која је требало до пођу у школу 1914, 1915, 1916 и 1917. године. Они су радили по скраћеном програму. Било је предвиђено да градска деца заврше 4 течаја за 18 месеци (сваки течај трајао је по 4,5 месеца), а сеоска деца 4 зимска течаја од за 4 месеца. У другој категорији су се налазили ученици које је требало уписати у школу 1918. године. Код њих ће се настава одвијати у нормалном временском циклусу. Њима ће се омогућити да се по завршетку трећег разреда могу уписати у средње школе. У трећу категорију су спадали ученици, који су пре рата завршили први или други разред, али после 1918.године нису желели да настављају школовање. Њихова је обавеза била да заврше основну школу кроз три обавезна тромесечна течаја, док су сеоска деца могла да заврше школу после два течаја у трајању од по четири месеца. Четврту категорију су чинили ученици, који су пре или током рата завршили трећи или четврти разред. Они су морали да заврше "продужену школу" у трајању од четири месеца. У пету категорију су спадали они ученици који су током рата завршили било који разред. Њима је омогућено да се упишу без сметњи у наредни разред. Шестој категорији су припадали они ученици који су завршили мање разреда током рата него што би завршили да рата није било.

У првој деценији Краљевине плате учитељима су исплаћиване из државног буџета. Све остало је падало на терет општинског буџета. Чак су и плате школских послужитеља падале на терет општина, као и поправке и одржавање школских зграда, канцеларијски материјал, набавка књига и школског прибора сиромашној деци, организовање школских свечаности и друго. Обезбедити средства за све ово није било нимало лако јер је владало опште сиромаштво. Србија се обнављала из пепела и рушевина. Из године у годину материјална ситуација се поправљала, али је то још увек било далеко од потребног и неопходног.

Децембра месеца 1929. године донет је Закон о народним школама. Законом је прописано да локалне самоуправе подижу и издржавају школе. Општине су бирале свој Месни школски одбор. Њега су чинили: председник управне општине, управитељ народне школе, општински лекар и пет угледних грађана. Општина је обезбеђивала земљиште за подизање нове школе, као и за школско двориште, игралиште, учитељски врт, практичну наставу из пољопривреде. Било је предвиђено да поред школске зграде општина изгради и станове за учитеље. Када изгради школску зграду, општина је дужна и да обезбеди одговарајући намештај, набавља књиге и прибор за сиромашну децу, да обезеђују огрев, брину о раду школских кухиња, да отварају обданишта, школска купатила и дечије поликлинике. Општине помажу ширење просвете и културе на својој територији. Свака школска општина је дужна да има свој буџет, који је брига Школског одбора општине. Како је у претходном периоду било злоупотреба и небриге за рад школа и ставрање нормалних материјалних услова, законодавац је предвидео оштре казне, ако се не створе нормални услови за њихов рад. [47]

У Краљеву су имућнији грађани помагали школу мимо редовног прилива новца из буџета Општине. Министарство је зато издавало захвалнице „великим пријатељима“ школе на предлог управитеља школе. Међу њима су се посебно истицали Крста Петровић, Стеван Радовић, Божидар Црвчанин, Михаило Илић, Михаило Петровић, Маргарита Симић, Стаменко Јоксимовић и председник општинске управе Милан Јовичић. Највећи добротвори у то време су били трговац Анђелко Савић, који је школи поклонио имање у вредности од 200.000 динара и Милан Белопавлић, који је даривао школу некретнинама у вредности од 80.000 динара.[48]

Када је створена Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца наслеђени су различити системи образовања и било је потребно да се ускладе. У Србији је

[47] Више о томе: Љубодраг Димић: Културана политика Краљевине Југославије 1918-1941. Књига II, Београд 1996, стр. 133.
[48] Владан Виријевић „Краљево, град у Србији 1918 – 1941“, 176 - 177

непосредно после Великог рата важио Закон о народним школама из 1904. године са допунама које су извршене у јулу 1919. године. Тај закон је важио и за Војводину и Црну Гору. Још увек се примењивао наставни план и програм из 1889. године. У првом и другом разреду ученици су имали следеће предмете: Српски језик са словним читањем (8ч), Рачуница са геометријским облицима (4ч), Веронаука (Наука хришћанска), цртање и лепо писање, певање, гимнастика и дечије игре и ручни рад – све са по 2 часа недељно. У трећем разреду су ђаци имали исте предмете као и у прва два, само је сада српски језик са словним читањем имао два часа мање. И из Рачунице је био час мање. Нови предмети су били: Земљопис са српском историјом (3ч), Познавање природе са пољопривредним поукама и поукама за домаћице (3ч). У четвртом разреду је све било исто само је Земљопис са српском историјом имао час више.

Преузето из књиге. Група аутора: *Рудо Поље, Карановац, Краљево*. Научни скуп.

Балканолошки институт САНУ и Народни музеј, Краљево. Београд-Краљево, 2000.

У августу 1925.године приступило се састављању јединственог наставног плана и програма за целу територију Краљевине СХС што се показало као

немогуће у школској 1925/1926.години.. Следеће 1926. године у октобру месецу донет је привремени наставни план и програм за народне школе, који је примењиван све до школске 1934/35. године. Занимљиво је навести шта је прописано у том наставном плану и програму из 1926. г:

Први и други разред:

Српскохрватско-словеначки језик (8часова)

Рачун са геометријским облицима (4часа),

Веронаука, почетна стварна обука и ручни рад са по 2часа

Цртање и лепо писање (1час), певање и гимнастичке дечије игре – два пута по пола часа недељно.

Трећи разред

Српскохрватско-словеначки језик (7часова),

Рачун са геометријским облицима (4часа),

Познавање природе и поуке о здрављу (3часа),

Веронаука, почетна стварна обука и ручни рад, као и историја Срба, Хрвата и Словенаца са по 2часа;

Цртање и лепо писање (1ч) певање и гимнастичке дечије игре – два пута по пола часа недељно.

Четврти разред

Све исто као и у трећем разреду, само је Историја Срба, Хрвата и Словенаца повећана за један час.[49]

[49] Саит Качапор „ Школство у Новом Пазару и околини 1918-1941.г“. Нови Пазар, 1987, 36.

Од 1929.године Краљ Александар је желео да ојача темеље Краљевине Југославије, па је предузео низ корака у том правцу. Важан сегмент тих настојања је уједначавање школског законодавства. У том смислу је и донет Закон о народним школама 1929. године. На њему је радио велики број стручњака из професорских и учитељских редова.[50] "Народне школе су државне установе, чији је задатак: да наставом и васпитањем у духу државног и народног јединства и верске трпељивости, спремају ученике за моралне, одане и активне чланове државне, народне и друштвене заједнице, да шире просвету народну непосредно и посредно сарадњом са културним установама за народно просвећивање".[51]

Настава у народним школама је према тадашњем Закону била обавезна за све грађане Југославије. Уведене су оштре казне за оне који не шаљу децу у школу. Основна школа је обавезна од првог до шестог разреда. Као резултат свих тих настојања, у јулу 1932. године донет је Привремени план и програм за вишу основну школу, а годину дана касније, у јулу 1933. године, усвојен је Наставни план и програм за основне школе у Краљевини Југославији, чија је примена почела у септембру 1934. године

Табела № Наставни предмети и недеаљни фонд часова у Краљевини Југославији 1934.г.

Р.б.	Назив наставног предмета	Недељни фонд часова			
		I р.	II р.	III р.	IV р.
1.	Наука о вери са моралним поукама	1	1	2	2
2.	Народни језик (српскохрватскословеначки)	10	9	6	5

[50] Љубодраг Димић, „ Културана политика Краљевине....,123.
[51] Службене новине Краљевине Југославије, 9.12.1929. 289.

3.	Земљопис	-	-	2	3
4.	Историја	-	1	3	-
5.	Познавање о природи и поуке о здрављу	-	-	3	3
6.	Рачун са основама геометрије	5	5	4	4
7.	Цртање	-	1	1	1
8.	Лепо писање	-	-	-	1
9.	Практична привредна знања и умења (домаћинство са ручним радом)	-	-	3	3
10.	Певање	2/2	2/2	1	1
11.	Телесне вежбе по соколском систему	4/2	4/2	1	1
Свега часова недељно		19	20	26	27

По мишљењу Љубодрага Димића „закон о народним школама је био чудна мешавина идеологије интегралног јединства, савремене просветне праксе, жеља, нада и хтења, да се у што краћем периоду превазиђу културне неравномерности и културни примитивизам, који су оптерећивали свакодневни живот, мешавина централизације просветног живота и покушаја да се школа прилагоди потребама народа, илузија коју је пројектовала ауторитарна власт и сурова реалност живота, који је на резултатима народне школе, најчешће темељио свој културни напредак. Прокламовано просветном политиком отуда се битно разликовало од онога што називамо просветна стварност".[52]

Школска година је почињала 1. септембра. Годишњи испит је полаган од 15. до 28. јуна, а потом јм е организована школска свечаност на Видовдан са "певањем и декламовањем". Просветни надзорници су највећу пажњу посвећивали матерњем језику и рачуну и инсистирали на "слободном причању" и да писање буде што правилније. Када је у питању рачунање деца би требало да "савладају претходне рачунске усмене и писмене операције, које су потребне за

[52] Љубодраг Димић, „ Култура политика Краљевине Југославије....“, .134.

логичко решавање задатака". Од учитеља се тражило "да рачунску наставу повежу са наставом осталих предмета и да обрате пажњу на практичну страну". Часови земљописа и историје су одржавани изван учионице како би се избегло учење напамет и обично набрајање чињеница и појмова. Тако се радило и у настави познавања природе. Тражило се да учитељи формирају збирке минерала и руда и да ставарју неку врсту хербаријума од биљака из природе. Код цртања је требало развијати кретаивност и машту, а у тренду су биле соколске вежбе, слободне дечије игре, такмичарски дух, развијање физичких способност, нега тела и хармонија духа. У васпитању су главни захтеви били формирање моралних личности, чврстих карактера. Позитивним примерима из живота учитељ је пружао образац понашања и проводећи време са њима исправљао је све њихове грешке у васпитању.

Распис Министарства просвете Краљевине СХС од 26. марта 1927.г: "Учитељи има да испуне важно место у задатку народног просвећивања. А да би одговорио свом високом значају у животу свога народа, дужност је учитеља да уредно долази на предавње, да ради по прописаном програму, да се стара да му школски рад буде смишљен, успешан и да му истином одговара стварним потребама народног живота, при чему треба посебно истаћи писменост и све оно што ће му доцније корисно послужити у животу. Поред овог, дужност је учитеља да учионицу, школски намештај и учила, као и све школске просторије одржава у таквом реду и чистоти, да то одговара свим хигијенским и естетским захтевима. У раду учитеља ван школе треба да се огледа његова културна мисија у свим правцима у којима се креће и развија живот нашег народа. поред овог треба својим целокупним животом у породици и у друштву, да служи као узор честитости и оданости према раду на народном напретку у свом месту и да неуморно ради на оснивању народне књижнице (библиотеке) и читаонице, певачког друштва, земљорадничке задруге, соколства, да организује и недељом одржава популарна предавања народу и његовој омладини, да организује просветне течајеве и од школе створи просветну жижу".

У Краљеву је 1895. живело 3.493 становника и тај статистички податак се углавном није мењао све до Првог светског рата, када је страдао велики број грађана. У првим годинама после рата, тачније 1921. у Краљеву је било 3.570 мештана. Број становника у односу на 1921. удвостручио се у наредних десет година, и 1931. износио је 7.022. Број становника се увећавао, па је 1941. у Краљеву живело око 16.000 становника.[53]

У Краљеву је између два рата значајно промењена национална и верска структура становништва. Странци су долазили у Краљево из два правца. Прво су у Србију, па и у Краљево стигли прогнаници из Русије после Октобарске револуције. Неки су се од њих запослили у Гимназији, други су радили као инжењери или лекари, трећи су у малу средину донели велике уметности водили хорове, свирали клавир, подучавали сликарству, утицали на књижевност и позоришну уметност. Други је талас дошао из Западне Европе после изградње Фабрика вагона и Фабрике авиона. Отуда су пристигли инжењери и власници фабрика са својим породицама и населили француску колонију. Они су донели са собом нову моду, другачије понашање, други вид забаве, спорта и рекреације. Са њима је пристигло и неколико знаменитих Чеха, који су битно утицали на спортски живот града, на музику и сликарство. Краљевчани су се зближили са Маржиковима. Брат Новак и Владимир Маржик су оставили неизбрисив траг у спортској и уметничкој историји Краљева. Чех Амброж је радозналој омладини показивао вратоломије гимнастике, која се негде тамо, у великом свету практиковала на Олимпијским играма и другим великим такмичењима. Рус

[53] Драгољуб Милановић, „ Краљево и његово уже гравитационо подручје“, Српско географско друштво, Београд, 1973.,.54.

ДРЖАВНА НАРОДНА ШКОЛА
DRŽAVNA NARODNA ŠKOLA

у Краљеву
Број уписнице 44
Broj upisnice

Бр. 356 15. V

СВЕДОЧАНСТВО — SVEDOČANSTVO

Тодоровић М. Милош, син Тодоровића Милована, столара
рођен 4 марта 1926 у Краљеву
vere исп. православне школе 1935 године и показао овај успех:
vere svršio je IV razred основне
школе godine i pokazao ovaj uspeh:

Наука о вери с моралним поукама / Nauka o veri s moralnim poukama	врлодобар (4)
Народни (српскохрватскословенски) језик / Narodni (srpskohrvatskoslovenački) jezik	добар (3)
Народна повест (историја) са најзнаменитијим догађајима из опште повести / Narodna povest (istorija) sa najznamenitijim događajima iz opšte povesti	добар (3)
Земљопис / Zemljopis	добар (3)
Рачун са основама геометрије и геометријског цртања / Račun sa osnovima geometrije i geometrijskog crtanja	добар (3)
Познавање природе / Poznavanje prirode	добар (3)
Практична домаћа знања и умења / Praktična domaća znanja i umenja	—
Хигијена / Higijena	—
Домаћинство / Domaćinstvo	—
Ручни рад мушки и женски с нарочитом применом народних мотива / Ručni rad muški i ženski s naročitom primenom narodnih motiva	добар (3)
Цртање / Crtanje	врло добар (4)
Лепо писање / Lepo pisanje	врло добар (4)
Певање / Pevanje	одличан (5)
Телесне вежбе по соколском систему / Telesne vežbe po sokolskom sistemu	одличан (5)

Владање / Vladanje одлично (5)
Имао изостанака: оправданих 1, неоправданих —
Imao izostanaka: opravdanih, neopravdanih
Напомена / Napomena
У Краљеву, 13 јуна 1935 год. / god.
Учитељ / Učitelj, разреда / razreda. Управитељ / Upravitelj.

Фјодор Рајевски је у Гимназији предавао географију. Иван Веденски је свој живот посветио певању. Нови појмови и нови звуци улазе у задимљене ониске краљевачке кафане и кафанице. Омладина се дивила необичним звуцима и другачијем певању. Рус Шестаков је многе младе и радознале људе учио математици и лепом писању.

Мартовске демонстрације у Краљеву 1941.

Када је објављена вест да ће у Бечу 25. марта 1941. бити потписан споразум о приступању Краљевине Југославије Тројном пакту, епископ Жички, др Николај Велимировић је организовао са Удружењем српских ратника протестни збор. Скуп је организован у дворишту цркве, по подне, на дан потписивања. Комунисти су проценили да је то добра прилика да изразе своје протест против фашизма. Настојали су да збор буде што масовнији. Поред радника и грађана на протест су изашли и ученици Гимназије и Пољопривредне школе, ка и неки њихови професори. На збору је прво говорио владика Николај. Док је он говорио комунисти и њихови симпатизери су узвикивали борбене антифашистичке пароле. Они су владичин говор оценили као неодређен и недовољно револуционаран, па су скуп окренули на своју страну. Владика је позвао

присутне да се мирно разиђу кућама, а сам се повукао у свој конак. Тада је на сто пред црквом стао професор Гимназије Ђорђе Рашовић и позвао народ да пођу улицама на трг у центру града. Окупило се око 3.000 људи. Он је и одржао први говор у центру града.

У име омладине говорио је Момчило Петровић – Трша. Било је још говорника. Ученици и професори су били узнемирени и ратоборно расположени, тако да и следећег дана није било наставе. Протести су настављени и 27. марта 1941.године. На скупу су били радници Фабрике авиона, Фабрике вагона, ученици средњих школа и сељаци из околних села. . На брзину су писане пароле и прављени транспаренти. Из стотине грла одјекивале су се патриотске песме, узвикиване пароле. Читав дан су се смењивали говорници. У име напредних интелектуалаца говор је одржао Љубиша Петровић, а у име радника Цветко Ристић из Фабрике вагона.[54]

Краљевска основна школа у годинама немачке окупације 1941-1944.

Немци су ушли у Краљево 14. априла 1941. "Била сам први разред основне школе када је почео рат. Школска година се завршила у априлу пошто нам је учитељица Добрила Крстић поделила ђачке књижице и пустила нас кућама.

[54] Сто година Пољопривредне школе у Краљеву, Краљево, 1882 - 1982, 280.

Нашу школу и све веће зграде у граду заузели су немачки војници. Ми деца смо трчали да чујемо добошара...јавио је о увођењу полицијског часа...".[55]

„Била је блокада и нигде из куће нисмо могли да изађемо. Пуцњава се чула издалека. Отац се спремао за посао после дужег времена, јер због опсаде фабрике нису радиле. Сви смо будни. Отац седи с мајком крај шпорета и шапуће тако да ми не чујемо, да се не уплашимо. На крилу држи најмлађу сестру. Немци на врата лупају, отац отвара... Грубо га гурају на улицу, где су постројили комшије са рукама изнад главе. Немци носе око врата металне плочице. Чини ми се да сам истог дана угледала тенкове крај наше куће. Један је продужио поред Страховог дућана. Знам да се други окренуо и ударио у ћоше наше куће... Чуо се тресак. Страшно је било, из кухиње се видела улица. Мајка нагло отвори врата и завриска: Децо моја, погинућемо. Хвата најмлађе дете, а ми крећемо испред, кроз двориште према Малој пијаци, ка теткином дворишту. Са Грдичког брда ракете и гранате падају свуда око нас..." . „Бугарски војници, чија је касарна била у Ратарској школи, ручали су испред, у подне...Деци из комшилука и нама, са понетим лонцима, обични војници давали су своје порције. Било је опсаних ситуација, као када се једна официр на коњу залетео на нас, грдећи војнике... Мајка прекува храну коју смо донели, из лонца извади маст и користи је наново. У кућерку где смо живели као подстанари, у великом дворишту у Улици кнеза Михаила, Немци су пред крај рата сместили кухињу, а једна немачки војник донео нам је џак пшенице јер је видео много деце".[56]

„На пролеће 1942. окупили смо се у црквеној порти. Свако одељење је имало свој бор испод кога су се одржавали часови. Добили смо нову учитељицу,

---

[55] Михаило М. Симић: "Краљево 1941 – сведочанства и сећања".

[56] Сведочење Бисеније Грбић Перуткић, рођене 1932. Било их је петоро деце. Отац Петар Перуткић стрељан 1941.

Кристину Мачкић, избеглу из Битоља. Приметила сам да мали број мојих другарица има живог оца".[57]

Августа месеца 1941.године генерал Милан Недић је у окупираној Србији формирао владу Народног спаса. Први министар просвете у влади Милана Недића био је Ристо Јојић, након месец дана именован је др Милош Тривунац, али се и он кратко задржао. На месту министра просвете најдуже је био Велибор Јонић, од 1941-1944.године

У другој половини 1941. године школе у Краљеву нису радиле. Опсада Краљева од стране четника и партизана и одмазда немачког Вермахта чији су војници спровели стрељање невиних цивила довели су до великог страдања и обустављања редовних активности.

На наставничкој конференцији у Краљеву, одржаној 12. априла 1942. године. начелник Министарства просвете, Бранимир Малеш, одржао је предавање. Још једна конференција исте године, 7. маја одржана је у кафани "Париз". У Краљевачком округу је радило 99 школа. У свим срезовима су организовани Сресни просветни одбори. Одбор је организовао предавања са циљем одржавања реда и мира, о заразним болестима, о сетви, о сеоским књижницама и читаоницама.[58]

Начелник среза Жичког, Мирослав Аћимовић, спровео акцију обавештавања народа о захтевима нових власти у којој су добровољно учествовали многи учитељи и наставници. Одржавали су се аналфабетски[59] течајеви после пољских радова. По школама је свуда било исписано: Мир, ред, рад и слога то је спас Србије; Само слога Србина спасава; Бог чува Србију. Октобра 1942. године Министарство просвете Србије је донело одлуку да се из свих уџбеника избаце

[57] Сведочење Олге Селаков Ђорђевић, ћерке стрељаног железничара Љубомира Ђорђевића.

[58] Ново време, 9. октобар 1942. 4,година II, бр. 44

[59] "Анафалбетски течајеви" – обука за неписмене људе

пасуси којима се вређа немачки народ.[60] Наставу су организовале и контролисале немачке власти. Организована су предавања и захтевано од управитеља школа да позивају родитеље ученика на та предавања.

За време рата просветни систем у окупираној Србији се базирао на предратним основама. Прве две ратне године школе су радиле на основама Уредбе о уређењу Министарства просвете из 1937. године. Тих година Министарство је вршило контролу и надзор над радом школа. Посебном уредбом промењен је назив министарства у Министарство просвете и вера. Оно је водило све послове у просвети и целокупну просветну политику прилагођену датим условима. Министарство је формирало Просветни одбор чији је циљ био да се бави питањима образовања. Председник Одбора је био Владимир Велмар Јанковић. Рад школа се одвијао према инструкцијама и под контролом окупатора. Задатак школа и школских програма је био да подржава, пропагира и велича идеологију Трећег рајха. Окупационе власти су извршиле проверу наставника. Министарство је добило налог да преконтролише уџбенике у складу са датим инструкцијама. Главна новина је обавезно учење немачког језика. Сви они који би добро савладали немачки језик добијали би извесне привилегије. Знање тог језика је била неопходност у будућој немачкој империји. Влада Милана Недића тражила је од школа да се врате српској традицији, српству, вери и цркви.

После две године рада у ратним условима, донета је *Уредба о уређењу Министарство просвете и вера* 9. фебруара 1943. године и објављено у *Службеним новинама* бр.11, 9.II 1943.године.[61]Школе ће се звати народне зато што их је народ подигао. Упркос настојањима окупатора и Недићеве владе, рад у просвети је био импровизован, јер није било услова за нормалан рад. Све је недостајало; школске зграде, учитељи, наставна средства, уџбеници и мир.

[60] ИАК, Фонд ОШ Печеног, Деловодни протокол 1941-1942
[61] АС, Г-3, ГПС, к.580, 99-211/1943.

Окупатор је тражио да рад школа изгледа што нормалније. Школом су управљали управник и Школски одбор. Обавеза управника је била, поред осталог, да води списак књига које се користе у настави, инвентар ствари у школској згради, записник са школског одбора и летопис школе. Захтевало се да наставници одржавају родитељске састанке и убеђују народ да је окупатор ту за његово добро и да их чека боља будућност. И све то у Краљеву у коме су војници Вермахта 1941.године извршили масовно стрељање цивила.

Основни циљ окупатора је био да се створи привид нормалног стања. Стварао се „нови и бољи свет“. Уједињена Европа је требало да буде са Хитлером на челу. А рад школа је био најбољи показатељ за то. У том смислу је Одељење за народне школе обављало све послове од значаја за образовање. При школама су формирани Месни школски одбори. Њима је тадашња српска влада дала налог да школама дају имена великана из српске прошлости. Нарочито за оне који су на неки начин везани за дато место. Наставници су полагали заклетву. Вршен је редован преглед школа у јуну и децембру сваке године. У Краљеву, као седишту округа, држани су и учитељски зборови. Одлучено је да ученици који нису нормално и адекватно завршили разред у 1941. години то надокнаде до децембра те године и потом се упишу у наредни разред. Уведен је свечани испит на крају школске године.

Формиран је Општи народни фонд лији је задатак био да се брине о сиромашној и напуштеној деци. Народне школе су биле опште, обавезне и бесплатне. Школовање трајало осам година. Главни предмети су били: српски језик, историја и земљопис.[62] У статистици за 1941. годину је забележено да у Србији има 2 133 школе и у њима 365 583 ђака. Две године касније, према статистици, стање је много боље. У Србији 1943. године ради 2 155 школа, а у њима 390 715 ученика. После слома Ужичке републике у наставу су могли само

[62] АС, Г-3, ГПС, к.588, 108-203/1942.

они који су се истакли у борби против комуниста. Остали су хапшени и прогањани.[63]

Недић је настојао да што више деце буде у школама. Поред стварања привида нормалног стања, било је лакше децу и омладину контролисати док су у школама. Све напред наведено је условило да се школске године завршавају по скраћеном програму уз доста импровизације. Дневни лист *Ново време* је почео да излази 16. маја 1941.године.[64] Биле су то новине Аћимовићеве и Недићеве владе, које су величале и оправдавале њихове поступке. Тражило се пружање помоћи Немачкој у Србији и слање њених радника на рад у Немачку. Када бисмо судили само према натписима у Новом времену, закључили бисмо да је Србија једна срећна земља... Писане су занимљиве цртице из живота. Почев од 12. јуна 1941. када је објављена прва информација из Ћуприје, пуна оптимизма да постоје „повољни изгледи" да род шећерне репе буде повољан, па све до 22. септембра 1944, када је презентована последња информација из Параћина о разбијању и ликвидацији комунистичке „банде" у околини града и наношењу знатних губитака непријатељу, „Ново време" је исписало својеврсну ратну хронику о приликама у Поморављу. Бројне вести о предстојећој доброј жетви и временским приликама, зборовима акционара и новим управама у предузећима, одржавању чистоће и калдрмисању улица, добром успеху ђака и матурским испитима, вредним жетеоцима и Поморављу које личи на „дивну башту", свадбеним весељима и моди која је захватила Јагодинце, љубомори као мотиву злочина и жртвама које је, као и сваке године, узимала Морава, говориле су читаоцима да живот тече „нормално".

Аутори су материју изложили хронолошким редом и сврставали је у четири, по обиму неједнаке целине, посвећене ратним 1941, 1942, 1943. и 1944. години. Увид у материју показује да је информацијама најсиромашнија последња ратна

---

[63] Више на ову тему: *Наша прошлост* 13. Зборник радова Народног музеја и Историјског архива Краљева.Чланак - Мирјана Богосављевић: *Школе у Краљевачком округу за време окупације 1941-1944.*

[64] Моравски округ у листу НОВО ВРЕМЕ 1941-1944. Историјски архив Јагодина. Свеска 4. Јагодина 2007. Приредили: Добривоје Јовановић и Дејан Танић. Дигитализовано: Портал Порекло.

година у Србији. Такав приступ аутора омогућава читаоцу да прати у којој се мери, из дана у дан, мењала ратна стварност у Србији. Упоредо с тим постаје уочљиво колико је напора и умећа улагала власт да пропагандно оправда прилике у којима се Србија налазила, скрене пажњу на економско јачање села и убрзану урбанизацију градова. „Ново време" је глорификовало особине „сеоског домаћина" и афирмисало живот на селу у долини Мораве. Успеси привредне политике били су „прошарани" информацијама о корупцији, ратном профитерству, спекулацијама. Велика пажња је била посвећена уређивању просветних прилика, народном просвећивању, културно-националном раду, изградњи школа, повећању броја деце која се школују, улози школе у процесу формирања нове генерације Срба који неће бити заражени вирусом комунизма и југословенства. На истом трагу су и информације о војним успесима, борби против бољшевизма и анархије, ликвидацији комуниста, инсистирању на „владавини закона" и обрачуну са криминалом.[65]

Школство у краљевачком округу је функционисало у складу са системом окупационих власти које су у Србији формирале 14 округа. Један од њих је био и Краљевачки округ, срез Жички.[66]

Школама су руководили управитељи и Школски одбори. Надзирано је понашање ученика. Негована је солидарност и заједништво међу њима. Радиле су поједине секције. Формиран је Фонд за помоћ сиромашним ученицима. Радиле су школске библиотекем и уведена је претплата на поједине часописе. У настави се величао Велики немчки рајх.

Као и велики број градова у Србији, тако је и Краљево у току 1944.године више пута бомбардовано од стране англо-америчке авијације. У једном од историјских извора из тог времена забележено је: "Када је засветлело бака је донела спасоносну одлуку да бежимо из куће, из Обилићеве улице према

[65] Љубодраг Димић, „ Култура политика Краљевине Југославије....",

[66] АС ГЗ ГПС ф.11 р 32/42-43 99

Сијаћем пољу. Чуле су се јаке експлозије...Када је свануло вратили смо се, али смо уместо куће затекли рушевине. На улици је погинула Десанка Костић, студенткиња од 20 година. Куће иза наше све су биле порушене. још увек нисмо знали шта је са нашом мајком Милицом, која је тада била код рођака у другом делу града. Када је почело бомбардовање, потрчала је Улицом војводе Путника, да види шта је са нама и ту је рањена...".[67]

"Моја мајка негде иза поноћи 11. августа, видевши све осветљено у соби, крикнула је... Било је касно да склониште потражимо у Марка Трипковића улици, јер је било пуно људи, па смо ушле у једна недовршен ров... У тој рупи пуној воде, преживели смо стравичне тренутке. Бомбе су падале у непосредној близини. Чим се разданило кренули смо ка Жичи, јер се очекивало ново бомбардовање. Одједном је Жича била пуна Краљевчана. У склониште у Трипковићевој улици, где мајка и ја нисмо стигле да се склонимо, погинула је моја дугарица Гинче Здравковић... У Краљево смо се вратили после 29. новембра. Снег је рано пао, нигде ништа у кући. Уместо стакла смо на прозоре лепили пак-папир. Тако започех своје гимназијско школовање. До мене је седела другарица Роса Зорић са штакама, јер је у савезничком бомбардовању остала без ноге."[68]

---

[67] Сведочење Душана Јанићијевића, рођеног 1933. Отац му је стрељан 1941. а мајка рањена 1944.

[68] Добрила Лазић Марић, Сећање на савезничко бомбардовање. Рукопис, 2008.

Конституисање Основне школе "Четврти краљевачки батаљон"

Борбе за ослобођење Краљева водиле су се крајем новембра 1944.године. Јединице НОВ и ПОЈ ушле су у град 29.новембра 1944. године. Већ 10.децембра исте године формиран је Градски народно ослободилачки одбор (ГНОО) града Краљева. На његовом челу био је Душан Јовичић – председник Окружног НОО. Одбор су чинили: Милош Симић, учитељ (председник), Петар Ристић, трговац (подпредседник), Вујадин Ћетковић, судијски приправник (секретар) и чланови: Милош Цветичанин - радник, Радомир Јововић – бивши секретар градског поглаварства Краљева, Борка Поповић – радница, Милентије Младеновић – кројач, Драгутин Брозовић – грађевинар, Марко Пантелери – столар, Вера Тимотијевић – учитељица, Драгомир Милошевић – председник Духовног суда, Димитрије Петровић – бравар, Томић др Александар – градски лекар и Миодраг Тодосијевић – хотелијер.

Одлучивало се о важним свакодневним проблемима тек ослобођеног града. Намирнице за град је колективно набављао преко постојећих задруга. Предложено је да се купе два пара коња и кола за потребе града, "јер се не може вршити служба у погледу чистоће и избацивања смећа". Да се тражи од Команде 3. српске бригаде, да врати два коња и кола, која су била својина бивше општине Краљевске, а које је узела у децембру од општинског кочијаша Вељка Перовића из Дракчића. Коњи су били код њега на чувању у време блокаде Краљева.

Док је рат још трајао у Србији и у Југославији, приступало се обнови школа и одржавању наставе. Учитељи су распоређивани по наредби Националног комитета ослобођења Југославије. Председник ГНОО Краљево је био учитељ Милош Симић, а чланови: трговац, радник, судски приправник и бивши секретар

градског повереништва, затим радница, кројач, грађевинар, столар, учитељица Вера Тимотијевић, па председник духовног суда, бравар, градски лекар и хотелијер. Они су одмах по ослобођењу Краљева 29.новембра 1944.године, представљали новоформирану власт и одлучивали су о свим важнијим питањима.

Прва им је брига била да набаве намирнице за становништво у разореном и тек ослобођеном граду. Намирнице су се набављале преко постојећих задруга. Извршени су пописи породица, чији су чланови погинули у току рата. Том приликом су пописане 874 породице са укупно 2.515 чланова. За 741 породицу издвојили су 2.199.000 динара. После тога се пријавило још 56 сиромашних породица са 340 чланова. Њима је подељено 288.000 динара. До половине децембра, петнаест дана по ослобођењу, Одељење за обнову је поправило кровове свих важних државних и "самоуправних" зграда. Поправљена је основна школа "Краљ Александар" (данашња ОШ "Димитрије Туцовић") и у њу је усељена болница, оспособљена је велика стара касарна за потребе радног батаљона. У хранилиште за децу су сместили један број деце. Поправљена је зграда Црквеног суда и у њу је смештен Градски народно- ослободилачки одбор. Извршена је поправка Дома народног здравља. Уређена је зграда Женске занатске школе за потребе основне школе. Оспособљена је једна зграда железничких станова уз зграду нове основне школе. Оправљена је приземна зграда уз Гимназију. Зграда нове касарне код коњушнице је стављена у функцију. Извршена је поправка неколико зграда за радничке кухиње. Вршена је оправка опште и старе болнице и Гимназије, као и на зградама за војне потребе. У току је оправка старе основне школе, која се преуређује. Тих дана су оспособили и купатила, као и више магацина за војне потребе. У току је била и поправка хотела „Париз“ за јавне приредбе. Делимично је поправљена и зграда Пољопривредне школе на Ратарском имању за војне потребе.

Учитељица Вера Тимотијевић испред Просветног одсека у Краљеву известила је да су у току припремни радови на поправци зграда, које би требало да се

оспособе за извођење наставе. Радило се на обезбеђивању дрва за грејање учионица. Учитељица Вера предложила је да се из Основне школе "Краљ Александар" (данашња ОШ "Д. Туцовић") исели болница, која је ту била привремено смештена. Болница је смештена у војне касарне на Пљакином шанцу. Истовремено захтевало се обезбеђење школске послуге. Ово се десило 13. јануара 1945. године

Грађанство које је било избегло због бомбардовања, а није имало где да се врати, јер су им порушене или оштећене куће, били су смештени у просторије појединх кућа чији су власници имали вишак простора, "те је тако стамбено питање, као најкритичније, доста повољно решено".

Наређен је општи попис становништва. У припреми је била и израда бирачких спискова. Отпочела је наплата таксене и трошаринске тарифе. Захтевало се отварање народних кухиња. Оспособљена је ватрогасна чета. Одбор је издао општинску земљу у закуп. Сваки службеник имао је одговарајућу карактеристику из које се видело где је био и шта је радио за време рата.

Од Градског одбора држава је тражила да испоручи 60.000 кг пшенице, 10.000 кг јечма и исто толико овса и масти, затим сланине 5.000 кг, 4.000 кг меса. "Овај разрез морао је да буде испоручен до 15. фебруара 1945. године". Наређено је да се Градској милицији доделе просторије Владичиног конака и да се исте поправе одмах. "Кревете и сламарице затражити из збирног магацина ратног плена Команде места, а хранарина да им се плаћа од стране Одбора у задружној кухињи".[69]

[69] Све је ово наведено према Записнику са седница Градског народног ослободилачког одбора од 10.12.1944 – 28.12.1945. Инв. бр. 104

Одржана је скупштина "грађана и грађанки" 11. марта 1945.године,у два сата после подне у сали хотела "Париз", на којој је Одбор поднео извештај о тромесечном раду " у смислу сопствене одлуке као и одлуке Скупштине демократске Србије". Поред свих чланова Градског одбора скупу је присуствовало "500 грађана и грађанки". У излагању је нарочито истакнуто "да је ово јединствен случај да власт народу полаже рачун о свом пословању, што до сада није био случај". На том скупу су поднели извештај сви одсеци: санитетски, просветни, одсек за везу са војском, за унутрашње послове, за привреду, грађевински одсек, електричне централе, одсек за социјално старање и финансијски одсек. После тога је прочитан разрез за издржавање Народно ослободилачке војске и друге потребе у вези са ратом. Мало је урађено и на згради "Париза" у којој се збор одржава. Други су пак сматрали да је Одбор правилно извршио разрез, али да они који су сарађивали са окупатором, "данас кад треба нешто да дају за НОВ-у, кажу 'убисте нас'. Ми радници платићемо ако они неће, али њих ћемо тамо где им је место". Било је и оваквих дискусија: "Наши другови дају главу на фронту, а буржоазија не да хартију, коју су зарадили на прљав начин. Све њих треба послати на фронт. То је наш суд. Оно што су радници и сељаци стекли бранићемо са пушком у руци".

Тог дана је одржан пленум Извршног градског народно ослободилачког одбора на коме је поднет тромесечни извештај о раду Градског одбора, посебно о разрезу за издржавање Југословенске армије.

Обнова града је била у пуном јеку. Хитно је требало поправити државне зграде за смештај војске, државних надлештава, културних и других удружења. Требало је раскрчити улице од материјала и разарања после бомбардовања. Тако је град био скоро потпуно очишћен већ у марту 1945. године. Извршена је попуна станова. Збринути су они који су у бомбардовању остали без кућа и станова. Краљево је у фебруару 1945. године добило струју. Поправљена је градска електро мрежа, и успостављена саобраћајна линија Краљево-Крагујевац.

У Србији и Југославији су представници нове власти већ 1945.године износили идеја о увођењу седморазредне основне школе. Тако је у септембру 1945.године у одељењу Министарства просвете Демократске Федеративне Југославије изграђен План о „седмогодишњем основном школовању и послат Председништву привремене народне скупштине, али до данас није потписан“.[70]

У Краљеву су почеле са радом основна школа, грађанска школа и гимназија. Настава се изводила без школског намештаја–скамија. Деца су носила од куће столице. Обавезала се Железничка радионица да направи скамије. У граду су радила само три лекара, а Жички срез је имао око 65.000 становника. У граду је радила само једна апотека.

Извршен је попис становништва града. Састављени су војни и други спискови и обављене потребне евиденције. Пописани су сви погинули у току рата. Таквих породица у граду било је 874. "Успостављена је статистика сиротиње око које треба да се старају народно ослободилачке власти". Подељена је одећа и обућа и 2.710.000 динара.

[70] Архив Југославије, Министарство просвете... 4, 4-718

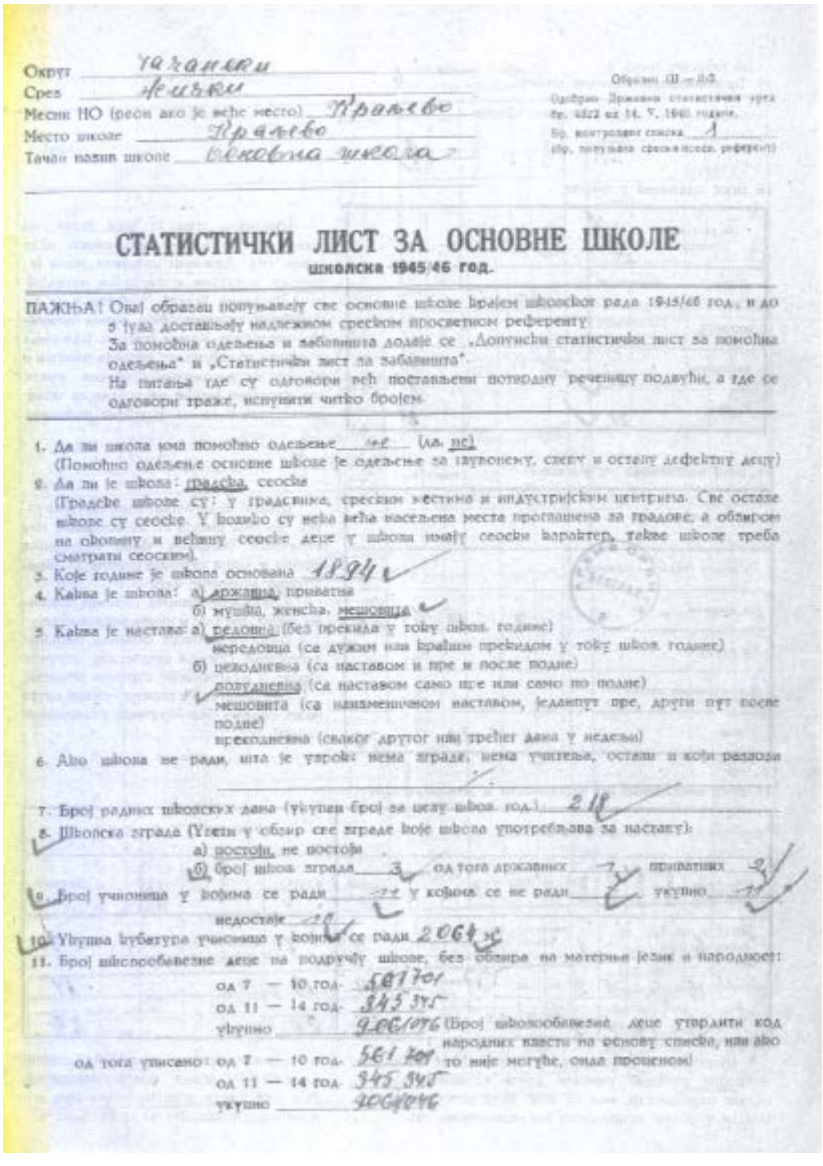

Окрут Чачански
Срез Нешкви
Месни НО (реон ако је веће место) Краљево
Место школе Краљево
Тачан назив школе Основна школа

Образац III — Д.Ф.
Одобрио Државни статистички завод бр. 6822 од 14. V. 1940. године.
Бр. контролног списка 1
(бр. попуњава срески школски референт)

СТАТИСТИЧКИ ЛИСТ ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

школска 1945/46 год.

ПАЖЊА! Овај образац попуњавају све основне школе крајем школског рада 1945/46 год., и до 5 јула достављају надлежном срескom просветном референту.
За помоћна одељења и забавишта додаје се „Допунски статистички лист за помоћна одељења" и „Статистички лист за забавишта".
На питања где су одговори већ постављени потврдну реченицу подвући, а где се одговори траже, исписати читко бројем.

1. Да ли школа има помоћно одељење не (да, не)
(Помоћно одељење основне школе је одељење за изнурену, слепу и остали дефектну децу)
2. Да ли је школа: градска, сеоска
(Градске школе су: у градовима, срескim местима и индустријским центрима. Све остале школе су сеоске. У данашње су неке већа насељена места проглашена за градове, а обзиром на околину и већину сеоске деце у школи имају сеоски карактер, такве школе треба сматрати сеоским).
3. Које године је школа основана 1894
4. Каква је школа: а) државна, приватна
б) мушка, женска, мешовита
5. Каква је настава: а) редовна (без прекида у току школ. године)
нередовна (са дужим или краћим прекидом у току школ. године)
б) целодневна (са наставом и пре и после подне)
полудневна (са наставом само пре или само по подне)
мешовита (са наизменичном наставом, једанпут пре, други пут после подне)
преподневна (сваког другог или трећег дана у недељи)
6. Ако школа не ради, шта је узроком: нема зграде, нема учитеља, остали и који разлози
7. Број радних школских дана (укупан број за целу школ. год.) 218
8. Школска зграда (Узети у обзир све зграде које школа употребљава за наставу):
а) постоји, не постоји
б) број школ. зграда 3 од тога државних 1 приватних 2
9. Број учионица у којима се ради 11 у којима се не ради 2 укупно 13
недостаје 10
10. Укупна кубатура учионица у којима се ради 2064 м³
11. Број шкласообавезне деце на подручју школе, без обзира на матерњи језик и народност:
од 7 — 10 год. 561701
од 11 — 14 год. 345345
укупно 906/046 (Број шкласообавезне деце утврдити код народних власти на основу списка, или ако то није могуће, онда проценом)
од тога уписано: од 7 — 10 год. 561 701
од 11 — 14 год. 345 345
укупно 906/046

Статистички лист за ОШ „IV краљевачки батаљон“

Одбор је анализирао привредне околности. Учитељ Симић је упознао високе представнике о разрезу и проблемима око разреза, о жалбама. Разрез је расписан тако што је "сваком грађанину упутио писмо у затвореној коверти, која је по свом садржају била као један апел Градског одбора у коме се апеловало на грађанску свест да у овом тешком рату дају своју материјалну помоћ у новцу, онима који дају своју крв и своје животе на бојном пољу да дотуку фашистичку неман". Пленум је после тога предложио разрез од 46.425.000 динара, а са свима који разрез не плате, поступало би се као са народним непријатељима.

Председавјући Одбором, учитељ Милош Симић питао је војног делегата и члана Окружног НОО, како да поступе са онима који се нису одазвали на ранији разрез, очигледно га саботирају. Била је потом жива и дуготрајна дискусија. На крају је донета, одлука да се од опорезованих грађана разрез наплати принудним путем пленидбом њихове имовине и да се сваки појединац оптужи као саботер Суду за заштиту српске националне части. "Једновремено тражило се од Министарства финансија да подејствују код Народне банке да деблокира улоге појединаца који дугују разрез, да се исти наплати за рачун Градског НОО".

Капетан Добрица Ристовић предложио је да се обаве потребне припреме за прославу 27. марта. У вези с тим је одлучено да се уочи 27. марта организује бакљада града, а да на дан 27. марта све радње буду затворене, да се истакну заставе и обустави сваки други рад. Грађане позвати путем плаката да се окупе у 11 сати и узму учешће на паради и светковини.

Почетком априла 1945.године ослобођена је целокупна територија Србије, али се рат још водио у западним деловима југословенских земаља. У Краљеву је свечано отворен мост на Морави код Камиџоре. Упућен је захтев Одбору да се Дечијем хранилишту Црвеног крста у Краљеву додели извесна количина ражи, као и новца за Ускршње празнике. У Хранилишту је било 200 сиромашне деце. Одбор им је доделио 600 кг ражи и 50.000 динара. Грађани су на збору изабрали Градски народни суд. Одборници и сви службеници су позвани да добро проучавају одлуке, упутства, расписе, правилнике, уредбе и законе које доноси Јединствена власт влада Демократске Федеративне Југославије и Републике Србије, као и друге надлежне власти. Окружни одбор је упутио предлог Министарству унутрашњих послова, да се Краљево уздигне на степен града. Добили су обавештење да је предлог прихваћен. У том смислу се реорганизује ГНОО и треба да има: Градску скупштину, укључујући и чаланове Извршног и Народног одбора, као и Председништво – председник, подпредседник и секретар.

Прва седница по завршетку рата одржана је 3. јуна 1945. године.Скупштина је одржана у сали "Синдиката". Милош Симић је отворио седницу одајући пошту палим жртвама за слободу. Затим су извештаје о раду прочитали представници просвете, здравства, социјалног одсека и унутрашњих послова. „Примећено је“ да у граду има доста просјака и да их треба збринути. Представница Просветног одсека, Вера Тимотијевић, обавестила је Градски одбор да до краја школске године ученици све време нису имали клупе. Железничка радионица није успела да уради скамије, јер није било грађе. Поједини одборници захтевали су умереност у дискусијама и да се не упућују личне увреде онима који другачије мисле. Истакнуто је да би требало грађане придобити за сарадњу са новим властима. Сви они грађани, који не испуњавају своје дужности да се "ставе под суд части". Градски одбор је био за то да се састави списак свих оних који нису исплатили разрез и да се тај списак истакне по граду.

Тих дана су очекивали да Краљево добије статус града. У исто време су организовани избори за одборнике Скупштине, Градски народни суд и јавног тужиоца. Дотадашњи Градски одбор је поднео оставку. За председника Скупштине је изабран апотекар Момчило Радовић и још четрдесетак одборника. Међу њима су били учитељица Вера Тимотијевић и два свештеника, Милован Благојевић и Бошко Миленковић. Претходни председник, учитељ Милош Симић, захвалио се истичући како је дотадашњи Градски народно-ослободилачки одбор имао много тешкоћа, "али се у ипак у раду предњачило и била је једнодушна снага и ударнички рад". Потом се клицало великом вођи словенског народа, „Другу Стаљину“, „непобедивој Црвеној армији“, „другу маршалу Титу“, „Југословенској армији и Демократској Федеративној Југославији".

Непосредно по ослобођењу земље град Београд и округ београдски су имали укупно 217 школа , док је округ чачански, у које је улазило и Краљево, имао 186 школа са 494 наставника. [71]

---

[71] Архив Југославије, Министарство просвете и наука 313, 7-8, 4

Краљево није проглашено за град, али су постојала извесна обећања у Влади. Представници Владе су закључили "да Краљеву предстоји велика будућност и има изгледа да ће бити велики индустријски центар". У вези са проглашењем Краљева за град, најпре је требало упутити предлог пленума Градског одбора Краљева а потом и мишљење Окружног народног одбора у Чачку.

После извесног затишја у раду Градског одбора да би 27. септембра 1945. поново био сазван пленум Градског народног одбора. На том пленуму Вера Тимотијевић је указала на велике тешкоће око отпочињања нове школске године. У школске зграде је смештена војска и болница. Набављена је грађа и дато је да се скамије раде. Школа за шегрте није радила. Социјални одсек је организовао Интернат за сиромашне ђаке. Дом за смештај старих особа још није био отворен. Просјачење "је узело маха и требало би га сузбијати".

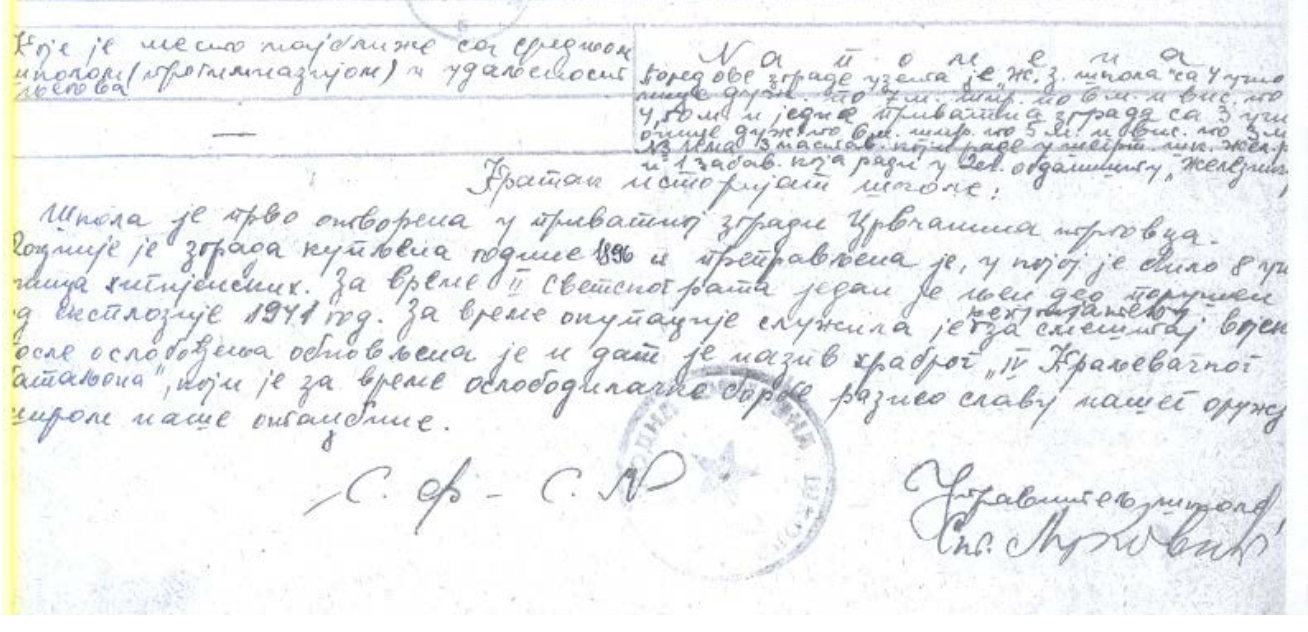

„Школа је одмах поскле ослобођења обновљена и дат јој је назив храброг „IV Краљевачког батаљона“

(ИАС)

У првим послератним годинама

У Пописном листу основних народних школа у Србији[72] налазе се драгоцени подаци о „Народној школи IV краљевачки батаљон“. Пре свега, школа је добила службени назив 1945.године. Била је „државна, мешовита, полудневна и редовна“ школа. Забележено је да школа наставља традицију школске установе из 1894.године, када је купљена зграда од трговца Црвачанина. У њој је тада било укупно „осам учионица хигијенских“. Нова зграда је подигнута 1938.године а подизањем је руководила педагошка општинска управа Краљева. За време Другог светског рата, тачније 1941.године један део школске зграде је порушен у експлозији, а немачка окупациона војска Вермахта користила је остале просторије за сопствени смештај. У Пописнику се наводи и износ ратне штете од укупно 2.000.000 динара, а за поправку школе је уписано 300.000 динара. Један део школске зграде је 1944/1945.године користила Државна болница. Намештај, учила, књижнице и школску архиву је уништио окупатор. После рата, школске просторије су делимично обновљене, а школи је дат назив „IV краљевачки батаљон“. У школи је било укупно 25 одељења, четири мушка и двадесет и једно мешовито. Национални састав је био следећи: 849 Срба, 49 Црногораца, 5 Хрвата и један Словенац. Од укупно 904 ученика, током Другог светског рата страдали су родитељи 407 ученика.[73]

Сваки учитељ је у првим послератним годинама морао приликом ступања у службу да одговори на врло деликатна питања:

1. Где је провео време и у ком својству од капитулације Југославије до ослобођења?
2. Је ли унапређен, похваљен или новчано награђен за време окупације и зашто?
3. Је ли кажњаван и премештан за време окупације?

---

[72] Архив Србије, Ф 58, 13

[73] Архив Србије, Ф 58,13, Статистички лист за основне школе 1945/1946

4. Да ли је имао неког од чланова уже породице у редовима четника, недићеваца и љотићеваца?

5. Да ли му је неко од уже породице био за време окупације у овим редовима?

6. Има ли кога од уже породице у НОВ и када је ступио?

7. Да ли је активно сарађивао и од када са народно ослобилачким покретом и када је ступио?

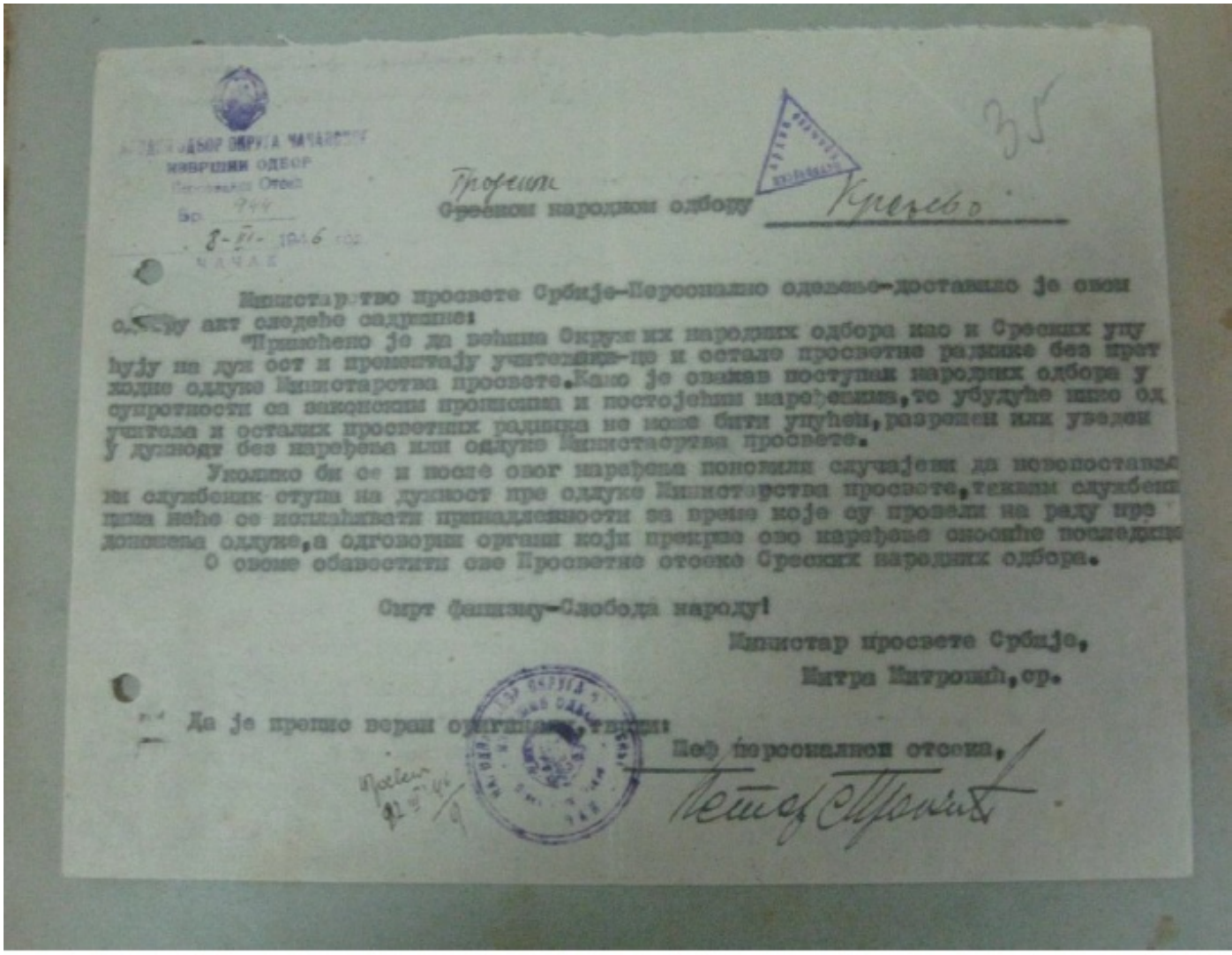

Окружни одбор Округа Чачанског
Извршни одбор
Просветно одељење
Бр. 944
8-VI-1946 год.
Чачак

Срезном народном одбору Крушевац

35

Министарство просвете Србије-Персонално одељење-доставило је овом одбору акт следеће садржине:

"Примећено је да већина Окружних народних одбора као и Срезних управа утичу на дух ост и премештају учитељице-це и остале просветне раднике без претходне одлуке Министарства просвете. Како је овакав поступак народних одбора у супротности са законским прописима и постојећим наређењима, то убудуће нико од учитеља и осталих просветних радника не може бити упућен, разрешен или уведен у дужност без наређења или одлуке Министарства просвете.

Уколико би се и после овог наређења понављали случајеви да новопостављени службеник ступа на дужност пре одлуке Министарства просвете, текући службени папири неће се исплаћивати припадајућности за време које су провели на раду пре доношења одлуке, а одговорни органи који прекрше ово наређење сносиће последице.

О овоме обавестити све Просветне отсеке Срезних народних одбора.

Смрт фашизму-Слобода народу!

Министар просвете Србије,
Митра Митровић, ср.

Да је пропис веран оригиналу, потврђујем:

Шеф персоналног отсека,

Преведено

У овом времену било је актуелно давање карактеристика. Вера Тимотијевић је предложила, а сви су је одборници у томе подржали, да се сви ђаци стасали за школу сместе у учионице, али оправке морају што пре да се "доврше", "Јер

услови под којима деца уче, више су него очајни". Због помањкања учионица, уведена је полудневна настава. Деца су углавном била без одела и обуће. Стакло је добављено за школе да би се прозори што пре застаклили. Неопходно је било потребно 50 м3 дрва за огрев. Школа је требало да отвори аналфабетски течај. Социјални одсек је предложио да се помоћ од Министарства дели само у новцу. Предложено је да се за Дечији дом изабере један поштени учитељ или професор.

Дана 28.новембра 1945. је била свечана седница. Присутан је био и директор Гимназије, Радослав Веснић. Слављено је заседање Уставотворне скупштине, као и дан ослобођења Краљева. Навршила се година дана у слободи. Послали су телеграм маршалу Титу и Уставотворној скупштини. Предложене су промене улица у Краљеву. Улице ће се звати "по најзаслужнијим људима који су се истакли као руководиоци наше НОБ". То предлаже друг Петар Ристић. Лука Лазаревић је предложио да се замене све улице које носе имена "бивших царева и краљева". Сматрао је да су „цареви и краљеви одиграли кобну улогу у нашем народу и да нови називи улица треба да буду по именима најзаслужнијих људи новог доба. После неких дискусија и предлога Одбор је одлучио:

Да се Трг Краља Александра зове Трг Маршала Тита.

Улица Краља Петра ће носити име улица генерала Ранковића.

Генерала Станојловића улица ће се преименовати у улицу генерала Коче Поповића.

Улица Марка Трифковића биће од тог дана улица Хероја Маричића.

Простор између Среског одбора, Градског одбора, Гимназије и цркве, са парком испред њих носиће назив Сквер 29. новембра (Данашњи трг Светог Саве).

Накнадно ће се донети одлука која ће од улица носити име Црвене Армије, Едварада Кардеља и генерала Јакшића.

Децембра 1945.године одржана је редовна седница Градског одбора. Извештавали су одборници да су ишли у Чачак по питању снабдевања града. У

Окружном одбору, су им рекли да ће Краљево добијати месечно осам вагона жита, али да им до тог дана није ништа испоручено. Морало се утврдити ко има вишкова, да би органи власти могли да одузму вишкове. По мишљењу нових власти тако би се извршила правилна расподела и добили би храну само они којима је најпотребнија. Требало је извршити и расподелу робе која се налази у задрузи. Сматрали су „да је то мртав капитал". У магацину се у том тренутку налази "велика количина робе, млека и друго". Вишак би требало да се одузме свим богаташима. Да свако добије макар по конзерву, а не да се некима дели по 5, некима по 3, а некима ништа. "Конзервисано млеко да се дели деци", а млеко у кутијама да се подели болницама, Хранилишту и Дечијем дому. Млеко "у прашку" да се подели свим грађанима. Резерва пшенице које се чува у магацинима Градског народног одбора да се подели грађанима који немају хране.

Из *Просветног одсека*, учитељица Вера известила је о томе колико је новца за клупе прикупљено добровољним прилозима. Та сума је 104.552 динара, а скамије су плаћене 100.480 динара. Клупе нису биле у употреби, јер још нису офарбане. Одбор није био сагласан са учитељицом Тимотијевић и предложио је да се фарбање истих остави за "на лето", када може фарба да се прописно осуши.

Сви они који су били у заробљеништву морали су да попуне један образац и одговоре на питања: Шта је радио и чиме се бавио од окупације Југославије до ослобођења? У ком је логору именовани био? Ранији чин у војсци. Министарство просвете било је једино надлежно да врши премештај наставног особља. Просветни одборник: Вера Тимотијевић, учитељица, поднела је следећи извештај:[74] „...Извештај *Женске занатске школе* се односи на месец децембар 1945. године. Тамо пише да школа ради од 15. децембра 1945. године. Школа располаже са једном таблом и без клупа је. Немају довољно столова и столица. Нема осветљења у згради. "Служитеља немамо". Наставници раде у

[74] Извештаји школа 1945-1950. Инв.бр.61 111.

антифашистичким организацијама за добро народа. С.Ф.-С.Н. Управитељ школе Гороњуб Катанић.

Уочи саме Нове 1946. године, Окружни народни одбор из Чачка, послао је Градском народном одбору Краљева, одговор на извештај, тврдећи да се мало урадило на отварању књижница (библиотека) и читаоница, а тамо где су отворене, оскудевају у књигама. Тражила се помоћ од Министарства просвете, али Министарство није располагало са буџетом за помоћ књижницама, "те вам се она не може ни доделити". Препоручивали су акцију за прикупљање књига.

У Краљеву су се већ давала упутства о томе како треба организовати *УСМЕНЕ НОВИНЕ*. Организатори и руководиоци нису били задовољни, јер су говорили да те новине често промаше циљ. У програм су узимали тачке које би требало да буду предмет предавања и културних приредби. Друго су биле усмене новине. Није ваљало ако су сувише опште. Није требало читати исте чланке који су одштампани у дневним новинама. Усмене новине су се бавиле конкретним приликама и тако подизале политички и културни ниво грађана. У усменим новинама су могла да се нађу и привредна питања. Сагледавали су како да се дође до брзог привредног развоја. Ове новине су се бавиле и питањима културе. У њима је образлагана потреба за културним развојем и шта то је спадало у културну делатност. Организоване су приредбе, приказивани филмови и издавале се књиге за читање.

На дневном реду активности усмених новина нашли су се и догађаји из лагера, заробљеништва, из живота на селу и доживљаји из борбе. Коментарисани су поједини новински чланци из "Борбе" и других листова о појединим политичким питањима. Литерарни радови су били подесни за усмене новине. Грађанима су презентоване приповетке из часописа и новина, како би пробудили интерес за добру књигу. При бирању тема водило се рачуна да новине буду свеже и актуелне, да буду повезане са проблемима који су се тих дана постављали као најактуелнији. Упутства су давали шеф одсека за **народно просвећивање** – Нада Јемуовић и начелник просветног одељења – Вукола Госпић, обоје из Чачка.

Крајем 1945. године, радило се и на очувању старина. У том смислу је захтевано да се ступи у контакт са уметничким музејем у Београду. Да се изабере референт за чување старина "у оним местима где старина има".

Учитељи и учитељице који су завршили учитељску школу у Крагујевцу у времену од 1944-1946. били су:

1. „Олга Ранитовић (1925), из Краљева; завршила школске 1944/45. Срез Жички.
2. Ружица Виторовић (1924), из Краљева; " "
3. Софија Јефтовић (1925), из Краљева; " "
4. Вера Вранић(1924), из Цветака; " "
5. Катарина Туцаковић (1925),из Краљева, није поднела молбу за посао.
6. Радмила Бојовић (1924), из Краљева .Поднела молбу. " "
7. Бранко Ђурковић (1923), из Краљева; завршио школске 1945/46. "
8. Зорка Матовић (1925) из Самаила; " [75]

Фебруара 1946.године одржана је Скупштина Градског народног одбора у Краљеву, где је било присутно 9 одборника и око 500 грађана. Разматран је годишњи извештај по одсецима. Скупштину је отворио Петар Ристић минутом ћутања за пале борце и стрељане у Краљеву. После тога се "клицало Републици, Титу, Стаљину и Толбухину". Истакнуте су тешкоће у снабдевању града Краљева. Један одборник је рекао да "свуда има свега, само у Краљеву нема ништа, па ни проје". Од Министарства привреде је затражено жито за прехрану становништва. Делио се шећер деци. Критиковани су касапи да "неправедно врше продају меса“. Неки присутни друг "одозго" је био презадовољан што народна власт помаже радном народу. Сматрао је да „конструктивна критика“ може да пружи "доказ демократије збора и договора" и да „народни непријатељи могу само да затворе уста“. Позивао је политичке противнике да дођу на овакав скуп, па нека кажу да ли је ово диктатура или слобода. Народ је једнако тражио

[75] Списак није подписан, као да није потпун

хлеба, али по његовом мишљењу „до сад нико није гладовао“. „Увозимо 533 вагона хране и неће бити глади". Чачанском округу је тада додељено 139.000 кг шећера, али није имао ко да га превезе.

Одлучено је да се од Окружног народног одбора у Чачку затражи гас за потребе грађана Краљева, који немају електрично осветљење. Породицама жртава фашистичког терора додељена је позајмица од 400-600 динара. Остали социјално угрожени су добили помоћ у дрвима или роби. Одбор је одобрио 20 Италијана – заробљеника за радове у Грађевинском одсеку. У срезу је тада било 13 амбуланти, и само 5 лекара. "Улични секретаријати' би требало да се позабаве чистећом града. Молба Гимназије је да се по питању осветљења и огрева обрате Окружном народном одбору у Чачку.

Из Извештаја Женске занатске школе, од фебруара 1946.године, упућеног Градском народном одбору Краљева види се "да су се привремено снабдели клупама (22 комада) из Народне школе "IV краљевачки батаљон". "Како ова школа нема осветљене учионице и наставничку просторију за ударнички рад, то су се другови са аеродрома примили и увели светлост у четири учионице". Ученици су се хранили у кујни Црвеног крста.

Марта месеца 1946.године просветни одборник, Вера Тимотијевић, известила је Одбор о Стручној продужној школи смештеној у згради основне школе, а да је у новој школској згради (данашња ОШ "Димитрије Туцовић") још увек смештена болница. Настава у стручној школи је реализован и недељом пре подне по старом наставном програму. Уместо веоронауке одржавао се час руског језика. У тој школи је радило 10 наставника. Имали су укупно 68 ученика.

За подрезивање дрвећа у парку ангажовани су ђаци и наставници Пољопривредне школе. Набављене су и саднице за живу ограду у парку преко пута Гимназије.

У извештају од 9.марта 1946.године[76] може се прочитати да је Женска занатска школа имала своју зграду, али да је располагала са мало одељења, јер су у тој згради налазила и Народна основна школа. Школа није имала намештаја а клупе и таблу су добили на послугу од основне школе.

Наставу су им држале учитељи и учитељице из других школа. Из Народне основне школе предавали су им: учитељ Вукајло Бандовић, предавао им је рачуницу, учитељ Тихомир Маринковић – историју са земљописом, учитељица Лана Мијушковић,– предавала им је српски језик у свим разредима без хонорара.

Према обавештењима којима је располагало Министартво просвете, "извесни" учитељи су водили ученике својих школа у цркву на причешће. . Наређено је да се провере сви такви случајеви у округу и да се достави списак школа из којих су ученици ишли колективно на причешће, као и име наставника који су их водили. Плашећи се утицаја Цркве и хришћанства, Министарство просвете је предузело све што је потребно да се наставници обавесте, да се у односу према цркви морају једино да се у односу према цркви морају једино руководити одредбама Устава, којим је извршено одвајање цркве од школе. Према томе за неуместан поступак се сматрао поступак учитеља који би водио ученике у цркву. То није било у складу са 33.чланом Устава. Школе су биле у обавези да обавесте просветне власти ако би убудуће учитељи водили ђаке у цркву.

Одељење просвете из Краљева је обавестило да је ученике основних школа колективно водио вероучитељ Владимир Ивановић из школског дворишта, иако је било саопштено да ученици, који желе да се причесте, могу да се окупе у порти цркве. Ученици Гимназије и Женске занатске школе ишли су на причешће са родитељима. Учитељи и професори нису учествовали у причешћу – завршила је свој извештај просветни одборник, Вера Тимотијевић – учитељица. Министарство НР Србије обавестило је преко Окружног народног одбора у

[76] Историјски архив Краљева, извештај о раду Занатске школе, 116

Чачку, Градски народни одбор Краљева о завршетку школске 1945/46. године. Пошто је известан број деце одмах по завршетку школског рада одлазио у лагер или на летовање, а велики број ученика и на Омладинску пругу , то је Министарство просвете прописало да се ова школска година заврши тако што ће се годишњи испит ученика основних школа обавити од 20-25. јуна. Томе је требало дати свечани карактер. Свечани део завршетка школске године и у свим основним и средњим школама предвиђен је за 28. јун 1946.године.

Како је велики број ученика гиманзија и учитељских школа планирао да учествује на радовима на Омладинској прузи, управа школе могла је одмах по завршетку школског рада саопштити успех ученицима. Одобрено је кречење и поправка Гимназије. До првог маја морали су бити завршени радови на пијаци. До тада се калдрмисала Главна улица.

Од Окружног народног одбора у Чачку, 28. маја 1946., тражена је сума од 4 милона динара за поправку:

1. Основне школе..... 1.500.000 дин.
2. Женске занатске школе..... 200.000 дин.
3. Зграде Министарства финансија..... 400.000 дин.
4. Две зграде команде ваздухопловства..... 125.000 дин.
5. Довршење Мале пијаце..... 200.000 дин.
6. За калдрмисање града..... 900.000 дин.
7. Регулациони план..... 350.000 дин.
8. За оправку Згараде Гимназије..... 300.000 дин.
9. Уређење болнице..... 75.000 дин.

Четири милиона динара су тражена из фонда за обнову. Градски одбор је сматрао да је најважније да се тај новац употреби за водовод, за уређење једног крила Основне школе, калдрмисање улица и изградњу капела на гробљу.

Окружни одбор из Чачка им то није одобрио. Одустало се од бунара и капеле. Ишло се на што конкретније и што видљивије послове.

Прошло је годину дана од завршетка страшног и трагичног рата за овај град. Из Министарства просвете је стигао допис 8. јуна 1946.у коме се каже да је радио једно посебно културно средство. Да се преко њега чује жива реч, "која се обраћа милионима слушалаца". Радио је омогућавао културно зближавање села и града, и да се у најзабаченијим селима у домовима културе организује културни догађај. "Пред радијом се налазе и постављају радни задаци: да служи целом народу, да развија, просвећује и васпитава широке народне масе". Министарство просвете тражило је податке о броју радио апарата у местима и окрузима. Постављана су питања о томе како се користе ови радио апарати "народног просвећивања и правилног обавештавања? Колико грађана долази на један радио? Ово све са циљем да Одељење оцени потребе појединих округа и места у радио апаратима и на основу тога направи правилну расподелу радио апарата, "који се буду добили или код нас израдили".

Управитељ Народне основне школе у Краљеву, Стојан Луковић, 9. јуна 1946,доставља Градском народном одбору у Краљеву списак разрешених учитеља, "који се нису јавили на дужност у ново место постављења". По премештају из Краљева у Дракчиће, на дужност се није јавила Даница Раковић, јер живи у Краљеву, "нема средстава – мучи се". И Зора Тошић, која је из Краљева прмештена у Велику Иванчу код Младеновца. Она живи у Каменици код Новог Сада.

Из извештаја Женске занатске школе види се да је радила у „својој згради“, која располагала само са три "просторна" одељења и канцеларијом. Четири просторије је уступила Основној школи али су планирали у току распуста да изврше детаљнију поправку зграде. "Исувише је сиромашна са школским намештајем". Помоћ у клупама и таблама је дала Основна школа.[77] У Стручној

[77] Записници: Извршни одбор Градског народног одбора, Краљево, Инв.бр.67.

школо Стојан Луковић, управитељ основне школе, предавао је историју и географију, а учитељица Радмила Радовић предавала је српски језик. Јула месеца 1946.године одржана је ванредна седница Одбора на којем је затражено да се подигне нова основна школа на простору где је Ратрска башта (на данашњем земљишту између цркве и гробља). Учитељица Вера Тимотијевић је враћена на редовну одборничку дужност. Додељен је кредит за поправку зграде Гимазије (данашњи Музеј) и за Пољопривредну школу.

Урбанистички институт је дао предлог да се нова основна школа зида на плацу Црквене управе. Одбор се састао са Црквеном управом ради одређивања места. Било је очигледно да се одустало од подизања нове школе у Ратарској башти. Припремао се попис социјално угрожене деце. Из Социјалног одсека су јавили да ће да отпусте куварицу, "јер је примећено да износи храну". Секретар ГНО, Саво Вајић, ће да путује до Новог Сада, да се упозна са организовањем снабдевања града, да би потом позвао руководиоце магацина, задруга и приватника да се договоре око снабдевања Краљева. Закључак је био да би требало поправити зграде за које је потребно мало улагања, ради бржег и бољег решавања стамбеног питања. Проблеми су постојали и око одржавања чистоће града.

Почетком септембра 1946. одржана је Седница Извршног одбора. У току су били радови на згради Гимназије, као и на Женској занатској школи. Зграда Основне школе није "у раду", јер није послат план од пројектног бироа. Пијаца још није довршена. Калдрмисано је око 50% од планираног.

Управни народни одбор био је смештен у "Рижиној" згради. Хотел "Национал" се преуређивао у Синдикални дом. Поправљено је 35 зграда и радило се на десет нових. Журило са са радовима на Гимназији а за основну школу није добијен пројекат.

У свим школама у Краљеву је био проблем са наставним кадром. Директор Гимназије, Радослав Веснић, известио је 04.09.1946. Окружни и Градски

народни одбор, да наставнице Јегда Маринковић и Станислава Марковић, не предају предмете из своје струке, али су неопходне за наставу цртања. Школа није имала довољно наставника и "нема таквих који су сувишни по својој струци у овој школи".

На седници Савета Индустријске школе истакнуто је да ће ученици учити за столаре, браваре, кројаче, бербере, коваче, фотографе, лимаре, поткиваче, каменоресце, абаџије, зидаре, штампаре, књижничаре, трговце и друге. Стручна продужена школа известила је Градски народни одбор и просветно одељење, да је 16.септембра 1946.године, отпочела редован рад. Настава се реализовала "у овдашњој основној школи 'А.Ф.Ж.' у времену од 6-9 часова по подне". Стручна школа имала је три разреда, 4 одељења и укупно 68 ученика. Стручна продужена школа извештава Градски народни одбор, просветно одељење, да је 16.септембра 1946.године, отпочела редован рад. Настава се изводи "у овдашњој основној школи у времену од 6-9 часова по подне". Стручна школа има три разреда, 4 одељења и укупно 68 ученика.[78]

Сава Вајић је 25.септембра 1946.године предложио да се изврши набавка огрева за Основну школу и Гимназију. Утврђен је списак социјално угрожених за "зимску помоћ".

Женска занатска школа радила је у згради основне школе. Користиле су се све четири учионице, а приправно одељење је смештено у Основној школи "4. краљевачки батаљон". Школа није располагала никаквим намештајем, већ се користила гостопримством основне школе.

Између осталих, као предавач за српски језик, ангажован је и Стојан Луковић – управник основне школе. Градски народно ослободилачки одбор Краљева је 8.новембра 1946. известио Персонално одељење Окружног народног одбора у Чачку, да у Краљеву у Основној школи раде 2 учитеља и 2 учитељице, које се не налазе на дужности, јер су болесни и препоручују их за пензионисање. Један учитељ је боловао од астме а други учитељ је имао проблема са срцем, док је

[78] Записници: Извршни одбор Градског народног одбора, Краљево, Инв.бр.67.

једна учитељица имала туберкулозу. Алекса и Добрунка Јовановић, учитељи из Матарушке Бање, задржани су на раду у Краљеву, јер су се указала два празна места.

Министарство Народне Републике Србије је преко Окружног народног одбора у Чачку доставило Градском народном одбору Краљева упутство о празничним данима у школама. Празници су били обавезни у свим школама Федеративне Народне Републике Југославије. Школе у Србији су славиле : Први мај, 9. мај и 29. новембар, као дане које је Влада ФНРЈ прогласила државним празницима. Нову Годину, Дан Ћирила и Методија и један дан крајем јуна (вероватно је то требало да буде Видовдан)[79], који ће Министартсво просвете НР Србије накнадно одредити као Дан завршне школске свечаности. Влада НР Србије је 7. јули[80] прогласила државним празником. Затим су одређени верски школски празници за православне и римокатолике: Бадњи дан, два дана Божића, Богојављење, Велики петак, Велика Субота, први и други дан Ускрса, први и други дан Духова (св. Тројица) и Спасовдан. Поред тога за православне је одређен још и: Дан Светог Саве, Ђурђевдан и Дан крсне славе (само за ученике и наставнике који славе). А за римокатолике Тјелово и Сви свети. За Муслимане три дана Рамазанског бајрама, три дана Курбан бајрама и један дан Мелвуда. За Јевреје – Дан Пасхе, два дана Рош Кошана и Дан Јом Кипура. Школе у којима су били ученици различитих вероисповести, нису радиле за време наведених верских празника, ако је више од половине ученика те школе припадала вероисповести на које се дотични празник није односио. "Школска обука престајала је даном 20. јуна"

Ванредна седница градског Извршног одбора одржана је 27.децембра 1946.године, а једина тачкаје била проглашење бившег фотографа из Краљева, Љубомира Вукашиновића, за народног непријатеља, зато што је за време рата

[79] Примедба Д.Даниловића

[80] Црквени празник Рођења Светог Јована Крститеља, а 7.јула 1941.године партизани Жикица Јовановић – Шпанац и Цветин Солдатовић су убили два српска жандарма, Богдана Лончара и Миленка Браковића. Тај датум су представници послератног режима увели у празнике. (прим. Д. Даниловић)

сарађивао са окупатором и био у служби Гестапоа. Љубомр Вукашиновић је стрељан у Крушевцу као народни непријатељ.

Управитељ Основне школе у Краљеву, Стојан Луковић, поднео је просветном одсеку извештај за школску 1946/1947.годину.Назив школе на печату је био „ Основна школа Краљево, НР Србија“. Наставника је било 21 и 2 забавиље. Од њих је четворо имало вишу школску спрему. Две наставнице су биле неудате а осталих 17 живело је у брачној заједници. Сви наставници "живели су од плате". У школи је било укупно 21 одељење. У првом разреду било је 5 одељења, као и у другом, у трећем је било највише – седам одељења и у четвртом разреду било је четири одељења. Први разред похађало је има укупно 278 ученика. Број ученика по одељењу се кретао од 53-58. У другом разреду било је укупно 267 ученика. И код њих је био велики број ученика у једном одељењу и кретао се се од 52-56. У трећем разреду је ситуација била нешто повољнија. Ту је било укупно 260 ученика, распоређених у 7 одељења, тако да се број ученика по одељењу кретао од 34-41. Четврти разред имао је свега 164 и они су били распоређени у 4 одељења, тако да је по одељењу било од 39-44 ученика. Те године је у Основној школи Краљева било је укупно 947 ученика од 1-4 разреда и још 73 ученика "за забавиље". Интересантно је да је било 8 ученика са преко 18 година. Свеукупно основну школу "4. краљевачки батаљон" похађало је 1.057.ученика. У извештају за 1946/47.годину наведено је да школских зграда има укупно три, једна државна и две приватне. Настава се изводи полудневно, по новом наставном плану за 1946/1947.годину

Списак наставника Основне школе у Краљеву школске 1946/47 :

1. Радмила Радовић
2. Планика Митровић
3. Зора Ћетковић
4. Рајка Вучић

5. Вјекослава Јовић

6. Алекса Јовановић

7. Љубица Меденица

8. Десанка Нектаријевић

9. Василија Кнежевић

10. Росанда Зекић

11. Ружица Давидовић

12. Катарина Дубовик

13. Катарина Петровић

14. Катарина Опачић

15. Стана Јовановић

16. Магдалена Зечевић

17. Јелисавета Шаљић

18. Миладин Шаљић

19. Добрунка Јовановић

20. Милица Вукадиновић

21. Вукајло Бандовић

22. Милица Петровић – забавиља

23. Војислава Новаковић - забавиља

У школи су постојале ђачке организације „Пионир“ Црвени Крст и „Ђачка задруга“. Као највећи узрок непохађања наставе наводило се да ђаци немају одећу и обуће. За наставнике је наведено „да се труде да што правилније методски пруже ученицима градиво у школи“ али да се труде и ван школе.[81]Те школске године, одлуком Министарства просвете, више учитеља је премештено

[81] Архив Србије, Ф 58, 13

у друга места. Учитељица Станија Новаковић је премештена за Београд у Министарство просвете. Роксанда Вукобратовић је премештена у Матарушку Бању а учитељ Бошко Терзић је стављен на "расположење" Министарству привреде. Просветни одсек је добио задужење да убудуће информише о свим разрешењима и увођењима у дужност, наставника Гимназије и Основне школе, по добијању података из Персоналног одељења у Чачку – каже просветни одборник Вера Тимотијевић.

У месечном извештају за фебруар 1947.године, који је поднео управитељ школе просветном одсеку Градског народног одбора, детаљно су описани подаци о ученицима, подаци о наставницима, као и стање школске зграде.

Од 1945.до 1948.године основна школа „IV краљевачки батаљон“ је претрпела бројне промене. Послератна историја ове краљевачке школе била је предодређена револуционарним одлукама нових комунистичких власти, које су прешле пут од дивљења и обожавања Совјетског Савеза и његовог вође Јосифа Висарионовича Стаљина до њиховог потпуног оспоравања и прогона следбеника Стаљиновог политичког курса у Југославији. У послератној социјалистичкој Југославији било је ово прво велико идеолошко размимоилажење . После идеолошког разлаза са СССР-ом, следбеници Јосипа Броза настојали су у свему да докажу своју привржeност изворном социјализму.[82] Интензивна партијска активност била је заступљена на свим фронтовима, природно и у школама. Иако су се сукобили са Стаљином и његовим виђењем интернационалне социјалистичке револуције и даље изградње социјализма, Брозови комунисти су се трудили да покажу да нису скренули са социјалистичког правца. Чврсто су веровали да ће Америка и Енглеска бити земља пролетерска. Откад је избио сукоб са Стаљином његове слике су уступиле места Лењину. У школској читаоници се налазио велики број књига којенису

[82], Драгољуб Даниловић, *Пола века гимназије у социјализму“*, „Гимназија у Краљеву 1909 -1999“ , Краљево 2000, 215 - 216

биле више за читаоце Ту је било много различитих Стаљинових дела, које је требало избацити из читаонице".

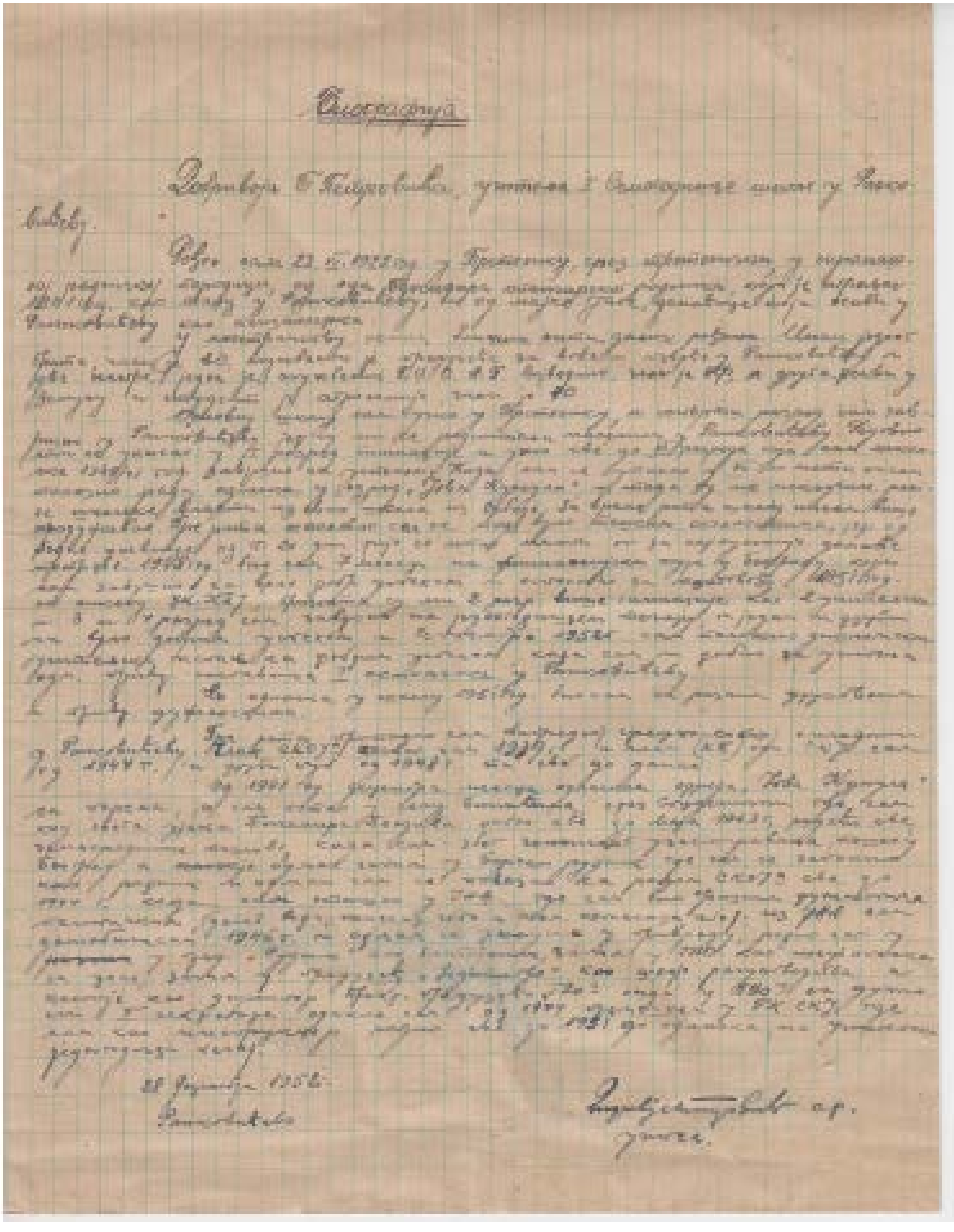

биографија Добривоја Петровића, учитеља у основној школи у Ранковићеву

У Савет за просвету при Градском народном одбору у Ранковићеву улазили су: Стана Јовановић – учитељица, Милосав Милосављевић – службеник, Светозар Митић – наставник, Александар Томић – лекар, Ружица Давидовић – учитељица, Никола Красојевић – професор, Момир Синобад – професор, Марија Скерлић – наставница, Момчило Радовић – апотекар, Милош Луковић– службеник, Душанка Петровић– наставница, Лазар Јовановић– службеник, Обрен Лекић – радник, Радош Анђелић – радник и Добрила Рудњанин – домаћица.

Самоуправљање и ОШ „IV краљевачки батаљон“

У Летопису за 1951/ 1952.школску годину наведено је да су ученици уписани у школу од 1.до 5.септембра.. Три дана касније, 8. септембра на Наставничком већу подељени су предмети и разредна старешинства наставницима. Прозивање ученика и саопштавање распореда је обављено 11. септембра. Тада је одржан и општи родитељски састанак, на коме је управитељ школе говорио о циљевима савременог васпитања.

Редовна настава је почела 12. септембра. Од 4.до18. септембра настава није извођена, јер је школска зграда била заузета за потребе Југословенске армије.

Зато је 18. септембра је изведен једнодневни излет до Ратарског имања. Тога дана су ученици посматрали бициклистичку трку. Наставници школе су 21.септембра обишли Пољопривредну изложбу у Новом Саду. Наредног дана, 22.септембра, изведена је екскурзија до манастира Жиче. При школи је 23. септембра основана Пионирска органазација. У школи је одржано 27.октобра предавање о Његошу поводом стогдишњице смрти песника. Месец дана касније, 28.новембра ученици су били на бакљади у част Дана Републике. Наредна два дана наставе није било због државног празника.

По завршетку првог класификационог периода, 1. децембра одржане су седнице већа. На Дан ЈНА, 22. децембра, ученици су положили венце на хумке и споменике палих бораца. Наставе није било ни за Нову Годину. Од овог времена то је био један од најважнијих празника

Прво полугодиште је завршено 14.јануара. Већ следећег дана је саопштен успех и ученици су отишли на двонедељни зимски распуст. Настава је у другом полугодишту почела 1. фебруара. На општем родитељском састанку управитељ школе је говорио о резултатима рада у првом полугодишту. Седница Удружења наставника и професора одржана је 3. марта. Крајем марта завршен је и трећи класификациони период, после чега су подељене ђачке књижице и направљен је излет у околину Краљева. На митингу 16. априла 1952. протествовало се због Трста, а за Први мај се празновало три дана. Дан победе је слављен 15.маја. Тог дана су ученици вођени на излет преко Ибра, где им је одржано предавање о значају тог датума. Почетком маја је извршен систематски преглед ученика. Наставе није било ни 24. маја, због генералне пробе слета. Почетком јуна ученици су извели једнодневну екскурзију до Овачара и Каблара. Ни 9.јуна није било наставе, јер је школа заузета за потребе Југословенске армије. Следећег дана одлични ученици школе су ишли на излет до Врњачке Бање. Настава у школи је завршена 11. јуна. Завршна школска свечаност је организована 15. јуна када су ученицима подељене књижице, сведочанства и награде. Од 1. јула до 23. августа трајао је летњи школски распуст. Крајем августа су одржани поправни испити.

Школске 1952/1953.године у Осмогодишњој школи број 1 биологију и хемију предавала је наставница Славјанка Вукићевић, а директор школе јебио Гороњуб Катанић. Стана Јовановић информисала је Одбор о успеху Просветног савета. Два инструктора из Савета су отишла у гимназију. Наставни кадар у осмолетки је био нешто слабији у односу на Гимназију. У Савет за просвету улазили су одборници: Боро Радовановић – председник, а чланови: Јован Кричковић – професор, Станиша Барловац – професор, Љубинко Ђорђевић –

лекар, Ружица Виторовић, Стеван Басарић, Гордана Аврамовић, Саво Ракочевић, Михаило Ђорђевић и Стана Јовановић.
ћа.

Директор Осмолетке број 2. била је Ружица Давидовић. Дана 27. маја 1953.године седница Градског одбора била је посвећена раду Савета за просвету, науку и културу, као и раду просветних установа. Тада је покренута иницијатива за оснивање Музичке школе.. Коча Јончић предложио је да се покрене јавна дебата о низу просветних проблема. Питање стручних кадрова са датом линијом – стручни кадрови на своја места. "Потребно је да Осмолетка број 1 и 2 промене свој назив у имена научних радника и књижевника". "Директор Осмолетке 1, Гороњуб Катанић, сматра да још ништа није учињено на припреми просторија за Осмолетку. Треба имати у виду да су осмолетке радиле у три смене и да се то добрим делом одражавало на наставу. Питање намештаја за школу је био озбиљан проблем који је требало брзо решавати. Разговарало се тада о исељењу Интерната индустријске школе и пресељењу Гимназије у ту зграду.

Никола Красојевић, директор Више гимназије, изнео је мишљење да од ослобођења до овог дана није ништа урађено на подизању зграда за школе. Та чињеница је негативно утицала на развој школства у граду. Одлука да Виша мешовита гимназија оде из досадашње зграде (зграда данашњег Народног музеја), по његовом мишљењу "није на свом месту, јер је досадашња зграда ипак боља од Интерната Индустријске школе, који се замишља за будућу Гимназију". Актом Савета за просвету од 17.јуна 1953.године, основана је Трећа осмолетка у граду. Коначно решење питања треће Осмолетке одложено је до следеће седнице. Начелно је дата сагласност да се та школа оснује. Одборник Коча Јончић предложио је да се више пажње посвети стамбеном фонду и рекао да треба прићи правилнијем коришћењу слободних стамбених капацитета и навео пример да школа "IV краљевачки батаљон" ради у четири смене, а цео спрат Индустијске школе је Предложио је комисију из Комуналног и Просветног

савета, која би ово питање обрадила и предложила одбору на решавање. Приметио је да су планиране велике суме за хонорарне часове по школама и да то треба умањити. Као и претходној години обављен је упис ученика и настава је почела 8.септембра. Тридесетог октобра су сви били у биоскопу и гледали филм "Где лешинари не лете". Већ 4. новембра одржана је Градска конференција Савеза пионира. Следећег дана су били на изложби шумарства. Рад у школи није могао да се одвија без дисиплинских проблема, па је Веће морало да се бави тим питањима средином новембра. Пред крај године су дочекивали Нову годину. Ученицима је требало на примамљив начин показати да је дочек Нове Године важнији од Божића. И баш зато је требало да се раскрсти са „мрачном прошлошћу“, па је Наставнички савет 7.јануара увео нови предмет за све разреде – морално васпитање.

Није случајно 14. јануара одржана седница Школског савета у вези са завршетком првог полугодишта. Почетком другог полугодишта, 17.фебруара изведено је спортско поподне за све ученике. Од 12-23.марта наставе није било због епидемије грипа. Тог последњег дана грипа, наставници су били на семинару у вези са пописом становништва. Наставе није било ни 11. априла, јер су настВници били на конференцији Удружења наставника и професора. Средином априла су сви трчали на кросу. Двадесет и првог маја су сви радосно дочекали и испратили штафету. Настава за ученике 8.разреда је завршена 31.маја Осам дана касније завршена је настава и за остале разреде.

У школској 1953/1954.години одржан је 26. јануара 1954.састанак Народног одбора Градске општине у Ранковићеву. На овој седници одлучивали о промени имена града и неких улица. Тог дана је на Збору бирача предлагано да се град назове Жича или Краљево, "а у првом реду, ако може, да остане Ранковићево. Одборник Михаило Ђорђевић је предлагао да се град назове Нови Град, "јер је стварно постао нови град". Нека имена су предлагана и путем "анонимних" писама. Највећи број бирача се изјаснио да се град зове Краљево. Сматрало се да не би било прикладно да се град зове Жича. На предлог бирача отворена је III Осмолетка и донекле је решено питање школског простора. Ипак је проблем око недостатка школског простора и даље врло актуелан. Музичка школа још није отворена, иако су то тражили зборови бирача. Под тачком разно одборници су једногласно донели одлуку да се назив града Ранковићево промени у Краљево. Ова ће одлука ступити на снагу када је одобри Извршно веће Народне Републике Србије. Школске 1953/54. су радиле три Осмолетке. Буџет Гимназије и Прве осмолетке је био приближан. Још увек се град звао Ранковићево јер ништа није стигло из Извршног већа НР Србије. Било је то непосредно пред почетак школске 1954/55. године. Предлог је био "да се деца основне школе одвоје од деце гимназијског доба, јер је негативан утицај једних на друге". Савет за просвету града је консултовао по овом питању Републички Савет за просвету преко својих делегата – Станише Барловца и Јована Кричковића, који су "добили објашњење да је то ствар комуне како ће да реши". Након тога и дискусија: Градски одбор је решио да се у граду Ранковићеву формирају две пуне гимназије и основна школа уместо дотадашњих осмолетки.

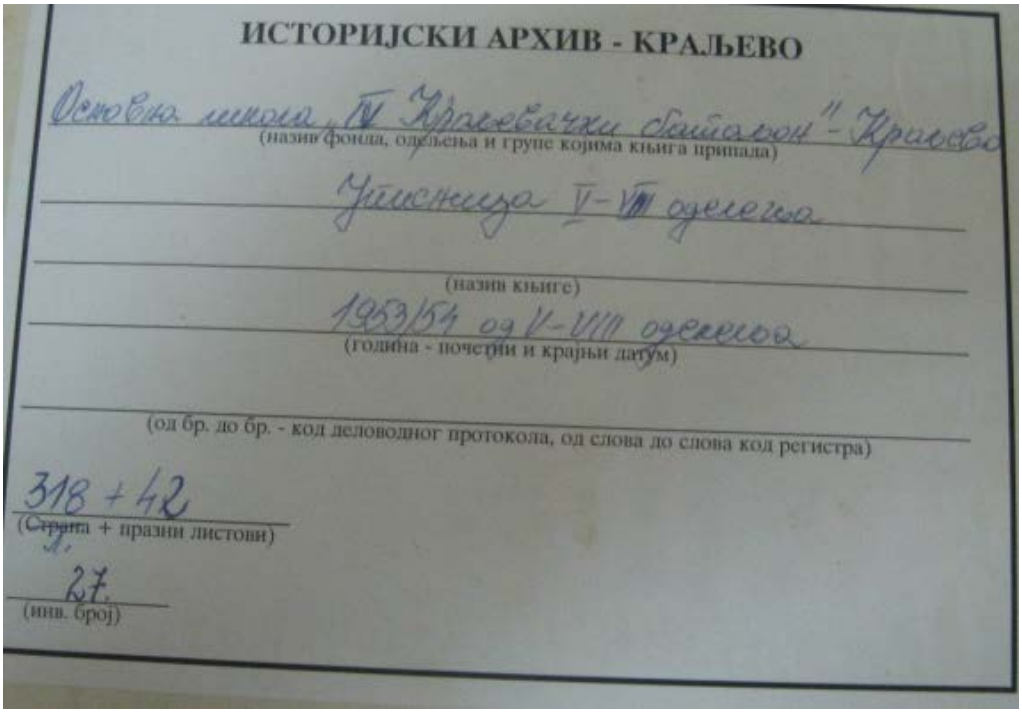

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ - КРАЉЕВО

Основна школа „IV Краљевачки батаљон" - Краљево

(назив фонда, одељења и групе којима књига припада)

Уписница V-VIII одељења

(назив књиге)

1953/54 од V-VIII одељења

(година - почетни и крајњи датум)

(од бр. до бр. - код деловодног протокола, од слова до слова код регистра)

318 + 42

(Страна + празни листови)

27.

(инв. број)

Уписница за ОШ „IV Краљевачки батаљон" из1953/1954.године

Историјски Архив Краљева

У школској 1954 /1955.години Просветни одсек је заседао 18.марта 1955.године. Професор Гиманзије, Јован Кричковић, замерио је Савету за просвету што нису никада обишли школе, нити су присуствовали неком родитељском састанку. Мало су водили рачуна о потребама школа. Гимназију су више помогли Фабрика вагона и Армија, него Савет. Народни универзитет уопште није радио.

Те, 1955.године Савет за просвету су чинили:

1. Момчило Радовић – председник,
2. Душанка Ђорђевић, професор,
3. Душанка Јончић, професор,
4. Кира Емерик, учитељ,
5. Предраг Мијатовић – одборник,
6. Милоје Димнић – наставник,
7. Раде Ђорђевић – лекар,

8. Добривоје Говедарица – радник
9. Мија Миливојевић – омладинац

Градски одбор је донео одлуку о броју чланова Школског одбора:
За Основну школу"IV краљевачки батаљон" – 15 чланова;

Те школске године су постојале две основне школе и две гимназије. Градски одбор је 26.августа 1955.године донео одлуку да се од две дотадашње потпуне гимназије у Краљеву, образују три осмогодишње школе и једна Виша гимназија. Одбор је на предлог Савета за просвету и културу донео одлуку да се у Краљеву отвори Средња економска школа, која је почела са радом школске 1955/56. године.

Савет за школство Народног одбора општине Краљево је 1.септембра расформирао Осмогодишњу школу бр.1, па су ученици те школе пребачени у Основну школу "IV краљевачки батаљон" и у Прву мешовиту гимназију... [83] Нижа радничка гимназија је смештена у згради Основне школе "IV краљевчки батаљон". Имала је 3 одељења првог разреда Школе за опште образовање радника и једно одељење трећег разреда Ниже радничке гиманзије. Настава се одржавала од 17-21 сат. Први разред похађало је 50 радника и 56 службеника. У трећем разреду имало је 12 радника и 21 службеника

[83] ИА Краљева Извештаји школа 1945-1950год. Инвентарски број 61

Ученици IVКраљевачког батаљона са маршалом Јосипом Брозом (из албума Николе Крпића)

Ученици IVКраљевачког батаљона са маршалом Јосипом Брозом (из албума Николе Крпића)

Ученици ОШ IV Краљевачки батаљон на екскурзији у Београду (из албума Николе Крпића)

(из албума Николе Крпића)

У годишњем извештају ОШ „IV Краљевачки батаљон“ забележена је одлука Народног одбора општине Краљево, донета 1.септембра 1955.године, да се од две постојеће мешовите Гимназије оформе две осмогодишње школе и једна Виша мешовита Гимназија. Ова школа је добила назив: Основна школа "IV краљевачки батаљон". [84] Упис ученика у школу је извршен до 6. септембра, а редовна настава је почела 12. септембра исте године. Прекид у настави целе школе је био од 8-12. фебруара 1956. године због хладноће, а у нижим разредима од 3-8. фебруара због грипа. За осми разред настава је завршена 31. маја, а за остале 17. јуна 1956. године.

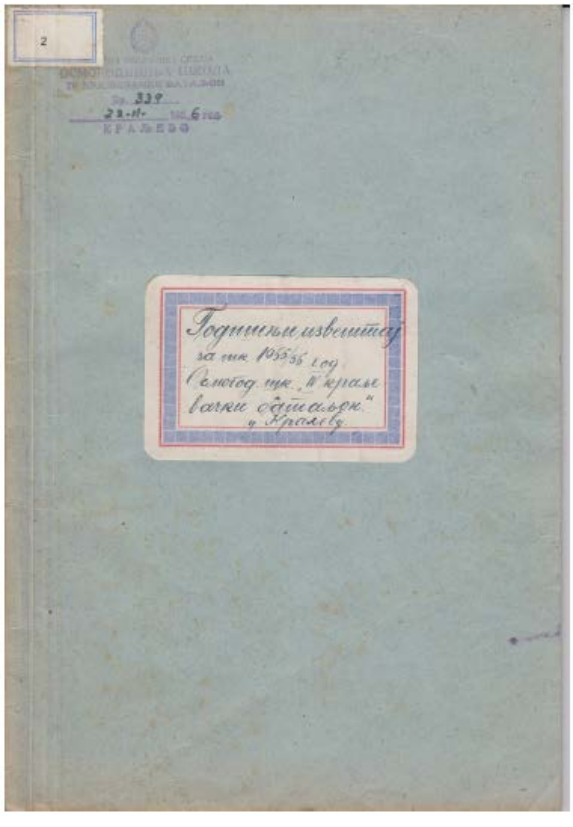

Годишњи извештај за школску 1955/1956.годину

[84] Годишњи извештај Осмогодишње школе "4. краљевачки батаљон" из Краљева за школску 1955/56. годину. Школска архива.

За директора Прве осмогодишње школе у Краљеву постављен је Милоје Димнић , дотадашњи вршилац дужности директора ове школе, а за директора Друге осмогодишње школе, Миодраг Крсмановић.

Одлуком Народног одбора општине Краљево од 1. IX 1955. године, формирана је Основна школа "IV краљевачки батаљон" у Краљеву од ученика основне школе и нижих разреда Прве мешовите гимназије. Тако је кренула са радом ова "нова" школа. Уписани су ученици, одржане су потребне седнице, подељени предмети и старешинства и кренуло се са наставом 13. септембра. Крајем септембра у Школски одбор су изабране наставнице Љубица Петковић и Нада Стојков. Прво полугодиште је завршено као и обично. Овог пута мраз није спречио ученике да дођу у школу после зимског распуста и да крену са радом 1.фебруара. Због епидемије грипа није било наставе од 3. до 8.фебруара. У тој неочекиваној паузи, 5. фебрура одржан је општи родитељски састанак у биоскопу "Сутјеска". Одмах иза епидемије грипа је наступила фебруарска хладноћа, а са њом и прекид наставе .Уочи Првог маја ученици су уживали палећи ватре. То се звало "учешће у бакљади". Наставници су се лепо дружили на излету на Тари. Наставници су 3.јуна направили излет до манастира Жича, а 10.јуна ученици су учествовали у карневалској поворци.

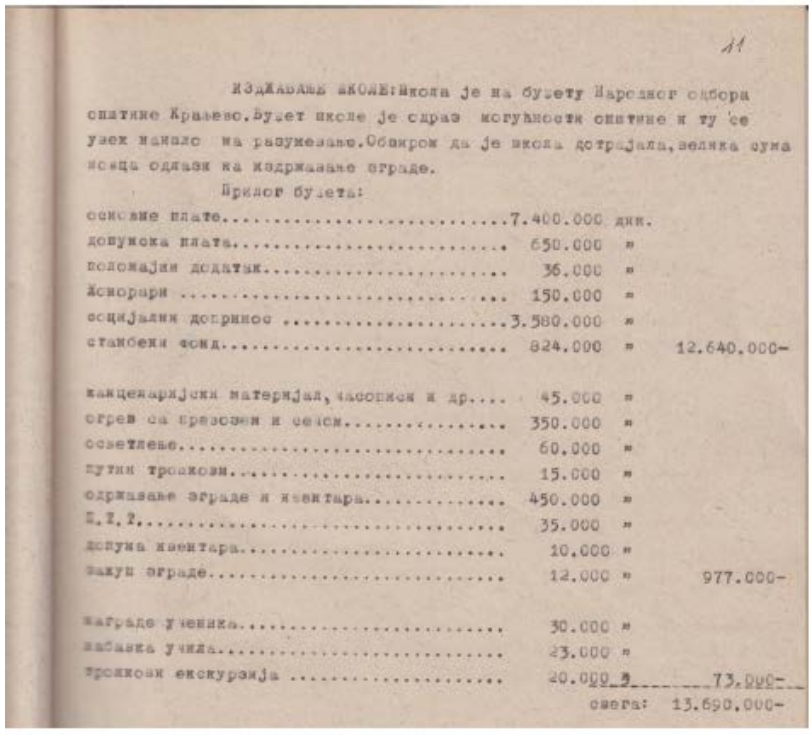

11

ИЗДРЖАВАЊЕ ШКОЛЕ:Школа је на буџету Народног одбора општине Краљево.Буџет школе је сдраз могућности општине и ту се узех начело на разумевање.Обзиром да је школа дотрајала,велика сума новца одлази на издржавање зграде.

Предлог буџета:

основне плате	7.400.000 дин.	
допунска плата	650.000 "	
породјски додатак	36.000 "	
honorari	150.000 "	
социјални допринос	3.580.000 "	
стамбени фонд	824.000 "	12.640.000-
канцеларијски материјал, часописи и др.	45.000 "	
огрев са превозом и сечи	350.000 "	
осветљење	60.000 "	
путни трошкови	15.000 "	
одржавање зграде и инвентара	450.000 "	
Е.Т.Т.	35.000 "	
допуна инвентара	10.000 "	
закуп зграде	12.000 "	977.000-
награде ученика	30.000 "	
забава ученика	23.000 "	
трошкови екскурзија	20.000 "	73.000-
	свега:	13.690.000-

Издржавање школе[85]

Управитељ школе је у извештају записао да је ове школске године у потпуности остварено „друштвено управљање школом“. Између појединих органа управљања није било никаквих несугласица, напротив, било је доста координације у раду. Наставничко веће се ангажовало до максимума. Успех је задовољавајући. Програм је остварен како је и планирано, ту није било никаквих већих проблема, "нити пак каквих идеолошких или материјалних грешака". Инспекција није имала никаквих значајнијих примедби. Поред тога, ради зближавања и разоноде, колектив је организовао две врло успеле другарске вечери. Поред рада са ученицима на редовним часовима било је и других активности у циљу постизања нивоа знања и умења ученика.

[85] Годишњи извештај Осмогодишње школе "4. краљевачки батаљон" из Краљева за школску 1955/56. годину. Школска архива.

"Захваљујући том раду, ученици су били одвојени од улице и њених лоших утицаја". Литерарна секција једна од тих форми ванчасовног рада. Водили су је Вера Стевић и Владислав Басекић. Хорска секција на челу са наставницом Ружицом Давидовић, радила је успешно и окупљала око 70 чланова. Учествовали су на школским приредбама, родитељским састанцима, завршној школској свечаности, испред Друштва пријатеља деце и другим местима и манифестацијама. Секцијом примењене уметности поносила се не само школа , него и читав град. Радови ученика ове секције – каже управитељ у свом Извештају, својом лепотом и оригиналношћу превазилазили су оквире дилетантизма и аматеризма, те се може тврдити да је њених 30 ученика завршило и занат. Ови резултати су постигнути захваљујући наставници Сперанци Николић.

Радила је успешно и Драмско-рецитаторска секција. У сарадњи са Аеро клубом "Фрањо Клуз" 336 ученика је завршило моделарски течај. Значајни датуми из историје пропраћени су пригодним предавањима за ученике. У вези са њима рађени су и писмени задаци. Управа школе је наишла на разумевање управе биоскопа и Народног позоришта, који су по приступачним ценама често организовали представе за ученике. Аеро клуб је такође организовао филмске представе. Већина ученика посетила је разне занатске радње, фабрике и установе у циљу проширивања знања и представа о раду. Обишли су и неколико изложби: Војну вадухопловну изложбу, изложбу Индустријске школе и друге. Крајем априла школа је организовала неколико приредби. На крају школске године приређена је школска изложба, коју је разгледало око 3.000 посетилаца. Одржан је један општи родитељски састанак на који је дошло око 650 родитеља. Одржана су два краћа предавања, затим је изведен програм и на крају је родитељима приказан "један кратак литерарни филм".

Наставничка књижница је имала крајем године 942 књиге. Библиотека је претплаћена на часописе: Природа, Летопис Матице српске, Књижевност, Настава и васпитање, Физичка култура и Књижевност и језик у школи. У току године коришћено је 170 књига.

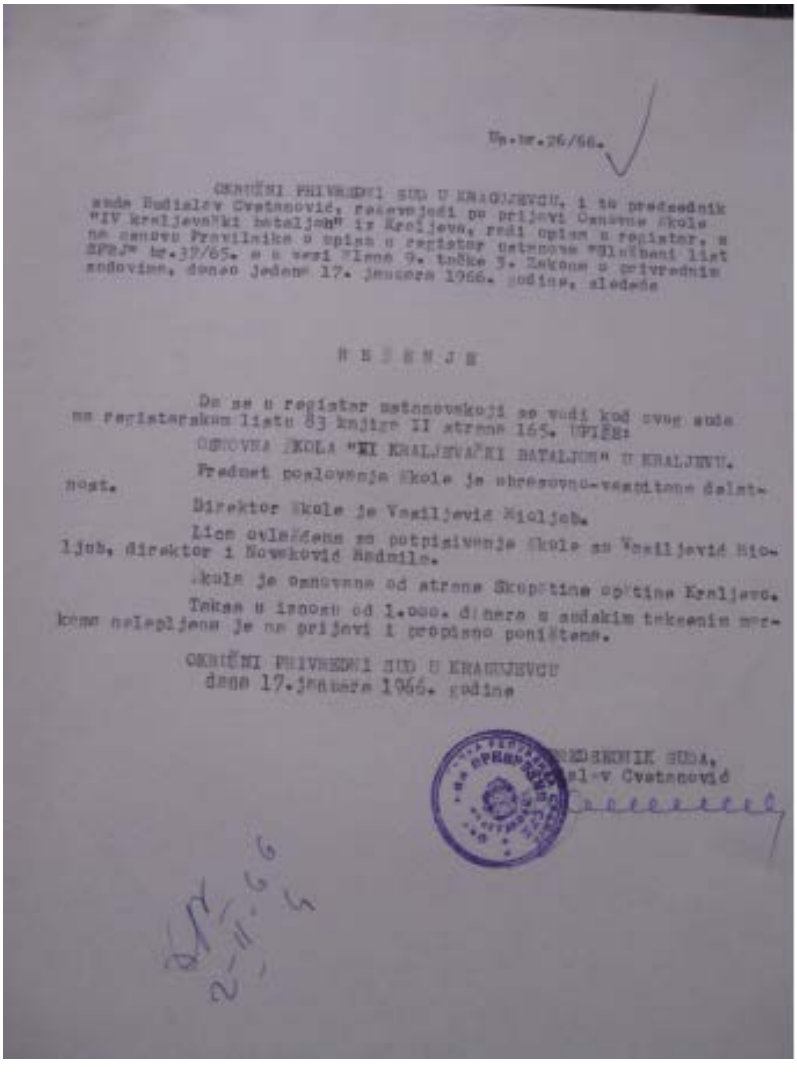

Бр.бр.26/66.

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD U KRALJEVU, i to predsednik suda Budislav Cvetanović, rešavajući po prijavi Osnovne škole "IV kraljevački bataljon" iz Kraljeva, radi upisa u registar, a na osnovu Pravilnika o upisu u registar ustanova "Službeni list SFRJ" br.37/65. a u vezi člana 9. tačke 3. Zakona o privrednim sudovima, doneo jedan 17. januara 1966. godine, sledeće

R E Š E N J E

Da se u registar ustanovakoji se vodi kod ovog suda na registarskom listu 83 knjige II strana 165. UPIŠE:

OSNOVNA ŠKOLA "IV KRALJEVAČKI BATALJON" U KRALJEVU.

Predmet poslovanja škole je obrazovno-vaspitna delatnost.

Direktor škole je Vasiljević Miljob.

Lica ovlašćena za potpisivanje škole su Vasiljević Miljob, direktor i Novković Radmila.

Škola je osnovana od strane Skupštine opštine Kraljevo.

Taksa u iznosu od 1.000. dinara u sadašnjim takasnim markama nalepljena je na prijavi i propisno poništena.

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD U KRALJEVU
dana 17.januara 1966. godine

PREDSEDNIK SUDA,
Budislav Cvetanović

Решење о уписивању ОШ „IV Краљевачки батаљон“ у регистар установа
(17. јануар 1966.година)

За директора Омогодишње школе у Рибници постављен је Станиша Барловац, дотадашњи наставник Гимназије у Краљеву, док је за директора

Осмогодишње школе " IV краљевачки батаљон" изабран Милоје Димнић, наставник хемије и физике из Друге мешовите гимназије у Краљеву, на основу решења НОО у Краљеву од 28. новембра 1955. године.

Из Прве мешовите гимназије у Осмогодишњу школу "IV краљевачки батаљон" су прешли:

1. Владислав Басекић, професор српског језика
2. Јегда Маринковић, стр. учитељица ручни рад
3. Вјекослава Јовић, наставница српског језика и руског језика
4. Росанда Зекић, учитељица.
5. Мирослава Костић, професорка географије
6. Ружица Давидовић, учитељица
7. Сперанца Николић, наставница цртања
8. Даница Ћирковић, наст. биологије и хем.
9. Југослав Максимовић, наставник математике и физике
10. Радмила Стојановић, наставница француског језика и српског језика
11. Живота Пешић секретар Прве мешовите гимназије
12. Душанка Сотировић, професорка географије.

Из Друге мешовите гимназје у Осмогодишњу школу "4. краљевачки батаљон" су прешли:

1. Стана Митровић, проф. историје.
2. Драгомир Ракић, професор историје.
3. Вера Стевић, професорка српског језика
4. Славка Поповић, стручна учитељица ручни рад
5. Љубица Петковић, професор француског језика
6. Стеван Милутиновић, учитељ

из Основне школе у Краљеву су прешли:

1. Милица Јанков, учитељица
2. Горољуб Катанић, учитељ
3. Борка Мињевић, учитељица

4. Лепосава Михаиловић, учитељица

5. Станка Маркићевић, учитељица

6. Добрила Крстић, учитељица

7. Кристина Николић, учитељица

8. Лепосава Тодосијевић, учитељица

9. Даница Радосављевић, учитељица

10. Кристина Милошевић , учитељица

11. Вукосава Јанковић, учитељицаљ

12. Радмила Михић, васпитачица

13. Нада Стојков, учитељица

14. Дана Борисављевић, учитељица

15. Надежда Митић, учитељица

16. Зора Ђекић, учитељица

Из других школа су прешли:

1. Радмила Поповић, учитељица Индустријске школе у Краљеву

2. Смиља Тепавчевић, учитељица Прве осмогодишње школе у Краљеву

3. Наталија Крсмановић, наставница математике и физике из Школе ученика у привреди

4. Јосипа Вучетић, учитељица Индустријске школе у Краљеву

5. Милица Петровић, учитељица Школе ученика у привреди

6. Видосава Поповић, васпитачица Дечијих јасли и обданишта у Краљеву

7. Ненад Виторовић, наставник. математике и физике из Друге осмогодишње школе у Краљеву

8. Олга Домазет, учитељица на раду у Градској библиотеци у Краљеву

9. Бранка Грујић, наставница српског језика и руског језика из Школе ученика у привреди.

10. Владета Луковић, наставник историје, постављен уговором о хонорарној служби 1. марта 1956.године

11. Предраг Јеремић учитељ, на боловању, скоро читаво прво полугодиште школске 1955/56.

12. Татјана Милојевић, хонорарана наставница хемије и физике

помоћни службеници:

Која Штављанин,

Светислав Мушовић,

Косовка Кочовић,

Живота Миладиновић,

Стаменка Пешић и

Драга Живковић.

И на крају школске године је било од првог до осмог разреда укупно1.321 ученик. Од тог броја је било 260 одличних (19,68%), разред је понављао 91 ученик (6,89%). Првог новембра 1955. на дневном реду Одбора је било именовање чланова Школског одбора. У Школски одбор Осмогодишње школе "IV краљевачки батаљон" изабрани су од стране зборова бирача, радничких савета, удружења и Наставничког већа: Ђорђе Павићевић, Дара Растовац, Јованка Мирић, Мица Штулић, Живорад Лековић, М.Новак, Живорад Лековић, Драга Савић, Витомир Радомировић, Радован Ивановић, Лука Цвијовић, Љубица Петковић, Нада Стојков и Милоје Димић.

Поред наведених Градски Одбор именовао је Обрена Јовића, лекара, и Стевана Басарића.

У осмогодишњој школи "IV краљевачки батаљон" школске 1956/1957.године директор је био Милоје Димнић – наставник хемије и физике. [86]

Школа је оскудевала у намештају. То је нарочито важило за ђачке клупе, које су биле старе и расклиматане. Око 20 клупа је позајмљено од других школа. Све

[86] Годишњи извештај Осмогодишње школе "4. краљевачки батаљон" из Краљева за школску 1956/57. годину. Школска архива.

то није било довољно, па су ученици били принуђени да седе по троје, по четворо у клупи са два седишта.

И ове школске године при Школи је радила млечна кухиња, у којој је редовно добијало оброке (млеко, сутлијаш, сир и погачице) око 300 ученика.

Поред пространих дворишта, школа је имала и ђачко игралиште, које је добро послужило за извођење наставе "телесног" васпитања. У школи је радило 46 настваника, рачунајући и две васпитачице из забавишта. Од тог броја њих 6 су професори, 10 наставника, 23 учитеља, двоје стручних учитеља , две васпитачице и три хонорарна наставника. Добар део наставника учествовао је у ваншколском раду; у Друштву пријатеља деце, Социјалистичком савезу, Планинарском друштву, Спортском друштву "Партизан", Друштву жена, као и у појединим организацијама народне власти.

Једна од новина у наставно-васпитном процесу било је увођење кабинета-учионица. Оформљени су кабинети за географију, биологију, физику и хемију, "затим за цртање и певање". Формирана је и школска радионица за ручни рад. Формирање кабинета у радионицама било је могуће, јер је школа већ располагала са довољно наставних средстава и учила. Осим редовне наставе, ученици су користили и друге форме рада за подизање нивоа свог знања и умења. Једна од тих форми био је и рад у литерараној секцији, са значајним бројем ученика виших разреда који су радили врло успешно. У музичкој секцији је окупљено око 60 ученика. Њоме је руководио "наставник певања" Бранко Младеновић. Хор је учествовао на више приредби у граду, дао је један успешни концерт. Учествовао је на Среском фестивалу пионирских хорова у Краљеву. На зонском такмичењу у Чачку је заузео прво место и тако се пласирао на Републички фестивал у Београду, где је добио диплому од Савеза друштава пријатеља деце НР Србије.

Нарочито успешно је радила Секција примењене уметности, којом је руководила Сперанца Николић. На крају школске године приредили су изложбу ђачких радова. Та изложба је била најпосећенија и "изазвала је дивљење посетилаца и добила највише похвала". Велики број предмета је откупљен. "Радови ученика ове секције прелазе оквире аматеризма" – кажу у Извештају. "Добија се утисак да су све те предмете радили прави уметници".

Добре резултате је показала и Секција ручног рада. Секција за моделарство је постигла запажене успехе. Окупљала је око 40 ученика. За свој рад секција је користила просторије аеро клуба "Фрањо Клуз". Ова је секција показала највећи успех на Републичком такмичењу у Београду, освојивши друго место у пуштању балона, змајева и једрилица. Секцијом је руководио наставник Југослав Максимовић.

Школа је имала 1.400 ученика распоређених у 35 одељења. Због великог броја ђака рад се одвијао отежано у две смене. Позитиван успех имало је 76,29% ученика. Наставници су редовно држали родитељске састанке, а одржан је и

један општи на коме је било присутно око 600 родитеља. На њему је наставница Радмила Поповић одржала предавање: "О васпитању у породици". Поред тога изведен је и пригодан програм.

Школски Одбор је имао 15 чланова. Изабран је у новембру 1955. године. Оно што је било нормално у том времену је да су већину Одбора чинили чланови Савеза комуниста Југославије. Социјални састав Школског Одбора је био: 2 радника, 3 просветна радника, 1 официр и 1 лекар. Осталих 8 су били службеници разних предузећа и установа у граду. Председник је био Живорад Лаковић, радник Графичког предузећа "Слово". До краја 1956. године Одбор је одржао 9 седница. Одржане су две заједничке седнице са Наставничким већем, на којима се расправљало о дисциплини и успеху ученика, о организовању прославе 22. децембра и "празника школе", као и о уређењу школских зграда и дворишта. У годишњем извештају је написано да је Школски одбор решио успешно многа питања и "може да буде добар ослонац у решавању многих питања који се тичу школе".

учитељ Добривоје Петровић са ученицима 1957.године

У школи је радило више актива: актив српског језика, актив страних језика (руски, француски и немачки), актив географа, затим актив математичара, актив физичара и хемичара. Поред тога вршена је међусобна посета између актива са школом из Рибнице и Другом осмогодишњом школом у Краљеву.

Кабинети су били солидно опремљени. Кабинет за географију је имао све потребне карте: континената, света, ФНРЈ, физичке и привредне карте. Кабинет за физику располагао је са солидном збирком учила. Биолошки кабинет имао је доста учила из ботанике и науке о човеку. Током године ученици су сакупили и израдили доста збирки и цртежа, који су се могли користити у настави. Хемијски кабинет је располагао са свим потребним наставним средствима. Наставничка књижница имала је 943 књиге. У току ове школске године набављена је само 1 књига. Библиотека је била претплаћена на велики број часописа.

На крају овог извештаја, управитељ Милоје Димнић, истакао је да школа има два велика проблема, који ометају њен правилан рад, а то је непостојање нове и модерне школске зграде и школског намештаја.

Будући да школа није имала пространу салу за свечани завршетак школске године, свечаност је обављена у школском дворишту. У присуству свих ученика и већег броја родитеља, говорио је управитељ школе о условима рада у школи и о успеху ученика. Затим је изведен краћи програм и на крају су подељене награде и сведочанства ученицима.

Школске 1957/58.године директор Основне школе „IV Краљевачки батаљон“ био је Прибислав Лазаревић. У Извештају[87] се наводи да је настава почела 5.септембра 1957.године . У ниже разреде је тада уписано 916 ученика, а у више разреде 733, што је укупно било 1.649 ученика. Поред тога при овој

---

[87] Годишњи извештај Осмогодишње школе "4. краљевачки батаљон" из Краљева за школску 1957/58. годину. Школска архива.

школи уписана су 4 одељења у забавишту, са укупно 146 полазника.У нижим разредима је било 21 одељење са преко 40 ученика по одељењу. Највећи проблем су представљала одељења првог и другог разреда јер је требало да им се посвети посебна пажња, а број ученика у одељењу се кретао од 45-48 ученика. Толико ученика није могло да се комотно смести у релативно мале учионице. У вишим разредима је било 18 одељења. У сваком одељењу уписано је од 42 до 44 ученика. У више разреде су уписивана деца из Адрана, Грдице и Јарчујака. На десетине ученика из тих школа није уписано из разних разлога, "а ова школа морала је да их прими. Деца из Опланића и Поповића, такође су скоро сва уписана у више разреде ове школе, јер прелазе преко Мораве у висини Грдице и најближа им је ова школа. Због свега наведеног нека одељења су морала да раде у три смене. Укупно је било 20 учионица. Две учионице користило је забавиште, тако да су први и други разред радили у три смене, а остали разреди у две смене. Уобичајено, 5.септембра ученици су се окупили у двориште школе. Окупљеним ученицима се обратио директор и извршена је прозивка по одељењима. Саопштено им је које уџбенике треба да набаве. Директор је приметио да је „већина чланова колектива ушла у ову школску годину са жељом да се у школи постигне што бољи успех. Међутим, неке разредне старешине нису озбиљно схватиле свој задатак. Није његова дужност само администрација. Он мора да се саживи са разредом и уочи све његове проблеме“. Директор није био задовољан радом неких наставника који су радили по шаблону и нису се удубљивали у проблеме. "Ученици немају хигијенске навике и навике лепог понашања" – каже управитељ Лазаревић.

Још тада је на Школском одбору тражено, да деца не троше новац на куповину непотребног прибора и опреме, нарочито за ручни рад, цртање и фискултуру. Неки су истицали да не треба потцењивати те предмете.

Било је мањих промена у наставном кадру. Из Школе су отишли: директор Милоје Димнић и учитељице: Христина Милошевић и Милица Јанков. Наставница српског језика Лепа Илић је прешла на дужност шефа Одсека за

просвету и културу општине Краљево. У школу су дошли: директор Прибислав Лазаревић, наставница српског језика Вера Вученовић, наставник цртања Чедомир Павловић, наставник биологије Миодраг Крсмановић, наставница географије Милица Зуковић и учитељи Добривоје Петровић и Божидар Златковић.

1956

3

НАРОДНОМ ОДБОРУ ОПШТИНЕ
-Секретаријату за привреду-

Б Е Л А Г Р А Д

Одлуком ИО општине Краљево у току 1956 године приструшће се изградњи једне зграде за нижу-4 Основношкле школе "IV краљевачке бригаде". Од стране Пројектантског атељеа "Простор" у Београду израђен је пројекат зграде а од стране тог органа одобрен је инвестициони програм и пројекат ремећења.

На основу изложеног а у вези члана 3 тачке 3 правилника о уступању на извођење грађевинских објеката а радова ("Сл. лист ФНРЈ" бр.13/57), молимо да нам не одбијете да можемо изградњу испред споменутог објекта уступити на извођење на основу непосредне погодбе, јер тражимо за радове што је грађевинска сезона већ одмакла а школска година у Основношкој школи "IV краљевачке бригаде" је испод свих можних дозвољених мерилаца тако да ће у тој оној згради морати један број прваке деце да похађа двојмиче у току рада недостатка школског простора. Иначе горе споменуто да се радовима што пре отпочиње имамо са циљем што пре и завршити.

У току ове године уступили би путем непосредне погодбе радове на пројекту ентеријера зграде чија вредност грађевинских радова и износи 35.000.000 динара.

Број решења о решењу инвестиционог програма је 6558/1.

С.С. - Д.Ц.

Начелник
Секрет.за комунилне послове
Радивоје Цвејић

П ПРЕДСЕДНИК ИО
Секретар Радивоје
Мих Вујовић

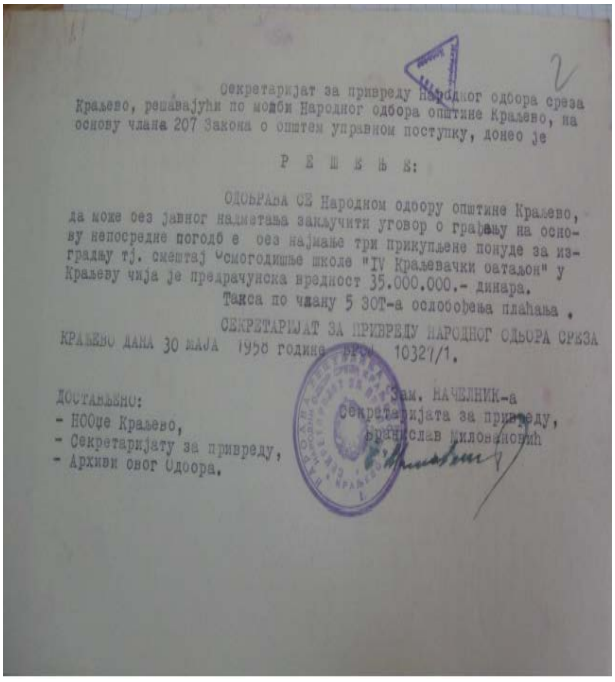

Секретаријат за привреду Народног одбора среза Краљево, решавајући по молби Народног одбора општине Краљево, на основу члана 207 Закона о општем управном поступку, донео је

Р Е Ш Е Њ Е:

ОДОБРАВА СЕ Народном одбору општине Краљево, да може без јавног надметања закључити уговор о грађењу на основу непосредне погодбе без најмање три прикупљене понуде за изградњу тј. смештај осмогодишње школе "IV Краљевачки батаљон" у Краљеву чија је предрачунска вредност 35.000.000.- динара.

Такса по члану 5 ЗОТ-а ослобођена плаћања.

СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПРИВРЕДУ НАРОДНОГ ОДБОРА СРЕЗА

КРАЉЕВО ДАНА 30 МАЈА 1956 година БРОЈ 10327/1.

Зам. НАЧЕЛНИК-а
Секретријата за привреду,
Бранислав Миловановић

ДОСТАВЉЕНО:
- НОО-е Краљево,
- Секретријату за привреду,
- Архиви овог Одбора.

Одлука о изградњи зграде за потребе ОШ „IV Краљевачки батаљон“

Свеукупно на буџету ове школе било је 46 одељења. У Извештају је наведено да се „исплата принадлежности врши уредно, а материјални расходи плаћају на време". Пред почетак школске године зграде су доведене у ред. Све учионице су окречене, а кречење спољне фасаде је извршено само према улицама. Белом бојом замагљена су стакла на прозорима до улице, "да би се одвратила дечја пажња од догађаја на улици". Код школе бр.1 ограда је била неугледна и пропала, тако да двориште и није ограђено у правом смислу речи. То је био велики задатак за Управу школе и Школски одбор, јер су имали бројне проблеме, нарочито када се одржавају игранке у сали "Партизана". Дотрајао је и школски намештај. Нарочит проблем су биле клупе."Учињена је једна новина, да су табле офарбане зеленом бојом, а не црном као до тада, "јер је зелена боја пријатнија за очи и што ова боја одлично прима креду. Свака учионица је обезбеђена сунђерима и мастионицама". У погледу намештаја школа је највише оскудевала у катедрама за подијуме и орманима.

Управитељ школе *Прибислав Лазаревић.*

Списак наставног особља 1957/58. године

1. Прибислав Лазаревић – директор,
2. Вера Стевић, професор
3. Владислав Басекић, професор
4. Предраг Јеремић
5. Надежда Митић
6. Видосава Поповић
7. Добрила Митровић
8. Радмила Поповић
9. Радмила Јеремић
10. Роса Вукобратовић
11. Станка Маркићевић

12. Лепосава Михаиловић

13. Христина Николић

14. Милица Петровић

15. Борка Мињевић

16. Вера Вученовић, наставник

17. Вјекослава Јовић

18. Љубица Петковић, професорка

19. Драгомир Ракић, професор

20. Мирјана Божић, наставница

21. Мирослава Костић професорка

22. Душанка Сотировић, професорка

23. Даница Ћирковић, професорка

24. Миодраг Крсмановић, професор

25. Олга Дубовик, професорка

26. Југослав Максимовић, наставник

27. Наталија Крсмановић, наставница

28. Смиља Тепавчевић, учитељица

29. Горољуб Катанић, учитељ

30. Божидар Златковић, учитељ

31. Јегда Маринковић, учитељица

32. Чедомир Павловић, наставник

33. Сперанца Николић, наставница

34. Бранко Младеновић, стручни учитељ

35. Стеван Милутиновић

36. Дана Радосављевић

37. Лепосава Тодосијевић

38.Јосипа Вучетић

39. Радмила Вуковић

40. Милица Зуковић

41. Радмила Михић

42. Милка Барловац

43. Зора Ђекић

44. Нада Марковић

45. Вукосава Јанковић

46. Олга Домазет

47. Дана Борисављевић

48. Добривоје Петровић

49. Радмила Вучелић

50. Јелена Рудњанин

51. Ненад Виторовић

52. Вера Срећковић

53. Наталија Савић

У полугодишњем извештају школске 1957/58. наводи се да је школа имала два пута прекид рада због грипа. Први пут од 27.септембра до 7. октобра, а други пут, после свега недељу дана од 14-21 октобра. Највећи проблем су представљала школска дворишта. На том простору је за време кишних дана била подводно и блатњаво, да просто није могло да се пролази. Због оваквог стања дворишта и наношења блата у школске просторије, врло је тешко било одржавати хигијену, поготову што се у неким учионицама радило у три смене. Школа бр.1 имала је 14 учионица, а школа бр. 2 свега 6. У школи је било 40 одељења, плус 4 одељења забавишта. За фискултуру се зими користила сала "Партизана", али она је могла да се користи само до 16 часова. У згради бр.2 није било канцеларија где би наставници држали дневнике. У току хладних дана постављало се питање грејања учионица. У неким учионицама пећи су биле мале и дотрајале, тако да није било могуће загрејати учионице. Учитељи су радили у зимским капутима, а може се предпоставити како је било деци да активно мисле и раде у оваквим просторијама, које су биле често и задимљене. Велики проблем који се није могао никада искоренити је закашњавање ученика и бежање са часова – жалио се управитељ Лазаревић. Било је ученика који су долазили у школу и са даљине од 10 км и који су пешачили и по невремену, али било је и оних који станују близу школе, па су закашњавали. У школи се радило у три смене и деца нису могла нормално да слушају наставу, јер је морало свакога дана да се изгуби најмање два часа, најчешће из физичке културе. Током школске године управитељ је тражио да има у резерви два учитеља, јер у оволикој школи увек је неко од наставника одсутан, па да врше замене. Било је проблема у настави немачког језика и фискултуре. Професорка Василија Стријелић је могла да узме хонорарно само 5 одељења за немачки језик. Остали часови нису могли да се реализују. Телесно васпитање је било сведено на 1 час недељно. У погледу стручне заступљености најтеже је било реализовати часове математике. Радило се доста на уређењу школе и дворишта. У ходницима је постављено више саксија са цвећем и слика, уређен је простор око спомен

плоче. У току ове године двориште је било ограђено солидном оградом. У дворишту је уређен један кутак који се тове „парк цветњак. "Од једног запуштеног каменитог терена, створена је зелена површина, која пријатно делује и освежава суморни изглед дворишта". У дворишту је постављено 8 клупа. Ту је импровизовано и стрелиште за гађање ваздушном пушком. Ученици су били укључени у све активности око уређења дворишта. Тако је развијан правилан однос ученика према "мануелном раду", кога су многи потцењивали. Ученици су сами чували парк и често сами кажњавали преступнике. При школи је почела да ради ђачка кухиња од 1957. Године али није имала одговарајуће просторије, па је храна дељена по учионицама и дворишту. У школи је радила пионирска и омладинска организација, подмладак Црвеног крста и ђачка задруга.

Формирано је више одбора и комисија: Одбор за ђачке приредбе, за уређење школе, за руковођење ђачком и наставничком библиотеком, растурањем дечије штампе. Постојала је посебна Комисија за прославе. Радиле су секције примењене уметности, ручног рада, хорско-музичка, драмско-рецитаторска, литерарна, стрељачка, шаховска и секција младих биолога. Организоване су посете Пољопоривредној школи, све са циљем да се деца упознају са процесом производње.

Рад на педагошком и стручном усавршавању наставника одвијао се једним делом кроз удружење, али је Наставничко веће организовало пет "дискусионих састанака" на најактуелнија питања у вези са васпитањем и наставом. Биле су то опште теме за учитеље и наставнике.

Највише су се међу ученицима читали листови *Пионир, Полетарац, Здравље и Биолошки лист.* И ове године се дискутовало много о дисциплини ученика , нераду ученика, незаинтересованости ученика и недостатку радних навика, што показује да је то била стално присутна тема. Било је и даље много ђака путника а саобраћајне везе су биле лоше. Тражено је од родитеља да таквима нађу стан у граду. Наставак школовања ученика по завршетку четвртог разреда је био обавезан. Већина ђака је прихватила обавезу, али је било и присилног довођења у школу. Таква деца су терет за школу; незаинтересовани су, ометају наставу. Управитељ констатује: "Већина наших ученика не зна да се изражава, а има и неписмености. Наставници се жале да ученици уопште не читају и да немају код куће ни једну књигу. То је нарочито карактеристично за децу са села. На селу нема позоришта, биоскопа и библиотека. Постојећа школска библиотека је оскудна у књигама. "Сеоска деца немају времена за учење, а градска шетају улицама и чекају пред благајнама биоскопа. Деца су аљкава и несташна , не досносе блокове, свеске и прибор. Један наставник је тврдио да је ова школа највећа по броју ђака у Србији. Тражено је да се организује школа за родитеље, "јер је истина да су наши родитељи размажени. Они очекују да наставници буду дадиље у школи".

Омладина одлази на игранке, које се одржавају у нехигијенским просторијама. Има празне шетње по граду. Све то треба контролисати и спречавати. Због свега тога се ствара подела на сеоску и градску децу. Задатак наставника је да се та подела превазиђе. Тражи се да се чешће организују одласци у биоскопе и позориште у којима ће учествовати и сеоска деца. Препоручују филм "Два дечака".

Осмогодишња школа из Крушевца заказала је 28.марта 1958.године такмичење свим школама у Србији. Циљ такмичења је биода се побољша рад у школама, да се унапреди школство и подстакне рефорама у образовању. ОШ „IV Краљевачки батаљон“ је прихватила изазов и такмичила се у оснивању ђачке задруге, као и у уређењу школског дворишта и опремању школске радионице.

У склопу реформе школе и унапређења наставе, требало је уредити школску радионицу, школско двориште, уредити чесму и терен, поставити клупе, посадити цвеће, "украсно шибље", као и уредити травњаке. Организована је и школа шаха. У помоћ су позвани другови из Шах клуба Краљево. Расписан је конкурс за "цртачку секцију". По завршетку такмичења најбољем одељењу је додељено 10.000 динара за екскурзију.

Те године се у ђачким кухињама се хранило око 1.000 ученика.Приредбе које су организоване биле су Празник школе, Нова година, Дан младости, логорска ватра поводом прославе битке на Сутјесци, дочек пионира из Македоније. Хор је певао на акдемији Дана младости и Првог маја. На пролећном кросу могла се видети најмасовнија школа. Двориште је обезбеђено и ограђено. Клупе у парку распоређене. "Нема више јурњаве". "Чесма није урађена. У току лета ће се покушати". На Гочу организовано зимовање за време зимског распуста. Завршна свечаност је организована 22.јуна поводом завршетка наставе.[88]

Са успехом је завршио школу 1.341 ученик или 83,71%. Разред је поновило 83 ученика. Закључак је био да је оцењивање потпуно реално и да је успех далеко бољи, него прошле године, када је од 1.401 ученика понављало чак 155.

[88] ИАК, Фонд ОШ "4.кр. бат"- Краљево. Књига записника са седница Наставничког већа 1957-1960. Инв. бр.6.

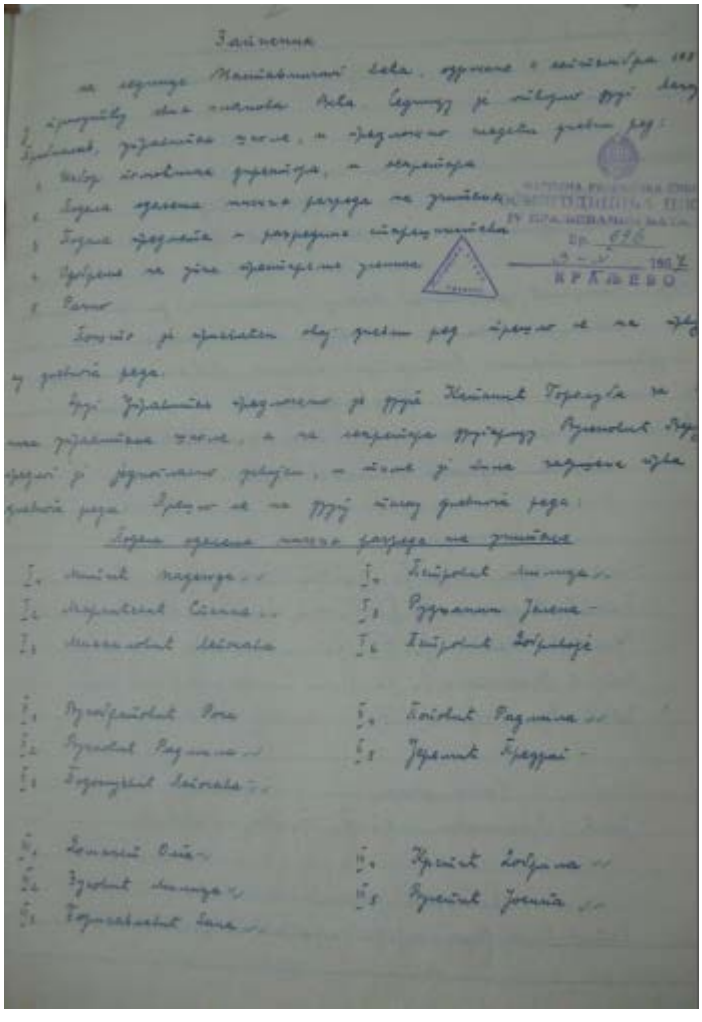

Записник са седнице Наставничког већа из 1957.године

(Историјски Архив Краљева)

Школска 1958/1959.година била је прекретница за све основне школе града Краљева.[89] Формиране су нове осмогодишње школе. Наставничко веће је 3. септембра 1958. године одржало веома важну седницу. На њој утврђен распоред наставника у ново формираним школама. Том приликом је речено да ће почети са радом четири осмогодишње школе у Краљеву: ОШ "4. краљевачки батаљон", ОШ "Јово Курсула", Трећа и Четврта осмогодишња школа, из којих ће касније настати ОШ "Светозар Марковић" и ОШ "Димитрије Туцовић".

Осмогодишња школа "IV краљевачки батаљон" је почела са радом 5. септембра. Том приликом је организована дечија парада у част прославе почетка

[89] Годишњи извештај о раду школе за школску 1958/59. Архива Школе.

школске године. Савет за просвету је прпоручио да се та свечаност одржи 16. септембра. Поворка је кренула са Пљакиног шанца, а завршила свој дефиле у дворишту III осмогодишње школе. После тога ученике првог разреда су повели у биоскоп. За остале ученике биоскопска представа је била од 13 сати. У току школске године није било прекида, тако да је са наставом завршено 20. јуна 1959.године.

У школи је било 26 одељења, у нижим разредима 15, у вишим 11. Укупно је на крају школске године било 974 ученика. Школа на располагању има 14 учионица и једну радионицу. Настава се одвијала у две смене. Смањењем броја одељења и ученика у овој школи у односу на прошлу годину, одвајањем 20 одељења, створени су много бољи услови за рад и то се осетило на квалитет наставе и бољи рад. Крајем првог полугодишта пензионисан је помоћник управитеља школе, Катанић Горољуб.

Школа је добијала средства из буџета општине Краљево. Та средства су задовољила само најнужније потребе. Највећи део средстава је утрошен на адаптацију школе, а најмање за школска учила. Захтевано је да се оствари уштеда од 4%. У 5 учионица под је био толико пропао да је претила опасност да се провали, те су морали да их замене.

Електричне инсталације су толико пропале да је претила опасност да дође до пожара у школи. Врло често је долазило до нестнака светла, што је ометало нормалан рад поподневних одељења и вечерње школе. Инсталација је генерално реновирана и доведена у потпуно исправно стање.Офарбане су столарија и цокла. "Цокла је офарбана масном светло плавом бојом, тако да је зграда добила лепши и светлији изглед".

Схватајући проблеме школе Школски одбор се оријентисао на прикупљање помоћи од стране родитеља и неких предузећа. Родитељи су проблем схватили и одазвали су се у акцији прикупљања добровољних прилога. Само у априлу је прикупљено 236.000 динара. (У буџету је за ту намену било предвиђено 40.000 динара). Средства су трошена на учила и алат.

19.мај 1959. Одељење 6/3 (Из албума Аранђела Бабића)

У школи је постојала радионица за мушки ручни рад. Ова радионица је оспособљена за рад са дрветом, металом и картоном. Највише алата је било за обраду дрвета и метала. Радионица је имала довољно тезги, радних столова, ормара и орманчића за смештај алата. Смештена је у највећој учионици. У тој радионици је радила и секција моделара и секција књиговезаца. "Радионица је постала стециште рада наставника и ученика". Радионицом је успешно руководио учитељ Војислав Петровић. Новац за опрему радионице су прикупили родитељи, и по сведочењу у Извештају тек од ове године може се сматрати да школа има добру радионицу". У току ове године отворена је радионица за домаћу радиност. Шивећу машину је дао на послугу ђачки родитељ.

Ђачка кухиња је почела са радом 12. октобра 1958. године. Кухиња је смештена у једном одељењу школе. То одељење је подељено једним параваном иза кога је смештен магацин за смештај хране, јер школа нема других просторија. Највећи проблем је недостатак трпезарије, јер се храна дели по учионицама и у дворишту. Број ученика који су се хранили те године кретао се од 377 до 533.

Ученици су плаћали по 150 динара месечно. Главни расходи су били за куварицу, осигурање, дрва, шећер, какао, чај и пренос хране и хлеба. Школа је купила посуђе, лонац од 80 л, канте за млеко, ђевђир и друго.

Ове године је основан и успешно радио ђачки оркестар. У њему је било 26 ученика, који су свирали на разним инструментима. Сви су они били почетници, али су успели да учествују на фестивалу и били су без конкуренције, добили су похвалу. Са успехом су учествовали на завршној свечаности у школи. Хор је наступао на свим школским приредбама, као и на среском фестивалу са песмама из борбе и са изградње земље, а биле су заступљене и уметничке композиције са клавирском пратњом. Од школске 1956/57. године , па до ове, хор ове школе добио је пет првих места. Поред хора повремено је радила и група певача с хармоником, која је наступала на разним академијама по основним организација у граду.

После паузе од годину дана, почео је рад оркестра у школи. Заступљени су инструменти: дует виолина, пет хармоника, две флауте, три кларинета, две трубе, два тромбона, један чело и једна клавир. Појава школског оркестра је лепо примљена и поздрављена од јавности, јер је унео освежење и новину у програм. [90]

Пионири школе су учествовали и на такмичењу Радио-телевизије Београд у емисији "Играјте са нама". Ђачка библиотека је почела са радом 1955. године. Имали су 1.370 књига. Ове школске године су набавили 74 нове књиге. Учлањено је било 276 ученика. Углавном млађи узрасти. Старији ученици су се оријентисали на градску библиотеку. Током године позајмљено је 3.531 књига. Књижницом су руководилио наставници, а помагали су им ученици. Ученици су плаћали годишњу чланарину по 30 динара. Извештај су поднеле: Радмила Јеремић, учитељица и Радмила Петровић. Наставничка библиотека има 1.085 књига и једна број часописа. Коришћено је 378 књига и часописа. Настваничко веће је током године одржало 20 седница са уобичајеним темама у вези са

[90] Извештај је поднео: Бранко Младеновић, 22.јуни 1959.

образовањем, васпитањем и дисциплином ученика. Ван тих тема су се бавили организовањем прослава и парада у вези са почетком школске године, дечјом недељом, радом ђачке куихиње, такмичењем школа, прославе 29. новембра, 22. децембра, Нове године. Одржано је предавање: "Мобилисати све снаге на реформи школства".

Школски одбор је одржао 6 седница на којима је третирао разна питања у вези са радом школе. Одбор је имао 15 чланова. "У ШО било је 10 чланова СКЈ". Поред уобичајених контаката с родитељима, настваници су обилазили станове у којима живе ученици. Одржан је једна општи родитељски састанак на крају школске године. Присутно је било око 400 родитеља. Овакве састанке нису могли држати, јер нису имали подесне сале за то, а изнамљивање је скупо. На редовним родитељским састанцима држана су редовно предавања, а најчешће су теме које су се бавиле васпитањем деце

Настава се одвијала нормално. Неко време није била заступљена настава немачког, јер није било наставника. Успех се постепено побољшавао. Од 974 ученика на крају године је 820 ученика завршило раред са позитивним успехом. На крају су понављала 54 ученика. У односу на прошлу годину успех је бољи за 1%. До побољшања рада и успеха је дошло је зато што су у школи много бољи услови за рад. Укинута је трећа смена и број ученика у одељењу је нормалан. Много је поправљена дисциплина у школи. Виши радзреди су стално радили пре подне. Било је и сметњи у раду. Обавезно школовање довело је до тога да се у школи нађу и ученици, који не могу нормално да прате наставу, који нису хтели да раде, као и они о којима родитељи не брину.

Маја месеца 1959.године просветни саветник је посетио часове код три учитељице у ОШ „IV Краљевачки батаљон“. Његове импресије са часова су углавном биле коректне и формалне. Констатовао је да су радиле по плану и програму и "држале се уџбеника". У наставу су унеле извесне новине и повезале градиво "са развитком наше земље а посебно места и околине". Градиво је правилно тумечено у свим одељењима. Градиво из историје и географије

повезано је са традицијом завичаја. Једина примедба је да таблица множења није довољно савладана. Рачун је у целини добро савладан. Посетио је часове ручног рада и певања у неким одељењима и био задовољан показаним. Био је и на часовима руског и српскохрватског језика.

Посебне похвале школа је добила издавањем лица који „објављују наша деца“. Испуњен је и план уређења школе, њених ходника и парка у дворишту. Испунили смо постављене задатке, а у неким деловима и премашили планирано – завршио је директор Лазаревић. Као што је уобичајено, на крају школске године је организована завршна свечаност. Приказан је кратак уметнички програм за ђачке родитеље, подељене су награде ученицима. Ђачки родитељи су разгледали изложбу ученичких радова. Изложба је приказала резултате рада Школе и била је "минијатура постигнутог успеха". Били су поправни испити у августу. Директор је констатовао да су резултати били добри и да су се ученици спремили добро, изузев једног броја ученика са села који нису имали много услова за учење.Унапређење наставника је 1959.године било овако:

Крста Љубеновић – из 12 у 11 платни разред

Драгомир Ракић – из 4 у 4/1 платни разред

Добрила Крстић – из 7 у 7/1 платни разред

Добрила Вучковић – из 9 у 8 платни разред

Христина Николић – из 7 у 7/1 платни разред

Смиља Тепавчевић - из 7/1 у 7/2 платни разред

Радмила Поповић – из 7/1 у 7/2 платни разред

Унапређење наставника у 1960. години:

Војислав Петровић из 9 у 8 платни разред

Милица Зуковић из 10 у 9 платни разред

Владимир Младићевић из 13 у 12 платни разред

Мирјана Дробњак из 14 у 13 платни разред

Костић Мирослава из 6 у 5 платни разред

Вјекослава Јовић из 6 у 6/1 платниразред

Прибислав Лазаревић из 10 у 9 платни разред

Милка Барловац из 11 у 10 платни разред.

Унапређење наставника у 1961. године:

Младеновић Бранко Младеновић из 13 у 12 платни разред

Домазет Олга Домазет из 13 у 12 платни разред

Милица Милићевић из 13 у 12 платни разред

Добривоје Петровић из 14 у 13 платни разред

Крста Љубеновић из 11 у 10 платни разред

Радмила Петровић из 10 у 9 платни разред;

ЈегдаМаринковић из 7/1 у 7/2 платни разред;

Олга Дубовик из 12 у 11 платни разреда;

Милан Рецић из 6 у 6/1 платни разред.

::

У школској 1959/1960,години директор ОШ Школска "IV краљевачки батаљон" – Краљево био је Прибислав Лазаревић.[91] Настава је уобичајено почела 5.септембра, а завршена 20.јуна 1960.године. Школа је ове године радила нормално, није било неких сметњи ни прекида у раду. Према реонизацији, Школа је ове године обухватила део Краљева, чија граница са јужне стране ишла обалом Ибра, а затим се граничила улицама: Топлице Милана, Тргом Маршала Тита, Октобарских жртава до улице Цара Лазара, улице 7. јули до старе пруге за Скопље, затим старом пругом до улице Танаска Рајића и пута за Чачак, Насеља Ђуре Ђаковића и читавог простора према Чибуковцу. Са овог простора у школу долазила су деца нижих разреда. Ученици виших разреда, поред овог терена, долаили су и из околних сеоских четвороразредних школа. Ову школу су обавезно уписивали ученици из Адрана, Поповића и Опланића. Укупно је у школи било 30 одељења и 1.100 ученика.

[91] Историјски Архив Краљево,Годишњи извештај о раду за школску 1959/60.

Велика је била навала деце у школу. Сви су у школу ишли до последњег, па опет у одељењима има много прекобројних, од 40-47. Из овог најбројнијег 6 ученика је пребачено у ОШ "Димитрије Туцовић". Опет се радило у три смене. Ђаци путници из околних села: из Јарчујака – 19, Дракчића- 10, Грдице – 18, Адрана – 49, Поповића – 8, Сирче – 11, Мрсаћа – 10 и из осталих села – 27. Укупно 152 или 31% од укупне популације у вишим разредима. Поред тога што много пешаче, често по рђавом времену и слабо одевени, они најчешће и немају потребне услова за учење код својих кућа. Та деца постижу много боље резултате у пролеће, када могу да уче и ван куће. Ученици петог разреда из Адрана, Поповића и Опланића уписивани су у Батаљон, док су петаци из Јарчујака и Грдице уписивани у ОШ "Светозар Марковић"

Ова школа ради као самостална и није матична некој другој школи. По броју одељења и ученика ово је највећа школа у "комуни" Краљево. Школа ради у истој згради која је озидана 1873. године. Осам учионица су окренуте северу и скоро никад немају сунца. Учионице нису довољно простране, а ходници су сувише уски. Зграда нема потребних помоћних просторија.. Рад у три смене је отежавао нормалну наставу, нарочито за прваке који су долазили у школу од 11-14 часова, "баш када су деца навикла на ручак и одмор". Од 18-21 час радио је и курс вечерње школе. Све је то много оптерећивало и овако претрпан школски простор. Школа би нормално могла да ради са 24 одељења.

Општетехничком образовању је ове године посвећена посебна пажња, јер се ту ранијих година заостајало. Улагањем веће суме средстава, радионица је "стала на своје ноге". Радионица је преуређена за 25 "радних места". У току ове године у склопу радионице изграђена је фото-лабораторија са потребном опремом; апаратом за увеличавање и копирање фотографија, као и са потребним судовима за развијање филмова.

Школа је од Ауто-мото друштва купила један расходован мотор, који је оправио наставник Југослав и који је касније коришћен за обучавање деце "у вожњи моторних возила".

Школа је задовољна понашањем својих ученика. Сматрају да је највећи успех постигнут у васпитном раду. Кроз рад, увођењем деце да раде у школи и за школу, измењен је из основа однос ученика према школи, школској имовини и наставницима. Деца су сама уредила парк и користе га за одмор. Кроз паркић дневно прође на стотине деце, али трава није угажена. Расцветане руже нису обране. Свуда по ходницима у школи има цвећа, али није било случајева да је саксија срушена или да је цвеће покидано.

У целини, каже управитељ Лазаревић, постепено се ствара једна традиција доброг реда у школи и нове генерације се полако уводе у тај режим школе и сваки ученик зна шта се сме, а шта не сме учинити у школи. У стварању доброг реда у школи много је помогло и договорено такмичење за Дан младости. Циљ такмичења је био да се ученици заинтересују за одељење као колектив, које ће као целина утицати на понашање несавесног појединца. Такмичење је почело 23. марта и трајало до 25. маја. Тражено је које ће одељење имати највећи проценат пролазности, које ће имати мањи број изостанака, које је одељење најдисциплинованије, које ће одељење лепше уредити двориште или учионицу, које ће набоље чувати школску имовину, из којег одељења су ученици најактивнији у секцијама. Најбоље одељење је добијало награду у новцу за извођење екскурзије. Победник је проглашаван сваких 15 дана. Старији разреди су добијали тада једна дан слободан да могу са својим разредним отићи на неки

излет по сопственом избору. Проглашење победника је вршено пред свим ученицима. Ђаци путници, који су стизали рано аутобусима или возовима имали су једну учионицу у којој су се грејали и учили.

Часови телесног васпитања се нередовно држе. Имају само једног стручног наставника. Проблем је увећан и чињеницом да салу "Партизана" користе и ученици из ОШ "Светозар Марковић". У малом дворишту час фискултуре се своди на игру "Између две ватре". Наставник телесног васпитања је организовао пролећни крос и на њега извео 100 ученика. Организовано је фудбалско првенство одељења и првенство девојчица "Између две ватре". Екипе школе учествовале су на првенству града у кошарци. Да би се побољшало здравствено стање ученика у наредном времену треба обезбедити школска игралишта и полигоне, као и наставника фискултуре, средити водовод у школи и побољшати исхрану. У нижим разредима су ученици редовно, једанпут недељно, имали изласке у природу.

Учитељица: Христина Николић, разред 4, а година 1959.

Културно – просветни рад у школи се одвијао кроз „Ђачку дружину“. Ђачка дружина је обједињавала рад хора, оркестра, драме, ритмичке групе и рецитатора. Све ове секцције окупиле су 320 ученика. Ученици су се слободно опредељивали у складу са својим склоностима и способностима. Врло је активна била Литерарна секција, која је тесно сарађивала са редакцијом пионирског листа "Будућност". Окупила је око 40 ученика. На сатанцима су читали радове својих чланова. Најуспешнији радови су штампани у поменутом листу. Планирано је било да изађу три броја листа за ову годину, а изашао је само број за Дан републике. Шести број није изашао иако је све било уређено и спремно. Штампарија у Краљеву је много заузета и нерадо штампа овај лист – каже управитељ, јер на сваком листу имају губитак. Редакција листа има материјала за неколико бројева, али је проблем штампање. Ово је трећа година како лист излази. Деца са њим радо сарађују и радо га читају. Активна је била и Рецитаторска секција. Највећи успех су имали на "Смотри младости" када су за хорско-сценску рецитацију "За Титом" добили прву награду. Овим секцијама су руководили наставници: Крсто Љубеновић, Вјекослава Јоивић и Владислав Басекић. Ритмичка секција је имала успешан наступ 22. децембра са сликом "Сан девојчице". Секцију је водила наствница Сперанца Николић. Хор и оркестар је опет био најактивнији у школи. Хор је имао и ужи хор и солисте. Њима је руководио наставник Бранко Младеновић. Поред школских приредби хор је наступао на свечаној академији поводом Првог маја, а такође приликом откривања спомен бисте Олге Јовичић Рите за 8.март.

хоровођа Бранко Младеновић са члановима школског оркестра и хора (1959)

Драмска секција је ове године имала врло успеле наступе. Од како постоји школа, није драмска група опремила успелији комад, него што је то учинила ове године са дечијом бајком у пет слика "Биберче". Сопственим снагама комад су припремиле учитељице Рајка Вучковић и Јелена Рудњанин. Сликарска секција је урадила врло успеле костиме и маске. Дате су три представе за ученике, што је од стране публике примљено са одушевљењем. На "Смотри младости" заузели су друго место. Нижи разреди су имали своје мале драмске групе. Драмске групе су имале свој наступ на прослави Нове године. У целини, истакао је управитељ Лазаревић, рад са ученицима на културно-уметничком пољу у овој школској години је био плодоносан и разноврстан. Све секције су биле активне и успешне и достојно су репрезентовале школу.

У нижим разредима радило је 16 учитеља (два учитеља и 14 учитељица), а у вишим 18. Од тог броја 3 су професора, 8 наставника, 3 учитеља и 3 стручна учитеља. У вишим разредима недостаје наставник телесног васпитања, а

професор историје, Драгомир Ракић, је слабог здравља и често је одсутан са наставе.

У септембру се прешло на рад по новом програму. Тешкоће су настале са увођењем нових предмета. По речима директора добар део методских јединица се сада обрађује ван учионице, у парку, природи, покрај споменика, у музеју, фабрици и сличн. Ово се нарочито односи на предмете Познавање природе и друштва. У 1 и 2 разреду, неки учитељи су први пут радили букварску наставу по методи прво штампаних, па писаних слова. У 3 и 4 разреду проблем је била читанка. Стару нису употребљавали, а нова још није штампана, тако је у настави коришћена пионирска штампа и разне књиге, а ученици су правили низ збирки и албума.

Рад на техничком образовању ученика одвијао се преко Клуба младих техничара "Никола Тесла", који је ове године оформљен при школи. Клуб је формиран 7.11.1959. године и у својих 9 секција ангажовао је 80 ученика. Било би више ученика, али радионица није могла да прими више. У Клубу су радиле следеће секције: Машинска, Грађевинска, Бродарска, Ауто-мото секција, Фото секција, Говоримо о савременим техничким достигнућима, Радио аматери, Ваздухопловно моделарство и Хемизација пољопривреде. Клуб није имао довољно средстава за рад, али је постигао солидне резултате. Екипа Клуба је освојила прво место на општинском и среском такмичењу и као такви су учествовали на Другом Републичком такмичењу младих техничара у Београду. Ученик Гвозденовић Милорад Гвозденовић постао је првак Србије и као такав учествовао је у репрезентацији Србије на Савезном такмичењу. У Клубу су поред наставника радили и поједини родитељи као стручњаци за поједине области.

Секција примењене уметности и ове године је имала изванредне успехе. Вештачко цвеће делује као природно, "а уметничке вазе разних облика и мотива су понос младих задругара. Сви ови предмети су израђивани са пуно воље, педантности и уметничког дара. Квалитет тих радова је на таквој висини, да

многи не верују да су то стварале дечије руке до 15 година. Са овим радовима учествовали су на изложбама у граду. На "'Смотри младости" освојили су две прве награде, као и једно прво место за вајарске радове. "Оваквим радом сваке године из ове школе регрутују се ученици за уметничке школе"- каже управитељ.

Школу је посетила и школска инспекција. Циљ ове посете је био да се отпочне са применом новог програма и да се уђе у његову суштину. Саветник Михаило Ђекић је био задовољан целокупним радом учитеља и наставника. Послу су прилазили са вољом и врло озбиљно. Инспектор је оценио да су услови за рад добри и да у колективу постоје коректни односи. Саветник Бојовић из Новог Пазара изнео је мишљење да рад разредних већа може да буде бољи. Приметио је да је много слабих оцена. У дневнику рада се не види рад и не бележи се све на одговарајући начин. Он сматра да је дневник огледало разреда. Милка Барловац је прошле године добила оцену "нарочито се истиче", инспектор сматра да та оцена може да се да и ове године. Посетио је и часове Крсте Љубеновића. "И ту сам имао први пут пример како наставник може да да правилно грађу и по ширини материјала и по дубини. То је заиста редак пример и то ће пренети наставницима где год буде ишао. Његов рад оцењујем најпохвалније".

Инспектор Живан Марковић сматра да се у овој школи прешло са речи на дела. Деца стичу правилно друштвено образовање. "И ми стичемо искуство кроз ваш рад". Био је на часу руског језика. Настава се одвијала на руском. Било је задивљујеће – каже инспектор. Наставница Вјекослава Јовић лако прилази ђацима и даје им елана. За наставника математике, Миољуба Васиљевића каже да одавно није наишао на тако младог, а доброг наставника. Иако је млад успео је да уђе у суштину предмета. За Југослава Максимовића, наставника физике, каже да му је кабинет физике богат. Масу учила је наставник сам направио. Заинтересован је за предмет. Инспектор сматра да се у овој школи физика обрађује најбоље у срезу.

Саветник Ђурић је говорио о општем утиску, који је стекао од уласка у школу, посматрањем ученика и целокупног рада. Дошао је до закључка да је колектив јак и да може да прихвати и спроведе реформу школства. Сресски начелник просвете, Мића Вучићевић, је уочио раскорак између квалитетних и добрих наставника, на једној страни и великог броја слабих оцена, на другој. Он сматра да код добрих наставника морају и ђаци бити добри.

Те године је било актуелно оцењивање ученика, јер се прешло на нов начин оцењивања. Раније су оцене даване у распону од 2-5. Двојка је била негативна оцена. Новим оцењивањем се повећава распон оцена од 1-5. Јединица је негативна оцена, а двојка најнижа позитивна. Већи је распон оцена, него раније. Сада имамо четири позитивне оцене, а раније смо имали три. Препоручено је да се оцена довољан (2) даје ученику који бар нешто зна. Овом оценом би престале да се дају оцене 32 и 23. Нестало би шаренила из рубрике за оцењивање. Оцена је јавна. Ученик мора знати коју је оцену добио и зашто. Раније је то била посебна тајна, понекад и комична. Ученици тих генарација се сећају тачкица и знакова у рубрикама за оцене, којима би биле посвећене озбиљне расправе о томе шта ли је коме наставник дао.

Школски Одбор ОШ „IV Краљевачки батаљон“ радио је 1959/60[92] у следећем саставу:

1. Никола Максимовић, члан СКЈ, Правни факултет. Окружни јавни тужилац, делегат НОО
2. Милица Штулић, члан СКЈ, домаћица, основна школа, делегат НОО
3. Милован Влаховић, мала матура, службеник ЈНА, Збор бирача
4. Вељко Лалевић, члан СКЈ, ССС, службеник, Збор бирача
5. Јелица Јањић члан СКЈ, Фармацеутски факултет, апотекар, Збор бирача

[92] Историјски Архив Краљево, Школски одбор 1959/60. ОШ "4. краљевачки батаљон" – Краљево. Књига записника са седница Школског одбора Децембар 1959 – Децембар 1964. Инв. бр. 2.

6. др Светислав Бачаревић, није члан СКЈ, Медицински факултет, лекар, Збор бирача

7. Вера Папакоча, члан СКЈ, средња школа, службеник, Збор бирача

8. Србислав Моравчић, није члан СКЈ, занатска школа, радник, Збор бирача

9. Драгина Грубач, члан СКЈ, основна школа, Збор бирача

10. Вукола Балшић, члан СКЈ, средња школа, службеник, Збор бирача

11. Прибислав Лазаревић, члан СКЈ, ВПШ, управитељ Школе, Управа школе

12. Добривоје Петровић, члан СКЈ, Учитељска школа, учитељ, Наставничко веће

13.Радмила Вучковић, 1916, члан СКЈ, Учитељска школа, учитељ, Наставничко веће

14. Владимир Младићевић, члан СКЈ, ВПШ, наставник, Наставничко веће

15. Крста Љубеновић, није члан СКЈ, Филолошки факултет, професор, Наставничко веће

Из школе је било 5 чланова и 10 чланова изван Школе, испред НОО, Збора бирача и фабрика. Председник ШО као и у прошлом мандату – Максимовић Никола Максимовић, окружни јавни тужилац. Секретар је била учитељица Радмила Вучковић.

Почетком фебруара 1960. одржана је заједничка седница Школског одбора и Наставничког већа. Разговарало се о настави, ваннаставним активностима, раду са родитељима,о односу школе и комуне, о телесном и здравственом васпитању. Договорили су се да се организује школа за родитеље, да им се одржи неколико педагошких предавања. Одлучили су да се у Спортском друштву "Партизан" организују секције: гимнастичка, стоно-тениска, рукометна, стрељачка, секције за одбојку и кошарку. Да се сваког месеца по једнпут организује дан спорта у школи. Учинили су све да рад ђачке кухиње у потпуности одговори својој намени. Разговарало се о одвајању једне просторије за трпезарију. Подстицали су припрему ученика за јавни наступ фискултурника за Дан младости. Предложено је да се оснује Клуб младих техничара и да се припреми екипа за такмичење

младих техничара. Усвојено је да се Школа пријави са својим радовима на Сајму занатства и примењене уметности у Београду у јуну месецу 1960.

У марту месецу, те године, Школски одбор је саветовао наставнике, да није добро да се предмети у школи деле на главне и споредне. Председник Школског Одбора је разговарао са председником општине о материјалним проблемима школе. Он сматра да на Зборовима бирача треба дискутовати о материјалном положају школа.

Школске 1960/61. године на подручју општине Краљево, радило је 10 потпуних осморазредних школа и то: четири у граду („Батаљон“, „Јово Курсула“, „Димитрије Туцовић“ и „Светозар Марковић“) и по једна у Рибници, Врби, Самаилама, Конареву, Горним Лађевцима и Рођевићима. Велики је прилив деце из села у град, па се настоји да се по околним селима где год је то могуће и потребно, отворе осморазредне школе. Тако је те године отворена петоразредна ОШ "Чибуковачки партизани".[93] Просечан годишњи прираштај ученика у општини је износио око 900 ученика.

Одласком једног броја ученика у Чибуковачку новоотворену школу смањио се број одељења. У овој години било је 13 одељења у нижим разредима и 16 у вишим разредима – укупно 29. Школа је имала 14 учионица и једну учионицу преправљену у радионицу. Кабинетска настава се реализовала у вишим разредима.

Ученици и наставници су се ангажовали да уреде фоаје испред директорове канцеларије, да окрече зидове у две боје. Убачене су и три модерне фотеље, сточић, полице за књиге, вазе са природним цвећем и сталке од кованог гвожђа. На зидове су окачене 3 слике. Под је застрт тепихом из директорове канцеларије. Витрина пред канцеларијом је коришћена за сталну изложбу достигнућа Школе: дипломе, пехари, медаље, фотографије. Ходници су декорисани природним цвећем на витринама, као и столицама од кованог

[93] Више о томе у монографији Славољуба Васојевића „ОШ Чибуковачки партизани“, Краљево 2015.

гвожђа. Ходник десно је служио за сталну изложбу слика, музеј руда физике и хемије.

Пионирска кошаркашка школа при ОШ „IV Краљевачки батаљон“ формирана је 10.јануара 1961.године и имала је задатак да припреми будуће кошаркаше за КК "Слога". Требало је да буду примерани ученици, да се на улици дисциплиновано понашају, да се не туку, да не псују, да на улици не смеју да остају дуже од 20 часова. За кршење ових правила су добијали казнене бодове. Постојала је и мушка и женска група. У плану ове школе је био да користе игралиште КК "Слога". Тренер кошаркаша је био Никола Ломић.

БРОЈ ПРОСВЕТНИХ УСТАНОВА У ОПШТИНИ КРАЉЕВО 1956-1961.

УКУПАН БРОЈ ШКОЛА	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Основних школа од 4-7 разреда	31	31	32	32	33
Осмогодишњих	8	8	10	10	10
Број наставника	211	231	267	288	326
Број ученика	5.996	7.149	8.465	8.794	9.736
Број школских зграда	41	41	43	43	44
Број учионица у школским зградама	124	124	141	148	166
Број учионица ван школских зграда	12	13	14	16	16
Број школских радионица	3	6	12	14	16
Број гимнатичких дворана (сала)	1	1	2	2	2
Број фискултурних терена	10	9	11	13	13
Број кабинета	4	5	13	16	16
Број квадрата ($м^2$) по ученику	1,03	0,87	0,81	0,80	0.78

Извор: Извештаји основних школа општине Краљево 1960/61. Архива Батаљона.

Школске 1960/1961.године школа је почела са радом 5.септембра а завршила је 20.јуна.[94] Директор школе, Прибислав Лазаревић је поднео годишњи извештај о раду У овој школској години није било прекида у раду. Реализовано је 214 радних дана, 5 спортских, 2 прослеве (школски празник и Нова година). Тако је школа испунила обавезан број радних дана према Закону о школи.

Школи је било преко потребно да набави 100 нових школских клупа. Купљено је 6 нових табли, а одређен број столица позајмљивали су од

[94] Годишњи извештај о раду школе 1960/61. Архива ОШ "Батаљон".

Медицинске школе. Велика пажња је посвећена набавци аудиовизуелних средстава. Школа је добила од "Магнохрома" 700.000 динара од тога су набавили магнетофон, микроскоп, 7 историјских и 6 географских карти, као и више учила за математику, физику и хемију, затим плоче за руски, немачки, француски и српски језик; електрични грамофон, дијапројектор, преко 40 филмова за разне предмете, пећ за керамику, 15 звучника, опрему за телесно васпитање, машину за обраду дрвета и алат за радионицу. Из средстава буџета купљена је разгласна станица.

Ђачка библиотека имала је у свом фонду 1.583 књиге. Читалаца је било 2.358. Наставничка библиотека је имала 1.520 књига. У школској радионици је постојала потпуно опремљена фото лабораторија. Ове године је набављен фото апарат и машина за сушење. Млади техничари су освојили на такмичењима 27.000 динара и за тај новац су купили фото апарат. Радионица за примењену уметност је и ове године успешно радила. Млади сликари су добили свој кутак, преградили су део ходника и добили свој мали сликарски атеље.

По одобрењу општине Краљево, школа је преузела од угоститељског предузећа „Србија“ башту код Ибра са свим објектима. Ове објекте је школа намеравала да преуреди и оспособи за простор где би се деца окупљала у слободним часовима.

Ученици су проводили слободно време у клубу младих техничара "Никола Тесла", ђачкој задруги "Младост", огранку Друштва за телесно васпитање "Партизан", Пионирској организацији, Омладинској организацији и подмладку Црвеног крста.

Ђачка дружина је обухватала следеће секције:

1. Велики хор – преко 80 чланова;
2. Мали хор – преко 40 чланова;
3. Оркестар - 23 члана;
4. Ритмика – 24 члана;

5. Драмска група виших разреда. – 21;

6. Драмска група нижих разреда. – 46;

7. Рецитатори – 16;

8. Хорско-драмска-рецитаторска 42;

9. Литерарна – 48 чланова;

10. Млади сликари – 18 чланова;

11. Солисти (вокални и инстр.) – 18;

12. Фото новине – редакција – 8

13. Редакција листа "Будућност" – 14;

14. Секција за уређење музејских витрина – 24.

Укупно је овим секцијама обухваћено око 400 ученика, или 40%. У организацији Радио-телевизије Београд, организовано је такмичење Краљева и Чачка. Краљево је представљао Хор и оркестар Школе и освојио максималан број поена.Такмичења градова Чачка и Краљева, одржано је 14. јануара. Хор и оркестар су представљали Краљево с песмом "Барјак је знак наше слободе". Том приликом секција примењене уметности је припремила 20 ваза као поклон такмичарима. Хор и оркестар су учествовали на академији поводом Осмог марта у сали Електрокомбината. Поводом тог празника организован је пријем мајки ученика и мајке Олге Јовичић Рите. Пријем је организован у сали "Партизана".

ученици ОШ „IV Краљевачки батаљон“ у Шибенику са наставником Владом Милићевићем

Из школске 1960/1961.године први пут је сачуван Годишњи план рада. План је написао директор Прибислав Лазаревић. Пружио је и сугестије за будући рад и за израду оперативног плана рада. У току године план се могао разрађивати, допуњавати и прилагођавати новим условима.

Розклад (сетрукт) уроків праці Основи шитва „Н фрезовим ділянкам" у Кривому, за шкільну 1960/61 групу.

Під шкільним кло кружно-технічним учителеви свої організовано в організовано технічні заняття. Що до шкільних гуртків до організації обрії технічні, якщо обрії під обмежа до організації до обмежа обрії технічних в ся дальшим цілим шкіл в межах технічних цілі обрії організації.

У цьому спосіб ми можемо в кількох обрії технічних цілям праці. Крім і окремо цілям організації технічних праці в ці можемо цілям ся дії технічних організації до будь праці, в від технічні, які організації обрії, в організації цілям праці.

Крім і цілям технічних до цілям ці у цілі технічні в дальш розробка, розробка в організації цілям праці, що у цілі організації праці цілям цілі цілі до організації праці цілям і цілям що до цілі організації цілям організації цілям організації, що в до цілям організації і цілям цілі.

I. Організаційно-методична частина

У цій шкільній праці, в цілі і цілям організації цілям праці будь і цілям і цілям організації. Організація організації: цілі цілі 18 цілям і цілям 18 цілям і цілям організації. Цілі 18 цілям цілі цілі і 18 цілям, 18 і цілям цілям організації і цілям організації. Будь цілі цілям що цілям і цілям організації цілі до праці в 2 цілям Вид-а в 2 цілям Відповідно цілям. Цілям 38 цілям цілі до в цілям і 18 цілям в 1 організації.

На основі обмежі цілям і будь цілям в цілям праці що цілям цілі і і цілі цілям в що:

Що цілям праці: цілям: 18_1, 18_2, 18_3, $18_{1,2,3,4}$, $18_{1,2,3}$, $18_{1,2,3}$ 15 цілям

і організації праці: I_1 I_2 I_3 = 3

і організації цілям: $II_{1,2}$ $III_{1,2}$ $IV_{1,2}$ $V_{1,2}$ = 14

Цілям цілі що і і організації цілям, а 2 цілям Відповідно цілям і організації цілям від 17-20 цілі.

За ці в цій праці цілі цілям організації праці до в цілям цілям праці цілям. Цілям праці за цілям цілям до:

I ціліна у 7^{30} годин

II --- у 11^{15}

III --- у 13^{30} (14) годин

Якщо і цілям організації цілям цілям цілям і праці цілям цілі цілям до 20 працям цілі що в цілям цілі в 2 праці цілі. Цілі будь праці, що цілям праці цілі, 6, 7 і 8 год, цілі цілі цілі праці і цілі.

Розподілення працям цілі цілям що „цілям і цілям". Цілям цілям і цілям в цілям і цілям цілям. Цілі праці цілям в праці цілі організації цілі цілі, організації цілям цілі цілі в цілям і цілям і цілі організації

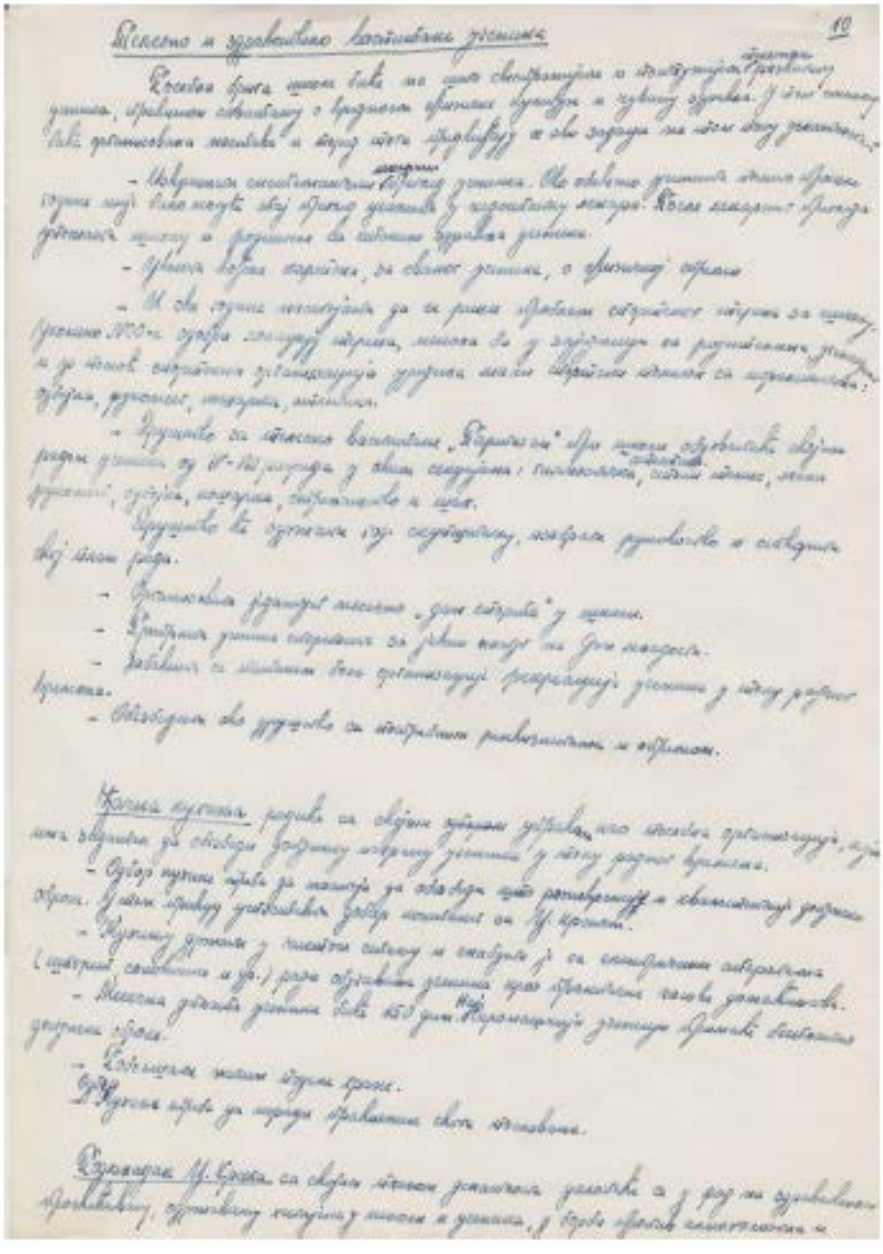

годишњи (оквирни) план рада ОШ „IV краљевачки батаљон“ за школску 1960/1961.

Школи су те године били потребни: педагог или психолог, наставник немачког, наставник српскохрватског језика и наставник физике. За наставу историје су примили професора Живорада Величковића. Школски одбор је закључио да је у школи било 1.046 ученика, који су распоређени у 29 одељења. Разред је завршило 90,52%.

Велики проблем представљала је и даље набавка огрева, угља и дрва. Набавку дрва је помогло Шумско газдинство. Купљен је магнетофон са осам трака. Набављен је грамофон са комплетом плоча за српски језик и стране језике. Оформљена је комисија за руковање овом техником. Успели су још да набаве: микроскоп, неколико витрина, елктричну пећ за керамику. У Врњачкој Бањи су купили радионицу за израду цвећа. "Магнохром" је из своје лабораторије поклонио материјал за хемијски кабинет.

Школа је имала потребу да запосли професора енглеског језика, професора немачког језика и професора француског језика, 2 стручна учитеља за Опште техничко образовање, једног стручног учитеља за домаћинство и једног наставника за физичко и здравствено васпитање.

Наставници и ученици су заједнички посетили неколико институција културе у граду. Обишли су историјске споменике. Неки ученици су марширали до Гоча и Попинске реке. Организовано је такмичење у успеху и дисциплини. Урађена је мапа борбеног пута "4. краљевачког батаљона" од формирања до завршетка рата. Решено је да се прикупи и обради у настави материјал о погинулим ђацима. Очекивала се посета Едварда Кардеља и Родољуба Чолаковића и вршене су припреме за њихов свечани дочек

На наставничком већу је прочитан извештај просветних саветника који су посетили школу и били присутни на неким часовима. Многи су исказали отворено неслагање са мишљењем саветника. Једна учитељица се успротивила тврдњи саветника да ниво писмености није на висини. Неки наставници су сматрали да овакве оцене саветника не користе никоме. „То што деца нису давала добре одговоре, није последица нерада, већ тога што друг савтеник није умео да постави питање. Питања су била исхитрена и набацана без везе.“ Један наставник је оштро напао саветника и захтевао је од Просветног центра да пошаље другог саветника. Неки су отворено говорили о питањима која нису предвиђена програмом, рецимо из музичког и граматике. Ова седница је

показала нескривени бунт учитеља и наставника против извештаја просветних саветника.

У Извештају о раду школе директор је потом записао да су „за успех заслужни наставници, јер велики број наставника живи животом школе". Заслужни су и родитељи, "јер су заинтересовани за успех своје деце и на све захтеве школе су одговорили". Ту су и ученици, који у средњим школама показују успех исти, ако не и бољи од оног у основној."Нису се затворили у четири зида, већ су одлазили и ван учионице; у фабрике, установе и предузећа, у ближу и даљу околину". Директор је сматрао да су свим тим активностима успели да приближе школу ученицима.

И у годишњем плану рада за школску 1961/1962. проналазе се слична поглавља као и у претходној години. У овој години у школи је био у 28 одељења, 12 нижих и 16 виших разреда. Школа је имала на располагању 13 учионица, па се рад опет одвијао у три смене, јер су поред наведених 28 одељења, радила још и 2 одељења Медицинске школе. У међусмену су морала да иду три одељења првог разреда. У Школи је било укупно 1.031 ученик.

РАЗРЕДНЕ СТАРЕШИНЕ

I1 – Јелена Рудњанин,

I2 – Милица Петровић,

I3 – Добривоје Петровић.

II1 – Рајка Вучковић,

II2 – Јосипа Вучетић,

II3 – Драга Ђокић.

III1 – Христина Николић,

III2 – Олга Домазет,

III3 – Надежда Милојевић.

IV1 – Милка Барловац,

IV2 – Радмила Петровић,

IV3 – Вука Јанковић

*****

V 1 – Сперанца Николић,

V2 – Љубинка Антић,

V3 – Ненад Виторовић,

V4 – Вјекослава Јовић,

VI1 – Живорад Величковић,

VI2– Миољуб Васиљевић ,

VI3 – Наталија Петровић,

VI4 – Радмила Вуковић.

VII1– Милица Милићевић,

VII2 – Милица Зуковић,

VII3 – Владимир Младићевић,

VII4 – Олга Драгићевић,

VII5 – Љиљана Радовановић.

VIII1 – Крсто Љубеновић

VIII2 – Олга Дубовик,

VIII3 – Војислав Петровић.

У V разреду 1 одељење је учило руски, а 3 одељења енглески језик. У VI разреду једно одељење је учило руски језик, два одељења немачки језик и једно одељење француски језик. У VII разреду једно одељење је учило руски језик, а 4 одељења француски језик. У осмом разреду једно одељење је учило руски језик, и два француски језик.

Сталних наставника је било укупно 33: 12 учитеља, 6 професора, 10 наставника и 1 стручни учитељ. Уговорних је било два; професор енглеског језика и учитељ практичне наставе. Школом је управљао директор, администрацију је водио секретар, а хигијену су одржавала 4 помоћна службеника. Директор је даље у Извештају пренео драгоцене податке о

спортским манифестацијама које су временом постајале традиционалне. Ова година је проглашена годином физичке културе, па је планом захваћена углавном ова област и прецизирани задаци:

До 1961.године је био огранак ДТВ "Партизана", а сада је формирано самостално школско друштво. Друштво је имало своје секције: за фудбал, рукомет, кошарку, стони тенис, стрељаштво, ритмику, лаку атлетику, шах, просте вежебе, вежбаче на справама, секција извидника и планинара. Друштво је имало своју управу, савет и своја правила. Већ 4 године тражила се локација за спортске терене и зато је одлучено да се уреди игралиште у сопственом дворишту. Архитекта је требало да да испланира одбојкашко и рукометно игралиште.

На наставничком већу 6.априла 1962. Главна тема је била одлазак ученика код Јосипа Броза Тита. Постојао је шири избор ученика, којима је указана та част, па је морало да се сведе на 7-8 ученика."Ученици који ће ићи треба да су витални и одлични ђаци"- каже управитељ и да су вредни у сваком погледу, да су носиоци неких активности, као и да владају богатим речником. Треба припремити поклон, да тај поклон буде направљен у школи, па да неко од произвођача буде тамо". Био је предлог да иде по један ученик од 4-8 разреда. Тако су у ужи избор ушли: Мирјана Пјевац, Станислава Петровић, Предраг Марковић, Љубица Рашковић, Миланка Карапанџић, Душко Корићанац, Нада Лукић, Милева Диденовић и Ћировић ... Децу ће водити управитељ школе одлучено је на већу.

Љубица Рашковић код Тита 1962. године. У име пионира Србије Љубица предаје златну плакету Титу.

Место догађаја – Бели двор (из архиве Љубице Рашковић)

КРАЉЕВАЧКИ ПИОНИРИ ЧЕСТИТАЛИ ДРУГУ ТИТУ 70. РОЂЕНДАН

Група ученица и ученика школе »IV краљевачки батаљон« честитала је у име ученика Краљева, 70-ти рођендан другу Титу. У уторак по подне Љубица Рашковић, Благоје Ђировић, Миланка Караџић, Мирјана Шјекан и Предраг Марковић упутили су другу Титу најсрдачније честитке и предали му на поклон дарове које су сами урадили ученици ове школе. Истовремено, ученица Љубица Рашковић упутила је у име деце Србије свечане поздраве другу Титу.

На слици: Свечани испраћај делегације у дворишту школе »IV краљевачки батаљон«.

Краљевачки пионири честитају председнику седамдесети рођендан

УТИСЦИ СА ПОСЕТЕ КОД ТИТА

У ГОСТИМА
КОД ДРУГА ТИТА

Тада су се ученици такмичили у учењу и дисциплини. Дисциплина се вредновала кроз смањење изостајања, преко понашања у дворишту и згради школе, као и дисциплина на часу. За ученика који је записан на часу давано је 10 негативних бодова. Ако је записан у књигу дежурства, опет -10, а ако закасни на час -5 бодова. Бодовало се и учешће ученика на радним акцијама око уређења дворишта и спортских терена. Питали су се тада, како покренути ученике, мотивисати их за такмичење и створити реална мерила оцењивања. Предвиђене су награде. Сваких 14 дана објављивани су резултати. На крају одељење које би освојило прво место добијало би 15.000 динара, за друго место 10.000 динара, а за треће – фудбалску лопту. Нижи разреди су за освојено прво место награђени путовањем до Чачка или Врњачке Бање.

Велика пажња је поклањана чишћењу школе. За сваку учионицу "надзорник" је неко од наставника и инструктора. Комисија обилази учионице сваких 14 дана и оцењује. Дежурни наставник у књизи дежурства свакодневно бележи запажања о

чистећи учионица и другог школског простора. Било је повећање положајних плата. Тим питањем се бавила Комисија за унапређивање и расподелу личних доходака. Одлучили су да се не дели линеарно, него према квалитету рада.Ученици 7. и 8. разреда су учествовали на Смотри радних бригада.

Читајући записник са Наставничког већа од 4. маја 1962.може се сазнати да је стање успеха забрињавајуће – каже **управитељ**. Закључили су да највећу кривицу сносе ученици, али и разредне старешине које не реагују благовремено, чак ни тамо где је свега 25% ученика са позитивним успехом. Разредна већа су затајила. Највише слабих оцена је било из историје, математике, географије, српског и страног језика. Превише пажње је посвећено залагању ученика на акцијама, а заборавило се да се прати какви су у учењу. Наставник мора да подстиче и мотивише. Спроведена је једна анкета међу наставницима. Показало се да неки раде много, а неки мало на стручном уздизању. Учитељи су се залагали више од наставника, "који врло слабо траже литературу, или врло споро прате ствари". Поједини наставници раде без уношења новина у наставу – наставља своју критику управитељ Лазаревић. Све иде по старом. Наставници се нису ангажовали на изради наставних средстава. Премало је иницијативе. Незаинтересовани су за уређење учионица. Међу настваницима има неслагања, "па чак и врђања". Постоје покушаји да се све то прикрије од управитеља, па као он сазна онда се нападају "подказивачи". Управитељ апелује на уздржљивост и прибраност.

Један наставник сматра да су изречене оцене престроге, да је ова година радна, да је колектив јединствен и није приметио да неко неког врђа. На крају су се неки извинили, све се брзо слегло, па су се вратили расправи о успеху.

Ове школске године наставу је похађало у нижим разредима 450 ученика, а у вишим 634. Укупно 1.084 ученика. Са овим бројем ученика радило је 38 наставника. Кадар је стручан, једино недостаје један наставник ОТО-а са ВПШ. Професорку француског је Школа уступила Гимназији, јер се овај језик гаси. Оптерећење наставника је нормално, једино два наставника физичког држе

укупно 57 часова. Сала ДТВ "Партизан" је адаптирана, па је школа упућена да зими часове телесног васпитања држи у учионици са олаисаним подовима, а то је сасвим неподесно за ту наставу. једнапут охрабрио и усмерио колеге на предстојећи рад. Он је задовољан стручношћу наставника, верује у очување достигнутог реномеа школе. Очекује побољшање квалитета наставе. Тада су се ученици такмичили у учењу и дисциплини. Дисциплина се вредновала кроз смањење изостајања, преко понашања у дворишту и згради школе, као и дисциплина на часу. За ученика који је записан на часу давано је 10 негативних бодова. Ако је записан у књигу дежурства, опет -10, а ако закасни на час -5 бодова. Бодовало се и учешће ученика на радним акцијама око уређења дворишта и спортских терена.

Питали су се тада, како покренути ученике, мотивисати их за такмичење и створити реална мерила оцењивања. Предвиђене су награде. Сваких 14 дана објављивани су резултати. На крају одељење које би освојило прво место добијало би 15.000 динара, за друго место 10.000 динара, а за треће – фудбалску лопту. Нижи разреди су за освојено прво место награђени путовањем до Чачка или Врњачке Бање.

Велика пажња је поклањана чишћењу школе. За сваку учионицу "надзорник" је неко од наставника и инструктора. Комисија обилази учионице сваких 14 дана и оцењује. Дежурни наставник у књизи дежурства свакодневно бележи запажања о чистоћи учионица и другог школског простора. Било је повећање положајних плата. Тим питањем се бавила Комисија за унапређивање и расподелу личних доходака. Одлучили су да се не дели линеарно, него према квалитету рада.Ученици 7. и 8. разреда су учествовали на Смотри радних бригада.

Наставничко веће од 4. маја 1962. Описује да је стање успеха забрињавајуће – каже **управитељ**. Закључили су да највећу кривицу сносе ученици, али и разредне старешине које не реагују благовремено, чак ни тамо где је свега 25% ученика са позитивним успехом. Разредна већа су затајила. Највише слабих оцена је било из историје, математике, географије, српског и страног језика.

Превише пажње је посвећено залагању ученика на акцијама, а заборавило се да се прати какви су у учењу. Наставник мора да подстиче и мотивише. Спроведена је једна анкета међу наставницима. Показало се да неки раде много, а неки мало на стручном уздизању. Учитељи су се залагали више од наставника, "који врло слабо траже литературу, или врло споро прате ствари". Поједини наставници раде без уношења новина у наставу – наставља своју критику управитељ Лазаревић. Све иде по старом. Наставници се нису ангажовали на изради наставних средстава. Премало је иницијативе. Незаинтересовани су за уређење учионица. Међу настваницима има неслагања, "па чак и вређања". Постоје покушаји да се све то прикрије од управитеља, па као он сазна онда се нападају "подказивачи". Управитељ апелује на уздржљивост и прибраност.

Један наставник сматра да су изречене оцене престроге, да је ова година радна, да је колектив јединствен и није приметио да неко неког вређа. На крају су се неки извинили, све се брзо слегло, па су се вратили расправи о успеху.

Неки наставници сматрају да су се ученици опустили, па да очекују да је довољно за позитивну оцену, да су присутни на часу. Одељења су "гломазна". Има ученика који никако не могу да прате наставу и не знају шта ће с њима. Слаб успех из историје условило је тешко и обимно градиво, "и сва је историја измешана". Стални проблем је оцењивање.

И у школској 1962/1963.године план и програм рада је био сличан претхогодишњем.

Заједничким радом је учињен покушај да се подигне општи ниво писмености ученика. Посебна пажња се обраћала на стручно усавршавање наставника. Запослили су педагога. Зове се Бошко Кривокапић. Од њега се очекује да прати наставу појединих предмета. Оно што није добро биће исправљено, оно што је добро биће подржано. Успех у разреду, као и дисциплина, зависе од наставника. Љубимаца и омражених ученика – не сме да буде. Разредна већа раде шаблонски. Све то треба поправити. Наћи меру у слободним активностима. На прво место долази настава, а за њом слободне активности. Ове године у школи је радило

више ученичких организација: Пионирска организација, Омладинска, Феријални савез и Подмладак Црвеног крста. Изабрано је више комисија, које ће пратити поједнине сегменте образовног и васпитног рада. Између осталих изабрана је и Комисија за руковање телевизором, затим руководиоци Разгласне станице.

Формиране су и научне групе: Млади географи, биолози, историчари, математичари и физичари, затим научна група за језике – српски, француски и немачки језик. Организовано је 17 ђачких дружина за културно-уметнички рад.

На Наставничком већу од 2. октобра 1962. чула се „Другарска критика“ Дошли су другови са стране да објашњавају шта је рађено и шта треба да се ради убудуће. Они су рекли да се после сређивања ситуације у привреди и након говора „друга Тита“, поставило питање да ли има криминала и у просвети. Закључак је да га има и да се одражава у непоштовању радног времена, принципа васпитно-образовног процеса и у неодговорности. Раније се сматрало да су српскохрватски и математика главни предмети, а да се на њих надовезују сви остали. Закон је прописао 210 радних дана у школској години и број часова за сваки предмет. Многе школе нису то испоштовале. Било је комотног и недоговорног понашања. Тако су неке школе одрадиле само 170 радних дана. У неким школама час је скраћени на 40 минута. Претерало се са бројем секција и са слободним активностима. Број тих активности се мора смањити и да се иде на квалитет. Школа "4. краљевачки батаљон", према ондашњем мишљењу одговорних и компетентних другова, показала је добре резултате. У поређењу са неким школама ван Краљева, ова је достигла максимум.

Посебно се примећује „борба против вере и религије“. „Примећено је да ученици иду на верске обреде. *На Дан Светог Саве било је око двадесет ђака са својим родитељима у цркви. Школа је дужна да одвуче децу од верских обреда. Показало се да су краљевачке школе учиниле доста у том погледу. Ученици доносе поклоне наставницима. То се мора искоренити из више разлога.*

Требало се позабавити идеолошким уздизањем наставника. Овом приликом је постављено и питање зарада у просвети. Ту се тежи диференцијацији. Раздвајање на боље и лошије, мора се извршити преко документације коју наставник мора да има. Ту је и План рада са навођењем коришћења нових средстава, као и Дневник рада који треба да проверава управитељ, да има увид да ли је наставник радио као што пише или је планирано. Да да списак стручне литертауре на којој базира свој рад. Да конкретизује по ком материјалу ради. Ако ради по свом нахођењу и другачије, одбцаујући дата упутства, онда да то прикаже преко штампе и стави на увид јавности.

На крају је друг Стаменко приметио да просветни радници не познају довољно Закон о јавној служби и Закон о осигурању. Наставници треба више да посвете пажњу раду Социјалистичког савеза и Зборова бирача и да тамо износе преблем школе.Говорило се и о томе да се од 1.јануара 1963.године прелази на нов начин награђивања у школи. Ко ће бити тај који ће одређивати плату и на бази каквих параметара?

Тај који одређује плате треба да буде савршен. Разредна већа треба да решавају питања наставе, а не награђивања. Неки су тражили да се просветни радници плаћају према учинку. Ко је тај који ће у просвети парвилно измерити учинак и на који начин? Други су сматрали да је награђивање последња ствар о којој треба наставници да расправљају. Стварање нове школе значи централизацију средстава, "напора и снага". Модернизација наставе захтева велика материјална средства. "Зашто не пробати спајање, јер то је експеримент".'Постоје школе које су се интегрисале и већ прешле овај пут. Треба видети њихова искуства. Један учитељ сматра да би после интеграције било боље. Актив учитеља би био већи и боље би радио. Циљ спајања је да се набави више наставних средстава. Сматра да све сумње долазе из страха од неизвесности. "Ми се налазимо у реформи школства у којој стварамо нову личност". За фискултуру би било добро спајање сала и спортских полигона, али би се појавио проблем термина за одржавање часова у тој "џиновској" школи у којој би 6 наставника предавало фискултуру

На Наставничком већу 23 октобра 1962.године говорило се о настави математике у школама Одељење за просвету и културу при Савезном извршном већу, дао је препоруку да се унапреди настава математике у основној школи. После дискусије је одлучено да буде боља корелација са наставом физике, хемије и осталих предмета. Створити у школи малу математичку библиотеку. Набавити приручнике и часописе.Израдити учила од приручних средстава. Форсирати рад научне групе за математику и физику. Захтевано је да се месечно организују семинари из математике и физике. Да се издају математичке зидне новине.

Организовати такмичење математичара. Повећати сарадњу са учитељима. Омогућити наставницима математике стручно усавршавање. Подстицати наставнике математике да продуже образовање до звања професора.

На седницама Наставничког већа могле су се, као и уобичајено, чути поуке и критике директора Прибислава Лазаревића. Између осталог је рекао и „да учитељи проводе више времена са ученицима и зато постижу бољи успех, али и то има својих недостатака. Деца нису навикнута на самосталан рад. Учитељи су према деци фамилијарни и болећиви. Ако је ученик добар из два-три предмета, тада је добар и из осталих. Учитељи морају пооштравати критеријум оцењивања. У нижим разредима треба повести више рачуна о писању и рукопису. У вишим разредима нема уједначености оцењивања. Има младих наставника који претерују у тражењу знања од ученика. Један број наставника жели да кроз оцену стекне ауторитет код деце. У школи не сме да буде "педгошких" јединица. Неки не стигну на часу да понове и утврде градиво, а без тога нема успеха. У првом полугодишту критеријум је био строг, али такав мора бити и у мају. Оцењивање мора да буде систематско, а не кампањско. Научите децу како да уче. Радна дисциплина на часу мора бити боља.“

Планирање наставе се показало , као увек до сада најважнијим сегментом успешне наставе. . Настава да буде у првом плану, а све остало у другом. Слободне активности имају своје место у ваннаставном раду са ученицима и оне се не смеју занемаривати. Морају се добро организовати и да не иду на штету наставе. Активни су били: хор, оркестар, рецитатори, сликари и разгласна станица. Остали нису примећени.

На Родитељском састанку 16. марта 1963.године директор је родитељима држао предавање у циљу боље сарадње везане за професионалну оријентацију .
Просветни саветник је обишао часове код свих учитеља. Извештај је уопштен, а рад свих учитељ је по његовом мишљењу задовољавајући. Управитељи су се организовали да обиђу неке школе и прикупе искуства у погледу организације рада школа: односи у колективу, финансирање школа, расподела личних доходака. У Новом Саду су посетили три школе, у Осијеку две и у Земуну једну. Сагледавши стање у тим школама и упоређујући га са нашим, дошло се до закључка да су школе у много чему сличне. У неким од посећених школа посебна пажња се посвећује планирању целокупног рада у школи и освему се води евиденција.

Школска година је завршена 22.јуна. Број радних дана је испуњен. Превођења у наредни разред није било. Подељене су књиге одличним ученицима. Управитељ је преко разгласа честитао завршетак школске године ученицима и родитељима. Емитован је и пригодан програм. Организоваће се и свечаност поводом завршетка другог полугодишта. Организована је изложба ђачких радова из географије, математике, биологије, техничког, физике и ликовног. Изложени су ручни радови и цртежи. Савет за просвету упозорио је наставнике да су се појавила фалсификована сведочанства и неморалан однос између наставника и ученика. У школи је ове године било 1.086 ученика. Од њих је 88 ученика понављало разред. Одличних је било 280, а врло добрих 305.
Управитељ каже да су лепо опремљени кабинети: физике, географије, музички кабинет, биолошки, радионица; предстоји опремање кабинате за хемију, историјског и кабинета за физичко васпитање.

Школа је тесно повезана са друштвеном средином преко родитеља, организације социјалистичке омладине и преко ССРН-а. Школа је неколико пута организовала уметнички програм и свечане академије поводом општенародних празника. Школа је учествовала на изложби туризма у Лесковцу.

На Школском одбору је констатовано да је Школа у тој години обновила део намештаја. Купљено је 95 "ђачких столова", 225 столица, 8 табли, 9 ормара и 5 катедри. Набављен је и један број учила. Тако је решен велики проблем и побољшани су услови рада. Дотрајали намештај од неудобних и расклиматаних клупа и неупотребљивих табли, избачен је из 5 учионица, а набавком ормара решено је питање обезбеђења учила и ђачких радова.Те године није било довољно средстава за материјално издржавање школе, "тако да се великом штедњом и одрицањем од неких потреба живело".

Поред осталог, Школски одбор и Школа су се ове године бавили питањем интеграције са школом "Светозар Марковић", што је био захтев Савета за просвету општине Краљево. Иначе, те године Школски одбор је одржао 9 седница и разматрао 34 тачке дневног реда. Поред поменуте разматрао је персонална питања, као стварање програма рада школе. Допуна положајних плата. Сарадња школе и породице. Систематизација радних места. Расписивање конкурса и решавање по молбама на конкурсе. Анализом рада у школској 1962/63. години.

Наставничко веће је одржало 19 седница. У школи је радило укупно 40 наставника (14 учитеља, 5 стручних учитеља, 14 наставника и 7 професора).

Управитељ школе је Прибислав Лазаревић, наставник биологије и хемије

Директор-управитељ школе, Прибислав Лазаревић, предлаже те године да за унапређење рада у школама при Општинској скупштини Краљево Оснује Педагошки завод, који би анализирао рад школа и наставника, сакупљао искуства и помагао. Сресни педагошко- просветни завод са тадашњим бројем саветника не може да стигне да посети школе, а чешће посете и контакти са школама су потребни. У Школи је 31.12.1962.године било запослено укупно 46 радника: Професора 7, наставника 14, учитеља 14, стручних учитеља 5, службеника 2 и 4 помоћна радника.

Средња оцена по предметима је била:

Српскохрватски језик – 3,10;

Ликовно васпитање – 3,98 + 3,44;

Математика 3,78 + 2,51;

Физичко и здр. васпитање 4,38 + 2,98;

Познавање друштва 3,25;

Хемија 2,36;

Физика 2,85;

Биологија 2,86;

Домаћинство 2,88;

Географија 2,70;

Историја 2,53;

Немачки 3,30;

Руски 2,74;

Француски 2,70;

Енглески 3,24;

Познавање природе и друштва 3,80;

Познавање природе 3,34;

Школа као васпитно-образовна установа има задатак да ради према законским прописима, на плану васпитања и образовања деце, са циљем остваривања задатака на формирању социјалистичког човека. То је порука са највишег места. Средње оцене из појединих предмета и налог са највишег места да се оформи социјалистички човек су до крајње мере дискутабилни. Или су професори били престроги у критеријуму према ђацима, или нису најбоље разтумели шта значи оформити социјалистичког човека (прим. Д.Даниловић) Наставници морају планирати свој рад, користити аудио-визуелна средства; наћи меру у давању домаћих задатака. Избегавати домаће из ОТО, ликовног и музичког. Постићи јединствен наставно-васпитни утицај на ученике. Повећан је број часова из матерњег језика и математике. То не значи да треба запоставити наставу осталих предмета. Напуштена је дотадашња пракса слободног дана у седмици за ученике 1 и 2 разреда и час физичког је уклопљен у редовни распоред часова. "Са савременим васпитањем неспојиво је физичко кажњавање ученика и оно се у нашој школи не може примењивати као педагошко-васпитна мера. Сваки покушај наставника да физичким кажњавањем приволи ученика на уредност, дисциплину, учење и слично је кажњив као нехуман и незаконит поступак" – каже управитељ Лазаревић.

У наредној 1963/1964.школској години број ученика је био 1.022, који су били распоређени у 29 одељења. Није било прекида у раду. Испуњена је норма од 210 радних дана. Поново је Сремски просветно-педагошки завод извршио преглед рада школе и констатовао да је рад добар, а организација рад у школи на потребној висини. "Стање у школи је сасвим нормално и рад се одвија квалитетно". Ове године се доста радило на изградњи спортских терена. Земљане радове је обавила школа добровољним радом, тако да је плаћено само бетонирање. Пред почетак школске године наставници су добили упутства за рад. Тражено је да се уведе лабораторијски рад тамо где је то планирано и потребно. Захтева се да се у настави користе аудио-визуелна средства. Наставник фискултуре тражи да ученици купе здравствени картон и тенис патике. Ове године се доста радило на изградњи спортских терена. Земљане радове је обавила школа добровољним радом, тако да је плаћено само бетонирање Набављени су ормари, пећи, микрофон за разгласну станицу и машине за радионицу. Пред почетак школске године наставници су добили упутства за рад. Тражено је да се уведе лабораторијски рад тамо где је то планирано и потребно. Захтева се да се у настави користе аудио-визуелна средства. Наставник фискултуре тражи да ученици купе здравствени картон и тенис патике. На располагању им је бетонско игралиште.

Наставник се жали: "Наши ученици не знају да поздраве на улици".

Пред почетак школске године наставници су добили упутства за рад. Тражено је да се уведе лабораторијски рад тамо где је то планирано и потребно. Захтевало се да се у настави користе аудио-визуелна средства. Наставник фискултуре тражи да ученици купе здравствени картон и тенис патике. Ове године се доста радило на изградњи спортских терена. Земљане радове је обавила школа добровољним радом, тако да је плаћено само бетонирање. Набављени су ормари, пећи, микрофон за разгласну станицу и машине за радионицу.

Савет за просвету Скупштине општине је 20. септембра 1963. донео одлуку да се професор Крста Љубеновић, разреши дужности директора Средње медицинске школе, а Прибислав Лазаревић да се разреши дужности управитеља ОШ "4.краљевачки батаљон" и именује за директора Средње медицинске школе. За в.д. управитеља Батаљона предложен је Миољуб Васиљевић, наставник математике. Том приликом је истакнуто да је Васиљевић велики радник, стручњак и озбиљан наставник. Активан је друштвено-политички радник. Завршио је Партијску школу. Предложила га је Основна организација Савеза комуниста. Колектив га је изабрао једногласно.

Те године приступило даљем подизању математичког образовања и математичке културе. Имајући тај закључак у виду Друштво математичара, физичара и астронома среза Краљево, решило је почетком 1964.године да организује сресko такмичење из математике за ученике основних и средњих школа. Такмичење је требало да допринесе унапређењу наставе математике и да развија љубав и интерес према овом предмету. Да би се ученици квалификовали за Сресko такмичење, треба прво организовати то такмичење на нивоу школе и општине. општинско такмичење из математике је организовано 29. марта 1964.године Такмичење "ПИОНИР КЕКЕЦ" је настало интеграцијом дечијих листова Југославије и спроводило такмиче ШАМПИОН ЗНАЊА ОСНОВНИХ ШКОЛА ЈУГОСЛАВИЈЕ. Такмичење се у овој години знатно разликовало од прошлогодишњег (1963).

Прошле године је учествовало 100 школа и 1.000 ученика, а ове 500 основних школа и 15.000 ученика. Почињало је школским такмичењем. Они са највећим бројем поена су се квалификовали за Среско такмичење. Најбоље пласирани се затим квалификују за финално такмичење у Београду у директној борби за назив ш а м п и о н а з н а њ а свих срезова Југославије.

Победник носи назив ШАМПИОН ЈУГОСЛАВИЈЕ и добија сребрну плакету и новчану награду од 30.000 динара, а његова школа 100.000 динара и статуу "Сребрна књига". У априлу месецу 1964.године, управитељ школе, Миољуб Васиљевић, извештава "Пионир Кекец" у Београду да је такмичење Шампиона знања основних школа у Југославији обављено у Батаљону и да је највише бодова освојио ученик осмог разреда, Добросав Ранђеловић.

У сваком колективу понекад се покваре међуљудски односи. Та ситуација није могла да се избегне ни код одмереног управитеља Лазаревића. Неслога је избила у расправи о бодовима за плату. Управитељ се није сагласио да учитељ Д.П. има највише бодова, јер није најбољи учитељ. И учитељ Д.П. каже да није најбољи и тражи да му се одбије 12 бодова за вођење књиговодства, а и неће "да му се скине са наставе". Поменути учитељ није хтео да саслуша када је управитељ говорио о његовом часу и седница је прекинута. После тога управитељ је дао неколико општих напомена. Сматра да је срамота за овај колектив што овако морамо прекинути седницу. Нису замор и слаби живци узрок овоме. Корени су дубљи. До овога превирања је морало да дође. Оно је негативно, али има нешто и позитивног. Негативно је што морамо мислити на сваки корак, покрет, шта ко мисли о нама, а позитивно, јер је открила појединце, који хоће да прецењују свој рад, а потцењују туђ. Ове чињенице треба сагледати најозбиљније. Наш колектив има снаге да ово може да реши. Најбољи просветни радници су заборављени. Оне које треба наградити, гурнули смо на дно – каже управитељ. Има пак људи који лепо раде, али су нескромни. Ми морамо некоме одговарати за свој рад. Не можемо радити шта хоћемо. Није на месту да наставник изађе са седнице и неће да саслуша. За ових 7 година било је и лепих

резултата. Замера ми се да сам обишао мало часова. Информације о наставниковом раду стижу са много страна. Мој најављени одлазак из ове школе, приморао ме је да средим неке ствари и зато нисам могао да посећујем часове.

Дискусије су биле различите. Тако се могло чути да је „овај колектив радан, а кризе су неминовне. Процењивање сопственог рада и сходно томе награђивање је нешто на шта наставници нису навикли. Понекад преценимо свој рад. Заболело вас је што је неко био задовољан, што ви одлазите. Кривица за прекид седнице је до учитеља Д. а не до вас. Нисте смели да тако дискутујете. Д. је био сувише личан. Већ се прича по граду о прекиду седнице. Договорили смо се да ништа не износимо у јавност, па опет неко то не поштује. Ово ме је страшно зачудило, јер смо ми важили за једну сложну породицу. Друга колегиница каже да је поносна што ради у овој школи, а и родитељи су поносни што им деца иду у ову школу. Када на грешке нико неће да укаже мора директор. Тада долази до ове ситуације. Треба човеку рећи све у лице. Треба му указати на грешке.“

Управитељ школе Прибислав Лазаревић је 27. јануара 1964.године, поднео молбу да га разреше дужности управитеља, јер прелази на нови посао начелника Одељења за друштвене службе у Скупштини општине Краљево. За вршиоца дужности директора школе постављен је 31.01.1964. Миољуб Васиљевић, наставник математике. Председник Школског одбора, Душан Пјевац, нашао за сходно да скрене колективу пажњу о томе да појединци у колектив уносе нездраву атмосферу што може утицати на овај колектив који је компактан. Лепосава Пешић каже да има наставника који се недовољно залажу и да би то требало да се одрзи на њихова примања, па ако и даље наставе слабо да раде, дати им отказ на даљу службу. Она даље наводи да родитељи не смеју да дискутују на састанцима, јер ће се то одразити на децу. Доктор Бачаревић обавестио је наставнике и Школски одбор да је утврђено да деца не одржавају хигијену зуба. Око 70% деце је малокрвно, што је последица неправилне

исхране. Лична хигијена је добра код све деце. У априлу 1964. године Школски одбор су чинили:

1. Пјевац Душан Пјевац, председник
2. Раденко Пејица
3. Видоје Голубовић
4. Петар Векић
5. Цвета Бачаревић
6. Миољуб Васиљевић
7. Вукосава Јановић
8. Лепосава Пешић
9. Радмила Вуковић
10. Радомир Марковић
11. Вита Станисављевић
12. Станислава Аранђеловић
13. Срба Моравић
14. Јелена Рудњанин
15. Нада Нечајев

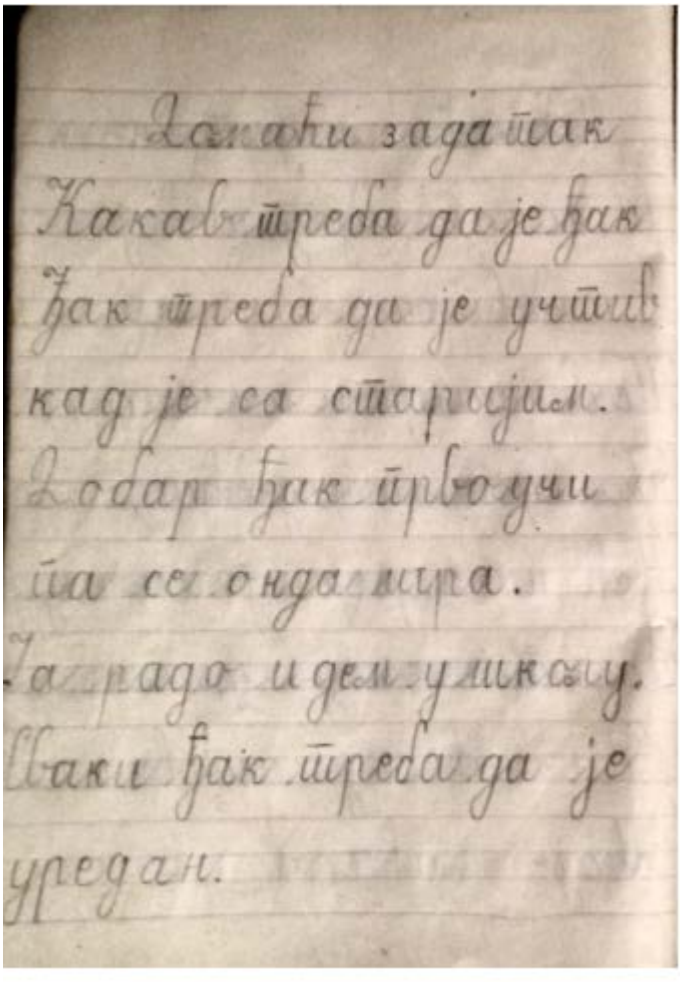
Домаћи задатак
Какав треба да је ђак
Ђак треба да је учтив
кад је са старијим.
Добар ђак првоучи
па се онда игра.
Радо идем у школу.
Сваки ђак треба да је
уредан.

Лепо писање

У школи су радиле секције: фото секција, „млади биолог“, секција за проучавање саобраћајних прописа, рецитаторска секција, спортско друштво „Будућност“, научна група „млади географ“, група „млади историчар“, шах секција, техничко – производна секција.

Извештаји просветних саветника су били негативни и „некоректни“ према одређеним колегама. Један од саветника је претио колеги „да ће му одузети дневник“. Колегиници је замерио „да није остварила план, нити је реализовала програм, а да је знање ученика минимално“. И посета чаасовима географије није боље прошла. Саветник је дошао у суботу после подне а са наставником није проговорио ни једну једину реч.

Успех је ипак у целини био солидан. У школи има ученика, који се задовољавају просечним резултатима, који се могу остварити релативно лако. На другој страни има ученика који теже надпросечним резултатима, за чије је постизање потребан већи рад, залагање, упорност и истрајност. Таквим ученицима су упућене посебне честитке и похвале.

Од 1.017 ученика, са позитивним успехом је било 824 или 81,03%. Одличних је било 230 (22,62%), а врло добрих 270 (26, 56%). Родитељи се све више интересују за успех своје деце, што се позитивно одражава на успех. Из године у годину школа је све опремљенија намештајем и училима. Наставни планови и програми су стабилизовани, издати су уџбеници према програмима. Све то треба да се одрази на квалитет учења. Школа је предузела низ мера да подстакне ученике на још бољи рад. Организовано је такмичење у учењу и дисциплини. Било је и индивидуалних награда.Један број ученика није схватио учење као свој основни задатак. Зато разред понавља 61 ученик. Они су опомена осталима да се без учења не може даље напредовати.

Сваком наставнику основни задатак је подизање квалитета наставе. Ту је на првом месту припрема наставника за час. А онда добро планирање наставне грађе. Требало би планирати онолико грађе колико се може солидно обрадити.

„Од великог значаја за успех у школи је и то да ли је колектив једниствен, и то не само у схватањима, него и у акцији. Без тога нема пуног деловања на ученике и њихове родитеље. Без тог јединства школа није активан фактор на плану васпитно образовне делатности. Јединство, упорност и доследност – доносе добар резултат“, записано је у Извештају школе.

Ученици ОШ „IV краљевачки батаљон“

У школској 1964/65.години за директора школе је једногласно изабран Миољуб Васиљевић.[95] Као основни задатак директор је одредио да се настава подигне на виши ниво. Припремање за час и планирање наставе подићи ће тај квалитет. Треба користити наставна средства и избацити вербализам из наставе. Ученичко знање реално оцењивати. Оцене треба уписивати стално, а не само на крају годие или полугођа. Постићи јединство колектива у решавању текућих проблема. Наставник у раду треба да буде дисциплинован. Однос наставника према ученицима да буде коректан. Те године је школа свој извештај преточила у Летопис од стотинак страница.

Р.бр.	Презиме и име наставника	Звање	Год сл.	Струка
1.	Васиљевић Миољуб	Директор	8	Математика
2.	Симић Миливоје	Пом. директора	8	Физичко и здравствено васпит
3.	Домазет Олга	Апсолв. ВПШ	19	Енглески језик
4.	Зуковић Милица	Наставник	19	Географија
5.	Дубовик Олга	Наставник	14	Биологија
6.	Николић Сперанса	Наставник	14	Ликовно васпитање
7.	Капларевић Татјана	Наставник	9	Српскохрватски-руски језик
8.	Денић Младен	Наставник	8	Математика
9.	Илић Радомир	Наставник	8	Географија
10.	Вуковић Радмила	Наставник	7	Биологија, Хемија
11.	Марковић Радомир	Наставник	6	Математика
12.	Станковић Горта	Струч. учитељ	6	Музичко васпитање
13.	Петровић Наталија	Професор	5	Југословенска књиж. и с/х јез.
14.	Станимировић Радомир	Наставник	5	Физика, Хемија, Математика
15.	Антић Љубинка	Професор	4	Југословенска књиж. и с/х јез.
16.	Величковић Живорад	Професор	4	Историја
17.	Миливојевић Љиљана	Струч. учитељ	4	Физичко и здравствено васпит
18.	Ђоковић Злата	Струч. учитељ	3	Домаћинство
19.	Јовотић Ђурђица	Професор	3	Југословенска књиж. и с/х јез.
20.	Петковић Александар	Учитељ прак.наст.	3	Политехничко образовање
21.	Савићевић Загорка	Наставник	3	Физика, Хемија
22.	Мишић Миодраг	Хонорарни наст.	2	Физика, Хемија, Математика
23.	Радовић Рајко	Учитељ прак.наст.	2	Политехничко образовање
24.	Догдибеговић Радмила	Наставник	1	Руски језик
25.	Ђерковић Драган	Хонорарни наст.	1	Физичко и здравствено васпит
26.	Вучетић Јосипа	Учитељица	26	Учитељица
27.	Вучковић Радмила	Учитељица	26	Учитељица
28.	Петровић Војислав	Учитељ	26	Учитељ
29.	Петровић Добривоје	Учитељ	22	Учитељ
30.	Барловац Милка	Учитељица	18	Учитељица
31.	Јанковић Вукосава	Учитељица	18	Учитељица
32.	Петровић Радмила	Учитељица	18	Учитељица
33.	Ранчић Вукосава	Учитељица	17	Учитељица
34.	Ђокић Драга	Учитељица	14	Учитељица
35.	Милојевић Нада	Учитељица	14	Учитељица
36.	Рудић Јелена	Учитељица	8	Учитељица
37.	Матовић Радомир	Секретар школе	7	
38.	Новаковић Радмила	Режисер	2	

[95] Годишњи извештај о раду школе 1964/1965. Архива ОШ "Батаљон".

Део наставничког колектива школске 1964/65. Стоје у задњем реду: Радомир Матовић, Војислав Петровић, Миодраг Мишић?, Горча Станковић, Радмила Догдибеговић, Живорад Величковић, Ђурђица Јоветић, Радомир Станимировић, Радмила Вуковић, Радомир Илић. Стоје у средњем реду: Олга Домазет, Милица Зуковић, Драгана Ђокић, Радмила Вучковић, Милка Барловац; Татјана Капларевић. СЕДЕ: -физика, Злата Обрадовић, Радмила Новаковић – режисер, Миољуб Васиљевић – директор, Наташа (Петровић) Ковачевић, Миливоје Симић, Загорка Савићевић, Љубинка Антић, Драган Ђерковић. Укупно 27. Недостаје 11 запослених. Те године је у школи било 38 радника.
Недостаје Олга Дубовик, Сперанса Николић, Младен Денић, Радомир Марковић, Љиљана Миливојевић, Петковић Александар, Рајко Радоњић, Јосипа Вучетић, Војислав Петровић, Добривоје Петровић, Вукосав Јанковић, Радмила Петровић; Вукосава Ранчић, Нада Милојевић, Јелена Рудњанин.

Новосадски књижар Пајић, у другој половини 19. века је записао о Краљеву: "Врло је лепа и жива варошица са доста развијеном трговином и врло лепим правилним улицама, а цела је најлепше калдрмисана, те по томе и вазда чиста. Па како лежи окружена непрегледним пољима, те је држава овде подигла прву и једину Ратарску школу. Она је почела са радом у данашњој нашој згради 1882. године. Одлуком Народног одбора општине Краљево од 1. септембра 1955. године од две постојеће мешовите гимназије, формиране су две осмогодишње школе и једна Виша мешовита гимназија“.

За 1964/65. годину су записали да је школска година почела уобичајено и да су извршене потребне припреме и договори на Наставничком већу, дате смернице за рад, извршена подела предмета на наставнике и разредна старешинства. Рад са ученицима је почео 5. септембра. Тог дана дирктор је поздравио ученике и

говорио о њиховим задацима, затим је извршен распоред ученика по одељењима, подељени су уџбеници, и саопштен распоред часова. Одржан је први час разредног старешине. На том часу наставници су говорили ученицима о потреби систематског рада, дисциплини, култури понашања, о школском реду и осталим ученичким дужностима. Редовна настава је почела 6. септембра.

Свечани почетак школске године за прваке је био 10. септембра. Директор је поздравио децу и родитеље, а ученици нижих разреда су извели пригодан програм. До 16. септембра је сачињен Годишњи план рада. Наредног дана извршена је подела задужења слободних активности. Наставничко веће је усвојило преднацрт Статута школе. .

Школе су обавештене да је одлуком Скупштине општине Краљево од 24. јуна 1965. године, основан Просветно-педагошки завод за основно образовање општине Краљево. Завод је смештен у згради Скупштине општине Краљево. Завод је имао директора и шест саветника. Очекује се присна сарадња Школе са Заводом на заједничком послу унапређења васпитно-образовног рада. Преко Разгласне станице 7. новембра је одржана комеморација поводом трагичне смрти Слободана Пенезића Крцуна и Светолика Лазаревића.

Школски одбор је одлучивао о прослави ослобођења Краљева и Дана Републике. Бирали су помоћника директора. Ученици су писали темат о свом граду. Тих дана су посетили изложбу: Краљево некада и сада. Гледали су Филм "Марш на Дрину". Наставници су слушали предавање Добрице Ћосића о актуелним културно-просветним питањима у организацији Радничког универзитета. Школу је 28. новембра посетио друг Родољуб Чолаковић, Члан Централног комитета Савеза комуниста Југославије. Он је обишао школске просторије, кабинете, школски музеј и Ђачке радионице. Дружина за културно-уметнички рад је у част госта извела програм, а затим је друг Чолаковић одржао говор пред ученицима и наставницима. Тој свечаности су присутствовали генарали: Павле Јакшић, Коча Јончић, Средоје Урошевић, као и првоборци овог краја. Истакнути друштвено-политички радник, Родољуб Чолаковић, запазио је Школу још на Међународном сајму занатства у Београду 1960. године и тада је обећао да ће доћи у посету. Ученици су били поносни што дечекују тако високог госта, па су украсили своју стару школу да што лепше изгледа. Друг Чолаковић са својом пратњом задржао се дуго пред витринама народних хероја и касније дуго разговарао са наставницима о проблемима наставе у школи. Приређена му је свечана академија са одабраним уметничким програмом, после које је он говорио ученицима о свом животу и раду, позивајући их да боље и више уче. Пионири су предали гостима своје најбоље радове – слике и вазе.

Колектив наставника је поклонио високом госту албум школе.

Почетком децембра преко Разгласне станице говорили су о VIII конгресу Савеза комуниста Југославије, а ученици 8. разреда су пратили први дан Конгреса. Припремани су избори за органе самоуправљања. Ученици су гледали филм "'Николетина Бурсаћ".

Настава у 1 полугодишту је завршена 16. јануара. А онда је зимски распуст трајао све тамо до осмог фебруара. Похваљени су најбољи и саветовано им је како да искористе зимски распуст. На седници Наставничког већа директор је говорио о идејности у настави појединих предмета

Крај школске године у ОШ „IV краљевачки батаљон“, Ђурђица Јоветић са својим одељењем

(из архиве Љубице Рашковић)

Сваке недеље је одржаван по један час разредног старешине на коме су решавани разни проблеми. Разредни старешина је требело да има улогу родитеља у школи. Бринуо се о ученицима, васпитавао их, указивао им на грешке, похваљивао њихов рад, али их и кажњавао када погреше, "јер савемена педагогија поставља за крајњи циљ васпитање свестрано образоване личности младог социјалистичког човека". Пракса говори "да је разредни старешина душа одељења". Где се разредни старешина више ангажовао, где се саживео са проблемима одељења, у том одељењу је мање проблема и бољи успех. Разредне старешине су обилазиле породице ученика у жељи да се упознају са условима у којима ученици живе и раде. Присутствовали су осталим часовима да би стекли бољи увид у рад одељења и појединаца.

У току школске године одржана су два општа родитељска састанка. Том приликом су одржана два циклуса предавања за родитеље. Теме: Радно васпитање деце. Моје дете и друштво. Проблем преоптерећености ученика. Како

треба учити. Моје дете и новац. Моје дете и одрасли. Утицај средине на формирање личности.

Постојала је комисија за сређивање документације школе. Дефинитивно је сређен централни албум слика. Урађен је албум признања. Водили су рачуна о спомен витрини. Комисија је радила на писању Летописа школе. Прикупљен је материјал о развоју основних школа у Краљеву од 19 века до данас.

Две трећине запослених у школи су били чланови Савеза Комуниста Југославије а постојао је Актив Савеза Комуниста. Они су разматрали одређени број питања из живота и рада школе,расподелу дохотка, животном стандарду запослених и питањима међуљудских односа, Радило се према закључцима Осмог конгреса Савеза комуниста Југославије и Петог конгреса Савеза синдиката Југославије. Радили су на смањењу материјалних трошкова, смањењу одсутности са посла, смањењу закашњавања, стицању и расподели дохотка и личних доходака.

У кабинету за српскохрватски језик постојала су очигледна средства: комплет грамофонских плоча народне књижевности а у настави су користили слике, проспекте, грамофон, филм и конкретне предмете. У кабинету за биологију имају све што норматив захтева. Очигледна средстав су им била смештене у три ормара и у једном плакару. Солидно су им опремљени и кабинети за физику, хемију, математику, географију и историју.

У кабинету музичке наставе имали су клавир, виолину, флауту, кларинет, трубу, звучну виљушку, радио апарат са гарамофоном, телевизор, слике домаћих и страних композитора, слике инструмената симфонијског оркестра и више дијафилмова о чувеним светским композиторима. Ђачка библиотека има 2.019 књига. У наставничкој библиотеци је 1.543 књиге. Ова библиотека има неколико комплета часописа *Наша школа, Социјализам, Природа, Педагогија, Књижевност, Летопис МС, Педагошка стварност, Педагошки рад, Просветни преглед и Школске новине.* Ове часописе користе и наставници других школа. Највећи број књига је на српскохрватском језику.

Феријална организација је масовна и у њу је учлањено је око сто ученика. Летовали су у Шибенику два пута а потом и у Тучепима. "И сада се наши феријалци припремају за одлазак на море, да посете нова места и упознају нашу лепу домовину и да у свој абум *Лепоте наше земље*, унесу нове разгледнице. Погон народне радиности основан је при задрузи 1962. године. Задатак овог погона је био да обучи децу да раде лепе ручне радове са разним мотивима у циљу развијања смисла за лепо и неговање љубави према народним мотивима. Прве године су ученице обучаване хеклању, производиле су блузе и миљее са народним мотивима. Радиле су гоблене у црно-белој комбинацији, а касније и у боји. Радили су у међусмени због дневне светлости. За годину дана су израдили 30 гоблена и више миљеа у комбинацији са платном. При задрузи је постојала производна фото секција. Она је радила од 1962. године. У секцији је радило 12 ученика. Набављен је велики апарат за сушење слика. Купљен је фото апарат. Секција је снимала разне свечаности за документацију школе. У плану је набавка блица. Клуб младих техничара "Никола Тесла" постоји од 1959. године. Постигли су велики успех 1960.године јер су победили на општинском и среском такмичењу.

Спортско друштво „Будућност“ је формирано 1961. године. Имали су 300 чланова 1965. године. Када је основан нису имали никакве услове за рад. Радили су без реквизита, спортских полигона и сале. Пажљиво су се односили према закључцима и упутствима Првог југословенског конгреса за физичку културу. Поставили су неколико циљева: побољшање услова рада, побољшање здравља и физичке спремности ученика, набавку реквизите и омасовљење друштва. Радили су спортски полигон површине 55-35 метара. Из дана у дан, једна по једна група смењивала се у раду. Алат је лако прибављен, али је посао био тежак. Позвали су у помоћ грађевинско предузеће "Каблар". Једног дана освануо је булдожер у дворишту. Помогао је и Фонд за физичку културу Краљева. На крају је направљен фискултурни полигон и на њему игралиште за кошарку, одбојку, рукомет, јаму за скокове и бацалиште. Урађен је и кабинет за наставнике и две

свалачионице. Камерну групу је водила наставница Наталија Петровић. Група је учествовала на приредби свих основних школа под називом – „Порука пролећу“.

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВЕНА ОБШТИНА
Бр. 67
29 јуна 1965 год.
У КРАЉЕВУ

ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „IV КРАЈИШКИ БАТАЉОН"

К Р А Љ Е В О

Предмет: Захтев за проширење дворишта.

У вези Ваше преставке број 236 од 16 јуна 1965 године, која се односи на проширење Вашег дворишта за један метар ширине на рачун Црквене порте према стамбеној згради Епископије непрел Управе црквене општине дајемо своју сагласност под условом да подигнете јачу ограду него што је до сада била а да се о дужини и ширини проширења договорите са нашом Управом.

Старешина цркве,
/Марко Гавриловић, свешт./

Председник ЦО,
/Антоније Бошковић, посл./

захтев за проширење дворишта Школе и одговор Цркве 29. јуна 1965.

Хармоникаши су били: Бранислав Руменић, Жељко Башић, Милош Живковић, Тончек Пелко, Драгиша Остојић, Мил. Луковац, Љубомир Вићентић, Славица Француски, Нада Јовић и Соња Лончар.

гитаристи: Мирјана Превац, Арсенијевић Раде Арсенијевић, Ратко Грубор.

Солисти певачи: Славољуб Брајковић, Вера Божовић, Лидија Хинић, Јасминка Димитријевић, Снежана Николић и Снежана Јованчевић.

Изглед уџбеника

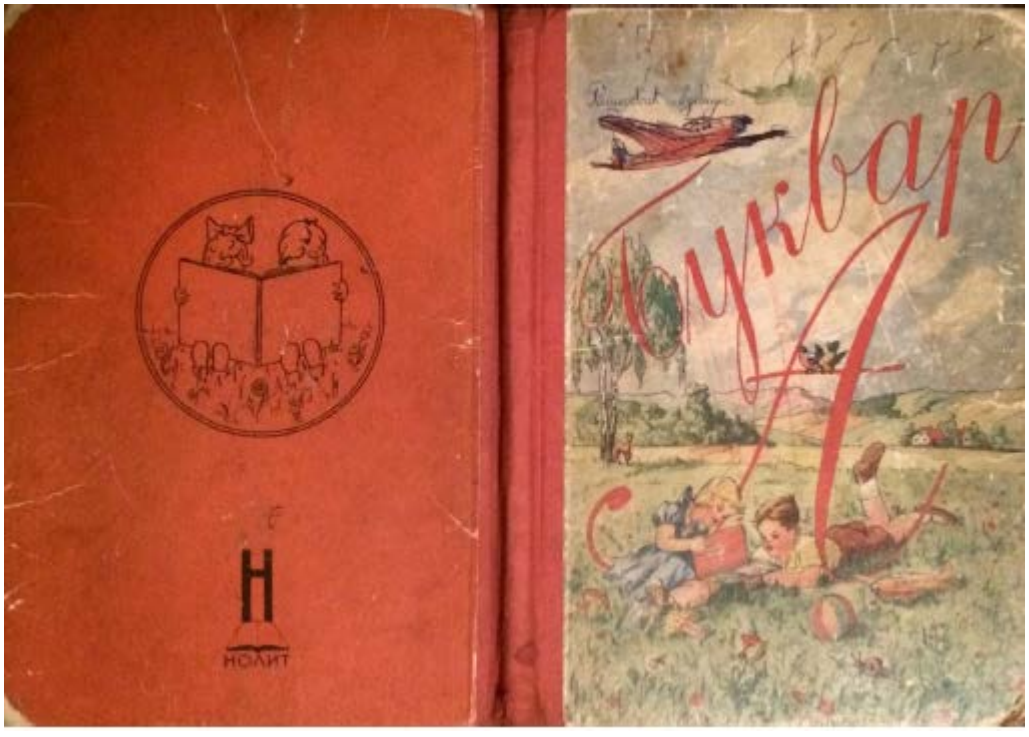
Н
НОЛИТ
Буквар

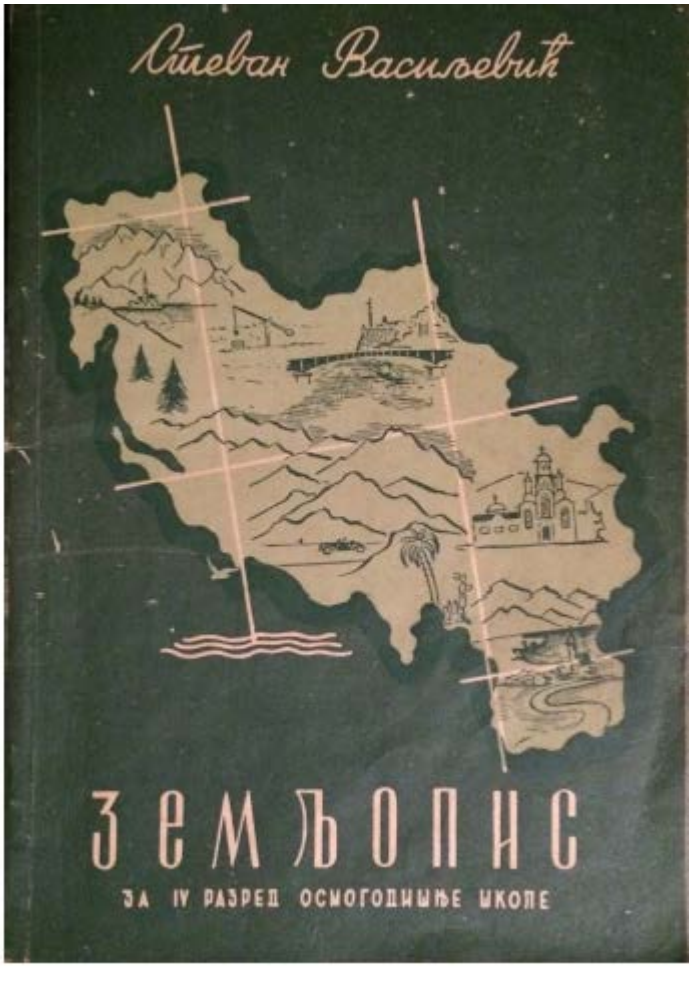
Стеван Васиљевић
ЗЕМЉОПИС
ЗА IV РАЗРЕД ОСМОГОДИШЊЕ ШКОЛЕ

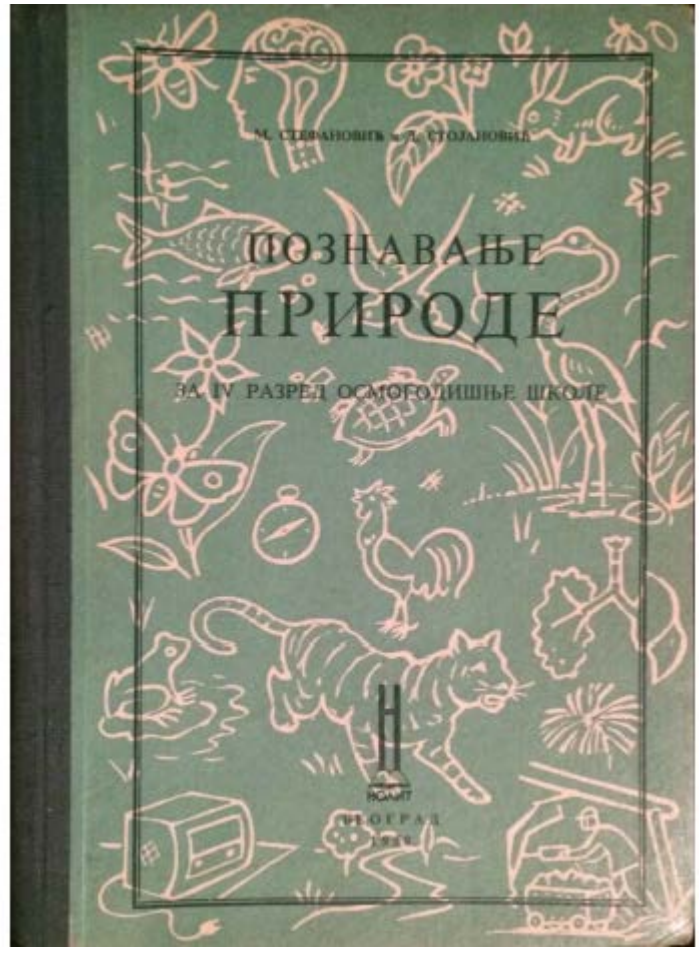
М. СТЕФАНОВИЋ и Л. СТОЈАЈОВИЋ
ПОЗНАВАЊЕ
ПРИРОДЕ
ЗА IV РАЗРЕД ОСМОГОДИШЊЕ ШКОЛЕ
НОЛИТ
БЕОГРАД

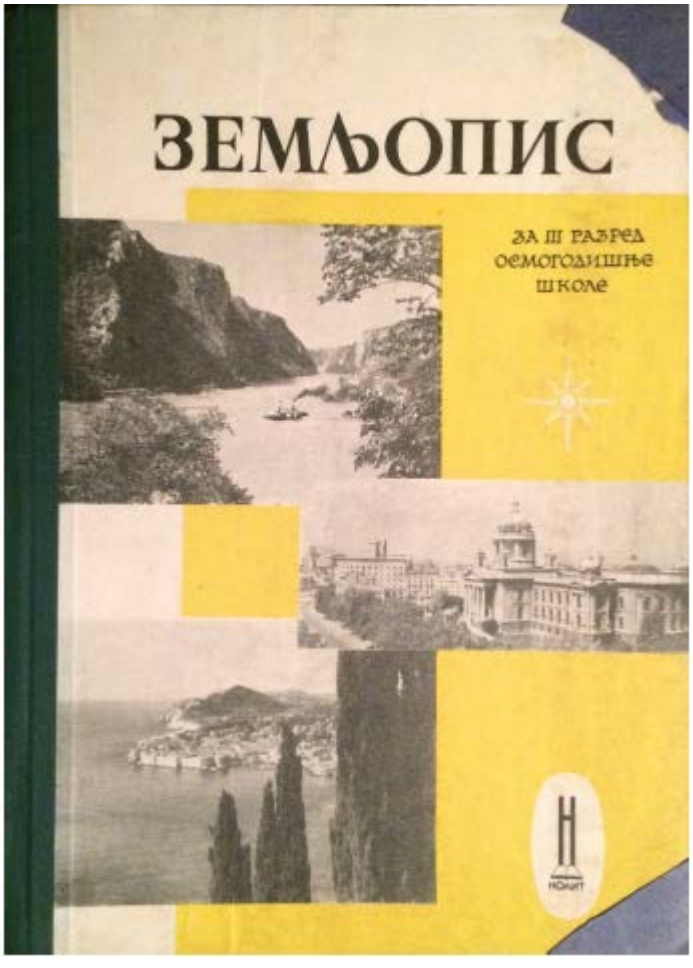

Укупно је у школи било 29 одељења и 987 ученика.[96] И у овој години су рад школе контролисали просветни саветници. Сматрали су да се ради добро. Знање је проверавано преко тестова. Резултати су били солидни. Школом је управљао Савет школе као орган самоуправљања. У ужем саставу Савета било је 15 чланова, као што је то било и у Школском одбору. Шири састав Савета имао је 25 чланова.

У нижим разредима школе је било 11 одељења а у вишим 17 одељења.

[96] Извештај о пословању школе за 1965.

Требало је неколико ученика да попуне други разред, али са ОШ "Чибуковчким партизанима" и ОШ "Светозаром Марковићем" није сагласност. У априлу су прорађивани закључци Савета за просвету СО Краљево. Закључци су слични онима које су у школи већ спроводили: За неуспех је кривац недостатак радних навика, нередовно похађање наставе, треба планирати рад домаћих задатака, затим недостатак уџбеника, незадовољавајућа радна дисциплина. Расправљало се и размишљало о стимулисању ученика. Те године је изашао Закон о републичкој награди "25. мај", која ће се додељивати као високо признање за васпитно-образовни рад. Наставница српског се жали да јој ученици имају лоше предзнање из правописа и да не читају дела лепе књижевности. Захтевано је да србисти и математичари, више сарађују са учитељима, ради одржавања континуитета у настави тих предмета. Одлични ученици су запостављени, а требало би их истицати као узор. Они су често бојкотовани од стране слабијих ученика. Наставник Никола Максимовић, изјавио је да му је познато да овај колектив постиже добре резултате и ужива изузетан углед. Како би се тај углед одржао и побољшао потребна је и самокритика. Други наставник каже да се при крају године највише пажње посвећује довољним и лошим ученицима. У школској 1966/1967.години у школи је био укупно 40 запослених: 4 професора, 15 наставника , 10 учитеља , 4 стручна учитеља, двоје службеника и пет помоћних радника. [97] Рад наставника је је контролисао Педагошки завод за основно образовање СО Краљево п преко својих саветника. Опет је тест методом проверавано знање ученика.

На наставничком већу 8.фебрура 1967. године, представљени су задаци Школе у спровођењу референдума, који ће бити одржан кроз четири дана. Планирано је да се тим путем прикупи 800 милиона динара. Ако референдум не успе „морало би дуго да се тавори у истим условима". Наставници су овоме говорили на родитељским састанцима. Новац се прикупљао за материјалне трошкове школа,

[97] Извештај о пословању школе за 1966.

а не за плате просветних радника. На референдуму су гласалиу сви пунолетни грађани. Да би се популарисао референдум, ученицима су подељени прогласи, да подсете родитеље да гласају. Апеловано је на наставнике да сви изађу на рефередум. Ученици су разнели и поделили грађанима листиће.

Наставничко веће је расправљало 24.априла 1967.године о оцењивању Изнето је неколико нових и интереснатних ставова. Јавност у оцењивању није представљао само то да се ученику каже да је добио јединицу, него и зашто је добио ту оцену. Наставници су покушавали да „јединицом“ до краја године „стимулишу ученике да раде“. То су за наставнике биле „педагошке јединице“, где су за један одговор давали јединицу, а за један одговор нису поправљали оцену.

У школској 1967/1968.години школа је имала 29 одељења.[98] Преко Савеза пионира и Актива савеза омладине, "створене су навике код ученика за пристојно понашање". Поклоњена је дужна пажња и њиховом моралном и друштвеном васпитању. Такмичење ученика у дисциплини и понашање утицало је да се дисциплина поправи. Анализом успеха на пријемним испитима у средње школе, дошло се до сазнања, да је Школа показала солидне резултате. "Наша школа се налази прва на ранг листи школа општине Краљево" – каже директор у Извештају. Колектив је предложио да се посебно награде за ту годину: Миланка Јоксимовић – наставница математике, Сперанца Николић – наставница ликовног васпитања и учитељице: Вукосава Ранчић, Јосипа Вучетић и Драга Ђокић.

[98] Извештај о пословању школе за 1965.

ђаци са учитељицом Радмилом Петровић 1967.

Драмска секција је радила интензивно. Секцију је водила Љубинка Антић проф. Припремили су комад: "Чича Томина колиба" од Хариете Бичер Стоу, а по сценарију Љубише Ђокића. Почели су 25. септембра 1967. године и намеравали су да до Дана школе, 22.децембра, спреме представу. После тога ће је изводити за грађанство и у другим школама. Улоге су подељене и почело се са пробама. Пробе су биле сваког дана осим недеље по сат и по. До Дана школе одржано је преко 60 проба. Чичу Тома је глумио Комљеновић Здравко, Ковачевић Зоран је био г-ин Шелби, а Ђођевић Љубинка г-ђа Шелби; Елизу је представљала Станковић Снежана, а гонича робова Миладиновић Мирко, Легре је био Станков Жељко, Џорџа је играо Зобеница Небојша, Касабашић Марјан је био роб, а Лекић Мирко – Самбо, а Сенатора је оживотворио Давидовић Рајко. Било је ту још дивних улога. Глумачка дружина је имала чак 46 чланова. Били су то ученици од 6-8 разреда. Најпре су одржане две представе за ученике Школе, а одмах потом она главна за Дан Школе и Дан Армије "за првоборце, госте и

родитеље". После малог предаха наставило се са пробама у марту и априлу. Вероватно је било још представа.

И следеће године Драмска секција је била активна. Опет ју је водила Љубинка Антић. Овог пута су спремали комад "Два дана рата" од Љубише Ђокића. "Са увежбавањем ће се ићи до 20. децембра, тако да ће се за Дан школе наступати".

Секција: Математичка група – води је Јоксимовић Миланка. Претходне године је водила 8 разред, а ове седми. Имала је 39 чланова секције. Одржала им је од новембра до априла 50 додатних часова или часова припреме. На часовима им је говорила о првим почецима математике, о старим математичарима – Талес, Еуклид, Архимед. Затим су прешли на разне системе бројања, проверавање рачунских операција, рационално рачунање, на почетак алгебре и негативне бројеве, па онда једначине, неједначине, алгебарски разломци, куб бинома, разлике квадрата, кубова и збира кубова. Бавили су се Питагором и његовом теоремом и бројевима. После тога су прорађивали задатке са такмичења из ранијих година и на крају су прешли на задатке за такмичење у текућој години.

Шесдесете године. Нека од генерација Ђурђице Јоветић.

Шездесете године. Још једна генерација Ђуђице Јоветић.

шездесете године. Време братимљења и јединства;састанак литерране секције у „Батаљону“; присутни гости из Босне и Херцеговине.

Гробље стрељаних у Краљеву. Година 1966. Ученици Основне школе "IV краљевачки батаљон". Још није био изграђен Спомен парк. Ово је стари споменик.

млада професорка Ђурђица и њени ђаци. Одељење је VII3. Године су шездесете,

Опет шездесете. Овога пута VII5. На излету. ОлгаЛазовић, Биљана Павловић, Ружица Милутиновић, Милена Карнапанџић, Смиљка Сантрач, Мирослава Милашиновић, Марица Раденковић, Зоран Станисављевић, Владимир Дамљановић, Ненад Симовић и професорка Ђурђица

на полеђини пише: Успомена из осмог разреда ОШ "4. краљевачки батаљон" са разредном Загорком Савићевић, а датум 19.мај 1966.

драмска секција шездесетих година.

учитељица Радмила Петровић са ученицима 1971.

крај школске 1973/74. Ученици VIII разреда.

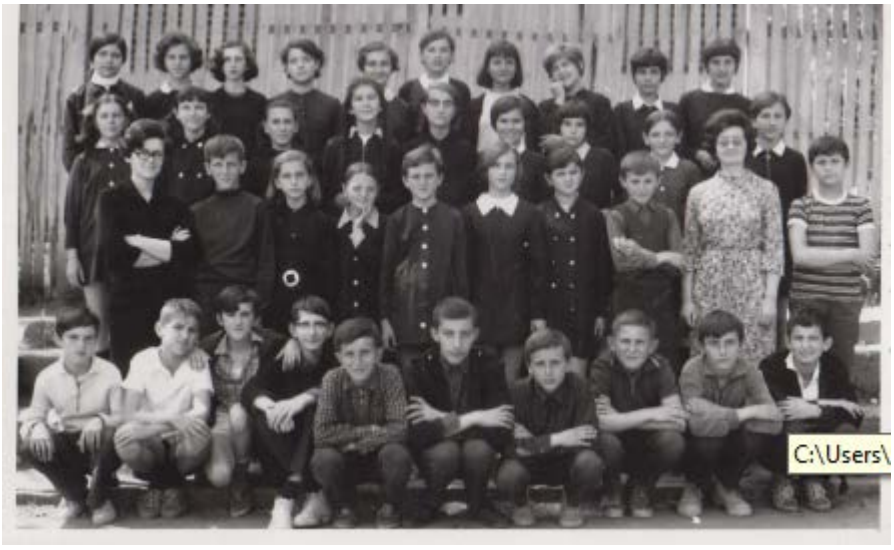

школска 1969/70. VI_2 са професорком Ђурђицом Јоветић

а ово је VIII2. Генерација 1968-1972. Њихова имена су записана у последњем делу ове књиге

У току школске 1968/1969.године у ОШ "IV краљевачки батаљон" додељиване су награде и признања. Она је брижљиво неговала музичку уметност. Њен хор и оркестар су освојили највише награде од општинског до републичког нивоа. Школа је брижљиво развијала смисао за лепо и за уметност уопште.Многи њени ученци су у средњим школама учествовали у раду секција и наставили сарадњу са Аматерским позориштем и КУД-ом "Абрашевић". За ову школу везани су и многи успеси на пољу примењене уметности. Та се делатност Школе прочула по квалитету широм земље, па је нашла место и на једном од штандова на Београдском сајму. Из ове школе су излазили ученици обучени за примењену уметност.

У Албуму диплома до 1968. има преко 120 признања за учешће и освајање првих места на такмичењима. Овом приликом наводимо само најважнија признања у 1969. години:

1. Жири Културно-просветне заједнице 1969.године је поводом смотре младости доделио драмској секцији „Батаљона“ прво место. Истовремено је проглашена и рецитаторска секција као најбоља.

2. Школа негује младе литерате. У школском листу сарађује око 300 ученика. Око 200 сарађује са осталим листовима и часописима. Редакција школског листа

постала је саставни део редакције листа "Кекец". Редакција „Кекеца“ доделила је пурпурну диплому за освојено прво место у такмичењу „Шампиони знања“. Наглашава се да је ово само исечак из читавог низа успеха, које треба ценити, подржати и пожелети да и остале школе иду стопама ове већ популарне и цењене основне школе – каже жири за доделу ове награде. Приликом обиласка ове школе, Родољуб Чолаковић је записао: "Желео бих да у нашој земљи има више оваквих школа, јер је ова и поред многих тешкоћа развила, осим наставе, богату делатност, која доприноси развоју ученика“.

Пред жири за доделу признања је стигао предлог за три појединца. добило награде. Један од награђених је био Бранко Младеновић, бивши наставник „Батаљона“, а у том тренутку директор Музичке школе. Жири образлаже да је Младеновић познати музички педагог. За његово име везани су многи успеси ђачког хора и оркестра ОШ "4. краљевачки батаљон" из Краљева. У недостатку литературе за ђачки оркестар, Младеновић је сам компоновао како би било више комада на репортоару. Тако је за дувачки оркестар написао: Краљевачку партизанку, Поздрав паради и Ђачки марш. Наступао је на помену 14. октобра са оркестром, на школским прославама у Краљеву, на комеморацији посвећеној Мирку Луковићу. Његов оркестар грађани су могли да чују уочи Првог маја у парку код Музеја, увече на централном тргу или када се славио 29. новембар.

Жири је мишљења, да захваљујући другу Бранку, Краљево добија музичку младеж, која се позитивно оријентише, која постаје племенита и која ће за коју годину променити културну физиономију Краљева.

Сперанца Николић

У архивској грађи често се наилази на име Сперанце Николић. Мало помало мозаик се стварао и лик изванредности није бледео откривањем нових детаља, напротив, постао је све сјајнији и већи. Додељујући јој награду КПЗ Краљева, жири је навео, да је била активан прегалац преко три деценије на пољу културног просвећивања ученика и грађана Краљева. Педагог ентузијаста. Однеговала је љубав према лепом код бројних генерација краљевачких ученика. Утицала је на појаву више ликовних стваралаца у овој средини. Све је то постигла кроз секције и течајеве. И тако дуги низ година. Вредна, талентована и тактична. Открила је многе таленте и усмерила их према лепим уметностима. У њеном педагошком раду било је много запажених резулатата. Учествовала је и добијала награде на многим изложбама и смотрама. И то не само у Краљеву, него и у Републици и шире. Била је са својим ученицима редован излагач и запажени учесник на "Мајском ликовном салону", који традиционално организује Народни музеј у Краљеву. Корисним саветима много је допринела стварању физиономије и устаљивању ове сада традиционалне манифестације. Највећи део активности ове неуморне жене, испољена је у школи, у настави. Преко 20 година водила је секцију за примењну уметност, кроз коју је прошло преко 1.000 ученика. Она је била творац, руководилац и душа ове мале школе уметности. У Београду је 1964. године одржан Међународни сајам занатства. Учествовала је и Спернаца са својим младим стваоцима. Резултат неочкиван и велики – три медаље и неколико диплома за изложене радове. Њени радови су потом красили витрине многих школа, радних организација и установа. Два најбоља рада налазила су се у витринама Јосип Броза Тита. Наставница Сперанца је водила више течајева, на којима је упућивала одрасле у израду уметничких предмета и лепоту обликовања. На крају сваког течаја организовала је изложбе за пример. Поред наведеног Николић Сперанца је дуго била стручни руководилац Друштва за телесно васпитање "Партизан". Тамо је водила ритмичку секцију. Стигла ја да помогне и рад Црвеног крста, Друштва за старање о деци, делатност Социјалистичког савеза, пионирске и омладинске

организације. Њен рад је примећен, хваљен и награђиван. Добила је Плакету Друштва за старање о деци НР Србије, Новембарску награду града Краљева, Диплому Општинске заједнице образовања у Краљеву. По својим квалитетима њено дело је трајног карактера. Добила је и Диплому за обликовање и заштиту човекове културне и природне средине на 13. изложби деце и омладине Југославије у Новом Саду 1976. Добитник је Признања Главног одбора Црвеног крста Србије; Диплому Југословенских пионирских игара 1960–1961.године; Похвалу Друштва за телесно васпитање "Партизан" – Краљево; Диплому ССРН-а Краљево за Осми март. Награђивали су је још: Срез, град Краљево, њена школа, Народна библиотека, Народни музеј. Свуда је стизала и свуда била призната. У пензију је отишла 1977. године.

У школској 1969/1970.години [99] директор школе је, обилазећи часове, приметио да код наставника има доста импровизације, због чега име је саветовао да ученике треба наводити на размишљање. У вишим разредима следећи наставници су вршили дужност разредних старешина

5/1 Радомир Илић

5/2 Олга Дубовик

5/3 ?

6/1 Радмила Догдибеговић

6/2 Милица Зуковић

6/3 Сперанца Николић

6/4 Олга Домазет

7/1 Радомир М;арковић

7/2 Ђурђица Јоветић

7/3 Миленко Проковић

---

[99] ИАК, ОШ " Четврти краљевачки батаљон" Краљево, Књига записника са седница Наставничког већа, 25.05.1970.- 05.02.1972.године. Инв. бр.10.

7/4 Наталија Ковачевић

8/1 Загорка Савићевић

8/2 Љубинка Антић

8/3 Радмила Вуковић

8/4Татјана Капларевић

Расправљало се о ђачким униформама, а за девојчице су биле обавезне ђачке кецеље. Деца у школи су била у обавези да долазе у униформама, које имају, "ако немају да их купе у Робној кући". Школа је учествовала на Савезном конгресу математичара, физичара и астронома. Наставници су се жалили да су им ученици неозбиљни. "Врло су бутновни". Други сматрају да су деца преоптерећена и да треба размислити о захтевима – "неће сва деца на факултете". Критеријум је преоштар, "деца су њиме сасечена". То може негативно да се одрази. Наставници су слушали предавање на Филолошком у Београду. Многи студенти нису знали ствари за које би ученици овде добили недовољну оцену. Тачно је и то, да велики број ученика не ради ништа. Много је да 12% ученика из разреда понавља. Владало је велико интересовање за место учитељице. Предлагано је да се направи ужи избор од шест кандидата. Наставнику ОТО-а дали су отказ. Кажу да није стручан . Суд налаже да му се нађе друго радно место. Одбио је место домара, сматра то понижењем.

Наставничко Веће је 25.маја 1970.године разматрало је успех ученика осмог разреда. Најбољи просек имало је одељење са 3,2 . Преовладавају довољне оцене. Понављало је пет ученика а успех се кретао у знаку тројке. Закључило се да ће се у будуће успех наставника ценити према оценама које дају ученицима. Већина наставника држи допунску наставу, док неки одбијају тај вид помоћи ученицима. Разредно веће је тада имала право да поправи оцену, без сагласности наставника. Вођене су исцрпљујуће расправе са увек истим аргументима за и против. Било је трагичних примера, када ученик целе године „вуче“ три – четири јединице, на крају има три слабе оцене и понавља, јер су наставници „упорни и

доследни“. Често је коначна одлука зависила од климе и стања која би преовладала на самој седници.

Хигијена у школи је "на очајном нивоу. У другој смени је ужасно". На родитељским састанцима је било примедби на оцењивање. Лоша је пракса да се оцене дају пред седницу. Дуго нема оцена, па се одједном у рубрици појаве три.
У новембру 1970. године расписан је конкурс за пријем три "учитеља разредне наставе".

У овој години (1971) требало је да отпочне изградња нове школске зграде. Још није одређена локација, а тек за лето се припремао елаборат. Од наставника се захтевало осавремењивање наставе. Постигнути су добри резултати на такмичењу математичара. Школа је у том слислу била међу најбољима. У слободним активностима истакла се секција примењене уметности, затим секције које су спремале приредбе и нешто мало техничка секција.

Наставничко веће је одлучило које уџбенике ученици треба да имају и користе:

Први разред- Буквар, читанка, бројимо и рачунамо, радна свеска за познавање природе и друштва. **Други разред**- читанка, радна свеска за СХ језик, бројимо-меримо-рачунамо, руска рачуница, познавање природе и друштва, са радном свеском. **Трећи разред**- читанка, наука о језику, познавање природе и друштва.
Четврти разред- читанка, наш језик, познавање природе и друштва и математика. **Пети разред**- читанка, познавање природе , аритметика , геометрија, ОТО, уџбеник Института за стране језике, збирка задатака из математике. **Шести разред**- читанка, познавање природе , аритметика , геометрија, историја, географија, уџбеник за стране језике, ОТО. **Седми разред**- читанка, физика, хемија, биологија, алгебра, геометрија, историја, географија, уџбеник за стране језике. **Осми разред**- физика, хемија- као и раније, историја, географија, уџбеник за стране језике.

У школској 1971/1972.години на дневном реду Наставничког већа било је и питање малолетничке деликвенције. Наставничко веће је 18.11.1971.године правило план акције за уређење школе. Републички одбор за образовање покренуо је акцију за уређење школа. Циљ је да се доборовољним радом ученика, наставника и родитеља уређују школе. „Батаљон“ је формирао Одбор за уређење школе. Уређиван је слободни школски простор, сама зграда и њене санитарије. "Фасада школе је право ругло. Тако је већ десет година". Није ништа рађено јер се чекала нова зграда. Велико је питање да ли потрошити много новца на уређење старе зграде или не дирати ништа? Ипак су олуке и нешто столарије морали да поправе. И Оџаке се морали да президају, јер су угрожавали безбедност. Неопходно је да се одржавају степениште и ходници. Бавиће се и неговањем цвећа, али немају одговарајуће светло по учионицама. Стара зграда је под заштитом државе и о њој убудуће ће водити рачуна Завод за заштиту споменика из Краљева.

Није било довољно учионица, због чега је у неким одељењима било и по 40 ученика, што је у супротности са Законом. Ове године је из школе отишла професорка српскохрватског језика Наталија Ковачевић, касније дугогодишња професорка Гимназије у Краљеву.

Водило се рачуна о здрављу ученика. Обављен је систематски преглед. Том приликом су констатовали да су ученици физички средње развијени и тражили да се уведе један оброк у школи а да се на физичком одржавају часови корективне гимнастике. Хигијенски услови у школи су лоши, па је Хигијенски завод био принуђен да изврши дезинфекцију школе. Локација за нову школу још није била утврђена.

Савет за просвету Краљева је 5.фебруара 1972.године послао школи материјал за разматрање у коме је наведено да ученици морају знати своје обавезе и да настава мора бити стручно заступљена. Спољашња контрола је требало да подстакне унутрашњу контролу у школи. Неопходно је било подржати добре наставнике а у пракси се дешавало да је статут преписивала

једна школа од друге, иако су услови рада у школама различити. Од уџбеника, предност су имали они који су наведени у програму. Скреће се пажња још један пут на оцењивање, које мора да буде јавно и редовно.

У извештају о раду школе 1973/1974.године може се приметити да је директор је био у обавези да попуни упитник. Тек када би одговорио на сва питања, подносио би годишњи извештај. Зидање нове школске зграде било је у току. На старој згради није било оправки, осим текућег одржавања. Да би се направила нова школска зграда, срушено је 6 учионица и фискултурна сала (бивша соколана). Док је нова школа грађена, школско двориште је било неупотрбљиво. То је отежавало наставу физичког и ометало нормално функционисање школе на великом одмору. Школа је оријентисана на нову опрему и учила, који се припремају за нову школску зграду.

Школа није имала тачну евиденцију о деци која ће се уписати у први разред.Ученици ове године нису боравили и учили у школи у природи. Том школом се на одређено време измени начина рад и поремети уобичајени ритам наставе. Отуда је било доста опрезности у коришћењу ових могућности и понуда. Иначе, организација летовања и зимовања за ученике, сматра се веома корисном за здравље и физички развој ученика; нарочито градске деце.У циљу модернизације наставе тражено је да се што више примењују филмови, графоскопи, дијапројектори, а такође радио и телевизија.

Школа није имала обавезу да удовољи захтеву родитеља и ученика у погледу учења страног језика. Те године у школи је извођена настава руског и енглеског језика. За оба језика школа је уложила значајна средства за опрему, наставни кадар и литературу. Пожељно је подједнако опредељење за оба језика.
Настао је проблем, који је требало одмах решавати. Скоро сви ученици 5. разреда су се определили да уче енглески језик. „Ако би школа прихватила да наставу сведе на један страни језик, тиме би био битно умањен њен културни, васпитни и образовни домен рада, јер су ученици у овој школи одувек учили неколико страних језика. Не желимо ни ове године да једнострано наметнемо

ученицима учење страног језика, али вас молимо да школи помогнете и да још једном преиспитате избор страног језика, уз настојање (не и обавезу) да извршите избор и руског језика, а не само енглеског, па вас молимо да још једнапут упишете назив језика који ће ваше дете учити". Тако их је молио директор школе Велизар Недовић.

Школа је 1.априла 1974.године основала Комисију за праћење изградње нове школске зграде. Ту Комисију је формирао збор радних људи школе. Комисија је у марту 1974.године сачинила подсетник у коме је записано шта би још желели да се уради:

1. Разгласна станица;
2. На неком од зидова оставати простор за уградњу кино-апаратуре;
3. Да се оставе завесе за замрачивање на подрумима
4. Боје зидова у учионицама да буду различите
5. На једном од зидова хола поставити велики носач слика за изложбе
6. У сутерену наменити једну просторију за смештај штампарије
7. Да се у сутерену оставе магацини за смештај лавабоа

У јуну месецу радови на изградњи нове школске зграде успешно су напредовали . Наредна школска година је била изузетно динамична за „Батаљон“. Био је то рад у дотрајалој стогодишњој згради, умањеној за шест учионица, које су срушене због градње нове школе. Учионички простор по ученику је био веома мали. Тесно је и скучено било радити у таквим учионицама. Морао је да се организује рад у три смене. Уз све то, годинама се није набављала нова опрема. Настава се одвијала у крајње ограниченим и отежаним условима. Стара школска зграда се налазила до саме улице и саобраћајне раскрснице, којом је током дана пролазило много аутомобила, аутобуса и тешких камиона. Према северној страни старе зграде било је увек активно градилиште нове школе, са много радника, бучних машина и свакаквог грађевинског материјала. Ученици нису могли да користе ни 10 м2 дворишта.

Вибрације од кретања тешких возила и машина, изазивале су подрхтавање патоса и плафона у учионицама.

Школа је имала укупно 812 ученика у 25 одељења. Продужени боравак имао је 4 групе и могао је да прими максимално 85 ученика. Радио је од 6-16 часова. У редовној настави било је 36 наставника. У продуженом боравку радило је 8 радника са скраћеним радним временом. Помоћних радника било је шесторо, два службеника и директор. Укупно је било 49 радних места.

Ово је била последња година рада у старој школској згради, која је имала 9 учионица, 3 просторије продуженог боравка, 1 за библиотеку, 3 мање просторије за школске службе и наставничку канцеларију. Збор радних људи Батаљона, донео је 8. октобра 1974. године одлуку о преношењу дела инвентара основним школама у Адранима, Сирчи и Врби (клупе, пећи, столови). Био је то инвентар из оних 6 срушених учионица, који није био погодан за нову школу.

Настава се реализовала у три смене. Рад је почињао у 6 сати, а завршавао се у 20,00. Морали су понекад да скраћују час или одмор за 5 минута, да би функционисали.

У Краљеву је 12.октобра 1974. стигао воз братства и јединства из Социјалистичке Републике Словеније. Тај воз је потсећао на братске везе словеначког и српског народа из година рата, када су Словенци прогнани из својих кућа од стране немачких окупатора, нашли уточиште у Краљеву. Сматрало се да тај воз спаја наше народе, Србију са "братском" Словенијом. Ученици и наставници школе са осталим грађанима и удружењима, свечано обучени, ишли су на железничку станицу да дочекају воз и браћу Словенце. Дочек је настављен на великом митингу у центру града и на свечаности испред Дома ЈНА. Због овог дочека, мењан је распоред рада у школама.

У краљевачке биоскопе је 13. новембра 1974. године почео да се приказује филм "Ужичка република". Грађанство је било одушевљено.

За 25.мај се припремала ревија физичке културе. Ревија је требало да буде огледало увежбаности , спремности и залагања наших најмлађих . Очекивало се

да сваки ученик , који учествује на овој смотри, покаже пуну одговорност, да вежбу изводи на најбољи начин. „Наши ученици су и до сада својим учешћем подизали углед школе и били наш понос. То и сада очекује – залагање и рад без и једног закашњења и изостанка.“

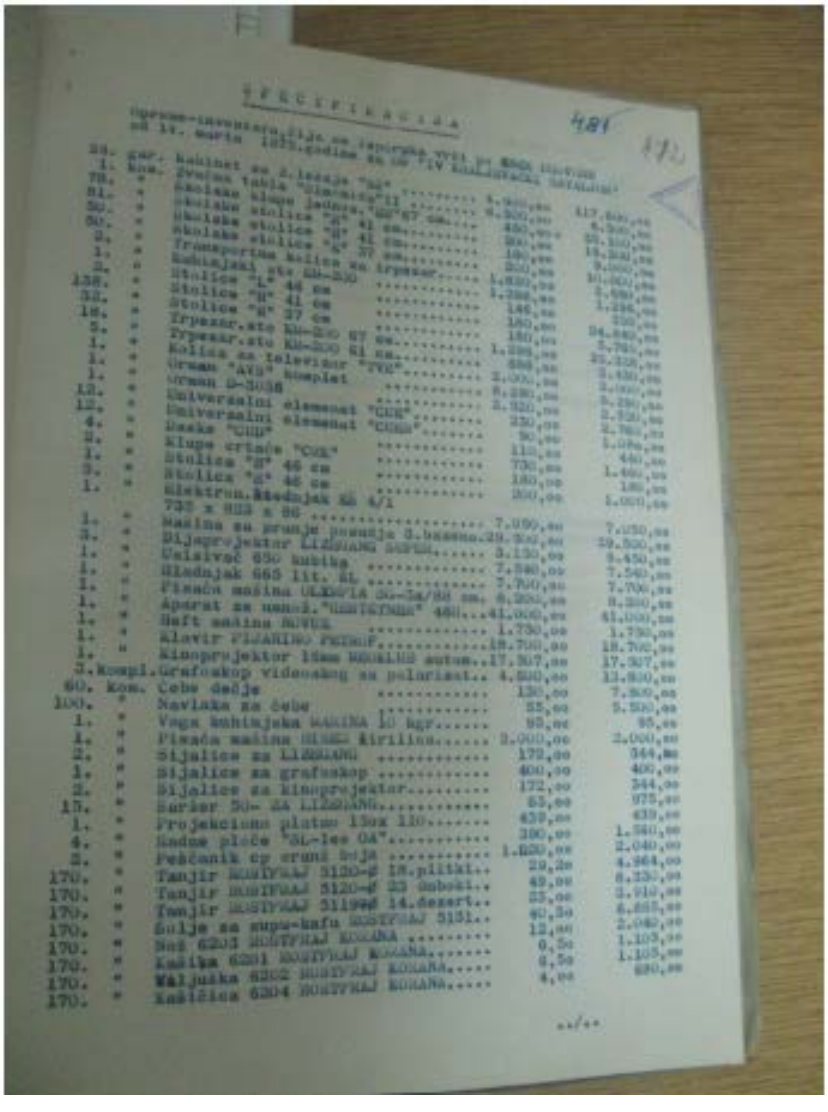

SPECIFIKACIJA

481

24.	gar.	kuhinet sa 2.lesaja "Ni"		
1.	kom.	Zvučna tabla "Simonić"		
78.	"	Školske klupe ljubera."II"	4.900,00	117.600,00
51.	"	Školske stolice "H" 37 cm	4.300,00	6.300,00
50.	"	Školske stolice "H" 41 cm	450,00	21.150,00
2.	"	Školske stolice "H" 37 cm	300,00	15.300,00
1.	"	Transportna kolica za trpezar.	150,00	3.000,00
2.	"	Radnjaski sto KM-200	200,00	1.400,00
138.	"	Stolice "L" 46 cm	1.800,00	10.800,00
32.	"	Stolice "H" 41 cm	1.200,00	5.600,00
18.	"	Stolice "H" 37 cm	140,00	1.260,00
5.	"	Trpezar.sto KM-200 67 cm	180,00	900,00
1.	"	Trpezar.sto KM-200 61 cm	180,00	34.880,00
1.	"	Kolica za televizor "TVK"	1.280,00	5.760,00
1.	"	Orman "AVS" komplet	688,00	25.328,00
12.	"	Orman D-3038	2.000,00	3.430,00
12.	"	Univerzalni elemenat "CUK"	8.280,00	3.000,00
4.	"	Univerzalni elemenat "CUKA"	2.320,00	5.280,00
2.	"	Daska "CUK"	230,00	2.920,00
1.	"	Klupe crtače "CUK"	90,00	2.760,00
3.	"	Stolica "H" 46 cm	110,00	1.080,00
1.	"	Stolica "G" 46 cm	730,00	440,00
		Elektrna.kredenjak KS 4/1	180,00	1.460,00
		735 x 833 x 86	200,00	180,00
1.	"	Masina za pranje posuđa G.bassma.	7.090,00	1.000,00
3.	"	Dijaprojektor LIZBIANG SUPER	3.130,00	7.050,00
1.	"	Usisivač 650 kubika	7.540,00	29.520,00
1.	"	Hladnjak 665 lit. KL	7.700,00	9.450,00
1.	"	Pisaća mašina ULXSVIA SL-Ia/86 sm.	8.200,00	7.540,00
1.	"	Aparat za usmsl."HUNTERMA" 440	41.000,00	7.700,00
1.	"	Šaft mašina MAVUL	1.730,00	8.200,00
1.	"	Klavir VIJARIMO PETROF	18.700,00	41.000,00
1.	"	Kinoprojektor 16mm MOOKIMS autom.	17.307,00	1.730,00
3.Kompl.		Grafoskop videoskop sa polaristat.	4.500,00	18.700,00
60.	Kom.	Cebe dečje	130,00	17.307,00
100.	"	Navlaka za čebe	55,00	13.500,00
1.	"	Veća kuhinjska MASINA 10 kgr.	95,00	7.800,00
1.	"	Pisaća mašina HIMES Kirilica	2.000,00	5.500,00
2.	"	Sijalice za LIZBIANG	172,00	95,00
1.	"	Sijalice za grafoskop	400,00	2.000,00
2.	"	Sijalice za kinoprojektor	172,00	344,00
15.	"	Sarter 30- SA LIZBIANG	65,00	400,00
1.	"	Projekciona platno 13ox 130	439,00	344,00
4.	"	Kadne ploče "SL-les 04"	380,00	975,00
2.	"	Pešćenik cp crni boja	1.820,00	439,00
170.	"	Tanjir RONTFRAJ 3120-F 18.plitki	29,20	1.340,00
170.	"	Tanjir RONTFRAJ 3120-F 23 duboki	49,00	2.040,00
170.	"	Tanjir RONTFRAJ 31199F 14.dezert	23,00	4.964,00
170.	"	Šolje za supu-kafu RONTFRAJ 3131	40,30	8.230,00
170.	"	Nož 6203 RONTFRAJ KOKANA	12,00	3.910,00
170.	"	Kašika 6201 RONTFRAJ KOKANA	6,50	6.855,00
170.	"	Viljuška 6202 RONTFRAJ KOKANA	6,50	2.040,00
170.	"	Kašičica 6204 RONTFRAJ KOKANA	4,00	1.105,00
				1.105,00
				680,00

.../..

482 49

Strana br. 2.-

3.	kom.	Kutlača 6012 8,5 cm ROSTFRAJ....	25,oo	75,oo
2.	"	Kutlača 6014 7 cm ROSTFRAJ....	22,oo	44,oo
40.	"	Korpe za hleb PVC	8,5o	340,oo
2.	"	Serpa 16.lit.emajl	47,95	95,9o
4.	"	Lonac 20.lit.emajl	69,1o	276,4o
1.	"	Stabilizaret za TV	399,3o	399,3o
1.	"	Televizor crno-beli RIZ "Belvi"..3.550,oo		3.550,oo
1.	"	Radioaparat za prod.boravak.....1.257,oo		1.257,oo
1.	"	TV antena sa skretnicom	204,oo	204,oo
1.	kompl.	Dečije pozorište-lutka komplet...3.250,oo		3.250,oo
1.	kom.	Gramofon ISKRA stereo	919,3o	919,3o
2.	"	52-55 Komoda za ostavljanje čeha-di 76 y 56 x 100	850,oo	1.700,oo

ZA UPLATU DINARA: 503.280,1o

/Slovima:petstotinatrihiljadedvestotimeosamdesetdinara i 1o/1oo/

14.marta 1975.godine
u Kraljevu.-

PRODAVAC,
OUR "PAPIRPROMET"
ecć Zoran Tepavčević

„ПАПИРПРОМЕТ"
Трговинско предузеће
на велико и мало
Број 38/75
14. III 1975 год.
36000 К Р А Љ Е В О

„ПАПИРПРОМЕТ"
Трговинско предузеће на велико и мало
Комерцијалист
К Р А Љ Е В О

18

У мају се организовала продужена настава. Одељење се делило у групе, тако да је сваки наставник држао продужену наставу оним ученицима којима је држао и редовну наставу. Тада је вршено проверавање, утврђивање , обнављање , систематизација и увежбавање. Први дан по завршетку продужене наставе састаје се разредно веће и утврђивало успех ученика. Продужена настава се организовала за све ученике од V-VIII разреда, само из оних области или предмета из којих су имали негативне оцене. Распоред се правио као и за редовну наставу. Најмање пет а највише петнаест часова. Формирана су одељења. Од 15.маја 1975.године једно одељење осмака. Од 14.јуна по једно одељење ученика V, VI и VII разреда и по једно одељење од ученика I, II, III и IV разреда. Одељења су се делила на групе. Евиденција се водила у дневницима, као и за редовну наставу.

Основна школа „IV краљевачки батаљон“ од 1975.до 1990.године

Почев од 1975.године школа је остваривала свој рад уважавајући социјалистичку самоуправну концепцију, уз примену Устава СФРЈ , Резолуције X конгреса СКЈ-а и VII конгреса Савеза комуниста Србије у области васпитања и образовања. На тим основама Школа је урадила петогодишњи план развоја од 1975.до 1980. године. Опремање школе вршено је у складу са прописаним нормативима за основну школу. На крају планског периода свим ученицима школа је обезбеђивала бесплатне уџбенике и прибор у складу са Законом. Планирано је да се број ученика Школе креће око 750, са 24 до 25 одељења. Евентуално увећење у наредним годинама, може да се креће у релацијама 850 ученика и 28 одељења. Планирано је да број ученика у продуженом боравку буде од 200 до 250. Под руководством наставника , у продуженом боравку, омогућено је бављење музиком , учење страних језика и уметничко васпитање за

ученике, у складу са њиховим опредељењима и условима. Свим тим пословима руководио је директор Велизар Недовић, пун елана и оптимизма у новој школи. Не само да је нова и лепа школска зграда, него је директор желео да она буде авангарда, школа водиља и школа за пример и узор у сваком другом погледу, у читавом Рашком округу, па и шире. Да се пореди са најбољим школама у Србији. Да би се то постигло, предвиђено је било низ активности:

1.Формирање потпуне и богате наставничке библиотеке.

2. Праћење важнијих педагошких часописа и листова.

3. Да се за ученике комплетирају уџбеници и приручници, као и збирке задатака и тестова.

4. Коришћење најбољих дечијих листова и часописа.

5. Обезбеђивање стручног усавршавања наставника.

6. Формирање пратеће стручне службе у школи : педагог, психолог, логопед, стоматолог и библиотекар.

7. Школа је организовала класичне облике усавршавања: курсеве, семинаре, предавања, консултације и слично.

8.Очекује се интензивна сарадња са родитељима. Тај посао траје читавих осам година, суптилан је и свакодневан. Већина родитеља је образована и високо образована. То су грађани једне урбане средине, која је веома ангажована у друштву.

Средњорочни програм развоја ОШ "IV краљевачки батаљон" у Краљеву, усвојен је на Збору радних људи 20.маја 1975.године.

У школској 1975/1976.години настава је почела 1.септембра а завршила се 12.јуна. Збор радних људи одлучује да се редовна настава не изводи за Дан школе, Дан младости и ради пресељења у нову школску зграду. Те преломне и значајне школске године, у школи су радили као учитељи:

Вукосава Ранчић

Иванка Марковић

Надежда Милојевић

Радмила Петровић

Ђорђе Арсенијевић

Радмила Дебељак

Јелена Рудњанин

Драга Ђокић

Добривоје Петровић

Милена Зувић

Нада Глигорић

Радмила Васиљевић

А као предметни наставници:

Географију и познавање друштва су предавали Милица Зуковић и Мирјана Рошкић а познавање природе- Олга Дубовик и Радмила Вуковић. Поред тога, њих две су предавале и биологију.

хемију су предавале Радмила Вуковић и Загорка Савићевић.

физику су предавали Загорка Савићевић и Радомир Станимировић

математику Миланка Јоксимовић, Миленко Проковић, Радомир Марковић и В Миољуб Васиљевић.

ОТО су држали Миленко Ђурић и Радосав Дебељак.

часове енглеског језика је предавала Јелица Луковић и Наталија Вукомановић,

руски језик је држала Душанка Радомировић

физичким и здравственим васпитањем бавили су се Драган Ђерковић и Јелена Менковић

ликовно васпитање предавала је Сперанца Николић.

домаћинство Злата Обрадовић.

Просветни саветник,Станоје Петровић, извршио је преглед школе 9.септембра 1975.године, да би утврдио да ли је школа спремна за рад у новим условима. На почетку те школске године нашао је да школа нема услова за нормалан рад, јер не може у дворишту да изводи наставу физичког васпитања. Инсистира се да се наставници припремају за часове , иако не пишу скице. Школска година је почела 01.септембра. Нису постојали услови за извођење додатне и допунске наставе, јер је школа радила у три смене у старој згради. Утисак просветног саветника је "да је организација рада у школи добра иако су услови тешки и да радни људи улажу напоре да се реализују образовно васпитни задаци". Почетком школске 1975/76 године , инспекција је забранила рад у старој школској згради почев од 18.септембра 1975.године. Због тога су убрзани радови на усељењу у нову зграду. Збор радних људи донео је одлуку 25.09.1975. године да се изврши усељење у нову школску зграду и да се пренесе стари намештај. Новембра месеца 1975.године Збор радних људи је донео одлуку о именовању Одбора за организовање свечаности поводом отварања нове школске зграде. Одбор је добио задатак да припреми културно – уметнички програм који је требало да буде у знаку сусрета генерација. На изложби је било припремљеног материјала о школи „IV краљевачки батаљон“, о ученицима и наставницима. Чланови редакције школског листа "Будућност" добили су задатак да тематски подсете на прошлост старе школске зграде и укажу на визију младих у новој школској згради. Ученички блок је усељен 01.10.1975. године, а продужени боравак месец дана касније. Убрзани су радови на фискултурној сали и школском дворишту. Сви објекти су припремљени за свечано отварање , које је било 19.12.1975.године. До дана школе и дана свечаног отварања постављена је нова опрема и намештај по учионицама. "Све су истоваривали, уносили и замењивали стару опрему новом, ученици са својим наставницима. Био је то ударнички рад"- каже директор Недовић.

Иако су услови за рад у старој школској згради били врло тешки, а пресељење у нову зграду одвлачило пажњу и трошило време предвиђено за наставу, наставнички колектив се трудио да све тече по плану. Упркос свему, школа је на време сачинила Програм рада и доставила га Самоуправној Интересној заједници образовања и Месној заједници, које су дале позитивно мишљење. И у таквим условима успех је био међу најбољим у општини, за две –три критичне школске године док је грађена нова школа- каже директор Недовић.

У новој школи је рад организован по систему специјализованих учионица и са уџбеницима и прибором који су остајали у школи. Намештај и опрема су флексибилније распоређени. Сви су били пуни оптимизма и веровали да долазе бољи дани за учење. Наставници су били свесни одговорности, пред друштвом , које је омогућило да се једна оваква школска зграда изгради. Инспекцијски преглед школе извршио је инспектор Радован Миловић. У први разред су уписана три одељења(96 ученика). Радило се према Годишњем програму рада који је имао 200 наставних дана. У школи је те године радило 37 наставника . Било 775 ученика у 25 одељења. Број ученика по одељењу је био од 28 до 34, како је и прописано.

Површина нове школске зграде била је 4.410 м2. Имала је тринаест учионица опште намене, четири кабинета специјалне намене, шест учионица за продужени боравак, простор за радионицу и недовршену фискултурну салу. Учионице су биле различитих површина: 14х56 м, две од 76 м2, радионица од 127 м2, простор за продужени боравак- три просторије по 74 м2, две од 49 м2 и једну од 67 м2. Остали простор чине : Ходници, оставе , припремне просторије за наставу, канцеларије, ходници и хигијенски чворови. Школско двориште је заузимало површину од 1350 м2. У школу је уведено парно грејање и унет нов школски намештај. Школа има кабинете за хемију, физику, "сликање", позоришне приредбе. Услови ни изблиза не личе на раније стање. Настава се изводила према плану и програму који је донео Просветни савет Србије

1963.године. Образовно-васпитни рад се организује по Закону о основном образовању и васпитању. Крајем 1975.године школа се још није у потпуности иселила из старог објекта. У новембру је било актуелно обезбеђивање намештаја за продужени боравак, довршавана је фискултурна сала. Набављен је један број књига за библиотеку.

Свечана седница поводом отварања нове школске зграде била је заказана за 20.12.1975.године. На овој седници донете су одлуке:

1. Изабрано је радно председништво за свечану седницу.
2.Одабрана је делегација која ће да положи венац на Споменику отпора и победе.
3. Реферат на свечаној седници прочитала Ђурђица Јоветић.
4. Уручене су награде разним заслужним људима.
5. Подељене су награде за 10 година рада у Школи.
6. У пензију су испраћени пензионери.
7. Подељене су награде за посебан допринос успешном раду школе.
8. Подељене похвале и награде ученицима за учење, владање и ударнички добровољни

Свечаном отварању је присуствовало око 300 званица. Гости су са интересовањем посматрали врло интересантну видео презентацију. Директор је у свом излагању о школи истакао, да је ова школа почела са радом давно, прво са десетак ученика, па је расла и гранала се, била матица осталим школама у Краљеву. Из ње се разгранало осам основних школа Краљева, са око 6000 ученика.

Ова школа је неговала сећање на више од 80 бораца НОР-а. Јунаци и хероји Прве пролетерске бригаде и њеног Четвртог краљевачког батаљона, прошли су кроз све велике битке, проносећи славу с града. Хиљаде људи је прошло кроз ову школу. Од њих су затим постали радници, техничари, инжењери, лекари, професори, правници , економисти и уметници. Многи су се укључили у омладинске радне акције и помагали да се земља обнови и изгради. Учествовали су у стварању новог лица града Краљева.

Наши градитељи су направили зграду од 4400 м2 за две године. Школу је градило предузеће "Каблар", са својим кооперантима- "Електроном" и и "Фабриком вагона" из Краљева. Пројекат је дало предузеће "Комуна", ООУР "План" из Краљева. Новац је обезбеђен путем самодоприноса и учешћа Општине , Самоуправних интересних заједница дечије заштите и основног образовања. Запажену помоћ пружили су предузећа: „Магнохром“, „Слово“, Југобанка, „Папирпромет“ , као и касарна Четврти краљевачки батаљон. Директор је посебно истакао да ћемо учити децу да усвајају прогресивне идеје и да воле људе. Да поштују и развијају самоуправну социјалистичку идеологију у школи. Затим је говорила Ђурђица Јоветић, председница Збора радних људи. Она је ову свечаност посветила 22.12. Дану Армије и Дану школе. Нови услови рада у новој згради изменили су и понашање ученика и наставника. Осећање поноса и жеље да се украси оплемени и очува нови радни простор.

Следеће године, за Дан школе, фискултурна сала са трибинама, је била мала да прими све раднике и грађане, који су желели да присуствују културно-уметничком програму, који је извело око 250 ученика. Општински одбор СУБНОР-а Краљево, у јуну је формирао комисију за израду и уређење споменичког дела у новој згради основне школе "IV краљевачки батаљон". Нова школа требало је да има обележја спомен-школе и да сачува сећања на своје бивше ученике, патриоте и борце НОБ-а. СУБНОР и Школа предузели су мере да се том послу приђе организовано и плански. Формирана је збирка сачуваних предмета ученика и бораца Четвртог краљевачког батаљона.

У школској 1975/76. години у школи је било 777 ученика у 25 одељења. Број ученика по одељењима се кретао од 24-34.

Večernje НОВОСТИ

Večernje НОВОСТИ

ЛУЧЕ У КРАЉЕВУ:

Отворена модерна школа

● У изградњу школе „Четврти краљевачки батаљон" уложено 20 милиона динара, углавном из самодоприноса

ПОЛИТИКА, 21. XII 1975.

ОТВОРЕН НОВ ШКОЛСКИ КОМПЛЕКС «ЧЕТВРТИ КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН»

Априла 1976.године зграда још није радила у пуном капацитету. Отворено је и нерешено питање обележја споменичког карактера. Покренута је акција да родитељи и борци својим средствима уреде споменички комплекс у школи.

Школу је 1976.године посетио просветни инспектор Мирослав Весовић, а директор школе је био Велизар Недовић. Задатак инспектора је био надзор над применом закона и других прописа из области васпитања и образовања. Констатовано је да је школа смештена у новој згради површине 4.450 м2, чија је изградња почела 1973. године, а довршена 1975. Школа користи следеће просторије: 4 учионице са просторијама за посебну припрему, 6 учионица са заједничком припремом и 7 учионица без припреме. Само две учионице нису одговарале захтевима норматива. У шест учионица организована је настава специјализована по разредима а у 11 учионица је организована настава по предметима. Школа је имала неколико канцеларија: директорову, наставничку, канцеларију секретара, канцеларију педагога у којој је смештено и рачуноводство. У школи постоји портирница, књижара, библиотека, просторија за помоћно особље, магацин, гардероба, просторија за ђачку штампарију, просторија за књиговезницу, фискултурна сала са свим пратећим просторијама, део школе намењен продуженом боравку ученика, просторија за зубну амбуланту, кухиња са оставом, трпезарија са 180 седишта, 5 одељења за боравак, једна просторија за друштвено-забавни живот деце, два хола и 6 ходника. Све просторије су складно урађене и доприносе неговању естетске културе ученика. Ученици имају у школи све што им је потребно. Наставни кадар чине: 4 учитеља, 7 наставника разредне наставе, 20 наставника предметне наставе и 4 професора.

Инспектор Весовић је о директору Велизару Недовићу забележио: „Уредно срећује запажања о посећеним часовима. Има изванредан смисао за истицање најбитбијих компоненти часа, које су детаљно описане. До маја је посетио 100 часова учитеља и наставника. После савког посећеног часа води разговор са наставником и истиче оно што је добро или евентуалне недостатке. Његов рад је изванредна синтеза доброг познавања наставног рада и велике жеље да се читав наставни процес осавремени, учини рационалнијим и друштвено кориснијим.“ На крају овог прегледа нове школе, инспектор

Весовић даје предлог мера. Сваком раднику на почетку школске године мора да се уручи решење о 42-часовној радној недељи. Да се на органима школе донесе програм рада на марксистичком образовању наставног особља, како је то предвиђено Законом о основном образовању и васпитању и Законом о сталном усавршавању наставног и васпитног особља.

Важан и велики састанак 12. јуна 1976.. Тема: Спомен обележје у школи. Присутни су били многи значајни људи оног времена: Мома Дугалић, председник Републичког Субнора Србије, још сви представници СУБНОР-а из Краљева, два пуковника, председник Скупштине општине Краљево, Миша Рудњанин, представници предузећа, која су пројектовала и градила школу, председници Збора и Савета радника, директор школе Велизар Недовић.
Предмет разговора је уређивање споменичког обележја у школи, васпитни рад са ученицима по питању неговања и чувања традиције НОБ-а. Директор је објаснио на који се начин васпитавају ђаци и негују поменуте традиције. На првом месту је разгласна станица, затим преко школске штампарије, преко секција и на редовним часовима у оквиру многих наставних предмета. У витринама школе, чувале су се фотографије бораца. Сматрали су да је најбоље место за ово обележје је главни хол нове школе

У 1976/1977.години стекли су се услови извођења петодневне радне недеље у школама Србије. Било је то усклађивање рада школе са радом у установама и предузећима, тј.са радом осталих запослених у републици. Породице у Србији су имале слободне суботе. За то време деца су имала редовне и обимне школске обавезе. Тако је својим обавезама ђак битно утицао на слободан избор активности целе породице. Слободне суботе дале су ученицима могућност да се ангажују у слободним активностима или придруже осталим члановима породице за смисленије коришћење викенда. Просветни савет Србије је 30. јуна донео одлуку о петодневној наставној недељи у основним школама. Одмах потом донет је *Правилник* о почетку и завршетку школске године и о трајању

школских распуста. „Батаљон“ је у том смислу поднео захтев крајем августа 1976. године. У њему је наведено да школа има услова за петодневни рад. У томе су их подржали: месна заједница; Савет родитеља и наставници школе. Скупштина општине Краљево је дала сагласност за петодневну радну недељу. На крају је Наставничко веће донело одлуку да се од 1. септембра 1976. године, изводи васпитно-образовни рад у петодневној радној седмици и навело своје разлоге:

1. Највећи број ученика је из породица у којима су родитељи запослени и раде пет дана у недељи.
2. Наставници ће ускладити свој рад са датим околностима..
3. Такав рад даје више времена ученицима за одмор и бављење слободним активностима по сопственом избору и према склоностима.

Своје мишљење су дали и ученици. Сагласни су да школска година траје дуже, а да се ради пет дана у недељи. И месна заједница нема ништа против. Они кажу да се тако пружила већа могућност за заједнички живот родитеља и деце у својим домовима. У Годишњем програму рада школе уносило се време извођења додатне и допунске наставе, слободних активности, друштвено корисног рада, културне и јавне делатноси школе. Прешло се на петодневну радну недељу. Планом и програмом је предвиђено да се ради 10 дана ван наставе, тзв. радне суботе. Ваљало се довијати чиме да се испуни тај дан, да добије смисао и садржај. У „Батаљону“ су осмислили следећи садржај:

1. Септембар – Пријем првака.
2. Октобар – Октобарске комеморативне свечаности.
3. Новембар – Колико језика знаш, толико људи вредиш. Припремљен је културно- уметнички програм на језицима који се уче у школи. Биле су то песме и игре народа чији се језици уче у школи, рецитације, монолози, дијалози.
4. Децембар – Организација прославе Дана моје школе.

5. Јануар 1977. Дан читања и презентације најбољих литерарних радова ученика. Гости – књижевници и уметници, који су дошли на позив Литерарне секције

6. Фебруар. "Велико коло". Рецитовање. Избор лектире из дечије литературе и периодике која се прати у школи.

7. Март. Ликовна изложба у холу нове школе. Ликовне преокупације ученика и сликарско стваралаштво у граду. Сликари мога града.

8. Април. Техника и млади. Изложба техничких "направа".

9. Мај. Јавни час физичке културе, такмичења, извођења слетских вежби.

10. Јуни. "Вива ла музика". Дан музичких активности: хор, оркестар, соло и гупно певање. Гости: оркестар Музичке школе и гарнизона ЈНА.

Просветни саветник Славољуб Ђукић је извршио преглед школе 21.септембра 1976. године. Циљ прегледа је био сагледавање припрема за почетак школске године. Том приликом је установио да Школа има 834 ученика у 26 одељења, "због чега се сматра једном од развијенијих школа у Краљеву". Школа је први пут ове године почела са радом у петодневној радној недељи. Припреме су успешно обављене, тако да се васпитно обазовни рад одвијао нормално од првог дана. Школски објекат је нов и функционалан.

26

Cijenj.kolega !

Ne mogu, a da Vam se ne zahvalim na onom kratkom, ali vrlo srdačnom gostoprinstvu u vašoj školi. Jako mi se dojmio razgovor sa Vama i nekim vašim nastavnicima koji su bili vrlo gostoljubljivi.

Pričao sam svojim nastavnicima o vašoj lijepoj školi, njenoj opremljenosti i organizaciji rada. Uvjek ću rado navratiti u vašu školu,ako mi se ukaže mogućnost.

Molim Vas izručite pozdrav i zahvalnost kolegici iz likovnog odgoja na poklonu koji će mi ostati uvjek kao draga uspomena. Posebno bi mi bilo drago ako dodjete u Zagreb da navratite u našu školu.

Još jednom mnogo hvala na gostoprinstvu uz srdačni pozdrav vama,kolegici i svim nastavnicima.

U Zagrebu, 1.12. 1976 g.

Brgljević Mišo

Osnovna škola "Braće Radić" Botinec

41173 RENETINEC - NOVI ZAGREB

tel. 522-333

СПИСАК ЗАПОСЛЕНИХ

31.12.1976.

1. Антић Љубинка, проф. 16 г. стажа;
2. Арсенијевић Ђорђе, наст.12 " ;
3. Бошњовић Надежда, наст. 8 " ;
4. Васиљевић Миољуб, наст. 19 " ;
5. Васиљевић Радмила, учит. 22 " ;
6. Војиновић Здравко, КВ 13 " ;
7. Војиновић Стојна, НКВ 4 " ;
8. Вуковић Радмила, наст. 18 " ;
9. Вукомановић Наталија, наст. " ;
10. Дебељак Радмила, наст.

11. Дебељак Радосав, наст. 20 стажа;
12. Дубовик Олга, проф. 27 стажа;
13. Ђерковић Драган, наст. 12 стажа;
14. Ђокић Драга, учитељица, 25 стаж;
15. Ђурић Миленко, наст. 14 стажа;
16. Здравковић Живомир, средња, 20;
17. Зувић Милена, наст.18 стажа;
18. Илић Радомир, наст. 22 стажа;
19. Јаћимовић Десанка, НКВ, 7 стажа;
20. Јоветић Ђурђица, проф. 15 стажа;
21. Јоксимовић Миланка, наст. 35 стажа;
22. Лукић Јелица, наст. 28 стажа;
23. Капларевић Татјана, наст.21 стажа;
24. Марковић Иванка, наст. 15 стажа;
25. Менковић Јелена, наст.
26. Милојевић Надежда, наст. 27 стажа;
27. Недовић Велизар, магистар, 27 стажа;
28. Николић Сперанца, наст. 24 стажа;
29. Марковић Радомир, наст. 17 стажа;
30. Новаковић Радмила, средња, 14 стаж;
31. Обрадовић Злата, наст. 15 стажа;
32. Петровић Добривоје, наст. 37 стажа;
33. Петровић Радмила, учитељица, 34 стаж;
34. Проковић Миленко, наст. 22 стажа;
35. Радојковић Душанка, наст. 13 стажа;
36. Ранчић Вукосава, наст. 28 стажа;
37. Рошкић Мирјана, наст. 23 стажа;
38. Рудњанин Јелена, учитељица, 20 стажа;

39. Савићевић Загорка, наст. 15 стажа;
40. Станимировић Радомир, наст. 17 стажа;
41. Станковић Горча, наст.19 стажа;
42. Удовичић Милован, хигијеничар, 23;
43. Николић Даница, хигијенич. 19 стажа;
44. Глигорић Надежда, наст. 10 стажа;
45. Стефановић Дрина, хигијен. 1 стажа;
46. Алијев Дивна, хигијеничарка, 1 стажа;
47. Микић Светислав, хигијен. 1. стажа;
48. Прешић Борка, хигијеничарка, 1 стажа;
49. Јукић Милијана, хигијенич. 6 стажа;
50. Симовић Љубинко, учитељ, 5 стажа;
51. Павловић Рајна, наст.р.н. 22 стажа;
52. Јовановић Слободанка, наст.р.н.9 стаж;
53. Барлов Младена, 21 стажа;
54. Југовић Мирјана, учитељ. 2 стажа;

Постало је уобичајено да се пред Дан Републике и Дан ослобођења Краљева, предлажу заслужни чланови колектива за Новембарску награду. Културно просветној заједници Краљева, послат је предлог да се награди Љубинка Антић професорка књижевности и српскохрватског језика. У образложењу је речено, да је њен рад на културном пољу почео још 1947.године, када је као учитељско дете, заједно са родитељима у селима око Варварина, била носилац свих уметничких програма. Од 1969. године, запажен је њен рад на издавању школског листа "Будућност", као и у драмској, литерарној и рецитаторској секцији. Од тада је главни носилац тих активности. Редовно је ангажована за све приредбе у оквиру школских свечаности и шире. Драмска секција је у то време освојила прво место у општини. Освојили су награду и пехар са драмом "Чича Томина колиба". Њени ученици су активни учесници у многим програмима и приредбама, као и стални чланови Аматерског позоришта у Краљеву.

.

Школа је предложила Радомира Марковића , наставника математике, за Новембарску награду. У образложењу се каже да ради у овој школи од 1962. године. У свом раду је постигао добре резултате. Његови ученици су на тестирању, које је вршио Завод, показали најбоље резултате. Тада је награђен гарнитуром пера. Његови ученици су постигли посебне резултате на такмичењу младих математичара. На Републичком такмичењу 1973. године, његов ученик Чејовић Милош освојио је прву награду, а на Савезном другу Школа и наставник Радомир Марковић су награђени од Центра за унапређење шаха у СР Србији.

Радне људе и ученике у школи обавезивали су политички ставови изражени у документима Савеза комуниста. Право и обавеза чланова Савеза комуниста су били да се боре за социјалистичке самоуправне односе у друштву, као и за побољшање материјалног положаја школе и радника запослених у њој, за социјалистички карактер васпитања ученика, за формирање марксистичког погледа на свет, развој југословенског социјалистичког морала, братства и јединства и других вредности, које су наведене у политичким документима. Чланови Савеза комуниста су били дужни да своје предлоге, сугестије и мишљења, достављају одговарајућим органима и телима пре одлучивања.

Синдикалне организације су учествовале у раду школе када су се решавала питања стицања и расподеле дохотка, личних доходака, утврђивању међусобних права и обавеза радника школе, заштите права радника, права радника на минули рад, регрес, стамбено питање и када је запошљавање радника на дневном реду

Морално -политичку подобност могли су да "претресају" – ООСК, Синдикат, Савет ртодитеља, Месна заједница и друштвено-политичке организације. Уколико се усвоји неки захтев за утврђивање ове подобности, на Збору радних људи се формира комисија за утврђивање моралне и друштвено-политичке подобности радника за рад у школи. Уколико је радник опредељен против самоуправљања и идејно политичких установа социјалистичког друштва, не развија код ученика марксистички поглед на свет, игнорише јавну и културну делатност школе, толерише и прихвата расправе са позиција религиозности, сујеверја, ненаучности у васпитно-образовном раду, склон је некоректним односима, препиркама и свађи са личних позиција, оговарању, псовкама, неконтролисаном иступању пред ученицима и родитељима – таквом се не може дати морално-политичка подобност. Она се не може дати ни наставницима који су склони пороцима – алкохолу, тучи, дроги, потцењивању рада других, неодговорном иступању на јавним местима и у школи и тиме наносе штету угледу школе и просвете. Подобност не може добити ни наставник који показује неправилне и недопуштене односе према ученицима. Комисија може, ако утврди претходне околности, да предложи Збору да таквог удаљи из школе, да му да отказ или га премести на друго радно место.

Ученици , чланови Савеза пионира, Савеза социјалистичке омладине и радни људи ОШ Четврти краљевачки батаљон у Краљеву, 18.марта 1977.године"једнодушно се придружују свим радним људима наше домовине у предлогу да се другу Титу по трећи пут додели Одликовање народног хероја".

Школи је 15.маја 1977.године додељено високо признање , *Награда 25.мај*, за изузетне резултате постигнуте у васпитању и образовању. Догађај је пропраћен честиткама , писањем штампе , са неколико емисија преко Телевизије Београд, посредством Радио Београда и Радио Краљева. Предлог за награду је дала група делегата Скупштине СР Србије, односно Одбор за просвету. Предлогу се придружила и Интресна заједница за основно образовање из Краљева. Школа се у васпитно-образовном раду налазила у "врху постигнућа у нашој земљи" – пише

тих дана директор Школе, Велизар Недовић. Поред тог важног догађаја , током 1977. школа је своје прописе усклађивала са чувеним Законом о удруженом раду. Изабран је и Савет школе. Родитељи и друштвена средина били су изузетно задовољни радом школе. Школа је добила 9.јуна 1977. године из Председништва СР Србије позив да њен представник дође 15.јуна 1977. године да прими Повељу Републичке награде 25.мај.

Социјалистичка Република Србија
Скупштина СР Србије
Одбор за додељивање Републичке
награде „25 мај" додељује
Основној школи
„Краљевачки батаљон" из Краљева

ПОВЕЉУ

Републичке награде „25 мај"
за постигнуте резултате од
изузетне вредности у области
васпитања и образовања у
Социјалистичкој Републици Србији
25 мају 1977 године
Председник одбора
Председник Скупштине СР Србије

POLITIKA 31. 05. 1977. g.

10

ЗА ИЗУЗЕТНЕ РЕЗУЛТАТЕ У ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

Додељене награде »25. мај«

Признање је добило 11 школа и друштвених организација и 6 појединаца

[illegible]

POLITIKA EKSPRES 31. 05. 1977. g.

ПОЗНАТИ ДОБИТНИЦИ ОВОГОДИШЊЕ РЕПУБЛИЧНЕ НАГРАДЕ „25. МАЈ" У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРИЗНАЊЕ НАЈБОЉИМА

[illegible]

Р. П.

IBARSKE NOVOSTI 02. 06. 1977. g.

ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „IV КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН" ДОДЕЉЕНА

РЕПУБЛИЧКА НАГРАДА „25. МАЈ"

[illegible]

POLITIKA 11. 06. 1977. g.

УРУЧЕНЕ НАГРАДЕ 25. МАЈ

Образовање постаје све сложенија и одговорнија друштвена функција

[illegible]

Живан Васиљевић честита награђенима

[illegible]

П. Ж.

НАГРАЂЕНИ КОЛЕКТИВИ И ПОЈЕДИНЦИ

[illegible]

У сали за физичко ОШ Четврти краљевачки батаљон одржана је 26.јуна 1977. године Академија и пријем ученика , добитника дипломе Вук Караџић. У име Скупштине општине присутне је поздравио претседник Друштвено политичког већа, Велимир Шћепановић. Он је том приликом рекао да је Награда "25.мај" , коју је школа добила доказ да се у њој постижу врхунски резултати.

Четири ученика и један наставник проглашени су за народне хероје. Школска зграда украшава тај део града. За Дан ЈНА и Дан Школе , ова просветна установа је право културно стециште града. Наставници на часове долазе са колицима која носе пројекторе, грамофоне, магнетофоне, разноврсне слике, слајдове и фолије. У овој школској години успех је за 10 % био већи од просека у општини. То је школа која више нема негативних оцена из музичког, ликовног и физичког. Њени наставници су носиоци пет Новембарских награда. Школа такође. Те године је записано да је ова школа матица из које се у Краљеву развило осам потпуних основних школа. По томе колико је значајних радника и стручњака стекло у њој основно образовање, не може се упоредити ни једна школа, не само из ове општине, него и са ширег подручја Србије. Школа је 1953.године добила име славног Четвртог краљевачког батаљона- каже директор Недовић. Ученица Олга Јовичић Рита , народни херој , прва је жена комесар у народноослободилачкој војсци и у најстаријој и најтрошнијој згради , она је била једна од најугледнијих.

Ученици су постављени у центар збивања у школи. Они су бринули о реду . Једино је саобраћајац у униформи обезбеђивао прелаз преко улице, испред школе. И ученици су често били саобраћајци. Једни ученици деле доручак у школи, други прихватају посетиоце и госте школе. Многи су ангажовани у културном и јавном животу школе и средине. Захваљујући и ученицима у школи је била беспрекорна хигијена. У школи је било 28 чланова Савеза комуниста. "То омогућава развој самоуправних односа и да се чује снажан глас радника у школи. Развијено је марксистичко усавршавање и усавршавање за педагошки рад", каже директор Недовић.

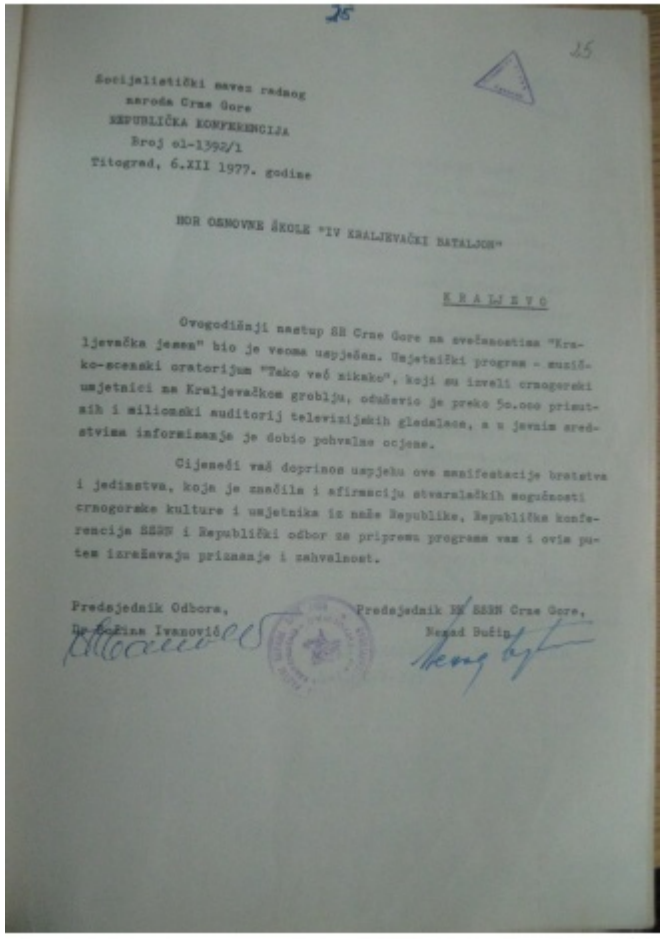

Socijalistički savez radnog
naroda Crne Gore
REPUBLIČKA KONFERENCIJA
Broj ol-1392/1
Titograd, 6.XII 1977. godine

NOR OSNOVNE ŠKOLE "IV KRALJEVAČKI BATALJON"

K R A L J E V O

Ovogodišnji nastup SS Crne Gore na svečanostima "Kraljevačka jesen" bio je veoma uspješan. Umjetnički program - muziko-scenski oratorijum "Tako već nikako", koji su izveli crnogorski umjetnici na Kraljevačkom groblju, oduševio je preko 50.000 primutnih i miliomski auditorij televizijskih gledalaca, a u javnim sredstvima informisanja je dobio pohvalne ocjene.

Cijeneći vaš doprinos uspjehu ove manifestacije bratstva i jedinstva, koja je značila i afirmaciju stvaralačkih mogućnosti crnogorske kulture i umjetnika iz naše Republike, Republičke konferencija SSRN i Republički odbor za pripremu programa vam i ovim putem izražavaju priznanje i zahvalnost.

Predsjednik Odbora,
Dr Đurđina Ivanović

Predsjednik RK SSRN Crne Gore,
Nenad Đušin

У школи је 1977.године формиран и одбор за прославу четрдесетогодишњице доласка Јосипа Броза Тита на чело КПЈ . Одбор је чинило пет наставника, два помоћна радника и пет ученика. Дужност им је била да упознају ученике и радне људе са животним путем Јосипа Броза, као револуционара , "градитеља социјалистичке самоуправне заједнице , градитеља мира и равноправних међународних односа у савременом свету".

Конкурс за директора школе је расписан у школској 1977/1978.години избор Оглас је објављен у "Политици" 14. децембра 1977. Комисија је разматрала приспеле молбе до 31.јануара 1978.године. Јавио се само један кандидат, мр Велизар Недовић, који је у том тренутку био вршилац дужности директора. Комисија се обраћала Координационом одбору за питања кадровске политике, са молбом за мишљење о морално-политичкој подобности кандидата. Координациони одбор за питања кадровске политике обавестио је школу 01.фебруара 1978. да је размотрио предлог Конкурсне комисије Школе и сагласни су да Велизар Недовић , дотадашњи директор школе, испуњава критеријуме за избор руководећих кадрова. На Савету школе 09.02.1978. године биран је директор школе. Гласање је било тајно. Када су отворили кутије за Велизара Недовића су гласали сви; десет делегата друштвене заједнице и једанаест представника школе. Тако је Велизар поново изабран за " инокосног пословодног органа". Чека се још само сагласност Скупштине општине, па да се уведе у дужност. Скупштина општине Краљева , на заједничкој седници Већа удруженог рада, Већа месних заједница и друштвено- политичког већа од 16.03.1978.године , дали су сагласност о именовању Велизара Недовића за директора Школе. Када је тражена сагласност речено је да је у претходне четири године, 1974-1978. године, Велизар је био добар директор, "да је друштвено-политички ангажован и морално-политички подобан.

У Јуну 1977. одлучено је да се пређе на целодневну наставу у „Батаљону“ и „Светозару“. У шклои је било много ученика чији су родитељи запослени, па је неко морао да брине о њиховој деци. Та чињеница је изискивала организовање целодневног боравка. Најмађи имају најмање часова. Ту чињеницу је Батаљон сагледао још 1. септембра 1970.године и основао продужени боравак за четири групе. У Школу је 23.септембара 1977. године стигло 50 ученика, победника на такмичењима у СР Србији. Приређен им је дочек. Постројен је одред пионира и одржан говор добродошлице. Ученици школе, седми и осми разред, су примили госте у своје породице. Гостима је организован одлазак на Спомен гробље.

Нови програм рада основних школа уводио је обавезно организовање петнаестоминутних рекреативних вежби на великом одмору. "Ове вежбе треба да освеже и окрепе ученике после којих ће они лакше да прате наставу". Ученици од петог до осмог разреда имају вежбе у дворишту школе. Вежбама руководе наставници физичког. На вишим инстанцама је закључено да је основно образовање видно напредовало, али да се не посвећује довољно пажње васпитном утицају школе на младе, јер поједине активности школе још увек нису прожете марксистичким погледом на свет. Да би се то исправило, потребно је да наставници појачају рад на марсксистичком и стручном усавршавању. Савремена школа треба да васпитава будуће самоуправљаче. Те године су расправљало о предлогу да се интегришу основна школа „IV краљевачки батаљон" и ОШ „Светозар Марковић".

ИЗУЗЕТНО ЉУДСКО ДЕЛО

Основна школа „4. краљевачки батаљон" образац савремене школе

229

Nastavničko veće škole na svojoj sednici od 10.X 1978.godine,donelo je

O D L U K U

Odobrava se distribucija i korišćenje svih listova i časopisa učenicima u školi:

1. "TIK - TAK"
2. "VESELA SVEZKA"
3. " MALE NOVINE"
4. "KEKEC"
5. "DEČJE NOVINE"
6. "OKTOBAR","POVELJA OKTOBRA i"KRALJEVAČKI OKTOBAR"
7. "VELIKI ŠKOLSKI ČAS" iz Kragujevca
8. "MATEMATIČKI LIST"
9. "MLADI FIZIČAR"
10. "TEHNIČKE NOVINE"
12. "ZEKA"
13. "ČOVJEK I SVEMIR","GALAKSIJA"
14. "DEČJA ISKRA"

Listovi i časopisi koje izdaju literarne družine i druge organizacije drugih osnovnih škola.

Osnovna škola"IV kraljevački bataljon"

K r a l j e v o

Ol-broj 666/1 od 11.X 1978.

Direktor škole

Nešović Veljko

117

Službenog vjesnika SRS, od 29. aprila 1971. godine, str. 21.

Zastupljenost stranih jezika na području opštine Ćuprija nije ravномerna, čak ni u tolerantnim granicama, pa ovim nije zadovoljavajuća.

Nedjutim, postojeći propisi i dokumenti ne predviđaju za izučavanje kojeg stranog svetskog jezika će se škole opredijeliti. U praksi stranji jezik se izučava prema nastavnicima koji su zatekno u određenoj školi, ukoliko se radi o osnovnoj školi. Otuda od 13 osnovnih škola, u 12 se izučava ruski jezik sa 2.602 učenika, a samo u 1 engleski sa 164 učenika. U gradskim školama se, nedjutim, potiskuju tri svetska jezika (njemački, ruski - zastupljeni su sa malim brojem učenika, a francuskog jezika nema ni u jednoj školi), na račun engleskog jezika koji izučava 3.361 učenik. Tačan pregled zastupljenosti po školama je sledeći:

ŠKOLE U KOJIMA SE IZUČAVA SAMO RUSKI JEZIK
U ŠKOLSKOJ 1978/79. GODINI

Red. br.	Š K O L A	Broj odeljenja	Broj učenika
1.	"Dj. Jakšić" Konarevo	11	289
2.	"D. Marinković" Adrani	5	117
3.	"S. Duka" Bogutovac	4	74
4.	"S. Pupezić-Kroun" Ročevići	8	153
5.	"14. oktobar" Vrba	8	173
6.	"25.maj" Vitanovac	10	240
7.	"Milan Ivanović" Ušće	18	509
8.	"O. Milutinović" Godačica	7	164
9.	"J.Djoković Uča" Ladjevci	11	287
10.	"P. Nikolić" Samaila	12	241
11.	"Đ. Marićić" Kruševica	8	209
12.	"J. Ovijić" Sirča	6	144
	Svega:	108	2.602

ŠKOLE U KOJIMA SE IZUČAVA SAMO ENGLESKI
U ŠKOLSKOJ 1978/79. GODINI

Red. br.	Š K O L A	Broj odeljenja	Broj učenika
1.	"Đ. Đaović" Kraljevo	12	385
2.	"IV kraljevački bataljon Kraljevo	14	463
3.	"B. Radišević" Vitkovac	5	104
	Svega:	31	952

ŠKOLE U KOJIMA SE IZUČAVAJU ENGLESKI I RUSKI JEZIK
U ŠKOLSKOJ 1978/79. GODINI

Red. br.	Š K O L A	ENGLESKI		RUSKI	
		Odelj.	Učen.	Odelj.	Učen.
1.	"J. Kozula" Kraljevo	7,5	216	4,5	147
2.	"29. novembar" Ribnica	8	228	8	207
3.	"V. Kerežić" Ribnica	9	267	11	352
4.	"B. Vilotijević" Kraljevo	8	258	4	121
5.	"Č. partizani" Kraljevo	9	258	3	86
	Svega:	41,5	1227	30,5	913

ŠKOLE U KOJIMA SE IZUČAVA ENGLESKI, NEMAČKI
I RUSKI JEZIK U ŠKOLSKOJ 1978/79.GODINI

Red. br.	Š K O L A	ENGLESKI		NEMAČKI		RUSKI	
		Od.	Uč.	Od.	Uč.	Od.	Uč.
1.	"Sv.Marković" Kraljevo	5,5	186	4	118	3	89

STRANI JEZICI U ŠKOLAMA

UKUPNO:	ENGLESKI		NEMAČKI		RUSKI	
	Od.	Uč.	Od.	Uč.	Od.	Uč.
	78	2365	4	118	141,5	3604

nastavnici vrlo uredno posećuju sastanke Stručnog aktiva i vrlo konstruktivno učestvuju u radu. Škole za strane jezike (zimske i letnje) u zemlji nisu dovoljno korišćene, jer se veoma mali broj prijavljuje i odlazi na ova usavršavanja. U većini slučajeva osnovni razlozi malog odziva za odlazak na seminare i kod nastavnika osnovnih i profesora srednjih škola je nepovoljna organizacija rada u školi (u vreme seminara održavaju se popravni ispiti, produžena nastava i sl.), nedostatak finansijskih sredstava za dnevnice i putne troškove (jedan broj nastavnika ide o svoj trošku), i neodgovoran odnos pojedinih nastavnika prema ovom obliku usavršavanja. Treba istaći da je za nastavnike stranih jezika usavršavanje neophodno, jer oni u svom radu kontaktiraju sa osobama koje ne znaju jezik i koje u toku izučavanja vrše nepovoljan uticaj na nastavnika naročiti nepravilan izgovor, tempo, intonaciju i sintaksičke konstrukcije neprihvatljive u stra-nom jeziku koji predaju. Čuda zaključak da nastavnici koji imaju više radnog iskustva, a nisu imali prilike da obnove i osveže svoja jezička znanja, ne mogu da služe kao pouzdan uzor stranog jezika koji predaju.

U toku daljeg školovanja u Zajedničkoj osnovi srednjeg usmerenog obrazovanja učenici nastavljaju izučavanje stranog jezika započetog u osnovnoj školi. Radi upoređivanja stanja zastupljenosti stranih jezika u osnovnoj i srednjoj školi daje se sledeći tabelarni pregled zastupljenosti stranih jezika u srednjoj školi:

ŠKOLA	ENGLESKI		RUSKI		NEMAČKI		FRANCUSKI	
	Od.	Učen.	Od.	Učen.	Od.	Učen.	Od.	Učen.
Gimnazija	24	509	21	421	3	48	6	166
Poljopr.TŠC	4	86	15	398	-	1	-	4
Šumarsko TŠC	8	193	15	405	-	4	2	60
Ekonomsko CŠC	11	312	9	333	2	44	2	108
TŠC "14. oktobar"	22	642	40	1039	-	-	1	19
Medicinska	8	225	11	364	-	-	-	16
Svega:	77	1967	111	2960	5	137	14	373

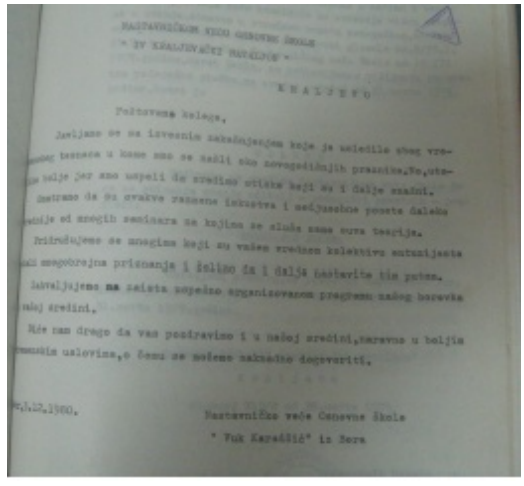

NASTAVNIČKOM VEĆU OSNOVNE ŠKOLE
" VUK KARAĐIĆ" ZEMUN

K N A L J E V O

Poštovane kolege,

Javljamo se na izvesnim zakašnjenjem koje je usledilo svog vremenog teranca u kome smo se našli sav novogodišnjih praznika. Ne, utoliko manje jer smo uspeli da sredimo utiske koji su i dalje sveži.

Smatramo da su izvanredno iskustva i međusobne posete daleko korisnije od mnogih seminara na kojima se služe samo suva teorija.

Pridružujemo se mnogima koji su vašem sredinom kolektivu entuzijasta zaslužnog neposrednja priznanja i želimo da i dalje nastavite tim putem.

Istovremeno **na** želeli smo sopstvenu organizovanom programu našeg boravka u vašoj sredini.

Nije nam drago da vas postravimo i u našoj sredini, nadamo se u boljim prostornim uslovima, o čemu se možemo naknadno dogovoriti.

Beograd, 1.12.1980.

Nastavničko veće Osnovne škole
" Vuk Karađić" iz Zemuna

Школске 1978 /1979. школу је похађало 948 ученика . Наставници су поред свакодневног рада са ученицима оптерећени многим другим захтевима и обавезама. Прво је изашао Зборник аката донетих током 1979. године. Усвојено је 13 правилника , једно правило и један Самоуправни споразум о расподели дохотка и вредновању резултата рада. За илустрације рада на часовима, те године су изашле две збирке или албума.

Тада се страни језик учио од петог разреда. Школа је спровела анкету међу ученицима и родитељима, који би страни језик желели да уче.

Присутна је била неравномерна заступљеност страних језика у општини Краљево. Занемарени су француски и немачки језик. Наставници су у тој настави неравномерно оптерећени бројем ученика. Недостају техничка средства за осавремењивање те наставе. Заједничким планом и програмом СР Србије предвиђено је учење једног страног језика (" Јединствене основе основног васпитања и образовања у СРС"). Ту је објашњено зашто се учи страни језик и наведено да стране језике треба у школама заступати равноправно. Ученици могу бирати један од четири светска језика: енглески, руски, француски и немачки. Равноправна заступљеност је стални задатак "због положаја наше земље у свету као и због многоструких веза- културних, политичких , економских , туристичких и других , које наша земља остварује са другим земљама и народима". Овај проблем је одавно уочен у Србији. Основни документ по овом питању те године је био *Препорука о страним језицима* Културно просветног већа Скупштине СР Србије из 1968.године. Три године по доношењу овог документа, поново је разматрано ово питање. Одлучено је да се за ту равноправност боре општине . Оне треба да се баве планирањем наставе страних језика у основним школама. Дата је могућност, ако су други услови задовољени, да се у појединим школама могу увести сва четири светска језика или најмање два.

Од почетка 70-их година јављају се проблеми у заступљености страних језика. Енглески језик потискује све остале у градским школама док руски апсолутно доминира у сеоским . На основу наведених података , може се закључити да избор страног језика одступа од равноправног учења сва четири светска језика. Форсирано учење енглеског језика имало је и своје негативне стране у социјалном смислу . Сада "елита" учи енглески а само " прости" људи руски. У „Батаљону“ 36 ученика се дописивало на енглеском језику а 212 на руском , са ученицима из Русије.

Настава страних језика је углавном извођена у класичним учионицама. Само је „Батаљон“ имао кабинет за стране језике, од 34 места. У школама општине у настави страних језика коришћено је 37 магнетофона, 52 грамофона, 19 дијапројектора и 13 епископа.

По већ устаљеној традицији у Краљево је те године стигао воз " братства и јединства" из Словеније. Овога пута је приспео 12.10.1978. године . Читав наш град изашао је на улице у сусрет гостима из братске Словеније. Ученици Школе тог дана су се прикључили читавом граду и да предвођени својим разредним старешинама, из дворишта школе кренули су у колони до одређеног места. Ученици су носили цвеће и заставице обучени у свечану одећу. Цела колона је изгледала величанствено.

Организација рада у школској 1978/79 заснива се на :

1. Петодневној радној недељи

2. На 38 радних недеља, са 190 наставних дана; радило се у две смене у систему специјализованих учионица. Наставници су се и даље усавршавати упознавањем са марксистичким основама друштва и уз посебно образовање за педагошки рад. Сви детаљи о томе и другом дати су у Годишњем програму рада школе. Посебна новина су биле радне суботе као нова пракса у школама после увођења петодневне радне недеље.

Те суботе су предвиђене за спорт, културу, забаву и друштвени живот. Програми радних субота значајно се разликују од наставе . Предвиђено је да оне

ослобађају од уобичајних клишеа , да разбијају монотонију и устаљеност. За ученике. То је нови облик ангажовања у школи. Овде наводимо садржај рада десет наставних субота , колико је предвиђено ГПР-а:

1. "Како је то дивно славље, од плавог неба плавље" – Програм за пријем првака.

2. " Ради слободе смо земљу крвљу натапали и она је процветала као ружа" – То је програм који се уклапа у меморијалне свечаности 14. октобра.

3."Лијепа је ова земља, мени најдража"- Пријем првака у пионирску организацију

4. " Да се нађу дечија лица испред убица" – У склопу децембарског програма.

5. "О књизи са љубављу" – Посета библиотеци и штампарији.

6. " Језик је најсавременије средство за споразумевање међу људима"- Посвећено матерњем језику и страним језицима (фебруар).

7. " Слика обогаћује наш живот"- Посета галеријама слика у граду , изложба у школи , посета колонији сликара Магнохрома (март).

8. "Другарство је као храброст војничка" – Сусрет са школама из околине (април).

9. " Ми смо најлепше цвеће Југославије"- Јавни час физичког васпитања (мај)

10. " Ко је , срце у те дирно- те си тако сад немирно"- музичко васпитање и рецитали дечије поезије.

Друштвено – користан рад је била новина у школској пракси, а подразумевала је одржавање и уређивање објекта школе. Дежурство у школи и редарство у учионици. Дежурни су учествовали и у подели хране ученицима. Радили су и у школској штампарији- штампање, умножавање, копирање.

У школи је 20.09.1978. године просветни саветник, Владан Михаиловић, обавио информативни преглед о припремљености школе за почетак нове школске године. Констатовано је да је појачан прилив нових ученика , па су отворена два нова одељења , једно у првом разреду, а друго у петом. На целодневни рад прешло се у четири одељења првог разреда . Тако је школа те године имала 944 ученика у 29 одељења Саветник је констатовао да су припреме ваљано извршене и да још једна школска година може да почне . Савет је 24.октобра 1978.године одлучио да Школа учествује у војној вежби " Јединство 78". Сви радници и

ученици су имали задатак да омогуће потпуни успех вежбе . У школи је образована јединица цивилне заштите од четири члана колектива и 10 пионира. Јединица има задатак да прати догађања у близини школе и да усклађује рад школе са потребама вежбе. Они су могли да затраже евакуацију ученика или измештање школе уз сагласност са штабом вежбе. Јединица је била дужна да прихвати " рањеника" у просторијама школе , да се брине о њима, као и да обезбеди исхрану ученика.

Крајем новембра 1978. инспектори су контролисали примену Закона и других прописа у школи. Контролу је извршио просветни инспектор, Мирослав Весовић. Записао је да школа ради у 15 класичних учионица , три велике и три мале, свега 21 учионица. Хигијена је била на висини и све просторије доприносе неговању естетске културе ученика". По пет тема је планирано за марксистичко и педагошко образовање наставника.Школа је приликом пријема наставника на рад водила рачуна о доказима морално-политичке подобности, како је то прописао Закон о основном образовању и васпитању (члан 68).

Почетком школске 1979/80 године , Просветно – педагошки завод из Краљева је нашао за потребно да упути допис свим основним и средњим школама на подручју Рашког округа, достављујући, упутство за планирање образовно-васпитног рада и нацрт Годишњег глобално оријентационог плана, који су претходно разматрани на Стручном већу Завода, стручним активима учитеља, наставника и директора школа, која треба примењивати од ове школске године. Са овим смерницама и упутствима упознати су сви просветни радници на седницама наставничког већа. Школе су биле у обавези да према овим актима ураде Годишњи програм рада и у њима начин планирања образовно- васпитног рада и писања припрема.

За Дан школе Савет је похвалио 44 ученика у вишим разредима и 45 у нижим разредима, за постигнути успех " испољене врлине, другарске односе , за поштовање према радницима школе , за успех показан у Савезу пионира и Савезу

социјалистичке омладине, као и за улепшавање школе и животне средине". Похвале су уписане у ђачке књижице и читана су у свим одељењима школе.

Октобра месеца 1980. биран је директор ОШ "Четврти краљевачки батаљон" у Краљеву. Састанку Конкурсне комисије присуствовали су: Петар Костић – јавни правобранилац Скупштине Општине, Милан Сочанац – саветник Педагошко просветног Завода, Милош Мемедовић– радник Општинског комитета СКС, Рајна Павловић и Горча Станковић – наставници из „Батаљона“.

Затим се прешло на отварање коверата са документима.

1. Радомир Станимировић – наставник хемије из „Батаљона“, поред осталих докумената приложио је карактеристику о морално-политичкој подобности и фотокопију одликовања: Орден рада са сребреним венцем.
2. Тада је конкурисао и Милан Лечић, професор историје из Краљева (Филозофски факултет Загреб), који је касније радио као надзорник за историју. Приложио је и диплому о завршеним постдипломским студијама.
3. Милен Пановић из Краљева, професор српскохрватског језика и југословенске књижевности. Радну карактеристику је донео из ОШ "Вук Караџић" и оцену партијске организације. Поднео је и уверење да се налази у сталном радном односу Општинског секретаријата друштвених делатности у Краљеву. После исцрпне дискусије дошло се до закључка да се за директора школе предложи Милен Пановић, кога је Комисија једногласно подржала.

Списак запослених у ОШ „IV краљевачки батаљон“

1. Антић Љубинка, проф. 26 г. стажа;

2. Арсенијевић Ђорђе, наст.22 " ;

3. Барлов Младена, наст.р.н.30 стажа;

4. Благојевић Вера, 19 стажа;

5. Благојевић Соња, проф. 20 стажа;

6. Беочанин Миломир, наст. р.н. 20 стажа

7. Васиљевић Миољуб, проф. 29 " ;

8. Васиљевић Душанка, ?, 19 стажа;

9. Васиљевић Радмила, учит. 32 " ;

10. Војиновић Здравко, КВ 22 " ;

11. Војиновић Стојна, НКВ 14 " ;

12. Вуковић Радмила, наст. 28 " ;

14. Вукомановић Наталија, наст. 17 ;

15. Глоговац Невенка ? 11 стажа;

16. Дебељак Радмила, наст. 36 стажа;

17. Дебељак Радосав, наст. 30 стажа;

18. Докнић Зорица, 8 стажа;

19. Драгојловић Нада, 33 стажа;

20. Дубовик Олга, проф. 37 стажа;

21. Ђокић Драга, учитељица, 35 стаж;

22. Ђурић Миленко, наст. 25 стажа;

23. Живковић Лидија, ? 12. стажа;

24. Здравковић Живомир, средња, 29;

25. Зувић Милена, наст.28 стажа;

26. Илић Радомир, наст. 31 стажа;

27. Јаћимовић Десанка, НКВ, 17 стажа;

28. Јоветић Ђурђица, проф. 25 стажа;

29. Југовић Мирјана, учитељ.12 стажа;

30. Јовановић Слободанка, нас.р.н. 19 стаж.

31. Јукић Милијана, хигијенич. 16 стажа;

32. Јевтић Раданка, 2 стажа;

33. Јовановић Радунка, 27 стажа;

34. Капларевић Татјана, наст.31 стажа;

35. Карајовић Драгољуб, наст.р.н. 37 стажа

36. Каровић Миланка, 12 стажа;

37. Ковачевић Даница, ? 10 стажа

38. Марковић Иванка, наст. 25 стажа;

39. Менковић Јелена, наст. 24 стажа;

40. Маринковић Душанка, педагог, 10 стаж;

41. Максимовић Радмила, ?, 10 стажа;

42. Микић Светислав, ? 11 стажа;

43. Миленковић Милка, 30 стажа;

44. Милојевић Надежда, наст. 37 стажа;

45. Николић Даница, ? 29 стажа;

46. Новаковић Радмила, средња, 24 стаж;

47. Обрадовић Злата, наст. 25 стажа;

48. Павловић Ружица, 11 стажа;

49. Пановић Милен, проф. 25 стажа;

50. Петровић Лепосава, 24 стажа;

51. Петров Снежана, 3 стажа;

52. Прентић Борка, хигијенич, 10 стажа;

53. Проковић Миленко, наст. 32 стажа;

54. Проковић Милка, наст.р.н. 13 стажа;

55. Радосављевић Момира, нас.р.н.22 стажа;

56. Радојичић Слађана, наст. 5 стажа;

57. Рудњанин Јелена, учитељица, 30 стажа;

58. Савићевић Загорка, наст. 25 стажа;

59. Симовић Љубинко, учитељ,15 стажа;

60. Симовић Стевана, 11 стажа;

61. Станимировић Радомир, наст. 27 стажа;

62. Станковић Горча, наст. 31 стажа;

63. Станишић Радмила, 9 стажа;

64. Стефановић Дрина, хигијен. 11 стажа;

65. Стојиљковић Дивна, 11 стажа;

66. Танасковић Дрина, 2 стажа;

67. Удовичић Милован, хигијеничар, 33;

68. Четровић Јасминка, 5 стажа;

69. Чурлић Љиљана, проф. 23

Учитељ Љубинко Симовић са ученицима

CENTAR ZA ODMOR I REKREACIJU DECE
" RADE VILOTIJEVIĆ "
B R O J 106/1.86.
19. m a j 1986.god.
K R A LJ E V O

Telefon 21-196

OSNOVNA ŠKOLA " IV. KRALJEVAČKI BATALJ. "
KRALJEVO

PREDMET: Medjunarodna razmena dece
-letovanje u Zelenoj Gori.

U okviru medjunarodne razmene i saradnje grad Kraljevo se pobratimio sa poljskim gradom Zelena Gora i razvio svestranu kulturnu i privrednu saradnju koja se uspešno obavlja već niz godina. Prema potpisanoj Povelji o medjunarodnoj saradnji jedan od vidova te saradnje je i razmena prilikom korišćenja godišnjih odmora izmedju radnika Fabrike vagona Kraljevo i Fabrike vagona "Zastal" Zelena Gora, razmene sportista, onladinaca i dece.

Na osnovu te Povelje potpisan je i Protokol o razmeni dece izmedju Kraljeva i Fabrike "Zastal" iz Zelene Gore.

U skladu sa navedenim dokumentima, Programima SIZ-a osnovnog vaspitanja i obrazovanja, a na osnovu Samoupravnog sporazuma o standardu učenika, dana 19.decembra 1985.god.s jugoslovenske i poljske strane potpisan je Protokol o medjunarodnoj razmeni dece Kraljeva - SFRJ, sa decom iz Zelene Gore - NDR Poljska kojom se potvrdima razmena dece i za 1986.god.

Mesto letovanja poljske dece u Jugoslaviji biće u Budvi, a za jugoslovensku decu u Zelenoj Gori odnosno mestu koje odredi domaćin letovanja.

Protokolom je utvrdjeno sledeće:

a) Obe strane poslaće na letovanje u trajanju od 18 dana, sa putem 46 lica (42 dece, jednog pionirskog instruktora, dva vaspitača i jednog vodju puta).

b) Jugoslovenska deca letovaće u vremenu od 16.jula do 3.avgusta 1986.godine. U ove termine računat je i put u oba pravca.

Utvrdjuju se termini za odlazak i povratak dece iz Jugoslavije i to:

- 16.jula 1986.god. u 14,00 sati polazak iz Kraljeva poljskim autobusom ispred SIZ osnovnog obrazovanja (Obilićeva 31) Dolazak u Zelenu Goru je 18.jula 1986.godine u večernjim satima.
- Boravak u letovalištu je od 19.VII - 31.VII 1986.g.
- 1.avgusta 1986.god. povratak je iz Zelene Gore, a dolazak u Kraljevo je 3.avgusta 1986.god. u popodnevnim časovima.

Obe strane su se sporazumele da troškove puta i boravka dece i vaspitača u Jugoslaviji, odnosno Poljskoj, snose zajednički - paritetno, tako što:

-prevoz,smeštaj i ishranu poljske dece pri dolasku u Jugoslaviju i jugoslovenske dece pri povratku iz Poljske do jugoslovenske granice obezbedjuje Fabrika "Zastal"Zelena Gora.

- prevoz, smeštaj i ishranu jugoslovenske dece pri dolasku u Poljsku i poljske dece pri povratku iz Jugoslavije do poljske granice obezbedjuje SIZ osnovnog obrazovanja opštine Kraljevo.

Takodje je dogovoreno da se deci i vaspitačima za vreme letovanja obezbedi dnevnica i to:

- Fabrika "Zastal" Zelena Gora jugoslovenskoj deci obezbedjuje 400 zlota dnevno, a vaspitačima 800 zlota dnevno.

Troškove putnih isprava za jugoslovenski decu i vaspitače snose sami odnosno lica koja putuju.

II. Na osnovu Odluke Odbora za učenički standard Skupštine SIZ osnovnog obrazovanja Kraljevo od 8.maja 1986.god. utvrdjen je broj učenika po školama koji će letovati u Poljskoj i to:

OŠ "Milun Ivanović" Užice					
- Užice	1 muški,	1 ženski,	svega	2	učenika
- Studenica . . .	- "	- "	"	1	"
- Gokčanica . . .	- "	1 "	"	1	"
OŠ "Boško Buha"Bogutovac . . .	1 "	- "	"	1	"
OŠ "S.Pomezić" Ročevići . . .	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "Dj.Jakšić" Komarevo . . .	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "Ž.Marićić" Kruševica . .	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "P.Nikolić Samila . . .	1 "	-	"	1	"
- Lazac	- "	1 "	"	1	"
OŠ "D.Djoković-Uča"Ledjevci	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "D.Marinković" Adrani . .	1 "	-	"	1	"
OŠ "B.Radičević" Vitkovac .	- "	1 "	"	1	"
OŠ "25.maj" Vitanovac . . .	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "O.Milutinović"Godačica	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "Jovan Cvijić" Sirča . .	- "	1 "	"	1	"
OŠ "14.oktobar" Vrba	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "Vuk Karadžić" Ribnica . .	1 "	2 "	"	3	"
OŠ "29.novembar" Ribnica . .	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "Č.partizani" Kraljevo . .	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "B.Vilotijević" Kraljevo	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "Jovo Kursula" Kraljevo	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "D.Tucović" Kraljevo . . .	2 "	1 "	"	3	"
OŠ "IV.kraljevački bataljon"	1 "	1 "	"	2	"
OŠ "S.Marković" Kraljevo	1 "	1 "	"	2	"
S v e g a	21 muški	21 ženski,		42	učenika

Pri izboru učenika za letovanje u Zelenoj Gori - Poljska nadležni organi obrazovno-vaspitnih organizacija obavezni su da se pridržavaju sledećih kriterijuma:

1. Da su učenici završenog VI i VII razreda,
2. Da do sada nisu išli u inostranstvo po osnovu medjunarodne razmene dece,
3. Da su u dosadašnjem školovanju prethodne razrede završili sa odličnim ili vrlo dobrim uspehom i primernim vladanjem.
4. Da su postigli zapažene rezultate u okviru slobodnih aktivnosti i da su aktivni u učeničkim organizacijama.
5. Da su deca roditelja koji poseduju moralno-političke kvalitete.
6. Da su fizički i psihički zdravi i dobro podnose put.

Школске 1987 /1988.године Наставничко Веће је усвојило програм изборне наставе, по 40 часова у сваком одељењу 7 разреда. Програми су били : Израда таписерија. Информатика. Унутрашње уређење просторија и Израда наставних средстава. Директор је упознао колектив са Самоуправним споразумом о финансирању основних школа.

У школи је за кратко време поломљено више прекидача. Сматра се да су то учинили ученици искључени са часа. Директор је изнео став да је искључивање ученика са часа немоћ наставника да организује час. Директор је упознао Веће са увођењем мера првог степена приправности. Појавила се потреба појачаног васпитног деловања на ученике. Проблеми нереда и недисциплине ученика су били свакодневна појава. Опет се инсистирало на пооштравању критеријума оцењивања, због ауторитета школе и због полагања пријемних испита. Предложено је да се први час у другом полугодишту посвети објашњавању тадашње ситуације и стања у земљи. Уведене су ванредне мере због промена у друштву. Појачано је дежурство у школи. У школи се радила програмирана и полупрограмирана настава: Велики број настваника је био ангажован. Деца су лепо прихватила овај облик рада и показала су добре резултате. Оцене су позитивне. Искуства су пренета на наставнике са територије Србије.

Школа је примила позив да посети ОШ "Бранко Ћопић" у Загребу 21.априла 1989. године. Позиву се одазвала делгација у саставу: директор Школе, председник Савета, председник Синдиката и делегација од 6 ученика. Један наставник је предложио да једна делегат иде испред Партијске организације. Међутим, како су сви предложени делегати чланови партије и да стога нема потребе да се бира посебан члан партије. Делегацију ученика су сачињавали: Ана Ракуш 7р, Милена Савићевић8р, Оливера Ђорђевић 6р, Томо Симовић 6р, Александар Милутиновић 7р и Марко Чковрић 8р.

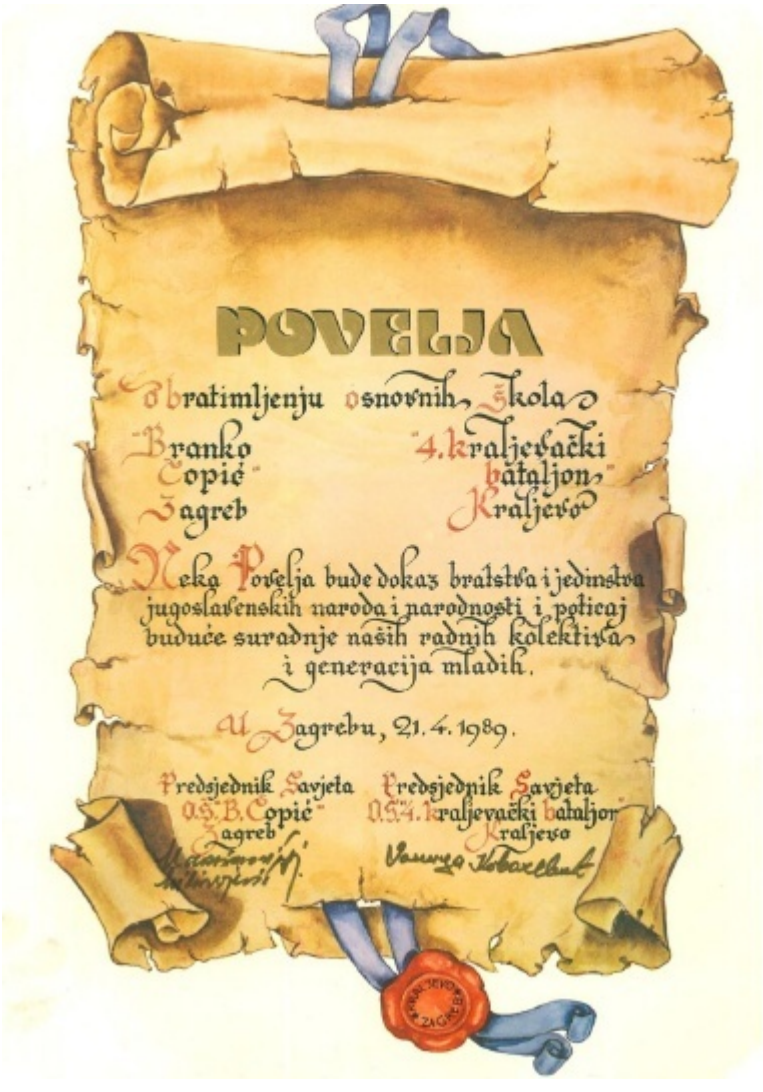

POVELJA

o bratimljenju osnovnih škola

"Branko Ćopić" Zagreb

"4. kraljevački bataljon" Kraljevo

Neka Povelja bude dokaz bratstva i jedinstva jugoslavenskih naroda i narodnosti i poticaj buduće suradnje naših radnih kolektiva i generacija mladih.

U Zagrebu, 21. 4. 1989.

Predsjednik Savjeta O.Š. "B. Ćopić" Zagreb

Predsjednik Savjeta O.Š. "4. kraljevački bataljon" Kraljevo

Обављена је посета ОШ "Бранко Ћопић" у Загребу. Циљ посете – братимљење. Договорили су се да ће се убудуће посећивати поводом неких значајних посета и јубилеја. За време екскурзија, ако их пут нанесе, ученике ће примати на преноћиште њихови вршњаци.

За јесен 1989. Године припремало се увођење информатике у наставни процес школе. Долази ново време. Требало је овладати информатичком писменошћу. Курс информатике су похађале професорке Душанка Васиљевић и Зорица Докнић.

На почетку 1989/ 1990.школске године организована је приредба за пријем првака, што је постала традиција. У први разред су уписана 4 одељења првака

по 35 ученика. Осигурани су сви ученици. Поново се забрањује ученицима школе да излазе на улицу за време великог одмора из безбедоносних разлога. Родитељи су дали надокнаду за штампани материјал у вредности једне свеске. Организован је систематски преглед радника школе. Праћен је и успех бивших ђака који су тада били ученици у Гимназији и Техничкој школи. Од пет вуковаца сви су одлични, а троје су и даље вуковци. У Техничкој школи од 10 одличних, њих шест је задржало одличан успех. Професор Миољуб Васиљевић је издао приручник из математике. Закључују да школа има добар кадар из математике. Стигло је признање и са манифестације "Стазама слободе". Наставница Момира Радисављевић је добила признање за успехе у ликовном стваралаштву са својим ученицима. Колектив је за Новембарску награду предложио наставника географије, Радомира Илића и професора математике, Миољуба Васиљевића. Наставничко веће је констатовало да је програм рада у 1 полугодишту реализован. Мандат новоизабраном директору школе, Милену Пановићу, професору из Краљева почиње 10. фебруара 1990.Савет школе (Школски Одбор) је на седници од 1. марта 1990. године, донео одлуку да Миољуба Васиљевића, професора математике, делегира за представника у Конференцији основних школа.

УМЕТНОСТ, ОБРАЗОВАЊЕ

САВРЕМЕНО ОБРАЗОВАЊЕ — НОВ МЕТОД У НАСТАВИ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА ЗА ЂАКЕ — ПРВАКЕ

буквар иде у музеј

— Комплексни метод у почетном читању и писању — назив је сложеног педагошко-методолошког поступка, одавно познатог и веома успешног у модерним системима школства, који се од ове школске године, осим у неколико већих центара у Републици, примењује и у две краљевачке школе — »Четвртом краљевачком батаљону« и »Вуку Караџићу«. Неупоредиво боље и поуздније ђаци-прваци савлађују читање и писање, стичу основе из апстрактних појмова и развијају склоности, лишени страха од неуспеха

Неупућеном је тешко речима описати наставни програм из српскохрватског језика за први разред основне школе који се реализује — комплексном методом у почетном читању и писању, како педагошка теорија назива овај систем, одавно усвојен у развијеним европским земљама. Његову примену треба доживети на сваком школском часу, који је приређен забава и игра а у којој учитељ и ученици, очигледно, веома уживају. Крајњи резултат цртања, сецкања и лепљења слова у свескама великог формата, уз помагање приручницима — Разредном словарицом и Почетницом за ученике — јесте темељно научна збука већ после две-три седмице, и то без обзира да ли је ученик пре уписа у први разред знао да чита и пише или не. У овој методи нема бескрајно заморних косих и танких прта, нити страница свезака пуних истих слова, а нема ни грчевитог угађања красопису. Нема ни суза због лоших оцена или прекора учитеља. Све што ђаче на часу матерњег језика уради или покаже је — добро, веома добро или одлично. И увек може

Пионирски подухват, односно промену ове методе у Краљеву су извели стручни тимови двеју школа — »IV краљевачког батаљона« и »Вука Караџића«, уз напомену да је први колектив створио боље

експеримент, који ће у скорој будућности несумњиво постати уобичајен метод у свеколиком основном образовању.

Професор Милан Пановић, директор »IV краљевачког батаљона« образлаже могуће узроке

дектива, иначе познатог и пр... тог у Републици по склоност... савременом унапређењу и... најсавременијим методама: ... сно смо ишли на принцип ... вољности код учитеља који ... школске године радили по ... методи јер смо хтели да на... мо паралелу између овог ... сничног начина, са намером ... кажемо како се једном ве... тишном методом могу ... далеко бољи резултати не... сничном. Наглашавам да је ... зација овог метода захтева ... мну припрему и додатн... ства, која ми још увек ни... била, али се надам да ће на... основног образовања под...

Директор Пановић и ... педагог Душанка Мар... која је била главни ини... увођења ове иновације у... истичу храброст и профес... ствку двеју учитељица — ... вољаца. Старија од њих ... Југовић, каже:

— У протеклих 15 годи... са децом примењивала с... сада познате методе из... наставе читања и писањ... сам хтела да пробам не... Читавог лета сам разм... томе шта ме чека почет... ске године и све је п... најбољем реду. Деца и ... направио и ја са њима, ... љењем приближимо ра... начини. Сваки час је пос... новљив, нема замора,

Ибарске новости 20.12.1990.

Савет школе је 17.05.1990. разматрао потребу изучавања информатике као изборног предмета у седмом разреду 40 часова годишње и осмом разреду 60 часова, као и немачког језика почев од петог разреда. Народни музеј Краљева је обавестио ученике и наставнике школе да је поводом 40 година рада Музеја, приредио у Господар Васином конаку две значајне изложбе, којима је представио део фондова и преко изложених музејских експоната приказао развој Краљева у 19 и почетком 20 века и развој српског сликаратва у првој половини XX века. Прва изложба је била под називом: "Краљево од вароши до града" и приказан је преко старих фотографија, предмета, докумената и текстова, прошлост Краљева, преко неких његових значајних личности, развоја занатства, школства, индустрије, преображај места од вароши до савременог града. Сматрало се да је изложба веома погодна за упознавање ученика са прошлошћу родног града и

завичајне историје. Изложба "Српско сликарство 1900-1950" је понудила дела српских сликара реалиста (Паја Јовановић, Урош Предић), импресиониста, постимпресиониста, интимиста, експресиониста – до дела социјалистичког реализма.

Веза друштвене заједнице и школе је одувек постојала. Заједница је била оснивач школе и њена дужност је била да се о њој брине. Овога пута тај представник је део органа управљања школе и зове се делегат друштвене заједнице ОШ "Четврти краљевачки батаљон". Била је то Јелена Петровић, новинарка "Ибарских новости" из Краљева.

Слађана Радојичић са ученицима VI4

ЛЕТОПИС ШКОЛЕ ОД 1990-2000. ГОДИНЕ

Школска година је почела 1.септембра , а завршила се 21.јуна 1991. Прво полугодиште је трајало до 11.јануара. Савет школе се почетком ове школске године бавио изборним програма, који би требало да крену са реализацијом од краја октобра.

Инфлације је тих година била велики проблем државе, па је Савет морао чешће да се састаје и решава питања топлог оброка, регреса, повећењем броја бодова на основну плату. Колектив је морао да прати ту трку и она је заокупљала савкодневно пажњу свих запослених, јер је борба за голу егзистенцију избила на прво место интересовања. Тако је Савет на седници од 14. септембра 1990. године, одлучивао о вредности бода за обрачун личних доходака. Вршила се корекција вредности бода за јуни, јули и август и нова вредност за септембар. Донели су и одлуку да се исплати топли оброк у новом износу. Материјална ситуација у школи је лоша. Директор обавештава колектив да нису имали средстава да плаћају рачуне у задња три месеца. Наредио је да се радницима исплати топли оброк. Тражио је да се Синдикат више ангажује око материјалних проблема школе. Школске 1991/1992.године питање екскурзија је било проблематично с обзиром на целокупну ситуацију у држави. По препоруци општине екскурзије се одлажу за пролеће у очекивању да ће се ситуација у окружењу поправити. Када се о екскурзијама разговара, обавезно је присутство родитеља. Наставничко веће је закључило да је неопходно променити обележавање Дана школе „ јер се ове године слави Свети Сава“. Пред Дана Школе, директор Пановић се 16.12.1991. године обраћа Фонду основног образовања Краљево, са захтевом да одобре средства за јубиларне награде.

Просветни инспектор је дао неколико примедби на ГПР. Планови наставника су непотпуни. Високом оценом су оцењени планови рада наставника разредне наставе. Поново је на дневни ред Већа постављено питање промене назива школе. Том приликом је речено да постоји општа тенденција промене имена радних организација и установа, које у свом називу носе неко „идеолошко обележје. До коначне промене имена има још месец дана, па се радницима школе оставља ово питање за размишљање". Прво полугодиште се по први пут завршава 27.децембра. То је из практичних разлога, јер су празници повезани од Грегоријанске Нове године, преко Божића, до Јулијанске Нове године. На Наставничком већу су одлучили да се ове године екскурзије не изводе због рата у окружењу. У свему другом у овој школи као и у осталим школама Србије уобичајено су текли школски дани.

Директор школе је школске 1992/1993.године упознао наставнике са изменама у *Закону о основном образовању*. Том приликом им је предложио календар рада за школску 1992/93. годину. Школска година почела је 1.септембра. Прво полугодиште имало је 83 наставна дана, а друго 107. Зимски распуст почео је 25 децембра 1992., а завршио се 15. јануара 1993. Пролећни распуст трајао је од 19-23.априла. Припремна настава се одржавала у августу 5 дана по 2 часа. Саопштавање успеха ће се вратило на Видовдан, 28.јуна, као што је то некада било. Због великог броја ученика школа је приморана да отвори шесто одељење другог разреда. По новом правилнику о финансирању не плаћају се више хор, оркестар, спортске и изборне активности. Разредне старешине су биле дужне да доставе списак деце избеглица из Хрватске и БиХ и њихове потребе за књигама и школским прибором. Црвени крст Србије је у октобру 1992.године, покренуо акцију "Солидарност на делу". Мото акције је : "Много је људи у невољи – помозимо им". Акција је трајала месец дана. У акцији су учествовали сви грађани општине Краљево, све радне организације, све школе, све установе, друштва и удружења грађана. Прикупљали су одећу и обућу за предстојећу зиму, постељину, кућни инвентар, све врсте намирница, школски прибор и новчана

средства. Све прикупљено се предавало Црвеном крсту – Краљево. Прикупљена помоћ је намењена инвалидима рата, породицама погинулих, угроженом становништву општине Краљево, ратом захваћених подручја. Црвени крст Србије је у октобру 1992.године, покренуо акцију "Солидарност на делу". Мото акције је : "Много је људи у невољи – помозимо им". Акција је трајала месец дана. У акцији су учествовали сви грађани општине Краљево, све радне организације, све школе, све установе, друштва и удружења грађана.

Влада Републике Србије је 19.11.1992. у Београду именовала Школски одбор ОШ "IV краљевачки батаљон " у Краљеву:

1. За председницу је изабрана Душанка Васиљевић, Краљево, наставница ове школе.

Чланови су били:

2. Милош Бабић, представник родитеља, лекар Медицинског центра – Краљево.
3. Јасминка Четровић, Краљево, професорка ове школе.
4. Миломир Беочанин, Краљево, наставник ове школе.
5. Мирјана Југовић, Краљево, наставница ове школе.
6. Марија Лопичић, представник општине, новинарка "Ибарских новости" – Краљево.
7. Александра Сретовић, представник општине, дипл. инжењер, ЈСП – Краљево.
8. Милана Ракић, предс. општине, дипл. правник, Окружно јавно тужилаш- Карљево.
9. Љиљана Негојевић, представник општине, дипл. правник, адвокат – Краљево.

У новембру 1992. године расписан је конкурс за именовање директора школе. Именоване су сталне комисије Школског одбора:

1. Комисија за општа акта
2. Комисија за Годишњи програм рада
3. Комисија за радне односе
4.Комисија за ученичка питања.

Министарство просвете нашло је за сходно да директорима основних школа на подручју Рашког, Расинског и Моравичког округа пошаље обавештење о поступку за именовање директора основних школа.

На Наставничком Већу се расправљало о моралном аспекту личности просветних радника са освртом на савремени тренутак. Закључено је да без обзира на све моралне суноврате, морал просветних радника мора остати на високом нивоу. Стварност намеће много случајева, који и те како одступају од етике уопште и код самих просветних радника. Записују часове које нису одржали, закашњавају на часове; има наставника који "спремају" ученике којима предају, све чешће се јављају примери погрешног опхођења према ученицима. Тада су апеловали на све просветене раднике да се подсете шта је то морал, да уздигну просветног радника на ниво који је одавно установљен. Школски одбор је одржан 13.априла 1993.године, где су на основу информација о резултатима конкурса за именовање директора донети следећи закључци: 1. Није поштован скоро ни један законски елемент у конкурсној процедури (рокови, поступак и др). 2. неприхватљиво је да се игнорише предлог Школског одбора, да на конкурсу буде изабран досадашњи директор, професор Милен Пановић 3. Школском одбору и колективу школе није познат ни један разлог због кога Пановић Милен не испуњава услове да на овом месту остане. 4. Школски одбор уз овакав третман не види разлог да уопште постоји, јер је очигледно да у овом именовању одлучујући утицај имају две-три личности из града, које не интересују никакви релевнатни критеријуми , 5. Одбор сматра да досадашњи директор Милен Пановић има моралну обавезу према колективу, који му је пружио пуну подршку да учествује на поновљеном конкурсу. На овој седници Одбор је донео одлуку да се за инвестиционо одржавање школе одобри 40.550.000 динара; да се за набавку цвећа издвоји 4.200.000 динара.

Појавили су се предлози за извођење екскурзије за осмаке. Прво се морало разговарати са родитељима. У мају месецу је избор директора школе био главно питање Био је то поновни конкурс, пошто га на претходном нису изабрали. Колектив сматра да је избор директора праћен разним махинацијама, помоћу којих је у незавидан положај доведен дотадашњи директор, Милен Пановић. Доводио се у питање морални и нарочито, политички аспект директора и већине чланова колектива. Бачена је "љага" на читав колектив – каже једна професорка. Поднета је кривична пријава за фалсификовање против Н.Н. починиоца и предата МУП-у. Било је много дискусије и незадовољства. Говорило се да је то нељудски поступак. Неки су говорили да су преварени и увређени. Колективу је саопштено да је за директора школе Министарство именовало Миломира Мрљеша, професора педагогије. То је саопштено на Већу 16.08.1993. Решење је носило датум 28. јуни 1993. а дужност је примио 21.јула 1993.године.

Обраћајући се запосленима, нови директор је закључио: "Многе од вас не познајем, посебно међу млађима. Желео бих да вас упознам у најбољем светлу, као савесне просветне раднике склоне креативности, заљубљенике у свој позив и као пријатеље својих ученика, љубитеље истине којима се може веровати, хуманисте са којима је задовољство сарађивати" Због новонастале ситуације, требало је обезбедити радно место бившем директору школе. Вршила се прерасподела часова српског језика. У овој школској години је било укупно 1.254 ученика. У јунском року разред је завршило 1.169 ученика. На поправни испит су упућена 84 ученика. Три ученика су понављала, а остали су положили поправни. Двојица су понављала разред по други пут, а трећи по трећи пут. Ако су напунили 15 година имали су право да полажу предмете са поправног али су изгубили статус редовних ученика. Годишњи програм рада за школску 1992/93. реализован је у потпуности. У ГПР убудуће ће се писати "Чињенице из архивске грађе".

У октобру школске 1993/1994.године, директор школе, Миломир Мрљеш, молио је Институт Фабрике вагона да помогне Школи у опремању кабинета за

хемију. ОШ "Четврти карљевачки батаљон" – каже директор, има потешкоћа са набавком најнепходнијих наставних средстава и потрошног материјала за несметано остваривање наставе у својим специјализованим учионицама.

Пред последњу наставну седмицу у првом полугодишту школске 1993/94.године директор Мрљеш је поднео следећи извештај: „ Настава у првом полугодишту се завршава 24. децембра 1993. Друго полугодиште почиње 24. јануара 1994. Свечана подела ђачких књижица обавиће се 27. децембра. Очекујемо да ће део ученика бити незадовољан и знањем и оценама. Незадовољство оценом не би требало да прелази у агресивност према школској имовини, јер застакљивање школе још није исплаћено. Незадовољство оценама ће нестати, ако се оно на културан и озбиљан начин саопшти предметном наставнику, одељењском старешини, школском педагогу или директору. Тако се, ако сте у праву, може нешто и поправити. Агресивност ништа не поправља, а може много шта да поквари, да одложи учење и да нанесе штету и школи и појединцу који агресивност испољи. Већ дуже од месец дана није било изразите агресивности према школској имовини. Случајно су сломљена два стакла, а није разбијен ни једна прекидач. Жврљање по клупама као вид агресивности и незадовољства, још опстаје. Захваљујем вам се за смањење агресивности и желим да је потпуно замените озбиљним учењем. Истовремено молим да из разних разлога, нико не донесе ни једну петарду наредних дана. Ми, ваши васпитачи, желимо да будемо срећни и задовољни што пред нашим очима расте лепа и културна младеж.“

На крају првог тромесечја констатовано је да у школи има 1.227 ученика. Вођење евиденције у разредним књигама млађих разреда је беспрекорно. У страијим разредима има мањих пропуста. Подељена су решења свим наставницима у којима је записано шта ко и колико треба да ради.

Реч о Светом Сави директора Миломира Мрљеша

На почецима писане српске историје и у темељима српске културе, Светли појава Саве Немањића, главног ствараоца и пастира оног што је најбоље у српском народном бићу, стога је и разумљиво што му се враћамо кад нам је тешко.

У даљем излагању је говорио о животу и раду Светог Саве и износио свима данас познате чињенице; чији је Растко био и како је постао Свети Сава. То данас знају сви, а онда је мало њих знало. А то није било давно.

Савин монах Теодосије је тврдио да је Сава једним писмом утицао да и Стефан Немања оде на Свету Гору. После владавине од 37 година, Немања је провео као монах у Студеници 20 месеци, пре него се упутио на далек пут. У Стденици је узео монашко име Симеон. Замонашила се и Савина мајка Ана. Она је узела име Анастасија.

На Светој Гори, на месту запустелог манастира Милеје, подижу величанствени српски манстир Хиландар. Од тада па до данашњих дана Хиландар је најзначајније српско културно средиште ван Србије. Изградњом Хиландара стављена је круна на све што је Сава већ био изградио у Светој Гори пре Симеоновог доласка.

Осам година после Симеонове смрти, Сава преноси очеве мошти у Студеницу 1208. године, мири браћу Вукана и Стефана, који су се око власти завадили. На молбу брата Стефана остаје у Студеници. Као игуман у Студеници замењивао је грчке монахе српским, који су били слабије образовани. Пресудно је утицао на Живописање Богородичне цркве у Студеници 1209. године. Ту је писао Студенички типик, као неку врсту устава за манастир, а у склопу тог списа већи део Житија Стефана Немање, по коме ће највише бити цењен као први велики српски књижевник и историчар. Значајна уметничка вредност приписује се и Савином Писму студеничком игуману Спиридону са последњег путовања у Јерусалим.

Наставља се слављење Светог Саве у школама. Славимо га зато што је несвесно испоштовао педгашко начело да сам бира свој животни позив, радио је успешно на самосталности српске цркве и државе у условима средњег века. Онда поштовање родитеља, поштовање људи, истине, тежња ка правди, љубав према отачеству и тежња да се буде на корист свом народу, презир према незајажљивости, јасно увиђање потребе да црквени кадар буде из народа и да буде што образованији.

Своје излагање "Реч о Светов Сави, директор Мрљеш је завршио речима: "Није мало људи, а било би много боље да их је још више, који теже да буду поштени, праведни, истинољубиви, мудри, радознали и од користи своме народу и своме отачеству слично Светом Сави. Разумљиво је да има и супротних примера и тежњи. Свако од нас, ваљда носи у себи одређену сразмеру и принципе добра и принципа зла. Свети Сава је носилац принципа добра у српском народу. Зато ће се докле год буде српског народа, име Светог Саве помињати са изузетним поштовањем".

Када је директор на почетку седнице рекао да ће ова седница имати и свечарски карактер, мислио је и на испраћај колеге Радомира Илића, наставника географије и помоћне раднице Десанке Јаћимовић у пензију. И одржао је поздравну реч: „ На овај дан када говоримо о Светом Сави, користимо прилику ове свечаности да пожелимо колеги Радомиру Илићу, срећен одлазак у пензију. Свесни смо да би он желео и могао да успешно и лепо предаје своју географију још много година, али таква су правила и закон кога се морамо придржавати. У овој школи је провео 33 године веома примерног и одговорног рада. Ову установу је доживљавао као своју кућу. Генерације његових ученика редовно говоре да је био строжији према себи, него према другима. Својом тачношћу учио их је тачности, поштовањем према њима учио их је да и они поштују њега и остале наставнике, да се поштују међусобно. Са својим колегама и колегиницама лако је сарађивао, трудећи се увек да им више помогне, него што је од њих помоћ очекивао. Листа финих особина нашег колеге Радомира Илића је дуга. Он није

само радан, одговоран, подесан за сарадњу, обдарен да забави. Он је још тачан, поуздан, поверљив, близак ученицима, лишен ситничарења и цепидлачења у оцењивању, скроман и уздржан када се ради о сопственим потребама, предусретљив према другима и спреман да помогне, не бранећи се од обавеза које и нису његове, опрезан када суди о другима, склон да оно што је повољно каже, а оно неповољно да задржи за себе. Сигурно је да ће човек кога пратимо у пензију, захваљујући томе што воли људе, неће бити беспослен, неће ни бити у положају да искуси усамљеност и досаду, као нешто што неугодно прати наша солитерска времена. И зато, као и због свега што нас везује, у име читавог колектива желимо Радомиру срећну и дуготрајну пензију.“ На врло коректан и примерен начин уз говор и поклоне, уз лепе речи испраћена је у пензију им помоћна радница Десанка Јаћимовић.

Школски одбор 25.фебруара 1994.године су чинили : председница Душанка Васиљевић и чланови: Љиљана Негојевић, Даринка Антић, Миломир Беочанин, Мирјана Југовић, Јасминка Четровић, Миломир Мрљеш, директор, Лидија Вељковић (шеф рачуноводства), Милош Бабић, Марија Лопичић и Александра Сретовић.

Усвојен је завршни рачун за календарску 1993. годину. Том приликом је речено да су цифре огромне и неразумљиве због велике инфлације, али да је битно да школа није пословала с губитком. .

Морао је да се мења календар рада за 1993/94. годину, због продуженог зимског распуста. Надокнада изгубљених наставних дана ће се извршити радним суботама или "интензивирањем" наставе. По овом питању су консултовали главног координатора Министарства просвете за Рашки округ, Мирослава Весовића, па им је он сугерисао да часове надокнаде суботама.

Почетком марта 1994.године, била је радна субота и сви ученици старијих разреда , са својим наставницима, разгледали су изложбу у Народном музеју "Краљево од вароши до града " аутора Драгана Драшковића.

Била је то ненаставна субота, па су ученици млађих разреда у биоскопу "Ибар" гледали дугометражни цртани филм "Робин Худ". Директор Мрљеш им је поручио : " Желим само да чујем да сте се сви понашали лепо, како доликује ученицима Основне школе Четврти краљевачки батаљон.

На крају другог тромесечја, 8.априла 1994. г. било је укупно 1.227 ученика. Без недовољних оцена је било 999 или 81,40%. Школу у то време карактерише претерано изостајање ученика са наставе и веома ружна навика ученика да касне на први час или да побегну са неког од часова. Неки ученици су одсуствовали са више од трећине часова и по закону би требало да полажу разредни испит. Повећано изостајање је утицало на успех, јер оно представља прекид радног континуитета и навикава на нерад. Сваки разредни ће бити организатор екскурзије за своје одељење. Вођа екскурзије је Раде Лазовић, а гости Љубинка Антић и Милен Пановић.

Због продуженог зимског распуста у том другом полугодишту било је више наставних субота. Једна од тих је одрађена овог дана. У саопштењу ученицима и наставницима 21. маја 1994.године речено је да је Савет родитеља одабрао фотографа Чуљковић Добрила, који је фотографисао ученике са одељенским старешинама .

На почетку школске 1994/95. године наставници су били

1. Ђурђица Јоветић – српски језик,
2. Љиљана Вишњић – српски језик,
3. Јасминка Четровић – српски језик,
4. Милен Пановић – српски језик,
5. Љубинка Антић – српски језик,
6. Татјана Капларевић – српски језик,
7. Зора Вишњић – енглески језик,
8. Слађана Радојичић – енглески језик,

9. Наталија Вукомановић– енглески језик,,

10. Момира Радосављевић – ликовна култура,

11. Тања Пљакић – ликовна култура,

12. Горча Станковић – музичка култура,

13. Лидија Спаски – музичка култура,

14. Дрина Танасковић – историја,

15. Драгомир Белоица – историја,

16. Невенка Глолговац – историја,

17. Радунка Јовановић , историја и географија

18. Мијатовић Јасминка Мијатовић – географија

19. Љубомир Ђуровић – географија

20. Зага Савићевић – физика и хемија;

21. Радомир – С танимировић физика и информатика,

22. Миленко Ђурић – физика

23. Цвета Грабовац – хемија

24. Беочанин Миломир – биологија,

25. Раде Лазовић – биологија,

26. Радослав Дебељак – техничко образовање,

27. Зорица Докнић– техничко образовање,

28. Јелена Менковић – физичко васпитање,

29. Раданка Јевтић – физичко васпитање,

30. Злата Обрадовић – домаћинство и прва помоћ

31. Соња Благојевић – избор. немачки језик,

32. Ђорђе Арсенијевић – математика,

33. Душанка Васиљевић – математика,

34. Миољуб Васиљевић – математика,

35. Радојко Петковић – математика и информатика.

У Србији је било 15.000 првака мање него раније. У „Батаљону“ је једно одељење мање. 23. децембар 1994. Крај првог полугодишта. Више фактора је ометало нормално одвијање наставе и утицало на успех. У септембру су биле велике врућине, а у другој половини октобра хладно и без грејања у школи, а у децембру је више пута искључивана струја. Све ово је утицало на здравствено стање наставника и ученика. Пет наставника је било на дужем боловању,а замену је било тешко обезбедити. Затим извесна недеисциплина, нарочито у 8р. По оценама гледано успех није лош."Успех изражен оценама, увек је више или мање релативан. Борба за оцену понекда није праћена борбом за знање. Најбоље је кад је то двоје уравнотежено, или када трка за знањем, макар мало иде испред трке за оценом.

На овој седници своје казивање имали су старије колеге, Ђорђе Арсенијевић и Радомир Станимировић. Била је то размена мишљења, нека врста преношења искуства на млађе на ненаметљив начин. Имала су та казивања и елемената исповести, и да се каже оно што се годинама пређуткицвало а сада је дошао дан да се то каже. Свакако да су ова излагања занимљива и корисна. Ђорђе Арсенијевић за себе рекао да је још од 1961. године "човек из учионице". Прво као учитељ, а затим као наставник математике. Изнео је занимљиво мишљење да су његов рад као учитеља и наставника математике нејбоље оценили ученици и њихови родитељи, боље од других који су оцењивали његов рад. Љубав и наклоност према математици стиче се на почецима рада и у нижим разредима.

Наставник физике, Радомир Станимировић за наставу је планирао само оно што може да оствари. Велика је грешка коришћење туђег плана. У раду воли да користи цртеже и да је табла прегледна и чиста. Сваки час почиње неким огледом, јер се то моного боље памти од учења дефиниција напамет. Посебну пажњу посвећује систематизацији и обнављању градива. Усавршавање наставника може се вршити на много начина; то су посете часовима код колеге, дискусије са

колегама на одређене теме и о неким дилемама, припрема ученика за такмичење, активно учешће на стручним активима. На крају другог полугодишта је било 1.182 ученика. Са одличним успехом је било 37,98%. Слаб је успех у осмом разреду, где 14 ученика има пет и више слабих оцена.Ту је и највише недисциплинованих ученика, који су уместо радних навика стекли негативне навике. Успех је лошији него претходне године.

На седници ШО, која је одржана **6. јуна 1995.** усвојена су три документа:

1. Правилник о мерилима и критеријумима за утврђивање радника за чијим је радом престаје потреба у школи.
2. Основа за Годишњи програм рада у школској 1995/96.
3. Информација о мерама за доградњу косог крова на згради ОШ "Четврти краљевачки батаљон".

При сачињавању Годишњег програма рада за школску 1995/96 морао се узети у обзир *Закон о основној школи*, укључујући и сва важећа подзаконска акта, као и најављене а још необјављене мере за растерећивање ученика. За Школу је био проблем и то што су промењени просторни услови рада, због забране коришћења дела школских просторија. То је наметало потребу да се имају у виду две врсте организације рада : Постојеће, док се не уради коси кров и друга, по завршетку радова на препокривању зграде. Због тога је ваљало поделу предмета и одељења извршити у две варијанте. Због смањеног броја ученика у свим основним школама Општине Краљево тих година се морао решавати такозвани проблем технолошког вишка. Морало се утврдити за којим радницима престаје потреба било у целини, било делимично. На почетку школске године у Школи су имали вишка три учитеља. Због свега тога, просветне власти су морале да донесу одговарајућа нормативна акта, како би уједначили решавање овог проблема. Школа је те године имала 38 одељења. Уз сагласност Подручне јединице Министраства просвете одобрена је једна мешовита група у продуженом боравку. У тим околностима, када новца није било ни за основне потребе, није се могло размишљати о некој набавци наставних средстава. Сва задужења наставника, стручних сарадника и директора, приказана су много конкретније. То исто важи и за рад стручних органа. Није заборављено ни стручно усавршавање наставника, као ни сарадња школе и породице. Школа је и ове године наставила са увођењем иновација и њиховом практиковању на угледним часовима. Сва задужења наставника, стручних сарадника и директора, приказана су много конкретније. То исто важи и за рад стручних органа. Није заборављено ни стручно усавршавање наставника, као ни сарадња школе и породице. Школа је и ове године наставила са увођењем иновација и њиховом практиковању на угледним часовима.

Директор је на почетку школске 1996/1997.године поднео извештај о исцрпној реализацији Годишњег програма рада за претходну годину. Реализовано је 186 радних дана уместо 185. Од 1.152 ученика њих 1.146 је завршило разред. Радило се у скромним материјалним условима. Директор је посетио 192 часа.

Мотивисаност за рад је виша у нижим, него у вишим разредима. Остварени су планирани излети и екскурзије. Сарадња са родитељима је била добра. Општа пролазност ученика је била 99,12%. Шест ученика је понављало разред. Родитељи су уложили приговор, зато што су у истом дану рађени писмени и усмени. Долазио је и надзорник Петковић и после анализе утврђено је да нема основе за приговор.

На крају првог полугодишта, на седници Већа баш на Светог Саву, директор Мрљеш је поднео исцрпан извештај. Говорио је о алуминијумском крову који је постављен пред почетак школске године 1996/97. над фискултурном салом, продуженим боравком и главним учионичким блоком. До краја претходне школске године реконструисана је фискултурна сала. Током претходног лета, окречене су и поправљене учионице продужног боравка, углавном ангажовањем домара школе. Окречени су и сви ходници, као и прљавији делови у појединим учионицама.

Прво полугодиште је завршено 31.децембра 1996. и до тада је остварено 86 наставних дана. На крају првог полугодишта у школи је било 1.104 ученика. Пролазност је 82,42 %. Успех је био најгори у последње четири године. Зато су окривили недостатак средстава за материјалне трошкове. Директор је овом приликом дао изјаву поводом неучествовања у штајку: „Познато ми је да је председник Синдиката Школе заказивао састанак ради изјашњавања о учешћу у штрајку и да није било кворума. То показује да радници нису били заинтересовани за тај начин самокажњавања. Не сећам се да сам било коме претио, па да је то утицало на људе да се не изјасне за штрајк , као што су писали у дневниј штампи "Телеграф" и "Вечерње новости". Због тога што сматрам да школа и наставници постоје због ученика а не обрнуто, лично никада не бих штрајковао. Не мали број наставника и родитеља изразили су задовољство што је школа непрекидно радила и што неће изгубити пролећни распуст, нити у другом полугодишту имати шестодневну наставну седмицу. Сматрам да смо као просветни радници сачували достојанство неучествујући у овом штрајку, када већ

знамо да држава нема новца да повећа плате, колико су синдикати тражили. Осим тога, штрајк су водили људи чијим моралним особинама и интелектуалним способностима нисам задовољан.“

Краљево, 27.02.1997. године Директор школе,

Миломир Мрљеш

А онда је 27.марта 1997.године расписан конкурс за избор директора. Директор је тим поводом тражио мишљење Школског одбора. Текст конкурса је морао бити усаглашен са Законом о основној школи. Сводили су се резултати, предузимале су се мере за исправљање пропуста, планира завршетак другог полугодишта. Тешко је подстаћи мотивацију код ученика. Министар просвете, Јово Тодоровић, најављује реформу програма и рада у школама, посебно истичући значај игре у учењу.

Имало је и много неугодних ученика и родитеља. Сад већ почињу ургенције за оне који су најмање радили, а највише ометали рад у школи. Повећава се брига за децу о којима родитељи до сада нису водили рачуна, па су их се сада, пред крај године, сетили.Стручни сарадници школе су систематизовали неке чињенице. Марина Оцокољић, психолог у школи их је презентовала Већу:

"Догодиле су се крупне економске и социјалне промене у друштву, а самим тим и у породицама ученика и у њеном васпитном деловању. Променила се породица у културном смислу, као што се променио стил и квалитет васпитања, који она пружа својим најмлађим члановима. Породица се јавља као позитивна или као негативна у погледу васпитања, али свакако незаобилазна у развоју младог бића. Раније већина породица није имала никакве проблеме у васпитању своје деце. Већина породица још увек савлађује основне проблеме. Породици припада најважнија функција у васпитању детета, а она је у озбиљној кризи. Школа наставља васпитање из породице и мора јој помоћи. Циљ овог истраживања је био је покушај идентификовања погрешака које родитељи праве у васпитању деце, као и да ли образовни систем утиче на грешке у васпитању. За ово истраживање

није коришћен упитник, већ се до податка долазило у разговору са наставницима и са родитељима уз вођење нестандардизованих интервја. Обављени су и разговори са децом, да се дође до чињеница о понашању ученика. Узорак су чинили сви ученици који су имали неприлагођено понашање, њихови родитељи, као и ученици који су постигли слаб успех .

Анализирајући одговоре истраживачи су закључили да су корени за моћ и немоћ у васпитању у породици, умногоме налазе у друштвеникм противуречностима, у ономе што се у друштву догађа с једне стране и у ономе што се у породици догађа, с друге.

На конкурс за директора школе су приспеле две молбе: Софија Черековић из Великог Градишта и Лазовић Лазовић из Краљева. Актуелни директор Мрљеш је такође конкуриса, а конкурисала је и педагогица Школе, Душанка Маринковић. На крају је Школски одбор послао Министарству два имена: Душанка Маринковић и Јован Лазовић. Школски одбор је овако формулисао свој предлог: Школски одбор ОШ "4. краљевачки батаљон", сматра да Душанка Маринковић и Јован Лазовић, испуњавају услове за обављање дужности диреркторa, али извесну предност дају Маринковић Душанки.

Детаљан извештај о успеху за школску 1996/97. годину поднео је нови директор школе, Јован Лазовић. Констовано је да је у тој школској години у школи било 1.106 ученика. Одличних половина – 50,18%. Разред је понављало 16 ученика. Општа пролазност на крају године износи 98,55%.

Директор школе, Јован Лазовић је обавестио Школски одбор и колектив, да је на дужност ступио 1.јула 1997.године и да је било доста посла преко лета, које је требало урадити. Требало је наћи средстава. Ангажована је "Чистоћа" да среди парк испред школе. Оспособљено је осветљење испред школе. Оправљени су сви мокри чворови. Сви радници су повучени са годишњег одмора и максимално су ангажовани. Формирана је комисија за примопредају дужности директора: Беочанин Миломир, Бабић Милош и Четровић Јасминка. Једногласно је усвојен Годишњи програм рада за школску 1997/98. године. Одељењу Министарства просвете достављен је извештај о реализацији програма рада за школску 1996/97. Извештај је поднела Марина Оцокољић, , школски психолог. Полугодишта су несразмерна, у првом има 86, а у другом 98 наставних дана.

Укупно је било девет празничних дана. Према Календару то су: Дан Републике (29 и 30. новембар), 1.децембар, Нова година (1 и 2. јануар), Дан Светог Саве (27. јануар) 28. март, Први мај (1 и 2. мај). Поред тога свака школа је била у обавези да планира 5 дана за спотрске, културне и рекреативне активности.[100] Анализа рада школе у свим сегментима је одржана 16. марта 1998. Један ученик је премештен у другу школу због вандалског понашања, двојица су кажњена Укором Већа због недисциплине. У марту су већ завршена многа Општинска такмичења. Из школе се више ученика пласирало на Окружно такмичење. У суботу 27.јуна, организован је за раднике школе једнодневни излет на Рудно и у Студеницу. Ове године је био велики број Вуковаца и других успешних ђака. Укупно је било 1.053 ученика. У нижим разредима средња оцена је била одлична (4,53) . Од спонзора се траже средства за материјалне трошкове школе.

На тај начин уважавам став Наставничког већа, претходног колеге а и ауторитет школе- завршио је директор Јован Лазовић. У школи имамо приправнике, па и међу њима треба тражити попуну упражњених радних места. Зато вас молим, да

[100] Просветни гласник бр.9/1997

Школа је успела да школске 1998/1999.године побољша материјално-техничке услове. Осећа се потреба за набвком наставних средстава. У библиотеци има око 6000 књига. Запослено је 65 радника Прво полугодиште се завршава пред Нову Годину, а зимски распуст траје три недеље. Пролећни је у априлу и траје свега четири дана. Годишњим програмом рада, пет дана је предвиђено за спортске и културне активности. Подела предмета на наставнике је извршена као и сваке године. Уведени су изборни предмети и друштвено-користан рад. Предвиђено је и стручно усавршавање наставника. Педагог и психолог, као и директор, морају имати написани програм рада. На основу оцене одељенских и наставничког већа, школа је у потпуности спремна за рад у 1998/99. години. Почетком септембра, Школски одбор је усвајао Годишњи програма рада. Ученици су прошлу годину завршили са просечном оценом 4,33. Одличних је било 55,49% а понављало је четворо. Школа је измирила све своје обавезе према добављачима. У томе су много помогли родитељи. У школи је извршена добра припрема за почетак школске 1998/99. године.

На седници 03.фебруара 1999.године је разматран материјални и социјални положај запослених у образовању. Председник синдиката, Миломир Беочанин је прочитао саопштење Републичког одбора Синдиката образовања Србије. Одмах се кренуло у оштре дискусије. Тражена је смена синдикалног руководства у образовању и министра просвете, Јове Тодоровића. Радници нису упознати са Колективним уговором. Затражи су да се преко средстава информисања објави када и колика ће бити исплата, јер је добијена информација лажна. Штрајк се мора добро организовати, а то захтева 2-3 месеца, а за то време да се преговара. Директор је обавестио колектив, да се из средстава јавног информисања може сазнати да од повећања нема ништа и да ће бити исплаћени само топли оброк за новембар и децембар. Састанак је завршен без одлука, јер није било кворума.

Када је 24.марта 1999.године НАТО пакт започео агресију на Савезну Републику Југославију, због ратног стања прекинута је настава у свим школама. У

току априла, маја и јуна у ОШ „IV краљевачки батаљон“ одржане су седнице одељенских већа и наставничког већа на којима су закључене оцене ученицима. Министарство просвете је одлучило да се ученицима призна школска година и да у години бомбардовања нема. понављања. Тако је 1998/1999. била најкраћа наставна година после завршетка Другог светског рата.

Пред крај 1999. године, 27. децембра одржан је састанак Синдикалне организације школе. Главна тачка: Материјални положај просветних радника. Председник синдиката, Миломир Беочанин је обавестио чланове да је у току дана стигла одлука о ступању у штрајк основних и средњих школа. На тим састанцима су ретке сталожене дискусије. Пешић Живан је сматрао да је овај предлог од стране Републичког синдиката само пусто обећање, јер се то доказало више пута, па предлаже да се тај синдикат напусти и приступи Унији синдиката просветних радника, којој су приступиле многе школе. Унија има стручну службу, која штити просветне раднике.Влади одговара час од 30 минута, битно је да се настава не прекида.

За дан школе исплаћене су јубиларне награде. Културни програм је био богат. И један и други празник су достојанствено прослављени. Школа се припремала за почетак нове школске године. Директор је упознао Одбор за израду плана годишњег програма рада за школску 1999/2000. годину. Календар рада од Министраства просвете још није стигао јер је током агресије НАТО-а уништено или оштећено око 500 школа. Школа је започела почети рад са 33 одељења, два мање него у претходној години. Информатика је уведена као изборни предмет, што је случај и са наставом немачког језика. У тадашњој ситуацији информатика је имала третман секције, па је школа упутила захтев Министраству да јој се врати ниво изборног предмета, јер је интересовање деце велико. И чињеница да је ова школа једна од десет у Војводини, на Косову и у Србији, која је добила средства да се овај предмет изучава. Опрема је застарела али то не значи да информатику треба укинути. Овог јуна прославе матурске вечери није било, због агресије која је задесила нашу земљу. Прослава је одложена за неко боље време.

На почетку школске 1999/2000.године чланови школског одбора су констатовали тешкоће у раду школе, које су настале агресијом НАТО-а на нашу земљу. Сарадња школе и Министраства је била одлична. Поред многобројних тешкоћа, школа је спремно дочекала почетак школске године. Затим је ШО прешао на усвајање годишњег програма рада за наступајућу школску годину. Директор је поновио старе проблеме школе и набројао шта би још требало набавити. После прогона српског становништва са Косова у јуну 1999. године, појавио се већи број ђака са Космета у краљевачким школама, што је био додатни проблем који се морао решити. Школски надзорник Србљак Миодраг 23.новембра је извршио редовну котролу припремљености школе за почетак рада. Поред уобичајних примедби, констатовано је да је Школа примила 70 ученика – расељених лица са Косова.

Крајем децембра, синдикат се договарао о тексту одлуке о ступању у штрајк који су намеравали да упуте директору школе. Синдикату школе упућена је одлука Републичког синдиката да основне и средње школе ступе у штрајк. У тексту који су упутили директору , навели су више захтева. У вези са тим формиран је Штрајкачки одбор школе од девет чланова и са тим је упознат директор. Састанак Извршног одбора синдиката одржан је 26. јануара 2000. године. Затражено је од директора да организује рад школе којим би се спровео штрајк у складу са Законом. Састанку 28.јануара присуствовало је 30 чланова колектива. Договарају се о ступању у штрајк на основу одлуке коју су раније донели. Затражили су оригинал Закона о штрајку. Прочитан је Закон о штрајку који је дао директор. Тражено је да секретар школе да правни савет. Било је мишљења да су се неозбиљно понели око организације штрајка. Директор треба да даје објашњења о Законским могућностима и правима радника . Директор се одазвао позиву и прочитао им које су његове обавезе. Не може да организује наставу за четири радника који не желе да ступе у штрајк. Директор Лазовић је том приликом рекао да су захтеви синдиката од стране Министраства испуњени, осим толплог оброка а и то ће бити испуњено данас или сутра. Тошев је рекао да

није исплаћен топли оброк за оно време које су провели у школи у данима бомбардовања. Директор је тражио да штрајкачи буду са ученицима у време док остали раде. Синдикат је на крају донео одлуку да се ипак ступи у штрајк који почиње 31. јануара 2000. године. Настава ће се одвијати према Закону о штрајку и трајаће до испуњења захтева.

Синдикат образовања Србије, на седници одржаној 25. фебруара 2000. године, донео је одлуку о наставку штрајка са захтевима за побољшање метеријалног положаја просветних радника. Републички одбор синдиката је најавио штрајк. Синдикат школе је доставио директору захтеве радника:

1. Исплата топлог оброка за 1999. годину (у заостатку је 5-6 месеци),
2. Исплата регреса за 1999. годину,
3. Исплата личних доходака закључно са првим делом децембра.

Одлука са захтевима и потписима радника достављена је директору. Од 62 радника потписала су се 42 радника. Друго полугодиште је започело штрајком по Закону о штрајку. Часови су скраћени на пола сата, обезбеђен је тзв. минимум процеса рада. Исту проблематику, истог дана, разматрао је и Школски одбор и упутио допис Министрству просвете – Начелнику одељења у Краљеву, Слободану Симовићу. Школски одбор је упознат са захтевима Синдиката. Они смтрају да предложена повећања нису довољна. Ни приближно нису једнака у образовању и осталим друштвеним делатностима. Апеловали су да се настава у школама што пре нормализује.

На почетку школске 1999/2000. године било је 1.010 ученика у 33 одељења. Од тог броја је било 18 ученика који су избегли из Хрватске и 72 расељених ученика са Космета. Школа се у потупуности придражавала Календара рада. Одрађено је 185 радних дана (180 наставних и 5 радних). У периоду од 24. јануара до 15. марта 2000. године сви запослени су били у законском штрајку (часови су трајали 30 минута). Није било тоталне обуставе рада. На крају је понављао разред само један ученик. Сви одлични ученици су похваљени и награђени. На основу свега изложеног, Школски одбор је констатовао да је у претходној години програм рада у потпуности остварен. Истовремено су закључили да нема препрека које би утицале да се не оствари Годишњи програм рада за наредну годину.

ШКОЛА ОД 2000-2016.

У Републици Србији су се 5.октобра 2000.године догодиле политичке промене, које су имале утицаја и на развој просвете и школских институција. У ОШ „IV краљевачки батаљон“ је у складу са одлукама Синдиката дошло до тоталне обуставе рада која је трајала десет дана. Један од најважнијих задатака Прелазне владе Републике Србије, која је формирана после „октобарских промена“ било је побољшање изузетно тешког положаја просветних радника. Сви запослени у просвети добили су тада „социјалну помоћ“ у висини од 6000 динара и све неисплаћене „топле оброке“.

На крају првог полугодишта 2000/2001.године у школи је било 1.008 ученика. Школски одбор, као и наставничко веће, су изузетно незадовољни и забринути због огромног броја изостанака. Забринути су зато што нису наишли на одговарајућу сарадњу са родитељима и што су од њих очекивали помоћ, која је изостала. Једина охрабрујућа чињеница је да ове године има укупно 16.640 изостанака, док је прошле године било 20.748, што је мање за 4.108 изостанака. Велики број ученика због тога има незадовољавајућу оцену из владања.

Школски одбор је донео одлуку да се распише конкурс за избор директора, пошто садашњем директору, Јовану Лазовићу, мандат истиче 01.јула 2001.године. Предлоге за избор директора школски одбор шаље Министраству просвете и решења о његовом постављењу потписује Министар.

На "референдуму" су се изјаснили за Јована Лазовића, досадашњег директора. Неки су предлагали Љубинка Симовића- учитеља, други Душанку Маринковић – педагога, трећи Милана Тошева- професора физичког. У уводној речи директор Лазовић прочитао је допис ДОС-а[101] "где се радило о давању мишљења за обављање функције директора " .

[101] ДОС – Демократска опозиција Србије

Нови Школски одбор је конституисан 18.јуна 2001.године и у његовом саставу су били:

Радојка Савић – председник-дипломирани туризмолог,

Драгана Сретовић - дипл. правник,

Катарина Симовић - професор,

Слободан Кошанин - дипл. саобраћајни инж.

Надица Бањанац - наставница

Станка Гуњић - наставница

Љубинко Симовић – наставник раз.наставе

Љубомир Ђуровић - професор,председник Савета родитеља

Весна Томић- професорка

Нема ученика који понављају разред. Било је 28 вуковаца.

Школски одбор је 02.07.2001. године констатовао да су се на конкурс јавила два кандидата: Јован Лазовић, досадашњи директор школе и Душанка Маринковић, школски педагог. Одбор је једногласно дао предлог да директор ОШ "Четврти краљевачки батаљон" буде Душанка Маринковић, школски педагог. На истом састанку одлучено је да в.д.директор до окончања поступка буде досадашњи директор Јован Лазовић.

Школске 2002/20003.године спроведена је анкета међу ученицима другог разреда по питању избора страног језика. За немачки језик се изјаснило 26 а за француски 16. Француски језик би се први пут организовао као изборни предмет. Резултате ове анкете су достављени Министарству и чекала се коначна одлука. Поводом 8. марта извршена је исплата колегиницама од по 650, 00 динара. Школски одбор је 28.марта 2003.године донео одлуку о избору директора школе по спроведеном конкурсу и прибављеном мишљењу наставничког већа. Неки су тражили да гласање буде тајно а други да буде јавно. Одлука се доноси већином гласова чланова школског одбора. Школа је била домаћин Републичког такмичења из биологије 24.маја 2003. Вршилац дужности директора школе је тада била Душанка Маринковић.

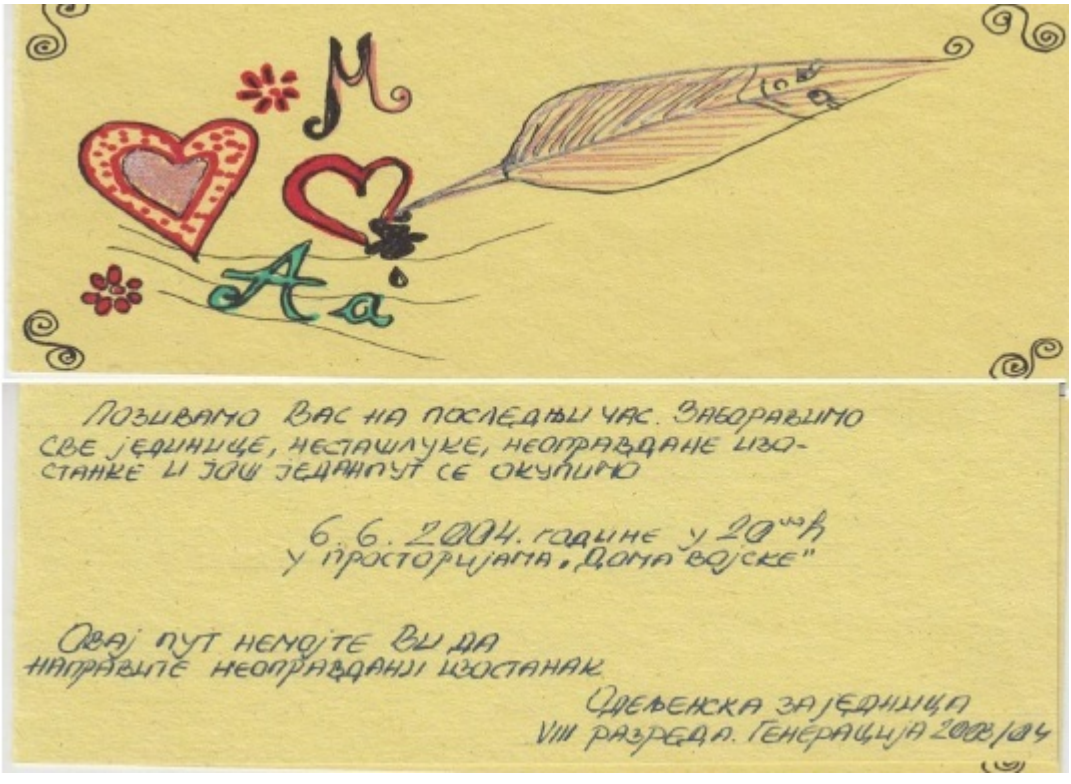

мало духа, носталгије и незаборава. Осмаци разредној Ђурђици Јоветић

На почетку ове школске 2003/2004. године било је 32 одељења са укупно 987 ученика. Изборна настава је организована из немачког језика, информатике и рачунарства, грађанског васпитања и веронауке. Комисија за ученички стандард је крајем септембра 2003.године разматрала понуде за исхрану школске деце, фотографисање , осигурање ученика , екскурзије и рекреативну наставу за ученике трећег разреда. Школа је решила да ове године сама припрема ужину за своје ученике , тако што ће да набави лисната теста. Школа је на основу искуства закључила да је Фото "Чуљко" испунио све захтеве из прошлогодишњег уговора. Уложио је комплетан материјал за фото секцију, купио им фото апарат и филмове. Ученици су били врло успешни на такмичењима фото секција и оствајали су дипломе. Зато је Школски одбор поново одлучио да ангажује Чуљковић Добрила.

Годишњи програм рада школе садржао је све смернице које су одређене и прошле године, с тим што је у програм ушло и оно око чега се Школа ангажује, око изградње медијатеке и амфитеатра преко ACID VOCA. Школски развојни тим обухватио је учитеље првог разреда и стручне сараднике који су интензивно радили, у складу са законским нормана, захтевима , као и планом и програмом нове реформисане школе. У том тиму су биле : Сања Обрадовић- проф.р.н; Миланка Каровић, Дана Ковачевић и Станка Гуњић- наставнице р.н. Са њима је радила и Тања Радовић – проф .енглеског језика. Помагали су им стручни сарадници Драгана Миловић – педагог, мр Мирјана Шиљковић- логопед и Марина Оцокољић- школски психолог. Поменути тим је дуго и врло студиозно радио. Све учитељице су прошле семинаре за планирање, за први разред. Упутства су добијена од Министраства , као и планови и програми. У школском програму било је поглавље , *Лична карта школе,* у коме су уписани ресурси школе, па на основу тога да се види шта од тога може да се искористи и на чему ће се тај рад заснивати. У том поглављу су представљени реализатори , њихова школска спрема, године стажа, положен стручни испит, као и акредитовани програми које су похађале, да би се видело колико су едуковане за овај посао. Све четири учитељице су тимски планирале градиво према програмским садржајима и захтевима које је планирао Министар просвете, Гашо Кнежевић.

.

ШКОЛСКА 2004/2005. ГОДИНА

Поименични преглед наставног и осталог кадра према звању:

: педагог-директор

Душанка Маринковић

Миловић Драгана : педагог

Марина Оцокољић: психолог

МирјанаШиљковић: логопед

Милка Проковић: наставник р.н.

Радмила Сабљић: наставник р.н.

Славица Ристовић: професор р.н.

Љубинко Симовић: наставник р..н.

Сања Обрадовић: професор р.н.

Миланка Каровић: наставник р.н.

Даница Ковачевић: наставник р.н.

Станка Гуњић: наставник р.н.

Мирјана Југовић: наставник р.н.

Мира Чкребо: професор р.н

Ружица Ћосић: наставник р.н.

Слободанка Јовановић: наставник р.н.

Снежана Јојић: професор р.н.

Мира Вујовић: наставник р.н.

Славица Павловић: професор р.н.

Надица Вукадиновић: наставник р.н.

Драгана Бошњаковић: наставник р.н.

Биљана Симоновић: професор р.н.

Вјекослав Петришко: професор р.н.

Данијела Петрић: проф.

Наташа Митровић: проф.

Јасминка Четровић: проф.

Нада Тијанић: проф.

Олгица Матовић: проф.

Тања Радовић: проф.

Слађана Радојичић: наст.

Соња Благојевић: проф.

Ирена Столић: проф.

Тања Пљакић: наст.

Лидија Спаски: наст.

Дрина Танасковић: проф.

Драгомир Белоица: наст.

Јасминка Мијатовић: проф.

Љубомир Ђуровић: проф.

Винка Станишић: проф.

Ђорђе Арсенијевић: наст.

Душанка Васиљевић:наст.

Радојко Петковић: наст.

Живан Пешић: наст.

Радисав Рачић: проф.

Марина Вучинић: проф.

Раде Лазовић: наст.

Цвета Грабовац: наст.

Живан Бањанац: проф.

Зорица Докнић: наст.

Радунка Јевтић: проф.

Јелена Пајевић: проф.

Јеленко Димитријевић: проф.

Владимир Јовановић: вероуч.

Софија Белоица: секретар

Софија Дебељак: књиг.

Јасмина Спасојевић: адм.рад.

Бобан Антонијевић: домар

Даница Лазаревић: кувар

Надица Миливојевић: хиги.

Јела Јовановић: пекар

Гордана Јанковић: сервирка

Милијана Јукић: хигијеничарка

Горица Митровић: хигијеничарка

Дрина Стефановић: хигијеничарка х

Дивна Стојиљковић:хигијеничарка.

Дикосава Главчић:хигијеничарка

Душица Илић: хигијеничарка

Јасмина Петровић:хигијеничарка

Милка Радовић: . хигијеничарка

Душанка Чукић: хигијеничарка

На почетку ове школске године било је 34 одељења и 71 запослени радник.

Педагошко-психолошка служба , у току ове школске године, обавила је разговоре са 208 ученика које су упутили предметни наставници и разредне старешине. Са сваким од ових ученика обављено је од 1 до 6 индивидуалних разговора. Такође, на разговор су позивани и родитељи ових ученика. Обављено је и неколико групних разговора са родитељима и ученицима, у присуству директора школе, разредних старешина и одељенских већа осмог разреда у а у циљу промене начина понашања ученика. Директор је у току наставне године посетио 52 часа, школски педагог 138 и школски психолог 21 час. Материјално-технички услови рада у многоме су побољшани. У новембру и децембру завршена је доградња библиотеке, читаонице и учионице за децу са посебним потребама. адаптирани су простори "Штампарија" и бивша библиотека, окречено је 17 учионица, холови у главном наставном блоку, обојено је 14 школских табли, улепшан је ентеријер у многим учионицама, купљено је књига за 56.000,00 динара за награде ученицима и књиге за библиотеку у вредности од 86.000,00 динара

У школској 2005/2006. години Школа је имала 35 одељења и 1007 ученика. Наставу у нижим разредима реализовало је 17 учитеља и 2 учитеља у продуженом боравку. У предметној настави радииo је 31 наставник и 2,40 стручних сарадника. У објекту школе предшколска установа "Олга Јовичић Рита" имала је две предшколске групе користећи једну учионицу у две смене. Ученици су масовно учествовали у хуманитарним акцијама " болесном другу, сиромашној деци, избеглим и расељеним лицима..". У периоду од марта до јуна реализован је програм "10 корака" превенција болести зависности за све ученике виших разреда.

Наредне школске године било је 1016 ученика распоређених у 37 одељења.
Од наставних средстава купљено је : 15 графоскопа, 5 ТВ пријемника, 10 ЦД касетофона, рачунар за књиговодство и ласерски штампач, рачунарски монитор

за директора, 10 зелених табли, 2 велика пројекциона платна, 2 зидне карте Србије, уређен је зидни постер у учионици за историју и дигитална фонолабараторија. Постављене су клупе у холовима, уређена је фонтана у школском дворишту. Донација од Савеза учитељских друштава Србије била је инсталација и пуштање у рад пројекта Е-дневник. Купљен је намештај за припремне предшколске групе. Донација "Електродистрибуције" била је расвета.Директор гимназије из Краљева и група професора, посетили су ученике 8 разреда и представили план и програм рада Гимназије. Извршени су систематски прегледи, као и предвиђена вакцинација. Након добијених извештаја уочена је потреба за упућивање деце на корективну гимнастику. Наставници физичког васпитања уврстили су корективну гимнастику у редовне вежбе на часовима како би се предупредили деформитети и постојећи ублажили.

Школа је 2007/2008.године имала 1112 ученика распоређених у 38 одељења и радиле су три групе предшколског узраста (75 деце) и три групе продуженог боравка.

Свечани дочек првака (септембар 2007)

Почетком септембра формиран је нови Школски одбор, кога су чинили: Председник Борис Чоловић, чланови Радомир Фемић, Владимир Дабић, Слободан Милутиновић, Војислав Стевановић, Вјекослав Петришко, Радисав Рачић, Никола Радовић и Драган Здравковић. Дугогодишњи проблем још није решен. Опет се разматрао проблем око фискултурне сале са „Партизаном“. Закључак је да председник Општине треба да интезивира рад на реализацији Закључка Општинског већа који се односи на предметни проблем. ШО је дао сагласност Школи да конкурише за средства код НИП-а за доградњу објекта школе. У свом излагању директор школе навела је разлоге због којих је неопходно извршити доградњу школе и нагласила да је у питању велика инвестиција за коју Општина, а још мање школа, нема новчаних средстава. Конкурисањем код НИП-а постоји могућност да школа добије потребна средства за доградњу.

Марија Чоловић, виолинисткиња и нада школе „IV краљевачки батаљон“

Екипа наше школе учествовала је на квизу *Кроз врата знања до путовања* и и успела је да се пласира међу прве три школе у Србији, од 201 школе учеснице. Ученици од петог до осмог разреда учествовали су на *Музичком тобогану*, у неколико серијала.

дружење у Апатину

На такмичењу из ватрогасних прописа учествовале су две екипе из 4. разреда и дечаци су освојили 1. место екипно а девојчице 3. место. Одржано је финално такмичење ученика основних школа Србије, под називом «Игре без граница – Игродром» дана 30.,31.05. и 01.06.2008. године, у "Пионирском граду".

у Апатину (мај 2008)

директори школа "Вук Караџић" из Врања и наше Школе, потписали су 09.11.2007.године *Повељу о братимљењу*

После посете часова, директор је обавезно одржавао консултације са наставницима, добронамерним и уверљивим аргументима сугерисао побољшање рада и подстицао на креативност и стваралаштво. Такође, педагошко-инструктивни увид у надзор, у неколико наврата, директор је извршио по налогу просетног инспектора и просветног саветника, а по пријави родитеља. Директори Гимназије, Машинско техничке школе, Економске и Електротехничке школе из Краљева и група професора, посетили су одељења 8 разреда наше школе, претставили су план и програм рада ових школа и спровели анкете међу ученицима о њиховој заинтересованости за ове школе.

фотографија из Апатина

Директорка школе је новембра месеца 2008.године упознала чланове Школског Одбора о кадровским решењима и забрани расписивања конкурса док се не реши питање технолошких вишкова. Објаснила је да су стигли резултати са терена и након распоређивања технолошких вишкова, школа је расписала конкурс за радна места наставник српског језика на одређено време, наставника немачког језика, наставника француског језика и наставника физике, сви на неодређено време. Потом је изнела лични став о кандидатима по конкурсу и мишљење о пословним способностима кандидата по конкурсу који већ раде у школи на истим радним местима.

ДЕО КРАЉЕВАЧКИХ НОВОСТИ У ПРОДАЈИ У УТОРАК 30.12.2008. ГОДИНЕ

КРАЉЕВАЧКЕ 9

ОСНОВНА ШКОЛА «IV КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН» ПРОСЛАВИЛА СВОЈ ДАН

СТВАРАЛАЧКА ШКОЛА

Директор школе Доминика Марковић

Фото Чулић

Фото Чулић

Фото Чулић

Фото Чулић

Фото Чулић

Фото Чулић

Февруара месеца 2009.године директорка је објавила обавештење у којем је упозорила ученике : " Строго је забрањено гађање леденим грудвама. То може бити веома опасно." Затим је замолила ученике да не исписују графите по вратима , намештају и подовима, јер то даје врло ружну слику о школи.

Упозорила је ученике да у току одмора не гађају и не повређују своје другове и другарице, "да нађу други начин да изразе своју наклоност према некоме".

Од 02. марта 2009. године у Школи су распоређени војници који су цивилно служили војни рок . Њихова основна обавеза је била да дежурају на главном улазу у школу. У марту месецу за ученике од првог до шестог разреда организована је у Краљевачком позоришту балетска представа "Петар Пан". Представу је извео балетски студио "АРТ- ДЕНИС КАСАТКИН" . Стихове за либрето написао је краљевачки песник Дејан Алексић. Дисциплина ученика је била редовна тачка дневног реда свих одељенских и наставничких већа. Тако су 02.априла 2009. два ученика премештена у другу школу " због непоштовања наставника, кућног реда, непристојног понашања, ометања наставе, неоправданог изостајања са часова и уништавања школског намештаја". Двојица ученика кажњена су укором наставничког већа због уписивања оцена из историје . Управа школе је замолила ученике да не носе мобилне телефоне у школу . Напомена: "Коришћење мобилних телефона за сликање и злоупотреба истих фотографија сматра се кршењем основних људских права и повлачи кривичну одговорност починиоца".

Још један у низу проблема у раду директора школе је и немогућност обезбеђивања новчаних средстава за стручно усавршавање запослених. Савет родитеља школе је дао предлог и донео одлуку да се спроведе истраживање и испита присуство депресије, оптимизам и песимизам код ученика. Извршено је пилот истраживање код ученика 6.и 7. разреда и главно истраживање код ученика 6, 7.и 8. разреда. На крају ове школске године успех у осмом разреду је значајно бољи, о чему сведочи чињеница да школске 2008/09 године у 8. разреду има 34 Вукове дипломе.

Раде Лазовић и директорка Душанка Маринковић са генерацијом малих матураната

У школској 2010/2011.години 1070 ученика било је распоређено у 39 одељења. Припремни предшколски програм похађало је 109 полазника. Годишњи план рада Школе је у великој мери реализован. Земљотрес који је погодио Краљево 3.новембра 2010.године изазвао је велику материјалну штету, због чега је прекинута настава у већини краљевачких школа. Ванредна седница Школског Одбора сазвана је 4.новембра због тренутне ванредне ситуације у граду. Драгана Миловић је говорила да није познат степен оштећена, али да нема просторије у школи у којој нису попуцали зидови или плафони или и једно и друго. Истакла је чињенице о доласку грађевинске инспекције која је наложила затварање објекта због небезбедности боравка у њему и наложила да се у објекту искључи струја и вода и ставила траку којом је означено да је објекат затворен за употребу.

Друга комисија која је обишла школу 17.новембра 2010.године, утврдила је да је зграда безбедна, осим другог спрата, једне учионице на првом спрату и

једне учионице у сутерену. Наложено је да се каблови струје заштите, да школа крене са наставом и да часови трају по 30 минута, а да ће школа писани доказ о безбедности објекта добити до увече. Мишљење колектива је да настава у Школи не треба да почне од 18.11., а посебно док се не добије писани налог од надлежних комисија, односно кризног штаба Града. Коначно одлучено је да настава започне од понедељка 22.11.2010.године, будући да ће се до тада обезбедити минимални услови за извођење наставе. У отежаним условима, у оштећеној школи настава се изводила у трајању од 30 минута час. Млађи разреди су радили у четири смене а старији у три. У објекту Школе наставу су имали и ученици ЕСТШ из Краљева и то од 7 часова у пет учионица у сутерену а од 15 часова и на првом и на другом спрату.

Последице земљотреса су биле велике. Општина Звездара се понудила да буде донатор и да санира школу. Поред ове велике, било је још врло вредних донација у грађевинском материјалу, наставним средствима, рачунарској техници и у новцу."Геберит" је донирао материјал за санацију мокрих чворова, аустралијска амбасада- радијаторе. Поправљана је столарија, подови, зидови, плафон у амфитеатру, школски намештај и др.

У другом полугодишту, 2011.године наставници су били у штрајку. Радило је 14– 17 наставника зависно од распореда часова и процента радног времена. За ученике који су долазили у школу била организована настава са наставницима који нису били у штрајку. Мишљење Школског Одбора је да школе у Краљеву није требало да узму учешћа у штрајку с' обзиром да су часови већ били скраћени на 30 минута као последица оштећења у земљотресу.

Крајем марта у нови Школски Одбор ушли су : Мирко Виријевић, Предраг Савић, Бојана Бајровић, Бранимир Дуњић, Мирјана Славковић, др Зоран Бабић, Никола Радовић, Јеленко Димитријевић и Вјекослав Петришко. Чланови Школског Одбора донели су одлуку о расписивању конкурса за избор директора Школе. Тајним изјашњавањем, чланови Школског одбора донели су 27.маја

одлуку да се за директора ОШ „IV краљевачки батаљон“ Краљево по расписаном конкурсу изабере кандидат Марина Вучинић , професорка биологије из Краљева. Тадашња директорка, Душанка Маринковић, констатовала је да се ради о добром и вредном наставнику који се труди да напредује у служби. Остварује добар контакт са родитељима, свим радницима школе као и ученицима и надам се да ће тако и наставити. Желим да буде много успешнија од мене и да школу подигне на степеник више као и да имиџ школе подигне на још виши ниво.

На завршни испит изашло је 105 ученика. Постигнути резултати ученика су били изузетно добри . Директорка је истакла да су ученице Нађа Вукашиновић и Милица Манојловић имале максимум из оба предмета и да је свега неколико ученика остварило такав успех на нивоу Града, а од тога су две ученице из наше Школе.

Пред почетак школске 2011/2012. године, на седници Школског Одбора , говорио је Вјекослав Петришко о Школском програму за први циклус истакао је да исти обухвата период од првог до четвртог разреда, да су аутори Програма 23 учитеља, вероучитељ, наставник енглеског језика, стручни сарадници, и да је техничку обраду урадио Радисав Рачић. Даље је образложио циљеве и задатке Школског програма, истако да исти обухвата фонд часова, радно време запослених, њихову стручну спрему и постигнућа, податке о стручним испитима, друштвене активности, правни основ, секције, ресурсе, како људске тако и материјалне; планиране екскирзује и наставе у природи. Навео је да се посебна пажња посвећује деци са посебним потребама и да се број те деце код нас повећава (до сада је било само једно дете, а од ове школске године биће их још двоје). Као интересантан податак наводи и то да се водило рачуна о томе да се ученицима олакша прелазак из четвртог у пети разред, тако што ће бити организовано неколико часова за ученике 4.разреда, који ће реализовати учитељ у одговарајућем кабинету, а коме ће присуствовати предметни наставник. Што се припремног предшколског програма тиче, истакао је да је у оквиру Програма разрађено све до најситних детаља, да исти садржи све што је неопходно и потребно за васпитни рад са децом. ППП-ам се реализује у оквиру васпитних група, сваку васпитну групу води васпитач. У школи постоје 3 групе ППП-ма које раде у 3 смене.

Због временских неприлика током зимског периода 2012.годие настава је обустављена одлуком Министарства просвете и Владе РС а надокнада је извршена у наредном периоду радним суботама. Ученици млађих разреда учествовали су на *Дечијим олимпијским играма* у Новом Саду. Посетили су изложбу гљива у организацији еколошког покрета "Ибар" и учествовали су у акцији *Очистимо Србију*, заједно са групом младих истраживача из Швајцарске и Немачке, који су већ други пут били гости наше школе. Осам ученика шестог и седмог разреда били су учесници еколошког кампа на Тари.

На позив председника општине Звездара и градоначелника Београда, хор школе је био0 гост основне школе "Иван Горан Ковачић" у Београду. Прво су се представили домаћинима а затим су били гости у скупштини града Београда. Своје активности чланови хора успешно су реализовали учешћем у свим школским манифестацијама (свечаном пријему првака, обележавању Дана школе, Светог Саве, Дана успешних) као и бројним манифестацијама у Краљеву. Ђачки парламент је такође успешно реализовао своје активности и активно учествовао у раду школе. Захваљујући раду ђачког парламента у школи је организована ускршња изложба, бројне спортске манифестације а чланови парламента су посетили две основне школе у Нишу: "Радоје Домановић" и "Стефан Немања".

Ученици „IV краљевачког батаљона“ учествовали су на ликовној колонији, заједно са децом из Дечијег села. Ова манифестација је била хуманог карактера и на њој су прикупљене велике количине ђачког прибора, одеће, хране и уручене деци из дечијег села и Црвеном крсту у Краљеву.

Захваљујући активностима наставника немачког језика, у сарадњи са Универзитетском библиотеком у Бечу и донацији младих истраживача из Швајцарске, фонд књига на немачком језику је знатно обогаћен. Као и сваке године Школски одбор и Савет родитеља бавили су се и актуелним питањима школе.

Појавила се новина у школском раду. Од 2012/2013.године уведено је се екстерно оцењивање школе. Одређена комисија са стране процењује целокупни рад школе и на крају даје оцену. Из школе прилоге за РТС о Миланском едикту говорила је директорка Марина Вучинић и неколико ученика. Прилог је приказан и на ТВ Мелосу. За ученике старијих разреда Општинско такмичење из математике одржано је почетком марта. Школу је посетио Милорад Чавић, светски првак у пливању и разговарао са децом и наставницима.

У амфитеатру школе, ученици трећег разреда, извели су представу *Да ли ће Дамојед да заволи сладолед,* у режији учитеља Вјекослава Петришка

Октобра 2013. године године у школио је одржан семинар *Психичке кризне интервенције у васпитно образовним установама.* У школи је одржан маскенбал у оквиру Дечије недеље: *Слушајте мама и тата, желим сестру или брата.* Осмог октобра 2013.године библиотека је организовала: Деца песници песници за децу. Затим су у Музеју посетили изложбу : Царски дарови. У новембру Школа је узвратила посету побратимској школи у Врању "Вук Караџић"- поводом Дана школе. Састанак редакције школског листа одржан је 13.новембра са циљем да се изда први број поводом Дана школе.

У амфитеатру школе, ученици четвртог разреда, извели су представу *Краљевски фестивал* , у режији Вјекослава Петришка

Школска 2014/2015.година започела је 1.септембра са 1076 ученика у 40 одељења, 3 групе припремног предшколског програма и 3 групе продуженог боравка. На свечаном пријему ђака прбвака програм су припремили ученици 4 разреда. Савет родитеља је одржао састанак 04.септембра на коме су бирали: осигуравајућу кућу и извођаче за екскурзију и школу у природи. Заседао је и Школски одбор. Предмет састанка су били усвајање Годишњег плана и службених аката. Одржане су и седнице одељенских већ и наставничког већа. Ученици су учествовали у квизу: *Краљево бира знање* и на даље такмичење се пласирало пет ученика (освојили су прво место). Ученици четвртог разреда одржали су приредбу за пријем првака у Дечији савез. На фестивалу у Лесковцу, ученици трећег разреда са учитељем Вјекославом Петришком, извели су

представу *Да ли ће Дамојед да заволи сладолед* и освојили су прву награду. Школа је узела учешће у градској акцији : *Оживи осмех* . На завршној приредби учествовао је хор школе. У оквиру дечје недеље у градској библиотеци награђено је одељење II4 учитељице Нађе Вукадиновић Алимпијевић. Награђене су и ученице: Богдана Јовановић II5 : *Деца песници и песници за децу* (прва награда) и Лана Богдановић : *Свако дете срећна лица чува једна породица* (друга награда). Од 08.до11.новембра били су нерадни дани: државни празник- Дан потписивања примирја у првом светском рату. Штампан је други број школског часописа *Батаљонац*. Оперу *Травијата* гледали су у Народном позоришту у Београду 24.јануара, наставници и ученици седмог и осмог разреда. Ученици и наставници који су учествовали на Републичким такмичењима награђени су тродневним боравком на Копаонику. За ученике који су показали највеће интересовање у области језика и природних наука, организован је одлазак на Сајам књига и Фестивал науке. Такође, за најбоље ученике из хемије и физике, организован је научни дан у Истраживачкој станици Петница. У јуну је организоно матурско вече у "Туристу". Пре тога су подељене књиге, дипломе, сведочанства, све уз концерт у фискултурној сали.

Септембар 2015.

Најсвечанији догађај у септмбру био је пријем првака. Није то свакодневни догађај. На стотине малишана без куцања је прошло кроз врата наше лепе школе, чврсто се држећи рукицама за сигурну родитељску руку Присуствовало се првој озбиљној ђачкој представи и то читавој која је баш њима пожелела добродошлицу; њима и њиховим родитељима, који су још једанпут пошли у школу. Само су им књиге дошле некако другачије, лепше, привлачније шареније. Школа је уз саму прометну улицу и зато су одмах почели са упозорењима, саветима, препорукама са свих страна. Све су то једноставно назвали "Пажљивко". Да пазиш, него шта, ниси ти више мали. С тим у вези прешло се одмах на други час опрезности и скренули су им пажњу да бицикл више није обична играчка, него опасно превозно средство, кога се треба чувати и када га возиш и када га не возиш.

Насиље је у порасту. То постаје озбиљан проблем читавог друштва па су школски органи као што је Наставничко веће и Школски одбор, морали тиме да се озбиљно позабаве. Београдски сајам књига задржао је основни излагачки концепт-представљање савремене светске и домаће издавачке продукције, писаца, покретање актуелних књижевних и друштвених догађаја.

Новембар 2015.

Већ постаје традиција да с јесени у нашој школи гостује познати српски оперски певач Милош Радовић. Тако је и ове године 4. и 5. новембра, у пратњи Александра Радовића, клавир, и Милана Маринковића, гитара, Милош Радовић одржао два врло посећена концерта у амфитеатру наше школе. На репертоару младог уметника биле су градске песме, романсе и евергрин мелодије. Иначе, Милош Радовић (баритон) је професор певања. Студије соло певања је завршио у класи примадоне Радмиле Бакочевић. Поред класичног, оперског репертоара, изводи староградске песме, наполитанске композиције, романсе, шлагере, евергрин мелодије и традиционалну музику, националних и светских аутора.

НТЦ ситем учења
(5. новембар 2015.)

На велико задовољство, у ОШ “IV краљевачки батаљон“ гостовао је и одржао предавање др Ранко Рајовић, дугогодишњи члан четворочланог комитета светске МЕНСЕ, аутор НТЦ система учења за надарену децу, који функционише у оквиру МЕНС-е. О томе, колико је интресовање за ову област најбоље показује посећеност овог предавања, на коме су многи присутни морали да стоје, јер се број седишта у амфитеатру овога пута показао као недовољан. Ово предавање уједно је била и најава организовања радионица за даровиту децу по НТЦ ситему и у Краљеву. Наиме, секцију за даровите ученике организовао је Никола Тесла Центар (НТЦ) из Новог Сада у сарадњи са сертификованим НТЦ едукатором из Краљева. У раду секције примењује се НТЦ систем учења, аутора Уроша Петровића књижевника и др Ранка Рајовића, оснивача МЕНСЕ Србије, који је 5.децембра имао веома запажено и посећено предавање у нашој школи. Кроз игру, асоцијације, загонетке и загонетне приче, ученици са великим задовољством упознавали нов и занимљив начин учења, стичу функционална знања уче како да брзо размишљају, повезују и закључују.

У организацији Регионалне агенције за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа у ОШ "IV краљевачки батаљон" у Краљеву, за осмаке наше школе, одржано је предавање на тему *Први кораци ка предузетништву.* Предавање је одржано 17. новембра 2015. у амфитеатру школе, у трајању од 1,5 часова. Предавач је била Катарина Марковић менаџер за подршку и развој.

Дана 27.11.2015. године, ученици од припремног предшколског до четвртог разреда са својим учитељима су гледали анимирани филм "Мали принц" у биоскопу Кварт. Уз фантастичан филм ученици су уз велико интересовање и са великом пажњом уживали пуних 1 сат и 40 минута. Филм је праћен уз аплаузе и понеку сузу. Слике са филмске пројекције говоре саме за себе.

Децембар 2015.

Поводом Дана борбе против сиде; ученици седмог и осмог разреда, уз подршку наставнице биологије Сандре Радетић Вучетић, 1.12.2015.год. направили су црвене траке као симбол солидарности са оболелима од хива. Све је у потпуњено изложбом радова у холу школе. Ученици осмог разреда (одељење 8-1) у пратњи наставника историје Војкана Трифуновића посетили су изложбу под називом *Путевима револуције: Меморијални туризам у Југославији.* Том приликом ученици су се упознавали са најзначајнијим споменичким комплексима са простора бивше Југославије, као и њиховом значају за историју и културу ових простора. Уз стручно вођење Јелене Марковић, историчарке уметности, ученици су добили одговоре на сва постављена питања. Ученике је највише интересовало о каквим се споменицима ради, због чега су подигнути и коме су посвећени

Центар за едукацију и превенцију социјалне патологије “Доротеј“ из Београда, уз подршку Министарства трговине, туризма и телекомуникација Републике Србије реализовао је пројекат под називом “Сто школа за детињство без бола“. Циљ пројекта је заштита и безедност деце на Интернету, односно упознавање са опасностима које их вребају са друштвених мрежа. Дана 10. децембра у школе осванула је изложба интересантних радова, које је немогуће неприметити! Наиме, ученици трећег разреда са својим учитељима, на часовима ликовне културе показали су велику креативност и уметнички дар, израђујући радове на тему "На северном полу живе" и "Тропска острва". У оквиру теме о северном полу, након читања о Ескимима, њиховим навикама и начину живота, ученици су правили макете иглоа користећи новине, воду, течни штирак, четке, надуване балоне. Призоре из живота Ескима дочарали су фигурицама од пластелина, које су верно приказивале саме Ескиме као и животиње које живе у њиховом окружењу. А ученици четвртог разреда су правили макете манстира.

У децембу, у оквиру програма професионална оријентација, у просторијама Шумарске школе одржана је презентација и упознавање са образовним профилима у школи У среду, 23.12.2015. у амфитеатру школе, ученици трећег разреда су на занимљив начин учили о породичним окупљањима, славама и светковинама. На очигледном примеру, је показано славско сечење колача уз детаљно објашњење обреда који га прати.

Ове школске године наша колегиница Наташа Вуковић, учествовала је на конкурсу час", који расписује Министарство трговине, туризма и телекомуникација. Заједно са Алексом Попадићем, наставником географије из ОШ "Димитрије Туцовић", награђени су трећом наградом у области природних наука.

Награђени рад се односи на употребу Каху(т) квиза у настави географије

Исидора Ратковић, ученица 1/5 одељења, на НОВОГОДИШЊЕМ ПОСЕЛУ 24.12.2015,
у организацији Краљевачког друштва учитеља и Народне библиотеке Краљево,
за своју новогодишњу честитку освојила је другу награду

ученик Јован Степовић проглашен је за најбољег стрелца турнира у Чачку
постигавши укупно 6 голова и добио признање у виду копачке

У уторак, 29. децембра су ученици из парламента украсили хол школе. Дана 30.12.2015.године у амфитеатру ОШ “ IV краљевачки батаљон “, одржано је предавање на тему *Загађивање воде, ваздуха, земљишта.* Предавању су присуствовали ученици свих одељења осмог разреда у пратњи предметних наставника. Активисти еколошког покрета *Ибар* из Краљева, одржали су предавање и на тај начин упознали ученике са могућим изворима загађења различитих екосистема, глобалним последицама загађења, као и могућностима заштите и унапређења животне средине. Циљ овог предавања је упознавање ученика са основним еколошким појмовима и подизање еколошке свести појединаца.

Након завршетка новогодишњих празника,11.јануара наставило се прво полугодиште. Прва субота је била радна- одрађивали су петак, када се славио Дан школе. За ученике првог и трећег разреда, крушевачко позориште „Пинокио“ је извело представу. Средином јануара „Еко покрет“ је одржао више предавања за ученике.

потписивање протокола о сарадњи са ОШ "МАРТИН КОНШАК" из Марибора

Међу члановима делегације града Краљева, који су 22. јануара боравили у Марибору, у циљу сарадње ова два града, била је и директорка ОШ „IV краљевачки батаљон“. Тога дана наша школа и ОШ „Мартин Коншак" из Марибора, потписале су меморандум о сарадњи. Сарадња ове две школе заснивaће се на упознавању, сарадњи и заједничким програмима које ће реализовати наставници и ученици ове две школе. Први корак те сарадње је долазак наставника из школе „Мартин Коншак" у посету нашој школи и на прославу школске славе Светог Саве.

У понедељак 25.јануара 2016.године са почетком у 13 часова, у амфитеатру ОШ „IV краљевачки батаљон“, одржан је јавни час - предавање о преживелим заточеницима концентрационог логора Матхаузен. Предавање је организовано у сарадњи са Удружењем заточеника КЛ Матхаузен из Београда и Народног музеја у Краљеву. У програму су учествовали Тамара Ћирић, ауторка пројекта и председница Удружења заточеника КЛ Матхаузен, затим историчар др Милан Кољанин, као и Јелена Радојчић, бивша заточеница усташких логора. Поред

ученика наше школе, јавном часу су пристуствовали и ученици других основних и средњих школа из Краљева, као и велики број колега и колегиница. Циљ пројекта да се млади упознају са овом концентрационих логора, као и да се активније укључе и мотивишу своје вршњаке да се више посвете темама из наше историје

Школски часопис „Нови Батаљонац“ 2, освојио је другу Републичку награду на Конкурсу за најбоље основношколске и средњошколске листове и часописе за школску 2014/2015. годину, који расписује Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Задужбина Милоша Црњанског, освојио другу награду, а одлука је пропраћена коментаром изборне комисије: „ *Увидом у овогдишње приспеле листове и часописе из основних и средњих школа жири констатује да је солидан општи ниво уређивања, а посебно је висок број оних узорних и натпросечних. Полазећи од критеријума којим су оцењиване и рангиране вредности ових школских гласила, процењивана је пре свега њихова концепција...*“

У оквиру хуманитарне акције за децу оболелу од рака, а у сарадњи са друштвом за борбу против рака „Јелена Анжујска“, Здравственим центром „Студеница“ и Позориштем, ученици наше школе имали су два извођења представе „Године на које смо поносни“. Глумачку екипу, као и обично,пратио је и употпунио школски хор.

Тужан дан у нашој школи био је 27.фебруар, када је одржана комеморативна седница за драгу наставницу и прерано преминулу колегиницу Дрину

Танасковић. Март је отпочео родитељским састанком за родитеље ученика који иду у Словенију- Марибор, у посету братској школи „Мартин Коншак“.

Изложба поводом 8.марта у холу школе

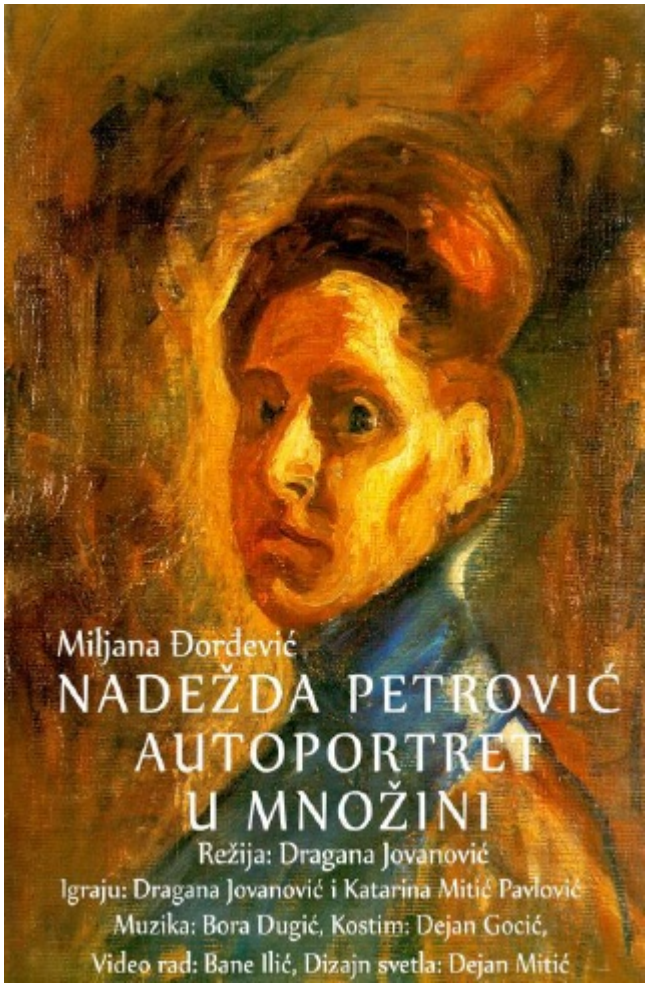

У Краљевачком позоришту ученици виших разреда су гледали предству Надежде Петровић „Аутопортрет у множини“. Ученици првог, трећег и четвртог разреда су учествовали на такмичењу „Кенгур“. У недељу 26.марта, ученици шестог,седмог и осмог разреда, који су учествовали на Општинском такмичењу из физике и хемије, посетили су Хемијски факултет и Музеј „Николе Тесле“ у Београду.

Пролећни распуст је био од 27.априла до 03.маја

У пратњи наставника и директора, отпутовали су у посету братској школи „Мартин Коншак“ у Марибору. Тамо су наши ученици учествовали на приредби, на којој су певали, играли, свирали и глумили. Ђаци су били смештени у породицама код својих вршњака. Родила су се и нека нова пријатељства. Домаћини су им представили град Марибор, са околином. Пуни утисака, допутовали су 24.априла у Краљево.

.

I

НАЗИВ ШКОЛЕ И ШКОЛСКЕ ЗГРАДЕ

-У Карановцу ради нормална школа старије класе- из извештаја Петра Радовановића из 1838.године. * Архив Србије, КК – XXXVIII– 95.

-Обштествена карановачка школа- Учитељ Јован Бранковић.*МПс, Ф III, р 10/1844.; МПс, Ф V, р 22/1845.

-Нижа основна школа 1-4 и виша основна школа 5-6 р. се помиње крајем 1882.године.

-Септембара 1884. године отворен је шести разред Краљевске више основне школе. Донет је Наставни план и програм за ниже, више и продужне основне школе(траје 6 година).

-26.07.1898.г. донет је *Закон о народним школама.* Школовање је обавезно. Школа се може основати ако има 50 ђака. Оснивају се грађанске школе од 3 године – за дечаке, а за девојчице девојачке.

- у досијеу Историјског Архива Србије спомиње се да је школа основана 1894.године

- под именом ОШ „IV краљевачки батаљон“ школа је основана 1945.године

-У записнику Извршног Градског народног ослободилачког одбора од 29. јануара 1945. године пише: Основна народна школа – Краљево.

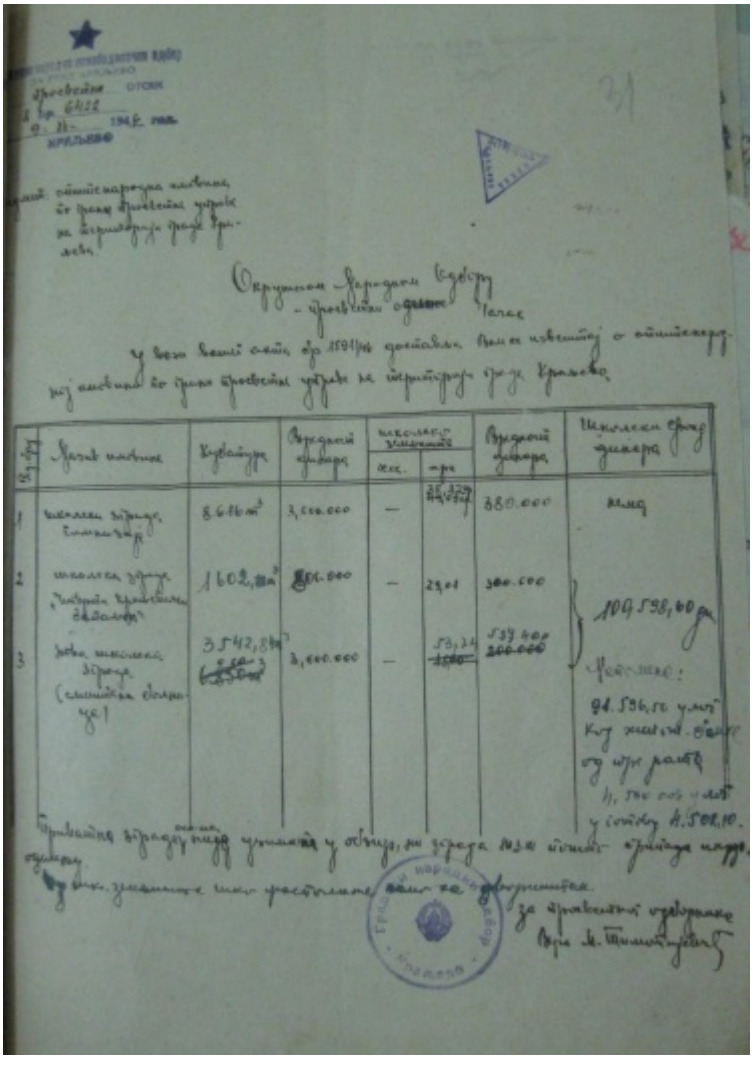

ИАК, ГНОО Краљева. Школске зграде 9.III 1946. Инв.бр.

Стручна продужна школа (*Извештај управитеља Гинића). Школа је прешла у просторије Основне школе "АФЖ", пошто су учионице Основне школе "Четврти краљевачки батаљон" потребне за одржавање аналфабетских течајева. Из Народне основне школе предавали су им: Вукајло Бандовић – учитељ, предавао им је рачуницу; учитељ Тихомир Маринковић – историју са земљописом; Лана Мијушковић, учитељица – предавала им је српски језик у свим разредима без хонорара.

.

Просветни одборник, Вера Тимотијевић, упознаје Одбор са тим "да је отпочела оправка и кречење Основне школе 'IV краљевачки батаљон', као и зграде старе општине у којој је смештена школа".

Основна школа''IV краљевачки батаљон''- Краљево

Градски народно ослободилачки одбор Краљева, извештава 9.III 1946. године Окружни народни одбор у Чачку по предмету општенародне имовине по грани просветне управе на територији града Краљева. У том документу пише да постоје 3 школске зграде у Краљеву:

1. Школска зграда Гимназије (Зграда данашњег Народног музеја), кубатуре 8.616 м3 са двориштем од 38,32 (49,09) ари и да у школском фонду нема ни динара.

2. Школска зграда "IV краљевачког батаљона" (те зграде више нема, била је на месту данашње општинске зграде у Краљеву). Имала је кубатуру од 1.602 м3, са школским земљиштем 29,01 ара.

3. Нова школска зграда (у којој је 1946. године смештена болница, данашња зграда ОШ "Димитрије Туцовић"), кубатуре 3.543 м3.

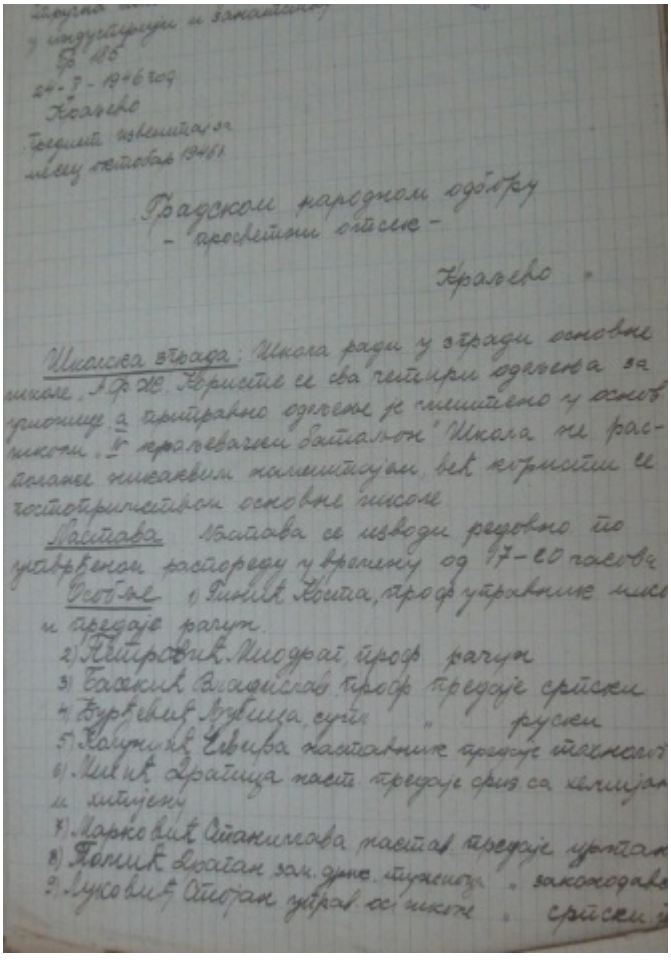

Градском народном одбору
– просветном отделу –

Краљево

Школска зграда: Школа ради у згради основне школе. А.Ф.Ж. Користе се сва четири одељења за уџбенике а трећеравно одељење је смештено у основној школи „Краљевачки батаљон" Школа не располаже никаквим намештајем, већ користи се гостопримљивошћу основне школе

Настава Настава се изводи редовно по утврђеном распореду у времену од 17–20 часова

Особље 1) Ђорђић Лепша, проф управник школе и предаје рачун.
2) Петровић Миодраг проф рачун
3) Гашић Владислав проф предаје српски
4) Ђурђевић Љубица, суђ " руски
5) Кацић Невенка наставник предаје географију
6) Лилић Драгица наст предаје физ са хигијеном и лепрењу
7) Марковић Станојка наст предаје цртање
8) Панић Душан зан. дипл. грађ. " законодавство
9) Луковић Стојан управ. основне школе " српски

ИАК, Записник Градског народно ослободилачког одбора од 24.X 1946. Инв.бр.

Управитељ Основне школе у Краљеву, Стојан Луковић, извештава Просветни одсек о броју наставника, одељења и ученика. (На печату пише: Основна школа Краљево, НР Србија). Наставника је било 21 и 2 забавиље.

У уписницама од 1950-1956. срећемо више различитих назива за Школу:

1950/51.Мешовита осмољетка у Ранковићеву.

1951/52.Печат Друге осмолетке: Народна Република Србија. Осмолетка 2. Ранковићево.

1952/53.Прва осмолетка у Ранковићеву.

Осмолетка бр.1 у Ранковићеву.

Прва мешовита осмолетка у Ранковићеву.

26. јуна 1953. Овог датума, Коча Јончић, као одборник Градског одбора Краљева помиње да школа "IV краљевачки батаљон" нема довољно простора. Поново је враћен школи назив, после вишегодишњег одсуствовања и лутања.

1953/54.У уписницама само за ову школску годину срећемо више назива:

Осмолетка "IV краљевачки батаљон" у Ранковићеву,

Осмогодишња школа "Братство-Јединство" у Ранковићеву,

У плану је било да се приступи изградњи једне зграде за смештај Осмогодишње школе "IV краљевачки батаљон" из Краљева. Пројекат зграде и инвестициони програм урадио је атеље "Простор" из Београда. На крају су радови уступљени Грађевинском предузећу "Ибар" из Краљева. Одлуком Народног одбора општине Краљево, 1.септембра 1955.године формирана Осмогодишња школа "IV краљевачки батаљон" у Краљеву од ученика основне школе и нижих разреда Прве мешовите гимназије.

Школа 1957/58 ради у две школске зграде. Зграда бр.1, као главна зграда, налази се преко пута музеја и парка (данашња зграда Музеја), а зграда бр.2 преко пута нове поште (данас те зграде нема, срушена је и на њено место озидана данашња зграда општине Краљево). Обе зграде су старе, дотрајале и не одговарају педагошким и хигијенским условима.

Школска 1958/59. Годишњи извештај о раду школе за школску 1958/59. Архива Школе. Од те до краја школске 1958/59. школа се назива Осмогодишња школа "IV краљевачки батаљон". Школске 1959/60. године срећемо назив, који се и данас користи: Основна школа "IV краљевачки батаљон".Школска зграда је стара и руинирана. Тако ће то све трајати до 1975. године, када ће се школа из ове дотрајале зграде преселити у нову и модерну школу. У Годишњем извештају о пословању Основне школе "IV краљевачки батаљон"за 1961. годину, који су потписали управитељ школе – Прибислав Лазаревић и председник Школског одбора, др Света Бачаревић, пише: Основна школа "IV краљевачки батаљон" у Краљеву, основана је одлуком Народног одбора општине Краљево, бр.1996 од 1.септембра 1955. године. Седиште школе је у Краљеву у Олге Јовичић бр.1 Оверено печатом: Основна школа "IV краљевачки батаљон" у Краљеву.

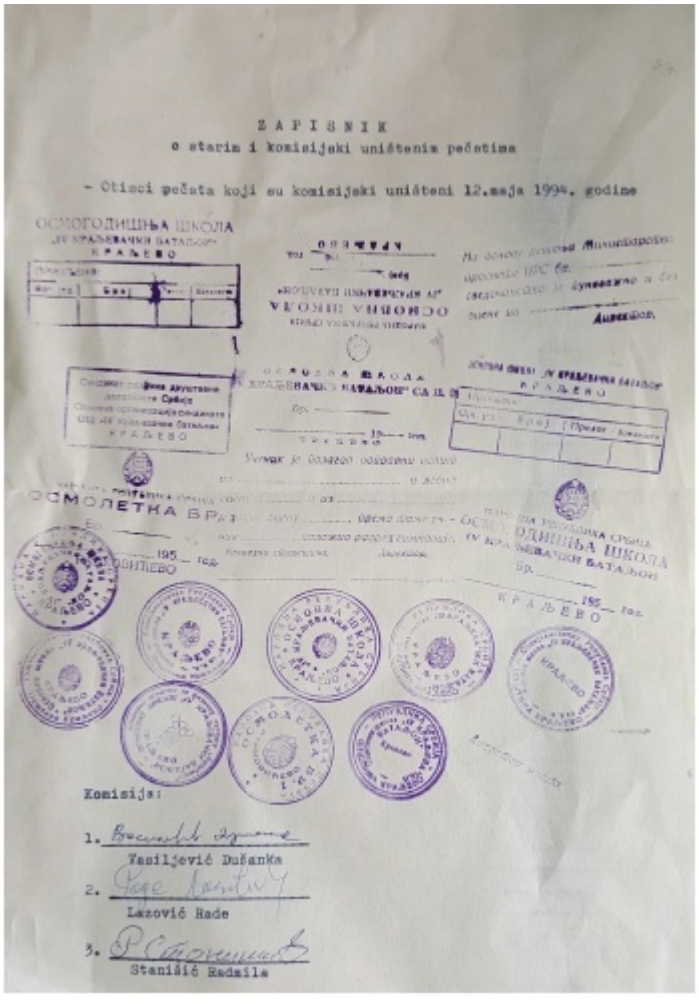

Z A P I S N I K
o starim i komisijski uništenim pečatima

- Otisci pečata koji su komisijski uništeni 12.maja 1994. godine

ОСМОГОДИШЊА ШКОЛА
„IV КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН"
К Р А Љ Е В О

ОСНОВНА ШКОЛА
„IV КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН" СА II, III
К Р А Љ Е В О

ОСМОЛЕТКА БРАТОЊИЋЕВО

ОСМОГОДИШЊА ШКОЛА
„IV КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН"
К Р А Љ Е В О

Komisija:

1. Vasiljević Dušanka
2. Lazović Rade
3. Stanišić Radmila

Од 1954-1975. године у овој је згради (данашњи Музеј)
била смештена ОШ "IV краљевачки батаљон". (Рад Јасмине Николчевић, професорке ликовног из Батаљона)

17. IX 1955.

Записано у уписницама:

Осмолетка број 1 – Ранковићево.

Прва осмогодишња школа у Краљеву.

Основна школа "IV краљевачки батаљон"- Краљево.

Осмогодишња школа "IV краљевачки батаљон"- Краљево.

Прва осмогодишња школа "IV краљевачки батаљон"- Краљево.

Чињеница да је школа у ово време често мењала свој назив. У том периоду, са мањим или дужим прекидима проналази се данашњи назив ОШ „IV Краљевачки батаљон“ Оно се усталило од школеке 1954/55. када је дошло до великих промена у организацији школства у Краљеву. Чињеница је да ће трек од шесдесетих година прошлог века да се устали садашњи назив школе.

ШКОЛСКА ЗГРАДА 1955/56

Школа ради у три зграде; Прва зграда је највећа и има 14 учионица, 3 канцеларије, кабинет за смештај учила, одељење за смештај старе архиве, по једно одељење за ђачке књижнице, секције примењене уметности, ђачке кухиње и стан помоћног службеника. Двориште око зграде је пространо, али је прилично неуређено. Део дворишта је засађен разним врстама листопадног дрвећа.

Друга зграда, уствари 6 учионица и једна канцеларија, је Школа ученика у привреди, чије просторије користи Батаљон у преподневним часовима.

Трећа зграда има три мале учионице и стан помоћног службеника. У овој згради је смештено забавиште. Ова зграда је саставни део прве школске зграде.

Све зграде су дотрајале, а нарочито прва зграда коју би требало комплетно реновирати. Зграде не одговарају условима које тражи савремена школа.

Окружни привредни суд у Крагујевцу, решавајући по пријави Школе, донео је 17. јануара 1966. године РЕШЕЊЕ да се региструје установа, која се води код овог суда на регистарском листу 83 и упише ОСНОВНА ШКОЛА "4. КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН" ИЗ КРАЉЕВА. Директор школе је Васиљевић Миољуб (Документ у прилогу).

Извештај о пословању Основне школе "4. краљевачки батаљон" за 1962. Службени лист ФНРЈ бр.5/63. Основне школе "4. краљевачки батаљон" из Краљева, основана је одлуком Народног одбора општине Краљево бр. 1996 од 1. септембра 1955. Године.Седиште школе је у Краљеву у Улици Олге Јовичић бр.1. Одговорни руководиоци су: Прибислав Лазаревић, управитељ школе Радмила Крстић, режисер школе од октобра 1962.

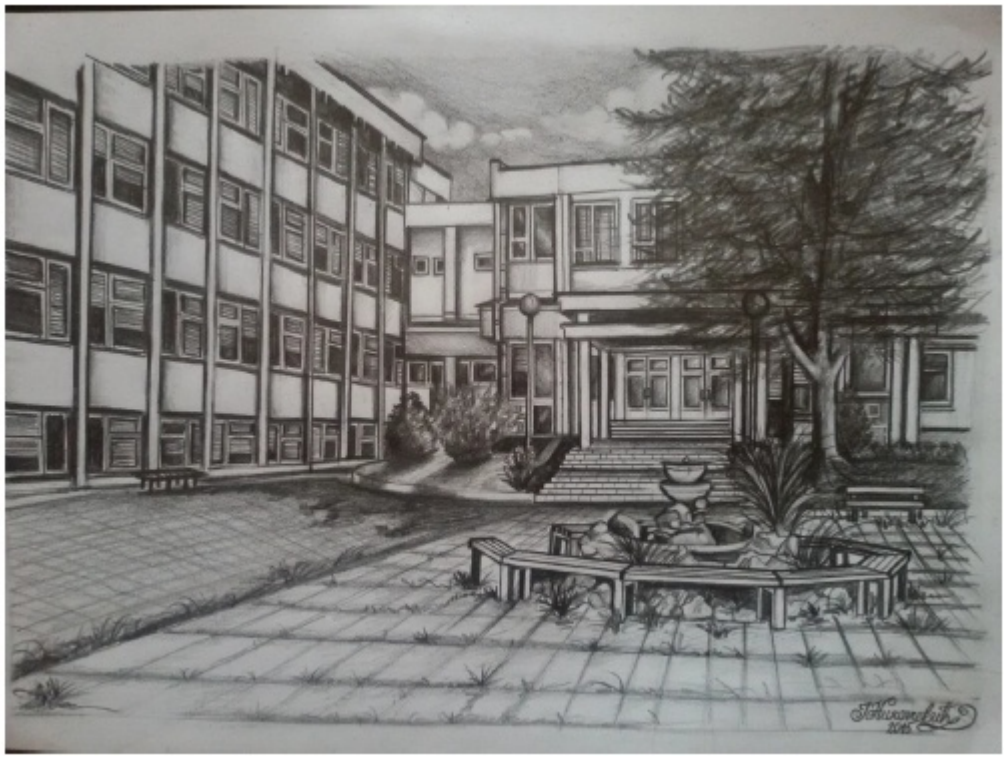

ОШ "IV краљевачки батаљон" ради у новој школској згради од 1975. године.
(Рад Јасмине Николчевић, професорке ликовног из Батаљона)

Три зграде су заначјано везане за рад данашње Основне школе "IV краљевачки батаљон". Прва је била на место данашње општинске зграде Краљева. У њој су основци учили пре Другог светског рата и после тог рата све до изградње поменуте општинске зграде, негде око 1960. године. У њој је неколико година радила Основна школа "А.Ф.Ж."

Друга значајна зград је данашњи Народни музеј Краљева у коју се Школа усељава почетком школске 1954/55. гдине, односно од исељења Гимназије из те зграде. Ту остају до 1975. године.

Трећа је нова школска зграда која је усељена крајем 1975. године.

Школа се обратила Скупштини општине Краљево 12. фебруара 1993. године тражећи сагласност за промену имена школе. У образложењу су навели да имају у виду шире консултације колектива, анкету и одлуку Збора радника, олуку задњег сазива Савета школе и Школског одбора. Уместо назива "4. краљевачки батаљон", предлажу да се школа зове "Десанка Максимовић". У утврђивању предлога руководили су се чињеницом, да школа треба да носи име личности из науке и културе, чије дело има трајну вредност и не може бити поништено било каквим друштвеним променама. Школа ће са дужним поштовањем задржати складно опремљен историјски кутак посвећен ученицима и наставницима, који су погинули у НОБ-у или су стрељани. Тражили су од надлежних да дају своје мишљење или да предложе неко друго име уколико ово не одговара. У Министарству просвете су их информисали, да ће оснивачка права са општине на републику бити пренета тек када се усвоји нова мрежа основних школа. Захтев је потписао директор школе, професор Милен Пановић.

На захтев им је одговорио Извршни одбор Скупштине општине Краљево 25. марта исте године. "Не прихвата се захтев ОШ "4.краљевачки батаљон" у Краљеву за промену назива школе, јер за то не постоје оправдани разлози.

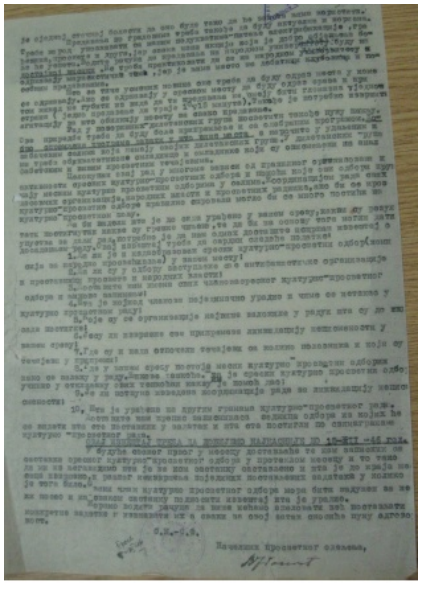

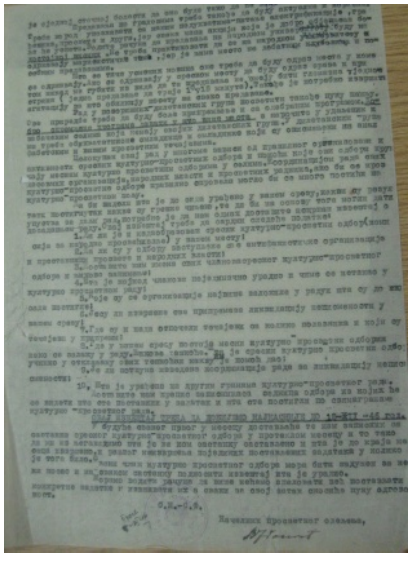

погледати: *Наша прошлост 11.* Зборник радова Народног музеја и Историјског архива Краљева.Чланак – Мирјана Савић: *Описмењавање и просвећивање у Жичком срезу 1945-1955.*

У првим послератним годинама у школама је настављен рад по старој организацији школа. Постојала је основна четвороразредна школа и нижа и виша гиманзија. Законом из 1946. године на четири разреда основне школе додата су још три и то се називало седмолетка. Паралелно са овима радиле су и непотпуне гимназије. Ово двојство и замешатељство у организацији школа по завршетку основне четвороразредне школе је престало да постоји школске 1950/51. године, од када почињу да раде осмолетке. Тај систем школства ми данас знамо као осмогодишња школа и после ње долазе средње школе. Непосредно по завршетку Другог светског рата завршни разреди у основној школи су били IV,VII и VIII.

Стр. 2 — 29 НОВЕМБАР — Бр.

Анапфабетски и просветни течајеви у срезу Жичком

ПЛЕНУМ СРЕСКОГ ОДБОРА НАРОДНОГ ФРОНТА

Припреме за пролетњу сетву

Анапфабетски течај у селу Дољци

Новине „ 29. Новембар“ бр.5. 10.I 1948.

Бр. 5 — 29 НОВЕМБАР — Стр. 5

Културно-просветни рад М. О. фронта у 1947 години

Уредништву „29 новембар“

Задатци Н. О. у 1948 г.

Још једно упутствено обавеза пред II конгрес Л.Ф.Ж-а

Ликвија фронтовица у М.Н.О. Таошни

ФИСКУЛТУРА и Спорт

фискултурно предавање у индустријској школи

Фискултурни актив Женске занатске школе

Значај недеље технике

Испити на аналфабетским течајевима у срезу Жичком

ПРЕД ПРОСЛАВУ ОСМОГ МАРТА

Акције жена среза Жичког

Антифашистичка борба у срезу Жичког пред крајем

КРАТКЕ ВЕСТИ

Новине „ 29. Новембар“ бр.5. 10.I 1948.

Бр. 14 — 29 НОВЕМБАР — Стр. 3

КОНФЕРЕНЦИЈА ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА

ИЗБОРИ ОРГАНА АФЖ-а У КРАЉЕВУ

ПРЕДКОНГРЕСНЕ ОБАВЕЗЕ АФЖ-а СРЕЗА ЖИЧКОГ

Нешто о дванаестом реону

Мисао предлагачу у прикупљању материјала за задужбин дом

Како ради сељанка из Драчупа

Рад трећег реона

Рад Фронта у селу Печењу

Стр. 2 — 29 НОВЕМБАР — Бр. 15

Обавезе АФЖ-а појединих села у Жичком срезу

Основан је савез културно просветних друштава среза Жичког

Избор пленума и Извршног среског одбора АФЖ-а

Добар успех просветних течајева у срезу Жичком

Добровољни рад Фронта у Витежеви

У Краљеву је основан Градски одбор културно — просветних друштава

Успешна пионирска приредба у Краљеву

Новине „ 29. Новембар“ бр.5. 10.I 1948.

29 НОВЕМБАР

ОРГАН СРЕСКОГ И ГРАДСКОГ НАРОДНОГ ФРОНТА

КРАЉЕВО, ЧЕТВРТАК 29 ЈАНУАР 1948 ГОД.

У ЖИЧКОМ СРЕЗУ ПРЕМАШЕН ПЛАН ОПИСМЕЊАВАЊА

У фабрици вагона у Краљеву 75 курсиста положило је испит за полуквалификоване раднике

Годишња скупштина Подружнице металаца број 3

Образован је иницијативни одбор за оснивање Народног музеја у Краљеву

Једанаести реон Фронта уштедео Градском народном одбору суму од преко 80.000 динара

Четврта жичка „Херој Маричић“ најбоља бригада на петој деоници пруге Ниш-Шиј Титоград

Борба за стручне кадрове

Питање помоћи пољопривредних стручњака сељачким радним задругама

Дечји бугарског културно уметничког колектива из Софије

Припреме за дечју недељу у срезу Жичком

Друг Тодорић Василије одликован медаљом рада

Обавештење

Бресник предаваче у правузлашњу лекционог циклуса

ФИСКУЛТУРА

ФИСКУЛТУРНИ РАД У ПРВОМ ПОЛУГОДУ

Прослава дечје недеље у Срезу жичком

Откуп сакупљених дуба у Срезу Жичком

ОБАВЕШТЕЊЕ

Грађевинском предузећу »Каблар«

Новине „ 29. Новембар“ бр.5. 10.I 1948.

29 НОВЕМБАР

КРОЗ НАШЕ ПРЕДУЗЕЋЕ

Све ми је јасно, али једно не разумем — каже два пута проглашени ударник Јовановић

Да би испунио план, колектив преко 20 дана ради преноворемено

Пречи сам ја, него таване

Техничка грађа, смештај и истовар

Немам карту, па шта хоћеш?!...

Летовање ученика индустријске школе и ученика у привреди у Матарушкој Бањи

Шести рекордни дебео прелазу заставицу

Новине „ 29. Новембар“ бр.5. 10.I 1948.

ОЦЕЊИВАЊЕ РАДА ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА

УПУТСТВО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ 1.2.1949.

Упитник за оцењивање наставног и васпитног особља се бавио генаралијама наствника: Година рођења, школске квалификације, звање и платни разред, радни стаж, од када ради у овој школи, које предмете предаје, да ли је одликован, похваљиван или награђиван у служби, завршени курсеви и семинари и рад на стручном усавршавању.

Други део се односио на подтаке о раду наставника: да ли користи часописе, користи ли литературу и коју; планира ли наставну грађу, остварује ли план рада,

тражи се да наставник наведе јасно чиме је унапредио и осваременио наставу; која је наставна средства користио, која је средства сам или са ученицима направио; да ли је у раду помагао другим наставницима; која је задужења наставник имао у школи поред редовних часова; да ли је самоиницијативно радио у ваннаставној области; које је активности водио и колико је ученика ангажовано у њима; колико је одржао допунских часова; Да ли је држао предавања, која и коме? Колико је одржао родитељских састанака? Која је предавања одржао родитељима? Да ли је обилазио станове ученика? Колико је часова посетио код других настваника у свом одељењу? Да ли је уредно водио школску администрацију? Колико је активан на Наставничком већу? Да ли је редован на стручним активима и у синдикалној подружници? Радна дисциплина- колико је пута је закснио на дужност? Најмања и и највећа средња оцена одељења којима предаје. У којој друштвеној организацији ради и коју функцију обавља?

Комисија је пред собом имала детаљна упутства и по њима ишла. Да би оцена била што објективнија и наставници су попуњавали анонимну анкету. На листу анкете су написана имена свих наставника и основно питање: Како би оценио просветне раднике наше школе? По колонама су оцене: Нема елемената за позитивну оцену, задовољава, добар, истиче се и нарочито се истиче. Градација од 1-5 као и код ученика само се другачије зове.

Да би оцена била што објективнија узимано је у обзир и мишљење просветних саветника о раду појединих наставника, чије су часове посетили. Тако се добијала реална оцена о нечијем раду, која је много значила наставницима, јер им је давала суд околине и могућност да се коригују и утицала је на повећање плате преко платних разреда. Оно што није било добро у том оцењивању је чињеница да је активност и ангажовање ван часова цењено више од самог рада на часу. Тако је учитељица која је квалитетно држала часове као и она која је добила највишу оцену, због немогућности да се ангажује у слободном активностима, манифестацијама и приредбама, једва прешла црту и добила оцену задовољава.

То ће се после пет-шест година овакавог оцењивања и увидети и од самог оцењивања коначно одустати, јер је сам процес оцењивања дуго трајао, замарао, између осталог трошио много времена и радне енергије.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА

Из године у годину наставници и сви они који прате процес образовања, уочили су да се непрекидно морају сручно усавршавати. Дуго времена наставници би завршавали угледне факултете и више школе а када би дошли да раде, стагнирали би, бавили се само елементарним захтевима и фактички само назадовли у односу на оно што су на високим школама научили. То се нарочито односи на крај 20 и почетак 21 века. Старија генерација је то тешко прихватала. Задржали су на старим позицијама ако не и назадовали. Појавила се нека врста одбојности у пријему новина.

Године 1955. три пута су се у пролеће састајали просветни радници. Конференција удружења учитеља, наставника и професора је одржана 5.марта. Деветог априла је била конференција просветних радника, а 28. и 29.априла састао се и већао Сабор просветних радника среза Краљево. Опет је била конференција просветних радника. Овог пута је одржана 1. октобра 1956. У октобру је била актуелна тема друштвено-моралног васпитања. Усавршавали су свој рад и кроз предавања на Наставничком већу. Предавачи истичу да се улога разредног старешине разликује од оне некадашње, предратне. У новој школи је све динамичније и богатије, па се и од разредног старешине тражи више. Он одговара за живот у одељењу и хармонију у њему. За подизање опште културе ученика и ставрање радне дисциплине највише може учинити разредни старешина. Он мора да упозна свако дете и да зна његове породичне прилике. Задатак му је да стекне поверење ученика и њихову наклоност. То се не може постићи само на часу, него највише и најбоље на излету, секцији, екскурзији или

одлском у биоскоп и позориште. Разредни мора да се интересује за ваннаставне активности својих ученика и да им у њима помогне. Дужност разредног је да успостави тесне контакте са родитељима.

Школске 1958/59. актуелна је реформа школства. На Наставничком већу је читан реферат Милоша Шанка: Мобилисати све снаге на реформи школства. У реферату је показан пређени пут развоја нашег школства и дате смернице за будући рад, а све на основи донетих закона о реформи школства. Др Шанко је у реферату указао на то да свака школа има своје специфичности у погледу онога што се реформом школства поставља као примарно, јер и Батаљон има свој план, који се према могућностима и датим приликама реализује. Овом реформом су у први план истакнута три важна питања.

Први захтев је био да се посвети више пажње настави техничког образовања, "да наши ученици у основној школи савладају азбуку технике". Други захтев се односио на наставу телесног васпитања, а трећи на часове моралног васпитања. Закључено је тада да часови моралног васпитања нису на потребној висини. "Они се обично своде на часове разредног старешине, а тај предмет има сасвим другу намену и задатак". Планирано је да се кроз ове часове ученици упознају са збивањима у нашој земљи, да се кроз те часове васпитавају ученици у духу социјалистичког материјализма, као и са животом који их очекује Сматрано је да ће ови часови бити интересантнији ако се изврши правилан избор тема и градива. Тражено је да нека одељења школе оду на неку седницу Радничког савета и тако се директно упознају са проблемима у предузећу.

Школске 1959/60. посебно је посвећена пажња стручном, педагошком и идеолошком раду са наставницима. У том циљу, Управитељ школе са Комисијом за унапређење наставе, израдио је план за уздизање просветних радника. У том смислу је организован семинар за наставнике у току зимског распуста, а остале теме су обрађене на Наставничком већу. Теме су биле: Суштина реформе

школства. Друштвено управљање школама. Друштвено васпитање ученика. Нов однос школе и комуне. Психичке промене деце у пубертету.

У циљу побољшања успеха Наставничко веће је усвојило више тема за реферате:

1. Друштвено управљање у школама – В. Јанковић.
2. Друштвено васпитање ученика – С. Јовић.
3. Проблеми и промене у доба пубертета – Рецић.
4. Учење и памћење ученика – Прибислав Лазаревић.
5. Принципи новог правописа – Крста Љубеновић.
6. Како поправити писменост код ученика – Владислав Басекић.
7. Наставне методе- Милка Барловац.

На састанку управитеља школе у новембру 1963. године, било је речи о стручном усавршавању наставника. Годину дана касније Комисија за унапређивање наставе је предложила, а Наставничко веће усвојило теме за предавања: *Анализа писмености. Лик наставника – права, дужности и дисциплина. Дисциплина ученика. Очигледност у настави.* То су била теоретска предавања. Одлучено је да на практична предавања иду сви наставници.

У сав овај посао активно се укључио Савет за просвету среза. Наставничко веће је после сваког предавања имало дискусије о одржаним часовима. Тих година практична предавања су била најчешћи вид стручног усавршавања. Наставник би одржао час, па би затим говорио о свом часу а после њега колеге су давале своје мишљење о часу. биле су то уобичајне приче о току часа, о употреби наставних средстава, колико је предавање било корисно , да ли је нешто могло да се уради боље. Нешто касније, те исте године, одржано је стручно предавање о дисциплини ученика. Била је то уобичајна прича; о васпитању ученика ; стварање радних навика; дисциплина на часу и ван часа и оцењивање рада ученика.

Захтевали су, као и толико пута да наставник треба примером да делује на ученике.

Саветује се и захтева индивидуално уздизање наставника. Мора се интензивније пратити стручна штампа. Наставницима се препоручује да прате најмање један стручни лист, један педагошки и неки педагошки часопис. Мора се организовати набавка потребних часописа. У Школи нема довољно такве литературе. Запажено је да просветни радници падају на државном испиту из устава и законодавства, а обавеза је да се познају прописи и закони у вези са основном школом.

Једна од седница Наставничког већа је посвећена стручном усавршавању наставника. Најпре је управитељ школе, одржао предавање: *Лик наставника савремене школе ,* затим се дискутовало о том предавању, а у другом делу тог радног састанка било је речи о практичном предавању једне учитељице.

Учитељица: „Морал је различита категорија у капитализму и у социјализму. Ми као васпитачи морамо водити рачуна о својим поступцима. Често је човеку друге професије допуштено и оправдано, оно што просветном раднику није. Лоше награђивање просветних радника је учинило да немају ауторитет какав би требало да имају. Ми морамо схватити чињеницу да су се времена променила, да просветни радник није више једини писмени човек у селу. Управитељ мисли да је у већини села просветни радник још увек једини стварно писмени човек. У неким селима ради агроном – факултетски образован човек, али се његов утицај у селу не осећа. Он ни као стручњак није много учинио на препороду села, јер није спреман да ради колико и просветни радник, нити његов утицај може да буде колико и наш. Слаже се да добар просветни радник може да буде онај који има воље и љубави за овај позив. Тачно је да друштво строжије гледа на грешке које учини просветни радник, него ако их учини човек друге професије. То је само потврда да друштво и грађани очекују од нас више него од других и да више цене оно што радимо. Важно је да просветни радници треба један другом да чувају

ауторитет у месту и да један о другоме не говоре лоше. Просветни радник мора стално да се усавршава. Он не може бити добар, нити постићи неке значајније резултате ако не воли своје ученике. Својим држањем и поступцима мора да даје пример другима. Просветни радник може својим позитивним деловањем доста да утиче на подизање свести у насељу. Тако је било и пре рата, али је данас још и више“.

На већу 3.11.1965. је одржано предавање: **Професионално просвећивање ученика**. Ова тема није од јуче. Почев од 1931. године постојала су нека саветовалишта за избор занимања у школама Србије. Овим питањем се бавио и Завод за запошљавање.

Директор Васиљевић истакао да је идејност у настави у том тренутку врло актуелна "почев од највиших форума". Исто овакво предавање је одржао и на састанку Савеза комуниста. За идејност у настави је заинтересован велики број људи. Социјалистички карактер друштава одређује и деловање школе. Сваки наставник треба да уважава идеолошке ставове. Сматрају да су за овај посао најподеснији предмети: Српскохрватски, историја и географија, али да се идејност може развијати и преко других предмета. "Од наставника се тражи да створи социјалистички лик нашег грађанина". Замера се наставницима да мало користе марксистичку литературу. "Треба поставити питање колико се наши ученици васпитавју у духу интернационализма". Сматрали су да је ђачки универзитет погодан за "тумачење ове наставе". Мисле да се у настави историје греши у тумачењу офанзива. Недовољно се истиче храброст и братство и јединство. Често ученици не знају шта је Савет радне заједнице. Разне деформације религије долазе од родитеља, затим се преносе на ученике, па ту школа не може ништа да учини. Себи у задатак постављају да преко културних активности врше појачани идејни утицај. Битни су радио и телевизија, јер они имају велики утицај на младе.

Одржано је планирано предавање: *Морално васпитање кроз друштвене науке*. Говорило се о томе да се може много учинити на васпитању у духу социјалистичког патриотизма кроз српскохрватски језик. Морално васпитање обухвата и идејност у настави. Радили су чланак у VI разреду. У њему се помиње Америка. Један ученик је рекао: -Као што су наши људи пре рата ишли у печалбу у Америку, исто то раде и данас. На то је наставница говорила да не треба да јуримо само за новцем. Треба више радити да се развија и духовна страна личности. Она сматра да наставници треба више да раде на томе да се ученицима објасни наша стварност.

Искусни учитељ, предратни и поратни, говорио је о томе да нам морал у друштву задаје доста тешкоћа. Наш је позив такав да ми сами морамо бити жив пример социјалистичког морала и да нам се строго речи поклапају са делом. У нашој стварности наилазимо на извесне негативне појаве. Често нам филм, телевизија, штампа и књиге помажу да у настави постигнемо успех, али има и примера да нам одмажу у послу. Средина у којој ученици живе, такође, прилично негативно утиче на формирање социјалистичког морала код наших ученика. Учитељица је говорила о томе да је насеље у ком се налази школа доста малограђанско и да нам то ствара велике тешкоће на путу правилног васпитавања младе генерације.

Из Извештаја 1972.године: "Иначе се наставници стручно усавршавају и дошколовавају, али шта вреди кад им заједница то не признаје и неће да пружи помоћ" (Констатација директора).

У октобру 1980. године сачињен је план усавршавања наставника у ужој струци и план марксистичког уздизања наставног кадра према "Просветном гласнику" бр.3 из 1979. године. У августу 1981. године одржан је опет семинар за просветне раднике. Постао је већ традиционалан. Опет је током године одржано више предавања: *Васпитање социјалистичке личности, Употреба наставних листића,*

Социјална димензија васпитања и образовања, *Проблеми у решавању задатака у математици* и друга.

Наставило се са сличним предавањима и наредних година: *Сарадња са родитељима у образовно – васпитном процесу, Извођење допунске наставе и додатне наставе, Психолошки проблеми неуспеха ученика и Полупрограмирана настава.* Ово је још увек време доминације марксистичких предавања. Педагошко усавршавање наставника је редовно, а она политичка са прескоцима. Мења се стварност у окружењу школе, па се мењају и теме. Политика је потиснута из школа. Наставници се преко предавања на Већу усавршавају. Изостају политичке теме.

Пред почетак нове школске године 1994/95.,одржано је велико стручно усавршавање наставника из Рашког и Моравичког округа. Присуствовали су директори, наставници разредне наставе , наставници енглеског језика, ликовне културе, историје и географије, биологије, математике, физике, хемије и стручни сарадници.

И у школској 2006/7. посебна пажња се посвећивала семинарима, па су у овој години радници школе били учесници на семинарима :

у септембру- *Управљање ресурсима* у Врњачкој Бањи;

- презентација Клета за актив учитеља
- презентација Нове школе
- за математичаре и учитеље презентована је рачунаљка као наставно средство

Следеће године одржани су семинари : примена часописа *Национална географија у настави природе и друштва, географије и биологије*; резентаци*Нов начин разумевања дислексије; Дефицит пажње и хиперактивна деца; Агресивно понашање и његова превенција; Описно оцењивање у функцији праћења развоја и напредовања ученика;*Професори немачког језика су у два пута били на дводневном семинару у Јагодини; У марту 2009.годин реализована је тема из

програма за стручно усавршавање наставника : *Спречавање агресивног понашања и резултати праћења психолога*. Предавач - Марина Оцокољић.
књиге.

Ново предавање у 2015.години је било за наставнике енглеског језика: "Higher Achievem ents in a Primary English Classroom" или *Постигните више на часовима енглеског језика у основним школама* у оранизацији издавачке куће Pearson Akronolo. Предавач је била Драгана Филиповић, *Pearson teacher trainer* и предавач на факултету политичких наука Универзитета у Београду.

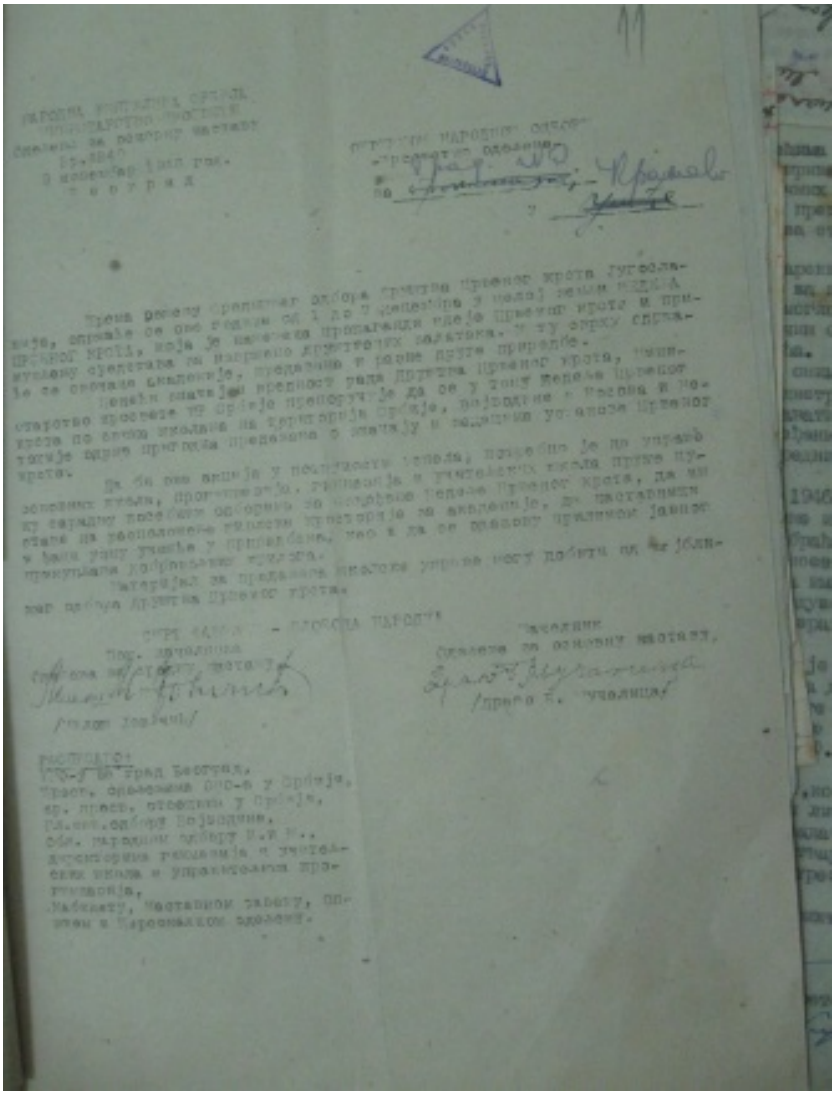

Школске 1958/59. године при школи постоји пионирски одред "4. краљевачки батаљон".[102] "Амблеми" пионира ове школе су пионирска марама, капа и застава. Школа има за свако одељење пионирску заставу и једну заставу за цео одред. Пионири су имали неколико јавних наступа. Почетком школске године учествовали су на паради поводом почетка школске године, затим су извршили на врло свечан начин пријем пионира за 29.новембар, а 22. децембра, за "празник" школе дали су програм. Свака група пионира свечано је прославила Нову годину. Пионири ове школе су били запажени на паради поводом Дана младости.

Пионири ове школе су послали писмо Јосипу Брозу, па је група пионира путовала за Београд да му честита 67 рођендан и том приликом му уручила поклоне – производе сопствене радионице примењене уметности. Пионири ове школе издају свој лист "Будућност". Они су и чланови више секција, научних и културних група. Хор је бројао 80 чланова.

Пионирска и Омладинска организација су се активно укључиле у све активности школе. Фото новине су издале дест бројева, и то: *Уједињене нације*, *Омладина на радним акцијама, Дан Републике, Дан ЈНА, Спољно-политички догађаји – борбе у Алжиру и Конгу, Дан жена, Пут друга Тита у афричке земље, Први април – Дан радних бригада, Први мај – празник радног народа и Дан младости.*

[102] Годишњи извештај о раду школе за школску 1958/59. Архива Школе.

југословенске пионирске игре 1961/1962

савезни одбор југословенских пионирских игара 1963.

Из Записника Комисије за припрему пионирских игара из ОТО-а при Основној школи "4. краљевачки батаљон" види се да при школи постоји Клуб младих техничара "Никола Тесла", "који не ради у потпуности". Савет организација и установа за васпитање деце Југославије, организовали су у школској 1964/65. године Југословенске пионирске игре. Тема је била: "20. година у слободи". Формирани су Срески и Општински одбори. Укључене су све школе и у њима су формирани одговарајући одбори са задатком да организују активности на овом плану. Они су одбрали радове и проследили их Оштинском одбору.

Организоване су следеће активности:

1. Акција сађења под називом "Алеје слободе". Свака је школа на одређеном месту посадила 20 топола, 20 јасенова или 20 садница било ког дрвета.

2. Формирање "Спомен албума" у коме би ученици сместили 20 најуспелијих литерарних и ликовних радова и 20 најуспелијих фотографија".

3. "Моји мама и тата као пионири" – кроз литерарне и ликовне радове, ученици би описивали истините догађеје својих родитеља из времена борбе и изградње.
4. Акција "Вредне руке". У току такмичења ученици могу да се упознају са 20 различитих занимања и опишу их.
5. Писање састава "Јунаштво данас". Сви дечаци и девојчице описали су неко своје стварно или измишљено јунаштво.
6. "Цртамо за ТВ албум". Цртање на одређену тему. Најбољи радови су послати даље.
Такмичење је пратила радио и телевизија. Најбољи појединци и школе добили су награде.

Свечано је 25. новембра 1964.формиран одред Савеза пионира школе под именом "Раде Вилотијевић". На свечаности је говорила Милица Бабовић – политички активиста, о лику пионира у НОБ-у и задацима пионира данас. У септембру 1975. формиран је одбор за спровођење Југословенских пионирских игара.

ЂАЧКА ЗАДРУГА

По мишљењу наставника школе „IV краљевачки батаљон“, ђачка задруга представљала је спону између живота и школе. Кроз задругу су ђаци изграђивали правилан однос према раду. Дужност наставника била је да преко задруге пробуде вољу код деце, да верују у њихову снагу и поверавају им све послове. Тип задруге је производно-набавно-продајна. У првом плану је производња. Основни циљ задруге је васпитни. Школа је имала већ секцију примењене уметности и сматрала ја да тај рад треба само проширити. Преко задруге ће се растурати и дечија штампа и издавати школски лист; ученици ће се снабдевати свескама, оловкама, шпер-плочом, бојама, па и књигама. Маја месеца 1958. године основана је Ђачка задруга "Младост". Задруга се тек орагнизационо средила, а у овој је развила своју делатност.

Највећи "произвођач" је секција примењене уметности. Она има 34 ученика, "који са необичним стрпљењем и педантношћу, раде разне предмете". Њихови производи су примењена флора и грначарија. Они су створили "дивне предмете који су привукли општу пажњу на изложби ученичких радова. На ове производе задруга се оријентисала, зато што "има необично способну и вредну наставницу, Сперанцу Николић, која је стручно и са вољом радила са децом и што се ови производи добро пласирају у Краљеву као туристичком месту" – каже управитељ Лазаревић. Секција је у овој школској години призвела предмета у вредности од 176.000 динара. Већина производа је продата установама, предузећима и појединцима. Нису сви производи продати, јер припремају изложбу у Београду почетком идуће школске године. Задругари ће као награду добити екскурзију до Плитвичких језера.

Секција младих сликара је израдила око 20 слика. Ови радови су врло успели и постоји велико интересовање за њихов откуп. Задруга је неке слике продала, а неке су оставили "као украс школе". Млади сликари су имали посебну радионицу–атеље "и били су необично вредни". Вредност слика је процењена на 30.000 динара.

У оквиру задруге је радила и секција домаће радиности. Било их је 25. Израђивали су подметаче за столове, столњаке, миљее, салвете, јастучиће, крагнице, блузице са везом "покрстице и конављанским везом". На једној шивећој машини обучено је 10 девојчица, које су шиле за потребе ђачке кухиње кецеље и крпе, а за обданиште кецељице за децу. Секција је имала своју радионицу. Секцијом је руководила учитељица Маринковић Јегда Маринковић. Они су током године зарадили 21.378 динара. Успешан је био и погон-секција књиговезаца. Они ће у наредној години коричити књиге у школи, а касније и ван школе. Преко задруге је вршена дистрибуција и друге дечије штампе: Пионир, Полетарац, Змај, Биолошки лист и Техничке новине.

Задруга је имала и своју продавницу и преко ње набављала материјал за своје секције, прибор и уџбенике. У току летњих дана задруга је ученицима продавала безалкохолна пића и воћне сокове. Преко задруге је организована и ђачка кухиња.О кухињи се старао посебан одбор и она је веома успешно радила. Кухиња је пословала са обртом од 445.050 динара.

Задруга је пословала према донетом Правилнику. Имала је Управни и Надзорни одбор, који су састављени од ученика и наставника. Врхунац успеха Ђачке задруге је било 1959/60 учешће на Другом међународном сајму занатства и примењене уметности у Београду. Том приликом радови Задруге су били запажени од највиших државних и политичких руководилаца. Штанд је био врло посећен и сви су се чудили: "Зар деца могу и ово да направе!" "Млади произвођачи" у конкуренцији мајстора разних заната из читаве ФНРЈ добили су признање за изванредан рад и две медаље: сребрену и бронзану. О успесима задруге писала је и дневна штампа: Борба, Политика, Просветни преглед, Вечерње новости, Ибарске новости и Наша задруга. Такође су и Радио Београд и Сарајево посветили део својих емисија раду Задруге. Филмске новости бр.25 су у журналу приказали "Живот и рад ђачке задруге Младост" из Краљева. Успеси и афирмација Школе су били огромни. У школу су долазиле групе наставника из других места (Пазар, Крагујевац, Чачак и други), да се интересују за рад школе. У Задругу су учлањена 642 ученика.

Производни погони задруге су били: погон примењене уметности, погон домаће радиности, производна фото група. производно-технички погон. Погон примењене уметности ради веома успешно. Има 46 чланова. Руководилац – Сперанца Николић, наставница ликовног. Праве дивне вазе и "уметничко" цвеће. У том погону "има цвећа и зими и лети". Многи пешаче и више километара да би стигли да раде у овом погону Ученици су под стручним руководством наставника и неуморним радом постигли добре резултате, тако да је за десет година обрт овог

погона био око 1.500.000 динара. Овај погон имао је две групе: грнчарију и декортивну флору, која израђива цвеће и украсно биље. Ови радиви су познати у школи и граду, а стигли су и до Сајма занатства и примењене уметности у Београду. Тада је школа добила сребрну и бронзану медаљу и била веома запажена. Ђачка задруга се старала и о пиноирском листу "Будућност". Током године издавали су три броја овог листа. Тираж једног броја био је 2.000 примерака.

Будућност

Лист пионира осмогодишње школе „IV краљевачки батаљон“ — Краљево

15. јун 1962. | КРАЉЕВО | Број 9 | Цена 20 дин. | Рукописи се не враћају

ОПЕТ СМО БИЛИ ГОСТИ ДРУГА ТИТА

Делегација наше школе честитала је другу Титу рођендан

У ток 1962/63. школске године ученици су примали велики број дечијих листова и часописа, као што су *Мале новине, Пионир, Младост, Полетарац, Змај,*

Биолошки лист, Дечије новине, Аеросвет, Техничке новине и Весела свеска. који су коришћени у пуној мери у проширивању и утврђивању знања. Наставници су пратили стручне часописе : *Настава и васпитање, Наша школа, Просветни преглед, Живот и школа и Педагошка стварност*.

Ако би се [illegible] народио [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ово је моја земља. Протеже се од високих [illegible] у [illegible] [illegible] до [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] у [illegible] и [illegible]. На [illegible] Комунистичка партија. Партија [illegible] [illegible] партију [illegible]: Срби, Хрвати, [illegible] [illegible] и Комунистичком партијом развио се и СКОЈ, савез омладине. Комунисти [illegible] били у [illegible] [illegible] и [illegible], у [illegible] борбу, [illegible] револуцију [illegible] у [illegible] земље. Народ је [illegible]. И сада је [illegible] [illegible], [illegible] је [illegible] све у [illegible]. [illegible] [illegible] они који су [illegible] дали за [illegible], они који су [illegible] [illegible] нове земље, [illegible] [illegible] Тито. [illegible] је [illegible] у

[illegible] мира, народна војска је [illegible] [illegible], а све [illegible] [illegible] и [illegible] које је [illegible] године.

Био је то за све нас време [illegible] и [illegible] земљи у [illegible]. Тито је почео да се [illegible] на [illegible]. [illegible] земља у [illegible] [illegible] је [illegible] револуцију у [illegible] и [illegible] у [illegible]. Тито [illegible], [illegible] је [illegible] и [illegible] [illegible] у [illegible]. [illegible] је [illegible] између народа. [illegible] у Каиро, [illegible] са Насером. [illegible] у [illegible] Индију [illegible] је [illegible].

[illegible], [illegible], Индија [illegible] и [illegible] [illegible] у [illegible]: Тито, Насер и Нехру. Тако је [illegible] о [illegible] [illegible] које [illegible] на све [illegible] народе света.

Историју [illegible] које се зове несврстани. Тито је [illegible] несврстаних и [illegible].

[illegible] наше [illegible] у [illegible]. [illegible] је [illegible] да волимо све народе света. [illegible] је да [illegible]

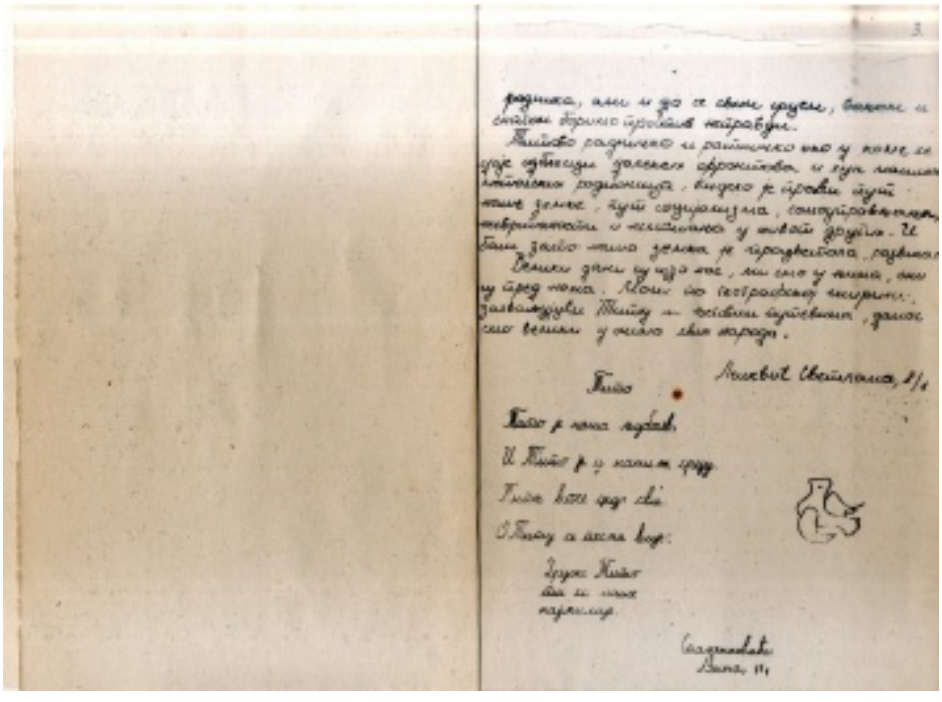

ЧЕТВРТИ КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН

УВОДНИК

Следујући својим светлим традицијама IV батаљон[103] *је и овог пута допринео да Прва пролетерска буде што славнија, да буде најбоља бригада у нашој војсци. Извршавајући успешно задатке он се одужује нашим народима, он освећује жртве града Краљева у ком је поникао. Батаљон је у Срему узео активно учешће у разбијању непријатеља. Његови су борци показали како се мрзи и како се убија Немац и усташа, доказали како се даје живот за слободу народа. Међу борцима*

[103] Из *Ударника*, листа " IV краљевачког батаљона" Прве пролетерске бригаде, Сремски фронт 1944.

се продубљује другарски однос. На културном пољу борци служе за пример. Жељни су знања, жељни свог сопственог стваралаштва. Отклања се неписменост код једног дела нових бораца. Издају се зидне новине по четама. Ради се на издавању батаљонског листа. Већина другова бораца завршила је само основну школу. Наш борац зна и осећа да је културно-просветни рад нераздвојни део његове борбе.

Киша сипи са неким леденим снежуљком[104]*. Ровови су хладни и блатњави. Из њих шаљемо смрт фашизму. Моја се чета налази у непосредној близини непријатељских бункера. Сутон пада, борба почиње. Митраљези штекћу, у пролетерским рукама певају машинке. Наша тешка артиљерија тукла је брзом паљбом. Гранате су урлале изнад наших глава и падале у немачке ровове. Сутра, кад освојимо село, видећемо како угњетачи наших народа леже у блату и крви. Срце нам је залупало од радости кад нам командир рече да у 12 сати извршити јуриш. Избило је 12 часова. Командир нас распоређује по водовима. Подигосмо се лагано, нечујно, као сенке и упутисмо се ка швапским рововима. На давдесет метара пред непријатељем бомбаши јурнуше, бункери прскоше, а из пролетерских груди проломи се: Ура! Ура-а-а! Пиште машинке. У немачким бункерима жагор, псовке, вриска и јаук рањеника..*

---

[104] *БОРБА* Добросав КовачевићБОРБА. (Борац друге чета Батаљона)

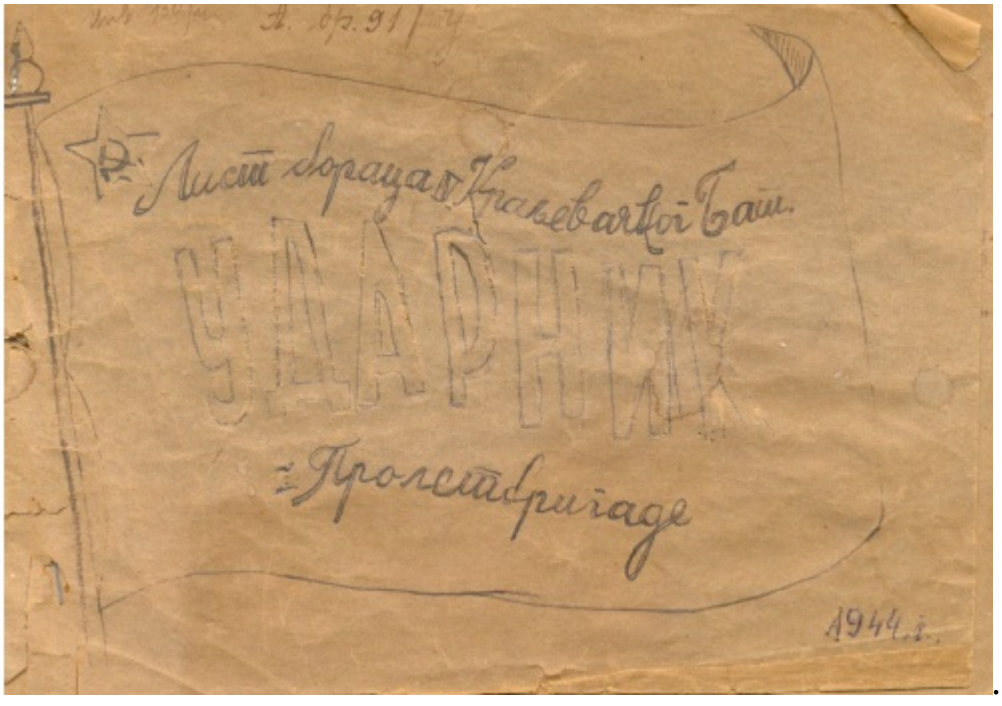

Држимо положај.[105] *Две стотине метара раздваја нас од непријатеља. Осматрамо их лако из наших дубоких ровова. Били смо мокри. Једнолика киша падала је и дању и ноћу.*

Борци су нестрпљиви. Очекујемо наређење за јуриш. У сумрак долази курир. Најзад знамо. По завршеној артиљеријској паљби извршићемо јуриш. Топови још тутње. Нестрпљиво чекамо. Комнадир наређује. Тихо и брзо крећемо се у стрељачком строју. Не пуца се. Тишина је. Наједном се зачу експлозија мине, које су Шавбе поставиле испред самих својих ровова. Много је другова рањено, али смо их све извукли упркос непријатељској ватри из непосредне близине.

Били смо на положају неколико дана. Јака хладноћа нам није сметала. Боримо се и бићемо се пожртвовано док не ослободимо нашу земљу и не уништимо фашизам.

---

[105] Анка Цвијановић (хигијеничарка батаљона) *Ноћ пред ороликом*

ПРАЗНИЧНИ ДАНИ У ШКОЛАМА – УВОД

У **1928/29.** години школа није радила: на Малу Госпојину, 8. октобра – Дан пробоја Солунског фронта, Митровдан, Аранђеловдан, од 1-4. децембра – Празник уједињења, завршетак тромесечја и причешће; 17. децембра – Краљев дан, Св.Никола, од 5-14. јануара – Божићни одмор (распуст), Богојављење; од 26-28. јануара Светосавска прослава, 4. фебруара – Штросмајеров дан, 1. и 2. марта – тромесечје, 21. марта – причешће, од 2-12. маја – Ускрс, 24. маја Св. Ћирило, Спасовдан.

Државни празници **1932/33.г**.: 6.септембра (Рођен-дан Њ.К.В. Прест.), 1.децембра (Дан Уједињења), 17. децембра (Рођен-дан Њ.В. Краља), 24. маја (Св. Ћирило и Методије), 28. јуна (Видовдан).

Остали празници када школе не раде :

1. Недеља 11. Штросмајеров дан 4-II
2. М. Госпојина 21-IX
3. Крстов-дан 27-IX
4. Митров дан 8-XI
5. Св. Архангел 21-XI
6. Ваведење 4-XII
7. Св. Никола 19-XII
8. Божићни одмор
9. Богојављење 19-I
10. Свети Сава 27-I
12. Сретење 15-II
13. Благовести 7-IV
14. Ускршњи одмор
15. Ђурђев дан 6-V
16. Спасов-дан
17. Духови (2 дана)
18. Месна сл. (литије)
19. Слава месне цркве

Број празника је 1940. године у односу на 1928/29. годину смањен на половину.

Повереништво просвете доставило је 12.фебруара 1945.године наређења: школа неће радити у ове празничне дане: Мала Госпојина, Ваведење, Св. Никола, Божић (4 дана), Нова година, Богојављење, Васкрс (6 дана почев од Великог четвртка), Ђурђевдан, Спасовдан и Духови (2 дана). Што се тиче државних празника школе неће радити на дан Ћирила и Методија и на Видовдан.

Завод за просвету НРС 1962.г. је одредио да се организују током године следеће прославе: 29. новембар, Дан пионира, Дан ЈНА, Нову годину, Дан школе, Дан жена и Дан младости.

У Календару рада (јуни1994.), речено је да су школски празници: 29. новембар, Нова година, Дан Светог Саве, Дан државности Србије (28.март) и Први мај.

ПРОСЛАВА ДАНА СВЕТОГ САВЕ

Из Министартва просвете 14. јануара 1946. Стигло је упутство о прослави "Савин-дана (св. Саве)".

Препоручује се да се ове године у свим школама прослави Савин-дан (св. Сава). Славиће се као чиста просветна свечаност, а не као слава са житом, црквеним обредом и свештеником. Зато ове године из прославе треба изоставити све оно што представља верски обред (домаћина, закуску итд). Сама свечаност да се одржи у школи или некој пригодној сали у граду. На њу треба позвати ђачке родитеље и представнике масовних организација. Поједине школе могу организовати прославу заједно. Школски савет (у основним школама- Просветни одбор), преузеће улогу домаћина. Они ће организовати читаву прославу и дочекивати госте.

На свечаности главно треба да буде предавање. У њему ће се обрадити само просветни и евентуално државни лик Савин, док се његова улога "као црквеног човека неће додиривати"', пошто је црква одвојена од школе. Школске власти ће затражити помоћ у организацији од Омладинске организације и пионира, а ови су у обавези да пруже тражену помоћ. Министрство препоручује да се тог дана пре подне одрже академије и свечаности. Сам програм не треба да буде дуг, али треба да буде на висини и да има стварно просветни карактер. То је јавни наступ школе, а не појединих разреда. Тог дана могу да се организују и фискултурна такмичења. Могу да се сумирају и резултати рада у школи и да се награде најбољи. У том случају ценити рад разреда, група, кружока, оних који су се истакли у културном и фискултурном раду, као и оне који су помагали сиромашне ђаке, кухиње и интернате.

Нарочито треба обратити пажњу на прославе Савин-дана на селу. Тога дана могу поједине ђачке делегације, да иду из града у село, "да даду по коју тачку у приредби и заједно прославе ту свечаност". Овакав начина прославе Савин дана, учиниће да се тај дан претвори у дан потстрека за бољи и успешнији рад у школи.

На Савиндан 1948.године већ се назива Прослава на успомену Саве Немањића и обавиће се на овај начин: Управитељ школе ће одржати реферат о народном просвећивању у новој Југославији, а уз овај реферат обухватити и рад Саве Немањића на просвећивању народа и његов став у односу на политичке прилике у Србији онога доба. Хор ће отпевати химну "Хеј Словени". Рецитација – Растко. Одабрати још неколико рецитација или хорских песама у вези изградње наше земље и Петогодишњег плана. Доставити извештај. Точење алкохолних пића је забрањено у просторијама школе.

Извештај из школе: *Поздравну реч, реферат, је дао управитељ школе. Затим је хор отпевао химну Хеј Словени. После тога је ученик одрецитовао песму Свети Сава. Након тога су следиле рецитације: Наши савезници, Мајчина слика, Велике године, Песма о Истри, Европи, и Наша Армија. Иза тога је изведена хумореска Наша деца од Бранислава Нушића, коју су извеле пионирке, па су опет следиле рецитације: Девети мај, Дан победе, Заборављена хумка, Омладинска пруга. После тога пионирке су извеле сличицу Рањеник. Затим је пионирски хор отпевао Сјај, сјај, солнце. Свечаност је завршена Песмом IV краљевачког батаљона.*

С.Ф.С.Н. Управитељ школе

Марта месеца 1958.г. На Школском одбору, Лепа Илић, референт за просвету из Краљева, је изнела како је велики број ђака рецитовао на Светог Саву, 27. јануара, у манастиру, као и да се велики број ђака причестио ове године. Зашто за ово учитељи нису знали? Чланови Школског одбора осуђују такве случајеве, али они за то нису знали. Учитељи, такође, за то нису знали, а да су знали био би смањен број ученика. Учитељи ће преко ђачких родитеља указивати на штетност те појаве, јер се томе мора стати на пут.

Поново на Школском одбору, 14. јануара 1959.г. речено је: "У току ових дана сазнали смо да манастир организује прославу Светог Саве у свом кругу и да су по ранијој традицији почели да врбују децу за декламовање. Зато се ставља у задатак Школском одбору и наставницима да не дозволе да деца оду и учествују у организацији те прославе. Разговарати са родитељима да не дозвољавају деци да узимају декламације. Што боље спровести организацију за Дан школе, што ће у многоме помоћи да се сузбије намера Манастира.

Школске 1963/64. године, Наставничко веће доноси закључак, а према упутствима општинских власт да се организује прослава Нове године и обавезно припреми у јануару по нека приредба. "Циљ је да се што више деце ангажује око ових приредби, нарочито на верске празнике, и на тај начин одбије од учествовања у разним религиозним церемонијама које у то време врши манастир". Ту се пре свега мислило на сузбијање прославе Божића, Српске нове године и Савиндана. А онда се, после много година, Свети Сава опет прослављао у школама. Тако је у фебруару 1991.г. издато обавештење: Вечерас, у 16.30 часова у холу Школе ће се одржати свечана академија посвећена Светом Сави – Растку Немњићу.

Директор Школе

Следеће године у јануару обавештење је нешто дугачије: Обавештавам ученике и наставнике да се 27.1.1992. године неће изводити редовна настава, већ ће се тога дана одржати свечана академија посвећена Светом Сави, са почетком у 10 часова. Свечаној академији су обавезни да присуствују сви ученици и наставници школе. После академије за ученике ће се приредити Светосавски бал. Ко би рекао да је то било тек недавно. Још увек се премишљало у Министарству просвета, шта да се ради. Раније идеје и пракса се нису тако лако предавали.

Савиндан 1995.г. Наставничко веће је договорило да се прослава Светог Саве обави у школи. Ученици ће после програма имати игранке по одељењима, а синдикат ће припремити закуску за раднике школе. Директор Миломир Мрљеш је дао свечарски тон овој седници Наставничког већа казујући пригодну беседу о првом српском просветитељу. Тако је наредне године на састанку директора основних и средњих школа из Рашког, Расинског и Моравичког округа који је одржан у Краљеву, министар просвете, проф. др Јован Тодоровић, предложио да се Дан Светог Саве у школама слави, али тако да се верски обреди не врше у школама већ у храмовима и кућама, а наставници са ученицима у школама да припреме пригодне приредбе и изложбе.

Проф. Салих Селимовић: Култ Светог Саве и Срби муслимани

27. Јануар 2015.

АПСТРАКТ: Растко Немањић, Свети Сава, је најзначајнија личност српске средњовековне државе и културе. Изборио се за аутономију Српске православне цркве, што је пресудно утицало на учвршћивање и очување државности Србије. Као архиепископ српске, цркве утемељио је каноне, а његова „Крмчија“ је била најприхватљивија код словенских православних држава и цркава (Руска, Бугарска). Обављао је и крупне дипломатске задатке, а веома успешно је деловао и као просветитељ. Колико је Свети Сава био значајан за српску цркву, државу и народ, тек се показало после његове релативно ране смрти. Његов изузетан култ није само поштован код православних хришћана, већ и код католика и Јевреја, а посебно домаћих муслимана. Муслимани су веровали у чудотворну и исцелитељску моћ његових моштију у манастиру Милешеви, задужбини краља Владислава Немањића. Клањали су се његовим моштима тражећи лека и духовног мира – иако су били муслимани. По свој прилици, то је био један од главних разлога што је везир Синан-паша наредио да се спале његове мошти на Врачару крај Београда 1594. године. Ипак, култ Светог Саве није тиме био уништен. Напротив, постао је још већи. Деловање Растка, потоњег Саве, Немањића је прешло још за његова живота у легенду.

Манастир Милешева се налази недалеко од града Пријепоља у историјском Средњем Полимљу, а у новије време у Златиборском управном округу.

Међутим, од свих ових храмова у Полимљу и целој Старој Рашкој, најзначајнији, и у народу најугледнији, био је манастир Милешева. Манастир је грађен 1218. и 1219. године. Основао га је краљ Владислав, син краља Стефана Првовенчаног и унук великог жупана Стефана Немање. Манастир Милешева је била чувар моштију Св. Саве и расадник његовог култа.

Празник се усталио и сваке године се свечано и све маштовитије обележавао. Тако су 2013. у радионици библиотеке организовани Светосавски дани. Два, три дана касније била је приредба поводом Дана Светог Саве. Организована је и свечана академија. Школе домаћини који су организовали програм су били из Рођевића и Гокчанице. Одржана је Светосавска академија у амфитеатру школе. Следеће године Библиотека је припремила тему: Свети Сава у причама.

Школски хор који је годинама водила Лидија Спаски
фотографија хора на Дан Светог Саве 2015.године

Као што то већ традицаја налаже, 27.јануара 2016. свечано је обележен Дан Светог Саве. Домаћин је био Бранимир Дуњић. Поред нама драгих гостију из Марибора, свечаности су присуствовали и предстваници општине, као и многобројни родитељи, ђаци и пријатељи школе. Након успешно одржане приредбе, приређен је свечани ручак. За домаћина идуће школске славе, изабран је Јеленко Ерац.

ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ЈОСИПА БРОЗА 25. МАЈ

Прослава дана рођења југословенског маршала, Јосипа Броза Тита, председника Југословенске јединствене владе, организоваће се на овај начин: 25. маја 1945. први час одржаће један наставник предавање о животу и раду Маршала Тита у Народно ослободилачкој борби, затим ће се наставити редован рад у школи. На исти начин се има прославити и празник словенских апостола, Св. Ћирила и Методија. Дан пионира се прославља слетом у Краљеву.[106]

Тако је 24. маја 1958., кроз град прошао дефиле поводом Дана младости. Деца су дошла у школу костимирана сат пре почетка. Остали су се сакупили у дворишту школе, одакле су са својим наставницима кренули да посматрају параду. У недељу, 25. маја, забавиште Школе је "дало приредбу". Пре подне приредба је дата за ученике, а у 20 часова за грађанство.

У част **Дана младости** 1959. одржана смотра. Друштво пријатеља младости је одржало карневал. Два дана раније је изведена парада кроз град. На паради је учествовала група атлетичара са својим амблемима, група лепо обучених омладинаца са својим ознакама, група пионира са својим капама и марамама, затим шахисти одевени у црне и беле мајице са шаховским фигурама; стрелци су наступали са пушкама, за њима група представника Црвеног крста, уза њих добошари са добошима и трубама, па група саобраћајаца, оцачара, ученица и домаћица.

---

[106] Извештај за школску 1945.годину

За том групом су наступали првачићи са црвеним и белим костимима са венчићима на глави. Они су били као неко покретно цвеће. Четвртаци су глумили тенисере са лоптицама и рекетима. После њих су наступали ученици у народним ношњама. За сваком групом корачају њихови наставници као неки поносни десетари покрај својих малих војника. Остали ученици који нису припадали овим групама били су одушевљени посматрачи, стајали покрај улице као неки наручени аплауз. После параде организовано је весеље са ватрометом у центру града. Учитељи су на крају вратили децу до школе да се пресвуку.

СВИМ НОСИОЦИМА ЛОКАЛНИХ ШТАФЕТА – КАРАЂЕВО

Општински одбор за прославу Дана младости, Комисија за смотру, шаље допис ОШ "4. краљевачки батаљон", као и другим школама 8. маја 1965. године у којем им даје неку врсту инструкцију како да се ове године прослави овај празник. Уз остало ове године је и јубилеј, 20 година штафете, и исто толико године од победе над фашизмом. Због тога је Одбор за прославу Дана младости решио да са посебном пажњом приступи организацији овогодишње прославе. Поред многих политичких, културних и спортских манифестација, на дан 24. маја 1965. године, да се одржи смотра младости. Предвиђено је да као и раније у смотри(дефилеу) учествује целокупна омладина и пионири града и села, као и припадници ЈНА. У вези са тим овај одбор сматра да је пре свега потребно заступити масовност и да по броју учесника ова смотра превазиђе све које су одржане ранијих година. Питање аранжмана и облачења ученика препушта се свакој школи. Целокупна поворка сврстана је у десет ешалона око 15.000 учесника и кретаће се овим редом:

Први ешалон – Ратни ветерани.

Други ешалон – Двадесетогодишњаци, рођени заједно са домовином.

Трећи ешалон – Најмлађи Краљевчани, забвишта и основне школе.

Четврти ешалон – Омладина средњих школа.

Пети ешалон – Омладина села.

Шести ешалон – Омладина радних организација и устнова.

Седми ешалон – Извиђачи, феријалци и горани.

Осми ешалон – Спортске организације.

Девети ешалон – Ешалон припадника ЈНА.

Десети ешалон – Народна техника.

Свим учесницима је благовремено достављен детаљан план поретка сваке организације. Захтевају да се посебна пажња посвети младима који су рођени 1945. године.

Школа је одговорила да ће из ОШ "4. краљевачки батаљон" имати око 900 учесника. На челу ешалона ће четири ученика носити амблем школе. Иза тога ће ићи застава Пионирског одреда. Онда декорисани камион на коме ће бити глобус са симболима за мир. Група ученица 1 и 2 разреда носиће хаљинице са туфницама и марамом у руци. Група ученика 3 разреда – носиће беле кошуље, плаве панаталоне, цилиндер и штап. Четвртаци ће носити беле кошуље и плаве панталоне, девојчице беле блузе и плаве сукњице. Затим ће ићи једни за другима – петаци, шестаци и седмаци. Сви ће носити радну школску униформу. Група од шест девојака обучена у спортску опрему, вежба ће у ходу са пантљикама дугим 6 метара. Организатори обавештавају школу да ће се СМОТРА (дефиле малдости) одржати 25. маја 1965. године. Потребно је да се учесници дефилеа окупе на пијаци, јер ће одатле кренути чело поворке 17,40 сати и кретаће се улицама. Београдском, Војводе Путника, Димитрија Туцовића, Октобарских жртава, а потом скрећу у улицу Цара Лазара.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 14 ОКТОБРА -
УСПОМЕНЕ НА СТРЕЉАНЕ КРАЉЕВЧАНЕ

На Лагерском гробљу (или Спомен парку како је названо место немачког масакра над Краљевчанима) сваког 14. октобра одржавала се комеморација. Том догађају су претходиле опсежне припреме. Општинске власти Краљева су брижљиво припремале ту манифестацију. Дочекивани су гости. Из Словеније су долазили масовно возом братства и јединства. Сећали су се Словенци како их је Краљево домаћински дочекало 1941. године када су их Немци протерали из њихових кућа. Омладина – ученици би претходно вече држали почасне страже крај споменика страдалим.

Догађај је почињао у 11 часова.Виши разреди су тога дана долазили у организованим колонама и размештали се на трибине Спомен парка. Трибине су обично биле препуне. На почетку би вод војника са оног левог брежуљка испалио

почасни плотун, затим би неко од руководилаца општине Краљево поздравио госте и присутне и доделио Повељу против насиља – за мир у свету.

Четрнаестог октобра 1966 је у школи одржана комеморативна седница, а после тога су наставници са ученицима отишли до гробља стрељаних. Дошли су и

Словенци. Дочекало их је и 200 пионира из Батаљона. На сам дан сећања на стрељане, није било наставе. Ученици од 1-3 разреда, били су тог дана са својим родитељима. Остали ученици су дошли у школу, одакле су у колони са својим разредним старешинама отишли до Спомен гробља, где су се слиле и остале колоне из школа, радних и других организација да одају пошту жртвама фашистичког терора. На крају су сви са тог величанственог помена послали Јосипу Брозу телеграм:

Вољени наш друже Тито,

Са зборног места љубави, заједничког стратишта свих југословенских народа 14. октобра 1974. године у Краљеву, поручујемо ти: Нећемо дозволити мржњу, смрт, страдање. Борићемо се за љубав и срећна пролећа наше самоуправне социјалистичке домовине. Непоколебљиво идемо путем којим нас води Савез комуниста и ти драги друже Тито.

Ученици и наставници ОШ "4. краљевачки батаљон" – Краљево и чланови драме Мариборског гледалишча.

ФОТО - РЕПОРТАЖА СА ОКТОБАРСКИХ СВЕЧАНОСТИ У КРАЉЕВУ

ТАКО, ВЕЋ НИКАКО

ТЕКСТ: МИРОСЛАВ КАЧАРЕВИЋ

СНИМЕО: РАДЕ ЖИВОЈИНОВИЋ

Помен жртвама краљевачког октобра добио је у време социјализма назив „меморијалне свечаности“. Идеолози комунистичке власти намеравали су да од трагичног догађаја, када би требало да се служи парастос погинулим хришћанима, направе „свечаност“ која би величала живот и “светлу будућност“. Програм „меморијалних свечаности“ био је садржајан и богат. Преко 150 уметника је припремало наступ. Директор школе је апеловао да буде што више реда у гледалишту. Ранијих година је било ученика и одељења без контроле, па је то реметило ред у публици. Одбор за прославу је замолио школе да разредне старешине контролишу ред на трибинама. Ученици из Батаљона су учествовали као гледаоци а 60 чланова хора као извођачи програма. Сећање на тешке дане стрељања у Краљеву дочарало је преко 250 уметника из Црне Горе. Херојски ораторијум је носио симболичан назив " Тако већ никако" .

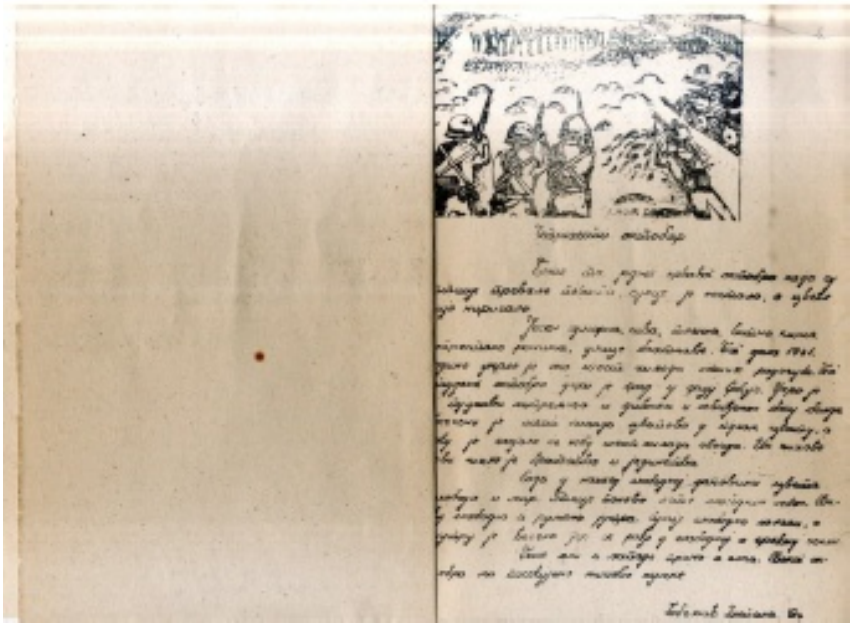

[107]

[107] Из школског листа „Будућност“

На Наставничком већу **1952.г**.донет је програм прославе **Дана Републике:**

1. Реферат о значају прославе 29. новембра, Дана Републике
2. Химну "Хеј Словени" пева пионирски мешовити хор
3. "Зашто волим Републику"- рецитација
4. "Уз Маршала Тита"– песму од О. Давича, пева мешовити хор пионира
5. "Отац народне армије" – рецитација
6. "Стег Партије"- од Оскара Давича пева мешовити хор пионира
7. "Хероји – наши учитељи" – од Бранка Ћопића, рецитација
8. "Позоришни комад": "Домаћи задатак" – од Ђорђа Мандића

За извођење овог програма тражена је дозвола Савета за просвету у Ранковићеву. Они су им предложили да поделе награде најбољим ученицима – књиге или новчано, али како нема материјалних могућности, онда најбољи рад о 29. новембру похвалити.

Школска 1953/54.г. Опет је Дан Републике слављен три дана.

На наступу за 29. новембра 1958. пионири су наступали са програмом испред око 1.100 посетилаца. Наредне године, у свим одељењима први час је посвећен "овом великом празнику". Свечани пријем пионира је обављен у Ватрогасном дому. На свечаности је говорио један првоборац. Затим је изведен пригодан културни програм. На свечаност су позвани представници Пионирске организације, представници Друштва пријатеља деце и други гости. Поводом прославе Дана Републике уређен је једна излог у граду са ђачким радовима. Две групе ученика су посетиле "Магнохром" и фабрику намештаја "Јасен"

ПРОСЛАВА ДАНА РЕПУБЛИКЕ И ОСЛОБОЂЕЊА КРАЉЕВА. 1961.године

Управитељ захтева од колектива да пријем првака у Пионирску организацију буде што свечанији, да се загреје и декорише сала, припреме мараме и поклони. Младеновић је припремио Хор сирена, Песму Републици, Пионирску песму, Сплет партизанских песама, затим су наступили солисти на појединим инструментима.

Новембар 1964.г.Прослава Дана Републике организована са приредбом и тим поводом су примљени прваци у пионирску организацију. Са тим циљем су обично организовали још једну приредбу за време зимског распуста која је требала да замени прославу Светог Саве. "Циљ је да се што више деце ангажује око ових приредби и на тај начин одбије од учествовања у разним религиозним церемонијама које у то време врши манастир".

Фолклор 1970. Приредба поводом Дана школе

Школа је 1978.године *почаствована највећим признањем које може добити нека школа у Србији: Наградом 25.мај уз коју је ишла и повеља скупштине Социјалистичке Републике Србије.* Школа има наставника са признањима. Велики број ученика су победници на спортским и сазнајним такмичењима најмлађих у општини и региону. Школа је поново "охрабрена и обрадована " јер је са потписом Јосипа Броза одликовано шест наставника ове школе.На седници још је речено да 22.децембар има један шири свенародни значај, јер је свечаност посвећена Дану ЈНА, као и сећању на Прву пролетерску и њен Четврти краљевачки батаљон. Том приликом у програму академије учествовао је хор , рецитаторска, ритмичка и фолклорна секција. Они су песмом и игром прошли " кроз нашу прошлост и садашњост". У рециталу су биле народне лирске и епске песме. Рецитовани су и стихови у периоду између два рата и ратних година НОБ-а. Било је и песама новијег времена- период после ослобођења. Ритмичке вежбе су изводили пионири и пионирке. Било је и партизанских игара.

За Дан школе 1988.ће бити свечана седница и свечана академија. Организован је приредба за родитеље и госте. Било је и другарско вече. Све како треба и као некад. Био је петак, 15. децембар 1989. године. Тај дан су искористили да организују свечану седницу на којој су присуствовали најбољи ученици из сваког одељења.

Дан школе је прослављен 2013.године чак три дана. У госте су дошли пријатељи из Врања, Апатина и Каравукова.Прослављен је Дан школе и следеће године, уз пријем гостију из побратимских школа, приказан игроказ "Ромео и Јулија нашег завичаја". И 2015. године после опсежних припрема обележили смо још један Дан школе. Директорка је поздравила присутне, сажето истакла рад и успехе школе у претходном периоду, а затим је наставница српског језика и књижевности Наташа Митровић представила трећи број школског часописа „Нови Батаљонац“. Директорка школе Марина Вучинић је том приликом уручила награде ученицима који су освојили прва, друга и трећа места на литералним и ликовним конкурсима

организованих у част Дана школе.

Другог дана, у Краљевачком позоришту ученици су, уз пратњу хора, били врло успешни у драмско-сценском приказу „Године на које смо поносни“. Прво приказивање изведено је у 12 часова и било је намењено ученицима од 5 до 8 разреда, који су били у пратњи дежурних наставника. Друго приказивање изведено је у 14 часова за представнике локалне самоуправе, госте из побратимљених школа и остале званице.

РЕЧ ДИРЕКТОРА

У живот једне школе уткани су живот и сећање на одрастање и безброј прича из школских клупа генерација ученик. У животе једне школе уткани су и животи оних који се се бавили и баве се једном дивном професијом у којој се никад не стари, јер радити са децом значи бити на извору младости и кристалне енергије.

Живот можда и није оно што се десило, већ оно чега се сећамо и како се тога сећамо. Успомене и сећања често су тачније од стварности. У години јубилеја сећамо се свих успеха и генерација које деценијама излазе из наше школе остављајући неизбрисив траг. Седамдесет година наша школа поносно носи име " IV краљевачки батаљон", а 40 година успешно ради у новој школској згради, изводећи генерације којима се поноси. Ни ми нећемо стати. Имамо своју мисију и визију , имамо вредне ђаке, успешне наставнике. Заједничким радом и узајамном сарадњом и поштовањем можемо постићи оно што желимо, сигурни у једно- да само учењем и радом отварамо врата потпуне животне среће и задовољства.

Марина Вучинић, директорка школе

ЂАЧКЕ ЕКСКУРЗИЈЕ

Ништа се у току школовања не може упоредити са великим узбуђењем које обузме ђаке пред одлазак на екскурзију.

Како је изгледала једна екскурзија ученика VIII разреда крајем 20.века и на почетку 21.века ?

О екскурзији би почело да се разговара и да се врше одређене припреме већ средином септембра. Тада би разредне старешине или директор прикупљали понуде од туристичких организација за тродневну екскурзију на планираној релацији која је уписана у Годишњи програм рада. Када се одабере најповољнија понуда, онда се држе родитељски састанци на којима се родитељи упознају са детаљима, а нарочито са ценом и условима плаћања. Тих година материјални услови су диктирали највише тродневне екскурзије.

Полазак је испред школе у рано јутро. Притајили се ученици пред родитељима, као није то ништа, ето и то мора да се одради, баш је досадно. Кад аутобус крене они се зачас преобразе и одмах забораве све оне савете које су им родитељи и наставници давали. Од тог тренутка они постају брига и велики терет одељењским старешинама. Они су сад за њих одговорни.

Прво заустављање је у Београду, разгледају Храм Светог Саве на Врачару. Вешти водич, кустос и наставници успевају за тренутак да им вежу пажњу за величанствени храм и његову околину, на подземну железницу код Вуковог споменика или на занимљивости у музеју Николе Тесле. Падају прве фотографије, а богами и кадрови документарног филма, јер су неки понели и видео камере.

Јесен тих дана зна да буде лепа. Уживају и они у сремским равницама и падинама Фрушке Горе, али је главна песма, добри штосови и друга забава. Сви се за тренутак примирише кад стигосмо у мирно дворишта манастира Крушедол.

Једва их убедисмо да буду пристојни и да се смерно владају, да саслушају свештеника који им прича о манастиру и показује оно чиме се он дичи и слави. Такви су и нешто касније када смо ушли у атар манастира Хопово. Хоће они све то да саслушају, да пропрате као на занимљивом часу географије, историје или уметности. Воле и они да им се покаже нешто занимљиво и лепо, да прошетају уређеним стазама манастирске околине. Купују сувенире, разгледнице, проспекте манастира, фотографишу се, али главно питање лебди у ваздуху – где је и какав је смештај.

У поподневним часовима стигосмо у хотел "Парк" у Новом Саду. Ту ће спавати две ноћи. Унапред се зна ко ће с ким (за почетак). Тек што су се сместили и мало довели у ред почиње претрага хотела, размештај просторија, где се може сести и нешто попити са својим друштвом, као што то раде одрасли, а најважније је има ли у хотелу диско клуб, за после. Лифт ради као никад. Неки су већ успели да се заглаве. Конобари и остало особље су узнемирени. Покушавају немогуће, да сачувају мир хотела за остале госте. По ходницима само "шнирају", траже се, договарају, дошаптавају о нечему за шта наставници не треба да знају, па се и дозивају. Као да су на великом одмору у дугом школском ходнику. Јасно је њима шта ће наставници од њих захтевати, али како да смисле и ураде да ипак буде по њиховом.

Вечера им дође више као обавеза, него као потреба. Стомак су већ успели да покваре у аутобусу наизменичним конзумирањем слано-слатко-кисело, сок-банане-јогурт. Добили су 2-3 сата слободно да се прошетају по трговима Новог Сада, да сниме како се њихови вршњаци ту владају. Договор је да се сви врате у хотел до 23 сата

Следећег јутра крећемо према Суботици. Само што су ушли у аутобус, већ су заспали. Шетња предивним парковима Зобнатице који су уређени још крајем XVIII века, разгледање њиховог музеја и расних грла, дође као велико освежење

за све. Има и оних који су нормално спавали, њима је Зобнатица прелепа, они су ставарно одушевљени.

У Суботици, у центру града Градска кућа. Стил – мађарска сецесија; оно нешто на зелено, златно и шарено; све уређено са мером и укусом – лепота пред којом је тешко остати равнодушан. Већина наших ђака, а и по неки наставник, просто не верују да теко нешто постоји у нашој земљи. Кришом од програма, обично им се дозволи да на сат-два, посете чувени суботички бувљак. Ручак је на Палићу. Амбијент за дивљење, услуга беспрекорна. Деца то знају и владају се културно. Чим виде нешто лепо и уређено, знају они то да поштују.

Зоолошки врт је за пример. Около грађевине аустроугарског времена и стила, поред језера шеталишта за незаборав, у парковима клупе и скулптуре поред којих пожелиш да се фотографишеш. Све је то нека друга култура које нема јужно од Саве и Дунава.

Повратак у лепи град, Нови Сад, па у "наш" хотел. На Дунавском кеју једна група наших дечака пошто пото жели да се истакне и косом подзиданом обалом трче горе-доле, зачикавају моћну реку, долазе до саме обале, док се један не оклизну на влажне плоче и буђну у Дунав.

Ујутру величанствена Петроварадинска тврђава и поглед на Нови Сад. Подземне катакомбе и надземни ресторани, споменици и паркови. Природњачки музеј – лепота животињског царства заустављена у једном неприродном трену, а тако природна и очаравајућа. Фотографије за успомену.

А онда Сремски Карловци и вечити Бранко Радичевић. Није Бранко тек тако певао: "Ој Карловци, место моје драго... ". Некадашње средиште српске цркве, школе и културе. Зграда чувене Гимназије, неке лепе цркве и верске установе. Један од наших дубоких корена. После дође Стражилово. Најупорнији и најодморнији се пењу до Бранковог гроба на поклоњење. Ручак у Новом Саду и повратак кући. Све што је лепо кратко траје, - сети се неко. На Наставничком већу

извештај: - Екскурзија је била дивна, успешна, програмски задаци су остварени у потпуности. Проблема није било. Ученици су се одувек радовали екскурзијама.

Екскурзија почетком 60-их. Из албума Руменије и Аранђела Бабића

Екскурзија почетком 60-их. Из албума Руменије и Аранђела Бабића

III СЕЋАЊЕ НА ШКОЛСКЕ ДАНЕ

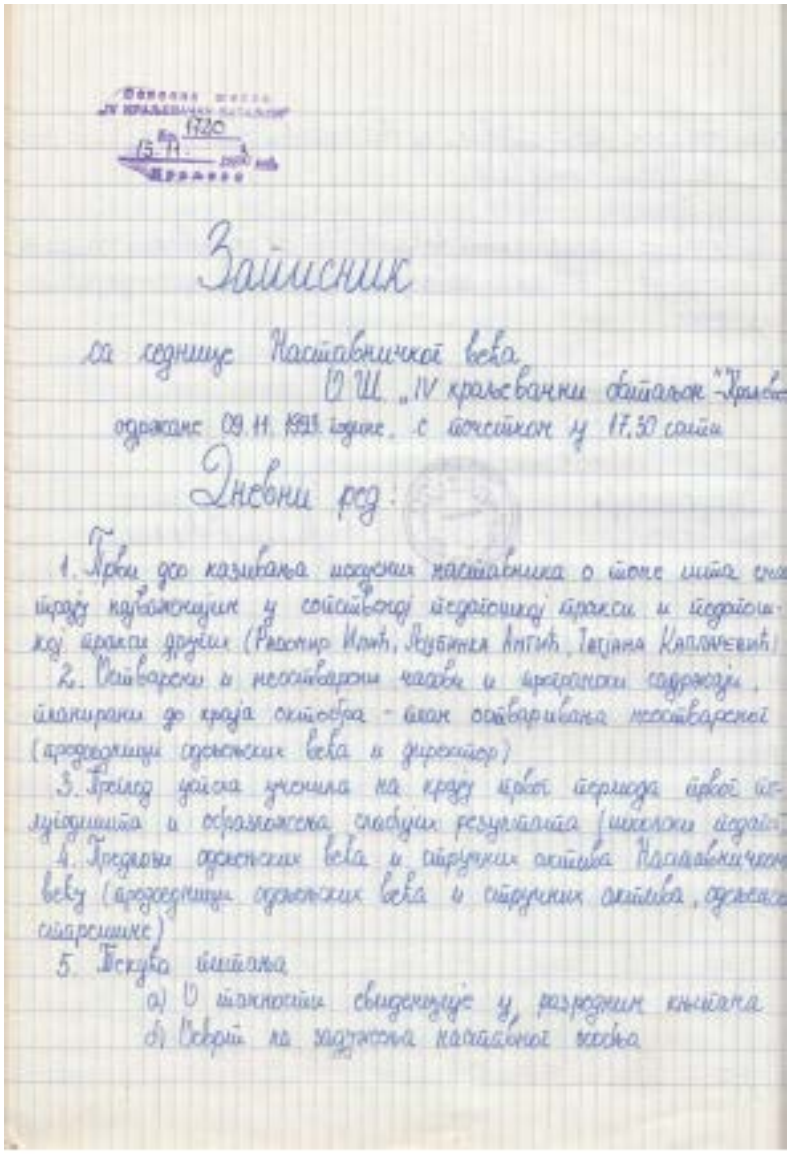

Основна школа
„IV крагујевачки батаљон"
1720
15 А
Крагујевац

Записник

са седнице Наставничког већа
О.Ш. „IV крагујевачки батаљон" Крагујевац
одржане 09.11.1991. године, с почетком у 17,30 сати

Дневни ред:

1. Прво до казивања шкорских наставника о шта сте ради радио у протекном у протекном педагошкој пракси и педагошкој пракси других (Ресторп Илић, Љубица Антић, Татјана Калочевић)
2. Обавезни и необавезни часови и ваннаставни садржаји, планирани до краја октобра - начин остваривања недељног (председници одељенских већа и директор)
3. Преглед успеха ученика на крају првог периода првог полугодишта и остварености слабијих резултата (школски педагог)
4. Предлози одељенских већа и стручних актива Наставничком већу (председници одељенских већа и стручних актива, одговорни старешине)
5. Текућа питања
   а) О тајности сведочанстава у разредним књигама
   б) Извештај са завршног начелничког састанка

Казивања искусних наставника о сопственој педагошкој пракси био је нови вид усавршавања наставника. Овога пута су говорили: **Радомир Илић**, наставник географије, Љубинка Антић, професорка српског језика и Татјана Капларевић, професорка српског језика.

Наставник Илић је своје казивање почео сећањем на свог првог директора, Станишу Барловца, човека који је био радан и волео ред и рад. Захваљујући њему, сматра да је изградио позитиван, дисциплинован и коректан однос према раду. И данас после 39 година рада савесно припрема часове. Увек је настојао да му час почне на време, а заврши се оног тренутка када звони за крај. Поштује личност ученика. Испричао им је случај однедавно. Дошао је на час, а ђака нема. Крене да их тражи. Непријатно га је изненадило сазнање да их је колегиница задржала ради израде контролне вежбе. Замерио је то колегиници. Каже да му је тај час пропао. Оцењивању ученика је прилазио крајње осетљиво. Уважавао је извињење ученика пред почетак часа ако нису били спремни за тај час. Никада није оцењивао по сећању. Имао је своју радну свеску са именима свих ученика и ту даје оцене за неке одговоре, записује питање и датум. Онда седне и са ученицима изводи оцену коју уписује у дневник рада. Никада ни једном ученику на крају године није закључио јединицу. „ Љути сам противник понављања". Поучен једним искуством ученицима је стално мењао места. Водио је ученике на систематски преглед. Лекарка је на основу искривљене кичме закључила ко седи лево, а ко десно. Кроз рад је схватио да га ученици и родитељи доживљавају као искреног пријатеља. "Јер моји ученици и кроз критике и кроз похвале, осећају љубав коју гајим према њима. И зато, када би ми неко одузео дежурство и разредно старешинство, одузео би део мене".

За професорку **Љубинку Антић** у овом послу веома је битан ауторитет. Нема проблема, који настваник са ауторитетом не може да реши. Он се не може стећи насилно и по сваку цену. Поготову не строгошћу. Настоји да не буде

строга. Ауторитет се стиче добрим владањем материјом. Никад од ученика није тражила гвоздену дисциплину. Кад су непажљиви, не прате оно што на часу ради, тада стане и посматра ученике. Тада међу њима почиње гуркање и упозоравање, "позив да се стиша ситуација". Тако се смире и час може да почне. Успешан је онај час који започне лепим расположењем. Тако су започели час док је још био дан, па није требало палити светло. Развила се жива дискусија. Када се завршио час, ученици су тек тада схватили да се напољу и у учионици смрачило. То је био успешан час. Заинтересовани, мотивисани и концентрисани, уопште им није сметао рад у мрачној учионици. Радили су у мраку, не мислећи ни на шта друго сам на свој рад.

Професорка истиче да никад није понизила ученика. У сваком детету има нешто позитивно, а ми смо дужни да то нађемо – каже она. Треба имати поверења у ученике. Када се поштује ученикова личност и цене његове способности, никада неће бити њиховогината и пркоса. Она није прозивала за оцену. Закључила је да то изазива страх. Не треба радити у сенци страха. Оцене ученицима предлаже јавно и пред одељењем и оставља им петнаестак дана да коригују оцену, ако нису задовољни предложеном. "Никада нисам волела дежурство, али зато сам увек волела разредно старешинство".

Своју причу из праксе те вечери је испричала и **Татјана Капларевић**, наставница српског језика. Она сматра да не може рећи ништа ново што колеге са искуством не би знали, колеге који савесно и одговорно обављају свој посао, "радећи у овим тешким и суморним временима". Она је причала о писменим и домаћим задацима. Стална контрола, оцењивање и проверавање домаћих задатака, неопходно је, јер се тако ученик усмерава према лепом изражавању и писању.

У сарадњи са родитељима трудила се да доминира искреност, међусобно поверење и заједничка жеља да правилно васпитавају дете. Ако тога није било, ако су родитељи незаинтересовани и преокупирани другим стварима и не сарађују са разредним, онда долази до отуђивања ученика од родитеља, па и од школе и његових другова и другарица. На крају, она смтра да је васпитање ученика све компликованији процес. Много шта се од ученика више не може сакрити. Са васпитањем треба почети рано. "Уколико се раније почнемо опходити са дететом као са одраслим човеком, утолико ће оно пре постати човек"

Миољуб Васиљевић, проф. математике

То је наставник са тридесетогодишњим искуством. Своје излагање је поделио на три дела: период младости, учења, заноса у раду и ентузијазма. период зрелости и стеченог знања. период пуне зрелости где се смањена енергија компензује искуством.

У првом периоду желео је да што више пружи, зато је све више и више учио и радио. Усавршавао се. Узор су му били људи који пишу часописе, желећи да и сам нешто тако подари својим ученицима и колегама. Док је радио у првој експерименталној школи у истиче да се редовно припремао за седнице Наставничког већа, сматрајући да једино тако може учествовати у дискусијама.

Редовно је пратио иновирање у настави, па се и сам њоме бавио.

Милена Зувић, учитељица

Њено излагање је могло да се сведе и на само једну једину реченицу. "Учитељ сваку генерацију узима као празну свеску, а враћа је као написану књигу".

Каже за себе да је била веома строга учитељица, али оног тренутака када је и сама постала ђачки родитељ, та строгост је мало попустила. Увек је деци прилазила са доста љубави, бриге, пажње и нежности. Па и онда када их за нешто изгрди, покушавала је да их одмах утеши неком лепом речју. И на крају цитат: "Поклони детету осмех, оно ће теби цело срце". То је много пута доживела и видела у својој пракси.

Младена Барлов – учитељица

Одувек је волела свој позив. Увек је била пожртвовани учитељ. За сваки час се припремала и после 36 година рада. Не зато што мора, него за то што сматра да то треба и што јој је тако лакше. Прешло је у навику. Од ученика "извлачи" знање. За њу нема добрих и лоших, већ само различитих ученика. Никада није била ни претерано строга, ни блага. Држала се средине. Каже, да зна да је реална у оцењивању.

Ученик Школе од 1971-1979 и професор на Машинском факултету у Краљеву **Златан Шошкић:** ***Сећање на основну школу*** У људској природи је да се појединац идентификује са колективом коме припада. Не знам тачно од када, али из детињства знам да сам "звездаш", и да треба да се нарогушим ако се у близини нађе "партизановац". Исто тако, много година после изласка из основне школе, ја сам и даље "батаљонац", спреман да упркос својим озбиљним годинама и професорском послу у недоглед настављам старе чарке, чим се појави неки "светозарац" расположен за расправу.

Шта је то значило бити "батаљонац"? То није значило бити најбољи у спорту, или у знању, то је значило бити мера, бити угледан. И мада знам да ће се и то спорити, крајњи аргумент наших противника у том ђачком надгорњавању: "Ма ми смо били бољи од Батаљона. Тако су нам и нехотице одавали признање, да је мера успеха да постанете у нечему бољи баш од Батаљона.

Током мог школовања, Основна школа "IV краљевачки батаљон" подсећала је не неки велики брод, који лагано и сигурно плови ка свом циљу и на коме свако зна свој задатак. Тон таквој атмосфери давао је "капетан брода", професор Велизар Недовић. Благ лик, смиреност, тихи глас и дотојанствени ход директора, били су праћени мирном одлучношћу и упорношћу.

Један од последњих "луксуза" Школе у то време била је слобода и могућности да се ученици укључе у различите активности без неког притиска или усмеравања. Иако сам ја, например, имао одличне резултате на такмичењима из физике, никад од мене није тражено да посвећујем сате и дане вежбању задатака како је то био обичај у другим школама, већ сам играо рукомет за школску екипу, такмичио се у шаху и био члан рецитаторске секције. Посебно ми је драга успомена да сам од 1975-1979. био први спикер на разгласној станици школе, коју је тада водила моја разредна и професорка, Љубинка Антић. Та слобода и могућност избора учинила је да се ђаци тог времена били, (да поменемо само неке), Никола Лакић, професор математике на чувеном Колумбија универзитету у

Америци, Небојша Дугалић, глумац, првак Народног позоришта у Београду и Бојана Милошевић, капитен репрезентације женског кошаркашког тима Југославије. Наша пкола нам је пружала могућност да се упознамо са различитим облицима људске делатности, без амбиције да нас усмерава или прерано специјализује.

То је било могуће због тога што је наша школа имала нову, функционалну зграду са спортском салом, опремљеним кабинетима за све предмете и квалитетан и бројан професорски кадар, али то су тековине традиције и ексклузивности коју наша школа има и због које је, на крају крајева, представљала меру са којом су се други упоређивали када се говорило о квалитету.

Чега се то сећам, после толико година?

Наравно- другова, екскурзија, успеха. Међутим, нећу о томе, то је превише лично. Причаћу о нечем другом.

Припадам генерацији која је у нашој школи доживела две "историјске " промене.

Прва је градња нове школе. Стара школа, бивша зграда Гимназије, имала је више од сто година, и мада наменски грађена, била је дотрајала. За ту стару зграду су везане успомене генерација пре моје, а са новом зградом се поносе генерације после моје. Моја генерација је провела четири године у старој згради, а четири у новој, те је за нас од великог значаја била баш та промена. Иако је обично сетно осећање када се за напуштa зграда у којој се провело дуже време, сећам се да код нас тог осећаја није било, тим више што стара школа није била срушена. Пошто је изградња нове школе започела 1972.године у дворишту старе школе, и при томе је фунционисала само у половини старе зграде, сви смо са великим олакшањем дочекали улазак у нову зграду. Сама чињеница да двориште неће бити пуно блата и да нећемо ићи у школу у три смене, била је довољна да нас обрадује. Оно што нас је чекало у новој школи био је за нас корак у нови век.

Нове учионице, нове клупе уместо скамија, централно грејање уместо фуруна у учионицама, опремљени кабинети и фискултурна сала, топли подови уместо дрвених патоса. И све то угланцано и усијанао, остављало нас је без даха. Добили смо разгласну станицу, малу штампарију, продужени боравак и ђачки ресторан. Тако се наша школа као Пепељуга, преко ноћи претворила у врхунску установу и вероватно најмодернију школу тадашње Југославије. А када се на то дода да су све књиге биле у школи и да су ђаци требали да носе само свеске, е то је нешто на чему су нам завидели у другим школама. Неко време смо чак уместо ђачких торби носили најлонске торбице са именом школе и ознаком разреда, али се то показало као непрактично, па се од тога одустало. Испред школе су дежурала по два ученика у полицијским униформама који су надзирали саобраћај пред школом.

Други "историјски" догађај нашег школовања је данас заборављен, али је своје време изазвао еуфорију међу ученицима. То је прелазак на петодневну радну недељу. Две-три године пре тога смо са великом завишћу слушали о београдским експерименталним школама у којима се суботом није радило. Полазак у трећи разред донео нам је сензационалну новост и не верујем да ће иста у будућности моће да се пореди са нашом неизмерном радошћу којом смо реаговали на ту вест. Пошто су тада и наши родитељи прешли на петодневну радну недељу, то је значило да ћемо имати много више времена за сваку забаву и да ће се сваки викенд претворити у мали празник. Да би се данашњим генерацијама представила та радост, нека замисле разочарење које би осетили да им неко врати да се ради суботама и да за викенд имају само једна дан.

Наука је одговор на питање: Зашто? Техника је одговор на питање: Како? Свако се од нас у животу бави тим питањима. Сви смо ми помало научници и техничари. Ако човек осети да га та питања не остављају на миру, док им не нађе одговор, онда може да одлучи да им посвети свој живот и постане професионалац у науци и техници.

Интересовање за посао којим се бавим осетио сам управо у овој школи, на часовима физике коју ми је предавала професорка Загорка Савићевић. Тајне свемира, простора, атома и молекула, које нам је наговештавала и објашњавала, привукле су моју пажњу и задржале се у мени до дана данашњег.

У међувремену сам сазнао за нове проблеме и посветио им пажњу. Замислите, рецимо, следеће проблеме: Како измерити силу која делује између два вагона који се сударају? Како измерити да ли се огромна дизалица под пуним теретом савија колико је дозвољено? Како измерити оптерећења која делују на џиновске подземне резервоаре, када се напуне до врха?

Не одустајте од својих снова, без обзира на реалност око вас. Прво зато што од снова ништа лепше немате. Не бојте се – ако нешто желите да постанете и истрајете у том, то значи да имате талента и да вас успех чека, па било да желите да постанете примабалерине, фудбалске звезде, модни креатори, научници или писци.

Када сам пошао у први разред, био сам међу најгорим ђацима у одељењу. У петом разреду сам имао на полугођу тројке из математике и општетехничког образовања. Први и најлакши испит на студијама – техничко цртање – сам пао, и једва добио шест у другом покушају. Први посао сам чекао годину и по дана. Често су ме саветовали да оставим снове о науци и запослим се у неком предузећу са лакшим послом и већом платом.

Када сам имао тројку из математике и мислио да ја и нисма за науку, професор математике, Ђорђе Арсенијевић је рекао мојој разредној: Имаш три кликераша у одељењу – Миру, Марка и Златана". После тога сам почео да добијам петице из математике. Да нам разредна није пренела те речи, мислим да бих данас био новинар.

Сећање Радомира Илића наставника географије из Батаљона.

Његова сећања се односе на школу пре Другог светског рата. Помињао је школску 1938/39. годину. Сећа се учитељице Милице Пејић. Волели су је ђаци. Њен супруг је био коњички капетан. Добио је прекоманду за Мостар. Дошли су да испрате своју драгу учитељицу. Сви су трчали за њом до Ложионице и за возом кад је кренуо. Школска зграда се налазила у центру града, на месту где се данас налази зграда Скупштине општине Краљево. Била је то ниска, приземна зграда са три улаза и безброј прозора са великим двориштем. У Дворишту је постојала звонара и у њој велико звоно, слично црквеним звонима. Многи су га се ђаци касније са сетом сећала, овде и онде, пишући нам из далеког света. На њему су звонили сваког јутра у 7.30 сати. Чуло се далеко и позивало ђаке у школу, опмињало их да не закасне. У углу школског дворишта су се налазили тоалети. На другом крају дворишта је расло огромно дрво. Испод њега су биле клупе. Ту су ђаци одлагали своје торбе са књигама и сотављали све оно што би могло да им омета игру. У дворишту су држали огромно лимено буре са славинама. Одатле су ученици пили воду. Патоси у учионици су били дрвени и олаисани. Свака учионица је имала своју магаећу клупу. Она је служила као васпитно средство за оне који нису били одушевљени образовањем, који су избегавали школске обавезе и којима је школа служила пре свега за разоноду и дружење. Они су више волели одморе од часова.

Мара Зуцовић- Николић и њени школски дани. Завршила је основну школу у Тавнику, четири разреда. Школа јој је добро ишла, па је отац одлучио да је даље школује. Далеко је Краљево, читавих 17 километара, а дете мало и од куће се није одвајало. У школу су кренули одмах по ослобођењу Краљева. Нису имали клупе ни столице. Сагореле у великом рату и несрећи ове вароши. Сав намештај су уништили немачки војници који су у згради школе били смештени.

Касније, у страјим разредима гимназије и данас се сећа једне екскурзије из 1949. године. Саобраћајне везе лоше. Воз је најсигурније превозно средство. С њим су се упутили на далек пут, Чак у Скопље и Битолу. Моје ђачко доба је почело у „IV краљевачком батаљону“, тада најбољој школи у Краљеву. Због такве репутације и онога што нам је „Батаљон“ пружио, тешко могу да издвојим неки догађај или емоцију, јер било их је много. Али зато са сигурношћу могу да да кажем да је то био најбезбрижнији период мога живота и да из основне школе и данас носим са собом велику ђачку торбу само лепих сећања. Прва успомена, а тако је и ред, односи се на мој први дан у школи. Пошто смо стасали за ђаке-прваке, стисли зубе када су нас вакцинисали, оставили за собом дечије игре, ухватили смо се за мајчине руке и пошли у непознато... Са различитих страна града и из различитих улица скупљали смо се у школском дворишту ондашње школе „IV краљевачки батаљон “. Двориште је било пространо, ограђено тарабом, а дрвена капија се налазила тик уз улаз у Соколану. Овај улаз је био за ђаке и све остале посетиоце школе, док су наставници, учитељи, званичници... улазили на врата садашње зграде Музеја, са уличне стране.

Стајали смо у дворишту као пилићи, шћућурени уз мајке или очеве, пресрећни када угледамо некога од другара из забавишта, иако нисмо знали да ли ћемо бити са неким од њих у одељењу. Осећали смо трему, неко већу, неко мању, док смо чекали да се појаве учитељице и учитељи. Ко ће од њих неколико, који су носили спискове са именим првака, одредити наш нови пут у живот? Почела је прозивка. Деца су прилазила својим учитељима, један по један... Нека се ни у овом тренутку

нису одвајала од родитеља. Али, зато се још увек добро сећам лепе и младе учитељице која је почела да прозива децу и потајно сам прижељкивала да будем у њеном разреду. Моју нему жељу нико није чуо, јер друга учитељица, стара и седа, са списка који је држала у рукама, прочитала је моје име. Расплакала сам се, говорила мами да хоћу лепу и младу учитељицу, а не ову стару... Убрзо је време демантовало моје дечје расуђивање. Млада учитељица је била супруга локалног функционера и понашала се у складу са „својим статусом “. Викала је на децу , умела да их повуче за уши и удари прутом! А наша учитељица, Добрила Крстић, била нам је као мајка. Дивна, добра, блага, добар учитељ, добар педагог. Сви смо јој били као рођена деца или унуци. На половини другог разреда, наша учитељица је престала да долази у школу. Разболела се. Цело друго полугодиште су се смењивали учитељи на замени, а често смо и сами одржавали ред у разреду, радили задатке из математике, преслишавали се таблицу множења... И тако до краја школске године. Нашу драгу учитељицу Добрилу више нисмо видели.

У трећем разреду нам је дошла, такође добра учитељица, Христина Николић, која је паралелно са текућим градивом морала и да обнавља градиво из претходна два разреда, јер пола ђака је доста тога позаборављало... Са учитељицом Кицом смо учили и дружили се две године, док нисмо постали ученици виших разреда основне школе.

Хор и оркестар школе водио је наставник Бранко Младеновић, строг и озбиљан, али врло савестан и посвећен свом послу. Подстицао нас је и извлачио максимум из нас, што је имало за резултат успехе и награде на такмичењима ван Краљева. У то време, највише су се певале партизанске песме, а програм се спремао за државне празнике, дан школе, који се обележавао 22. децембра, када и Дан ЈНА, Осми март, такмичења и све градске свечаности. Престиж нашег хора, у односу на друге школе, трајао је годинама. Наставник Бранко је најталентованије ученике ученике усмеравао да певају соло партије уз пратњу хора. На моју срећу,

била сам једна од таквих, тако да сам певала и забавне песме. Како сам волела сцену, мојој срећи , у то време, није било краја.

Друга моја велика љубав, везана за школу, била је сецкија примењене уметности. Чини ми се да сам све слободно време проводила припремајући материјал , правећи и обликујући цветове, листове, различите композиције тих рукотворина, што би сад рекли, аранжмане. Једва сам чекала да упослим руке таквим радом, да од танане жице и провидног најлон-платна, уз помоћ маште направим цветове, који само што не замиришу... Наравно, да ове вештине нисам измислила сама. Тај смисао за лепо и технику израде различитих врста цветова, дивље лозе, осликавања ваза ...са великом љубављу нас је учила наставница Сперанца Николић која је водила секцију , примењене уметности и сликарску секцију. Уз то, жена која је поседовала многе таленте, на ритмичкој секцији је учила девојчице грациозним покретима, док су скакутале и плесале. Волела је и режирала поједине краће „приче у сликама “ са песмом и игром, у којима смо и глумили. А за време распуста водила нас је на летовања...

Како да заборавимо такву наставницу? Када нам је показивала како да држимо четкицу за сликање или да моделирамо неки део материјала, њене руке су правиле меке покрете, као кад балерина провлачи руке и шаке кроз ваздух. Као да их и сада гледам! Малене шаке (била је жена ситнијег раста), дискретно налакирани нокти, а прсти стварају чуда. Школа „IV краљевачки батаљон“ је једина имала секцију примењене уметности. Радови које су стварале вредне руке наставнице Сперанце и ученица (све су биле девојчице), красили су многе станове и предузећа. А најлепши радови су поклоњени председнику Југославије, Јосипу Брозу за његов рођендан, приликом одласка ученика у Бели двор.

Посета Јосипу Брозу

Ученици школе „IV краљевачки батаљон “ су имали част да два пута буду гости председника Југославије, Јосипа Броза , поводом његовог рођендана. Први

пут је ишла група предвођена наставником Николом Ломићем, а у саставу делегације је била и Светлана Јанковић, која је предала поклон у име школе.

Два месеца се шушкало у школи и граду о предстојећем догађају, али „ у строгом поверењу “, док крајем марта директор школе , Прибислав Лазаревић, није јавно саопштио новост. Сваки разред је демократски бирао представника свог одељења. Од тог дана до одласка у Београд почеле су интензивне припреме око израде поклона за друга Тита и другарицу Јованку. Наставница Сперанца и ученици секције примењене уметности су направили вазу са јабуковим цветом, вазу са ружама и посебну ружу задругарицу Јованку Броз.

- И овога пута су ми Краљевчани донели најлепше поклоне! - рекао је друг Тито.

О боравку код Тита, нашим утисцима о посети и свему што смо видели и доживели, опширно смо у то време, писали Предраг Марковић и ја, у школском листу „Будућност “ од 15.06.1962. године. Те су успомене вечито забележене на папиру, архивима и у нашим срцима. Испраћај наше делагације, коју је предводио директор школе, Прибислав Лазаревић, забележен је фотографијом и текстом објављеним у Ибарским новостима. Било је пуно двориште ђака, многи са пионирским марамама и капама, хор , наставници ,родитељи... Можда ће та осећања и атмосферу најбоље дочарати речи мог дневника, који сам годинама писала. *Дошао је дуго очекивани дан. Не знам ни сама шта све осећала када смо из школског дворишта кренули на железничку станицу Краљево, праћени ученицима, нашим друговима и наставницима. Поред њих било је и фоторепортера који су нас фотографисали док смо чекали воз...Чланови хора су певали борбене песме и као да су хтели да нам дају полета и снаге да треба поносно да репрезентујемо школу која носи славно име „Iv краљевачки батаљон “. Сузе су ми потекле... биле су пропраћене неким чудним узбуђењем. Хтела сам уједно и да плачем и да се смејем, а ето, сузе су биле резултат мога стања и осећања пред полазак на један овакав пут.*

У Београду нас је чекао аутобус који нас је одвезао у Пионирски град. Тамо су била смештена деца и из других република. Усред упознавања са новим другарима и игре у парку , позвао ме је директор Прибислав Лазаревић и повео у салу у којој су седеле одрасле и строге особе. Неко од њих ми је пружио у руке папир са текстом и рекао: „Прочитај!“ Пошто сам извршила наредбу , тај неко је опет проговорио: Ти ћеш да поздравиш друга Тита у име делегације Србије. Добро научи тај текст!

Нисам знала шта ме је снашло. Док су ми клецала колена, тихо сам изашла из те сале, држећи онај папир у рукама,као светињу. Било ми је драго што су баш мене одабрали, а са друге стране , жалила што не могу да се играм са децом , него морам да учим текст.

Сутрадан ујутру одвели су нас у Радио Београд на снимање емисије „Добро јутро децо “, где су ме водитељи нешто питали, а ја одговарала , као у школи. Нисам ни била свесна да је то био мој први интервју. Гостовање на радију сам завршила песмом „Тече река“, за коју је текст написала наша другарица Мирјана Бусић.

Пријем у Белом двору је био у 17h. Пре тога смо се спремали, облачили одећу са пионирским обележјима и чекали аутобусе који су нас одвезли у Маршалат. Тамо су нас припремали којим редоследом треба да излазимо пред друга Тита (делегација по делегација), а ја сам се, док ми је трема расла, непрекидно преслишавала текст и молила се да нешто н погрешим.

У Белом двору је све изгледало свечано и лепо, а мени је најупечљативији био огроман кристални лустер у сали у којој је требало да поздравимо друга Тита. Држећи у рукама златну плакету, поклон пионира Србије, и непрекидно понављајући текст , једино сам била свесна великог броја људи око нас и снимателја са фото-апаратима и камерама. Од узбуђења нисам приметила када је Тито дошао, ни да му се полако приближавамо идући у колони. Чинило ми се да сам се одједнома нашла испред њега! Испричала сам научено „градиво“, руковала се са њим и сишла степеницама у башту да сачекам остале ученике из школе.

Тек кроз неколико дана гледала сам снимак у „Филмским новостима “ (телевизоре је имао мали број људи) и видела да су се скоро сва деца пољубила са Титом. Само ја нисам ! Пошто сам била прва , мислила сам да не смем да дозволим себи ту слободу. А после ми је било жао.

У врту Белог двора свака републичка делегација је седела за посебним редом столова, на којима нас је чекало послужење. На сваком тањиру је био грб ФНРЈ.

Друг Тито се код сваке делегације задржавао само на једном месту. Када је пролазио поред нас , ја сам устала и понудила му своју столицу , а наш директор је мени уступио место да бих седела поред Тита.

Одакле ми је била храброст и сад се питам? Када је нешто питао о школи, о песмама и певачимо које слушамо, опет сам ја причала. Када је питао: ко хоће да пева, док су се други снебали, рекла сам: „ Ево, ја ћу!“ И тако... Као да ме је неко био навио , а трема као да је побегла пред његовим плавим очима, благим погледом и шалама које је збијао...

На крају посете другу Титу, на степеништу Белог двора, сви смо се фотографисали са њим.

Радост и утисци због сусрета са Титом, посета сајму, све оно што смо доживели и видели у Београду, утонули су у сан у београдском хотелу „Балкан“.

У Краљево смо се вратили возом, сутрадан. На Железничкој станици нас је чекало велико изненађење: Хор, оркестар, маса људи који нас је поздрављала и аплаудирала, а ми смо поносни ходали кроз шпалир улицом Октобарских жртава до споменика и школе. Атмосфера на улици је била као да је дошао сам Тито!

Прича о нашем сусрету са председником Титом, није се завршила нашим повратком у свакодневицу Краљева. Овај догађај , као и одлазак претходне делегације неколико година раније, овековечени су огромним фотографијама, које су биле окачене изнад наставничке зборнице. На једној Светлана Јанковић предаје поклон Титу у име школе, на другој ја предајем поклон у име републике Србије. Годинама су фотографије стајале на најистакнутијем месту у школи. Ми смо отишле на даље школовање, а генерације иза нас су посматрале непознате девојчице, бивше ученице школе, које су имале прилику да се сретну и разговарају са владаром државе.

Када је саграђена садашња школа „IV краљевачки батаљон “ и у њој су, такође изнад наставничке зборнице, годинама биле постављене фотографија Тита са ученицима школе који су га посетили. Можда у то време и није било много

наставника који су нас познавали, али су поштовали успомену на овако значајне догађаје који су представљали велико признање школи.

Кад је Тито умро, „умрла“ су и сва обележја и успомене које су подсећале на њега, па су тако настале и наше фотографије. Неко их је уклонио са зида... можда чекајући садашње време, када ћемо опет проговорити о прошлости и о пола века наше историје.

Неке од тих година, када се распала Југославија, један од мојих бивших наставника ми је рекао да су фотографије са Титом у помоћној просторији школе и да ће их вероватно бацити. Договорили смо се да пита тадашњег директора да ли ће ми уступити слику.

Фотографија је променила власника и испричала је ову причу о једном догађају, једном времену , једној школи и једној времешној девојчици која се , без обзра на политичке прилике, увек поносила што је била најбољи ђак најбоље школе у граду.

Љубица- Буба Станковић Рашковић (похађала школу од 195.до 1963)

Љубомир Лазаревић из Поповића

Монографија- Прилог за Монографију школе у КВ Бег, 16.3.2016.

Петлови зову, зора је. Време је за школу. Нема спавања, треба да се устаје, буди ме или мајка или баба. Скачем, хитро се облачим. Испод шпорета чекају загрејане чарапе на „троношки“ столици. На шпорету топло млеко. У кући тишина. Само пуцкета ватра из ложишта са пламеним светлом кроз отвор на вратанцима. На столу, отворена свеска са домаћим задатком што га завршиx пред спавање. Поред свеске петролејска лампа. Испред улазних врата, у дворишту „завија“ наш љубимац . Свако јутро у ово доба и он добија следовање. У лепој , чистој торбици од природног платна, ручно шивеној, заструг што га носим за ручак, испуњен са мало кајмака и мало сира. Мирише врућа лепињица печена у црепуљи. У истој торбици, понекад, лонче за следовање млека из школске кухиње. Млеко, које добијамо на великом одмору, на које се навикосмо па и ако је од онога у праху. Од UNICEF-а. После доручка на брзину, стрпах „прибор“ у кожну ташну испуцалог лака и готово без лакираних трагова на ивицама и рукохвату. Ташна, кућни и породични сувенир који остаде у употреби после предратног школовања мојих двојице стричева и страијег брата. Иста ташна у трећој генерацији. Истрчим из куће па право пут према Морави. Изнад Мораве, зора отвара прозоре дана и шири се узбрдо према планини, где се између шуме и вућњака ноћ кош одржава. На раскрсници, у засеоку „Тришовићи“, не видим га, само га чујем, већ чека мој друг и рођак. Звиждуће знаком на који одговарам. Ја „заборавио мобилни телефон“ па се само истим „ знаком “ најављујем и потврђујем. Са Одеја, из засеока „Матовићи“, чујемо га, полази још један наш заједнички рођак (ДРУГАР?) исте генерације. План је да се нађемо, као и свако јутро, код познате прескакалице где увек пре нас стигне и чека другар из засеока „Милојевићи“ са својом сестром из фамилије.Тако смо се сусретали у ноћи која се топи и прелива у дан. Излазимо на пешачки путић кроз кратку шуму на улазу у пространу ливаду која својом дужином , окренута југу и према реци. Ливада на којој ћемо се играти кад се после подне враћамо кући. Све се више раздањава. Преко врзина, светлуца Морава. Чује се воденица. Данас је у смени

Радивоје. Волимо га. Он вози одмах каде се ко појави. Не чека да се сакупимо па једном туром цело друштво, као што има неких који тако раде. До чуња, само кроз воденицу. Улазимо пажљиво. Он пружа руку и помаже да лакше сиђемо на чуњ са воденичке скеле. Хвата за жицу, скида ланац са ћерта скеле, моли да будемо мирни. Вода испод чиња шушти и буђка. Морава блиставам бљешти под заруменелим јутрањим небом. И ево нас на другој страни реке. Онда полако преко аде и кроз тунел на Грдичкој коси, стигосмо до цркве Св.Тројице . Кроз порту, право испред школе. Двориште празно. Ми обично, стигли сат времена и више , пре школског часа. Прилика за лоптање. Пристижу из Дракчића, из Сирче, из Шумарица, Адрана, Опланића, Милочаја, Ратине... Правимо тимове. Село против села, усред Краљева. Помоћни радника, звоном са степеништа најављује улазак у учионице. Формирају се редови.На улазним вратима дежурни професор. Моја учионица, у приземљу, пространа, можда највећа у згради. Простире се од дворишног зида до улице са друге стране просторије. На врху-челу, дугачког ходника улаз, право. Прва учионица до цркве. Нас око 38-40?. Мешовито одељење. Можда мало више дечака него девојчица. Мислим да је у овој учионици био упис за више разреда или за све разреде у дане уписа. Био сам већ ту, са дедом када ме је право из Месне канцеларије , где смо узели потврду о рођењу, не кштеницу, довео да ме упише у први разред Мешовите гимназије, школске 1950/51. У Месној канцеларији, сећам се, нема ме у књигама а деда тврди да сам рођен недељу дана пред Спасовдан, 1940. Израчуна он то некако са службеником канцеларије , који ради и као матичар, и закључише: 22.Мај 1940. Године. Хм, погрешно. Јер неку годину касније, нађоше ме у Матичним књигама са Јер неку годину касније, нађоше ме у Матичним књигама са датумом рођења 29.Мај. Мора да су у рачуници превидели неку преступну годину те промашише за недељу дана.*

Првог дана, прозивка. Има нас са свих страза.Из града и још више нас из околних села. Тек касније у животу, видим да је ту било доста познатих презимена. Међу

некима, ближи и даљи рођаци. Презимена дечака и девојчица чији су очеви , мајке или страрија браћа и сестре били у школи са мојим братом и другим блиским рођацима. Ових дана, откривам из књиге Карановац-Краљево у српској штампи, 1868- 1903, аутор Славољуб Маржик /2015. стр.319, извор лист „Видело“ бр.7/ 1890 године, презиме мог дугогодишњег школског друга, друга баш из тог одељења у којем смо се нашли и први пут сусрели у првом разреду. Презиме Дукић, на листи чланова одбора Напредне странке, међу којима и мој прадеда Јован. Задивљен кажем моме другу и пријатељу: „ Ето, они се знали, Марко из Дракчића , Јован из Поповића , међу собом тврдили да ће вечно остати пријатељи и да ће се и њихови потомци такође, једнога дана дружити. И допре тај глас до нас, преко Мораве и моравске аде после 125 година. У којих 125, ми нераздвојни скоро 65. Није то случајно. Само случајно, ми сазнадосмо то , тек у наших 75 . И још један знак са неком „везом“. Одељење I/1, разредни старешина Тикомир Маринковић. И замислите, то је мој учитељ у селу Поповићи у првом разреду основне школе. И прозива он. И прозива моје име. И јавим се ја. И каже он: „ о, па ми се знамо“. И беше касније, током година, први час математике. Ми покисли до голе коже а Тића нас намести поред фуруне да се осушимо, док се из наше одеће пушило од испаравања. И ево сада, матор и зрео, тврдим: не беше никакве разлике у љубави и поштовању. Без разлике у третману. Нравно, како и код свих осталих професора и предавача. И међу нама децом. И као код пријатеља, где ја проведох зимске месеце у господској кући, често у игри са газдиним сином, маленим Бошком Н. И његовим друштвом из комшилука, у парку између Касарне и Богавчеве куће. Становали смо тако по неколико месеци док не прођу снегови и док се Морава смири те се до села могло без гажења преко отока које излију из реке кроз моравску аду. Али, и газили смо често, више пута до појаса. Међутим, то само на повратку из школе, када идемо кући. Изјутра, на путовању за школу, да не бисмо били мокри, ишли смо заобилазним путем преко Камиџоре или преко Милочајског моста. Одавно, нема више ни парка ни

стражарске кућице на улазу у војни круг, где бих , нешто касније , ако некоме кажем „видимо се код касарне “ добијао одговор, с питањем: „ а јел то код „Леснине “?

Постадосмо прави гимназијалци. На школском великом одмору, пуно двориште ђака. Ми четврти- пети,(трећи, четврти?) они седми, осми. И сви се сећамо, и данас дањи, тих познатих имена из те две генерације испред нас. И беше нам мило што смо их тада знали и познавали, што смо их касније у животу сретали и што их још увек помињемо и понеке срећемо. Они нису знали да су нам били узори. Није нам сметало што смо и по неку чвргу од њих добијали. Позната имена која и данас помињемо: Срета Драгојловић, Предраг Остојић, Бранко Тохољ, Богдан Мрвош, Борко Гвозденовић, Момо Антоновић, Миливоје Лазовић, Томо Јовановић, Вељо Милосављевић, Бранимир Тапушковић, Владан Стефановић, Максим Михаиловић, Илија Благојевић, Димитрије Тришовић, Радомир Станимировић, Десимир Јевремовић, Јездимир Сретовић, Светислав Станић, Милан Трифуновић, Радисав Јеремић, Томислав Мареновић ... Наравно да свака генерација памти оне који су за неку годину испред. У нашој генерацији ми смо запамтили многе а набрајам само неке. Свака част свима, али морам да кажем да су у тим генерацијама, велики број њих деца са села. А данас? Уђите у одељење неког четвртог разреда гимназије и питајте колико их је са села. Има ли их уопште?

Наставници и професори, имена која и данас трају: Мија Петровић, Душан Вуловић, Даница Коларевић, Јованка Милосављевић, Василија Стријелић, Вјекосава Јовић, Јован Кричковић, Ната Митровић, Љубица Петковић, Јелисавета Тодосијевић... Директорка Ана Богосављевић. Фискултура у ДТВ „Партизан “ а у Сали „Соколана “. У бујној стварности, знаци прошлости. Свети Сава се више не слави а о Божићу и Васкрсу има и оних који смеју да тог дана не дођу школу. Понекад директорка Богосављевић, са степеница на улазним вратима, саопштава поруке, упутства , налоге. Стотине ђака у школском дворишту а мртва тишана. Чују се мува када пролети и сасушена „иглица“ што пада са зеленог бора.

И ђака све више. Простора у школи све мање. Селимо се. Други разред или то беше VI. , завршисмо у тзв „Старој болници “, данас школа „Димитрије Туцовић “, разредни старешина Магдалена Марковић – предмет француски језик. Трећи разред, у овој истој школи или поново у згради гимназије код цркве? Четврти разред (или VIII осмогод.шк.?) у згради Женске занатске школе, на углу улица Цара Лазара и Хајдук.Вељкове, преко пута „Стотекса“. Била је ту и музичка школа, много касније. Пети разред гимназије поново у старој згради код цркве. У петом разреду, поред нас неколко из четвртог , у мом одељењу нова имена: Александар Илић, Десимир Ковачевић, Михаило Косовац, Радмила Поповић, Радомир Вујовић, Игњат Петровић, Зоран Чеперковић, Милица Печенковић, Милан Сератлић, Гордана Новчић, Предраг Стојић, Миомир Вукићевић.... Баш у то време, али и нешто пре, беше и неких законских имена. Уводило се Осмогодишње школовање. Школске 1950/51. Последња мала матура са три разреда, кад смо ми били прва генерација за малу матуру са 4 разреда. Ја мислим да је школске 1953/54. На неким мојим свескама било мојих потписа са „IV. Гимназије “ а на неким, чини ми се , „VIII осм.школе “. На неким „I. гимназије или „V. гим“., а за исту школску, 1954/55 г. Ох, да , носили смо црне школске капе са

ознаком разреда. А оне, 1954/55 (У МОНОГРАФИЈИ) ево га поново IV гимназије на малој матури? Па све до VIII. Нисам сигуран?

Али, можемо се „похвалити“ да смо се школовали и у Краљеву и у Ранковићеву. И да наше генерације нема у Монографији „1909 Гимназија у Краљеву 1999“. Изгледа да смо сами били „прекретница“ а не школа , не Гимназија. Може се то лако утврдити и “ може се десити да смо били у школи 1953/54“. Школске 1951/52, 52/53, 53/54., нема одељења, нити мале матуре у тој Монографији. Добар да, како сте , непостојећа генерацијо на малој матури. Ох, да исправићемо некако , може то! Ох, да , хвала, одговарамо ми.

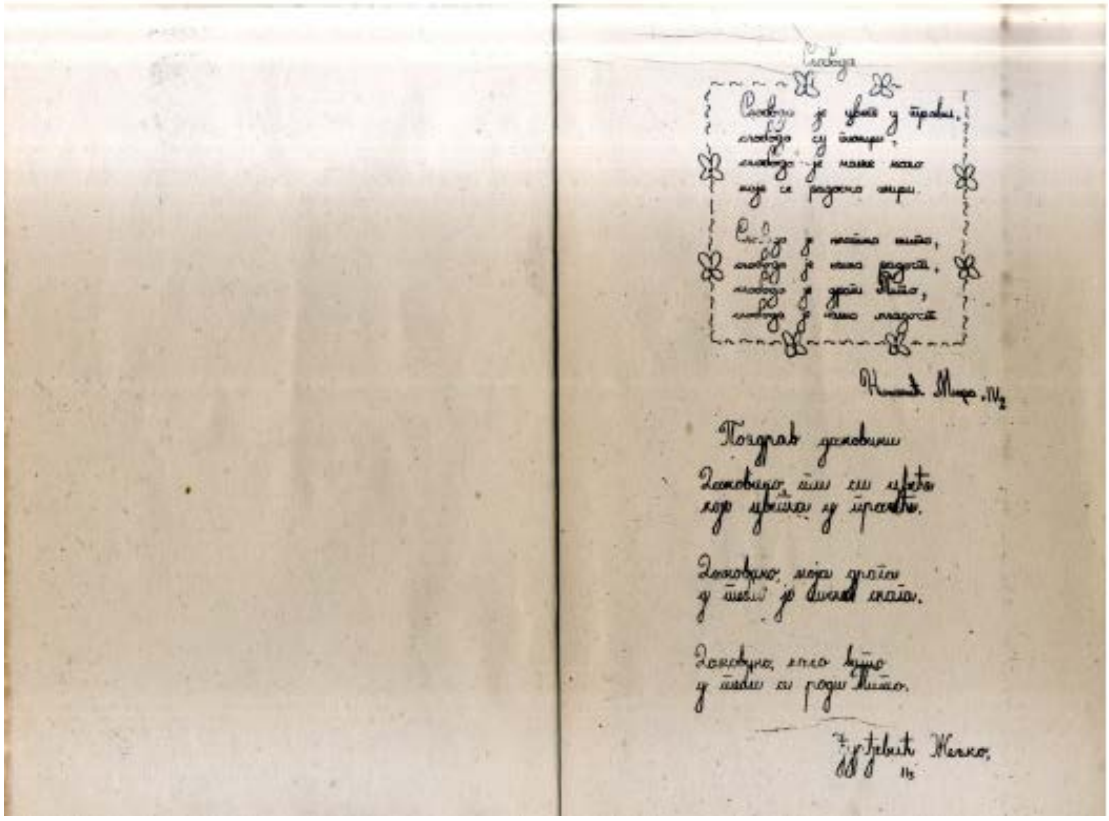

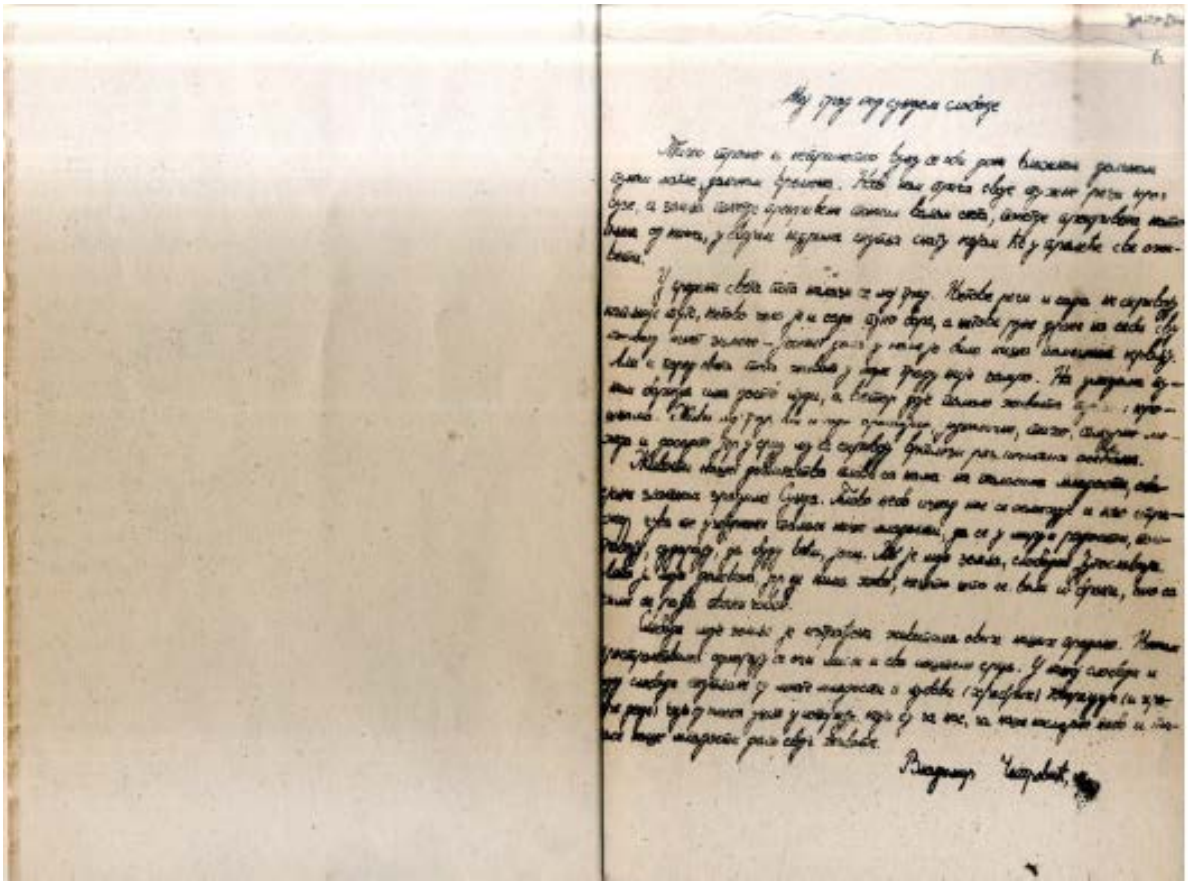

Краљево, град који много волим

Разне љубави човек у срцу носи
и многе ствари у себи крије,
а везаност за родни град открије
тек кад у њему није.

Краљево су зграде, и улице и река,
и много људи крај којих прођем,
али Краљево су и моји корени,
и место где увек могу да дођем.

У њему сам угледала прву светлост дана,
угледала себи најдража лица,
осетила први зрачак сунца
и осмехом окитила небо препуно птица.

За Краљево ме веже то што у њему јесам,
што најлепши ми дани у њему лете,
и где год будем носићу га у срцу,
јер у њему сам била дете.

Ксенија Морачанин 8/3

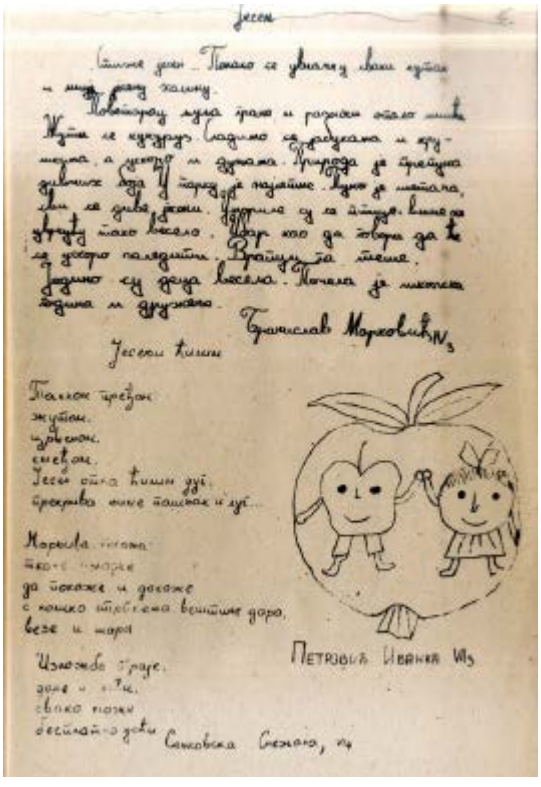

Јесен

Јесенје доба. Почело се увијати лишће
и пада на земљу.
Повећавају се дани и расте биљке
Жуте се кукурузи. Садимо се ратарска и ку-
мпирна, а цветају и воћка. Природа је прелепа
дивних боја у парку најлепше. Дуго је топла,
сви се диве јесени. Ученици су се вратили. Сви се
радују лако весело. Жао ми да говорим да ће
се доста пролетити. Пролазе за тренутак.
Годишње су деца весела. Почела је нова
година и друговање.

Бранислав Марковић IV3

Јесенји плодови

Пламен трешњи
жутани.
зрелости.
сиреви.
Јесен отпа плодови зуб.
прекрива воће пашњак и зуб...

Морела... воћа
Воће шарене
да покаже и даваше
с колико требена вештине доро.
везе и шара

Изложба воће.
дуне и ...
свако воће
бесплатно дати

Петровић Иванка VI3

Соковска Снежана, VI4

ЂАК

У школску клупу ушао сам скоро.

Доста тога ићи ће ми споро.

Читање, писање у почетку напорно ће бити.

Али ја ћу се трудити и најбољи ђак ћу бити.

Чедомир Вељовић, I 3

РЕЦЕПТ ЗА ЉУБАВ

- један грам среће
- прах од небеске звезде
- сребрни месец који обасјава хладну и тамну ноћ
- једна кап бистре сузе
- једно велико, велико срце у коме ће све то стати

Ставити у рерну на 20 ' С и сачекати 30 минута, да не би прегорело, јер ако прегори срце ће се распасти и неће имати љубави, а ако нема љубави, нема ништа од тог колча.

П.С. Овај рецепт је само за девојчице

Вања Петровић, V3

НОВО СТАРО ПРИЈАТЕЉСТВО КРАЉЕВО-МАРИБОР

Марибор је други по величини град и једна од једанаест градских општина у Словенији, са 115.000 становника. Представља регионално седиште покрајине Штајерске, која се већим делом простире у Аустрији. Познат је и као образовни центар- седиште је Мариборског универзитета и бројних школа. Марибор лежи на реци Драви (са обе стране реке). На јужној страни Марибора налази се други највећи аеродром у Словенији- Мариборски аеродром. Најближи већи урбани центар је Грац у Аустрији, који је око 60 км северније од Марибора. Путовање за Марибор је било од 21. до 24. априла. Путовало је 23 ученика и 6 наставника. Пут је трајао око 11 сати. Када смо стигли, сачекали су нас наши љубазни домаћини. И они, и њихове породице су се трудили да нам бораваак у њиховом граду буде што пријатнији.

Разлог нашег одласка у Словенију било је обнављање дугогодишњег побратимства између Краљева и Марибора, које је прекинуто деведесетих година прошлог века. Пред нама је велики задатак, а воља и добра намера још веће.

Посету школи ОШ „Мартина Коншака“ увеличали смо краћом приредбом, на којој смо певали, играли, свирали и глумили. Тога дана , обишли смо њихову школу. Школа им је лепа, али необична. У њој је знатно мањи број ученика него код нас, ваљда због тога што је мања гужва. Домаћини су нам омогућили да уз пратњу водича сазнамо о историјату града и архитектури, који су заиста очаравајућа. Упознали смо се са најстаријом виновом лозом на Балкану, највећим винским подрумом чије су улице дуге од 3 до 5 км, Јеврејским тргом, лабудовима и осталим атракцијама Марибора.

Следећег дана смо се се пели на Похорје, планину чији је највиши врх Црни врх-1534 м надморске висине. Нисмо ишли до врха, али смо покушали да савладамо њихове стазе, и успели до пола пута. Са врха смо се спуштали бобом или жичаром. Било је заиста узбудљиво. Са Похорја се видео Марибор, као на

длану. Тамо смо играли сеоске игре са нашим другарима- домаћинима, у тимовима. Игре су нам биле забавне али необичне. Још једно ново искуство.

Сутрадан смо се опростили од домаћина и кренули за Краљево. Схватили смо да нису битне разлике између народа и да је најбитнија срећа, љубав и другарство као и да су сва деца света иста. Били смо тужни што се наше путовање завршило, али нас је тешило то да ће они доћи у октобру код нас.

Наше везе и наше пријатељство је деценијско. Тај октобар неће бити као онај 12. из 1974. године када је стигао воз братства и једништва из Социјалистичке Републике Словеније. Њих је тада тај воз подсећао на братске везе словеначког и српског народа из година рата, када су прогнани из својих кућа, склањајући се од фашиста, нашли уточиште у Краљеву. Сматрало се да тај воз спаја народе, да подсећа на слогу на слогу и заједништво из тешких дана окупације. Ученици и наставници школе, са осталим грађанима и удружењима, свечано обучени, ишли су на Железничку станицу да дочекају воз братства и јединства и нашу браћу Словенце. Дочек је настављен на великом митингу у центру града и на свечаности испред Дома ЈНА. Ту су били и ученици и

наставници школе „IV краљевачки батаљон“ и чланови драме Мариборског гледалишта. Ове године ће бити, нешто другачији дочек, али ће емоције остати исте.

Андреј Бантулић, VI-1

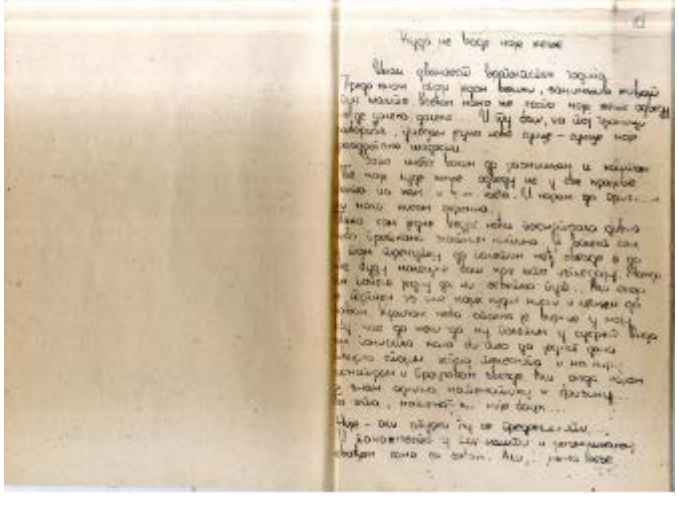

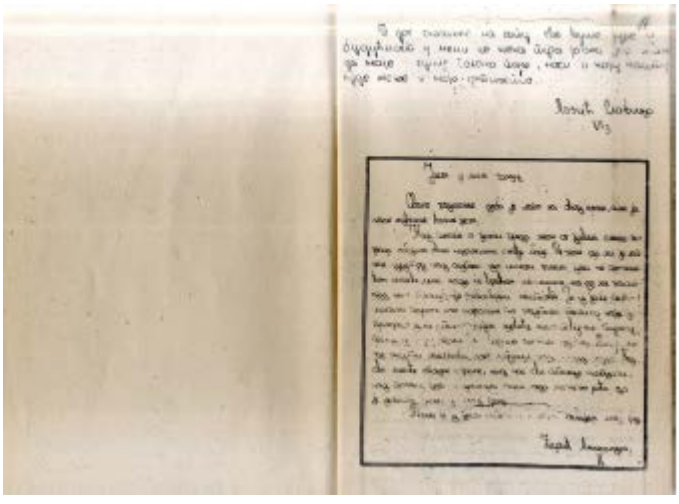

КАД ПОРАСТЕМ БИЋУ... (ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА)

"Шта ће бити када порастеш?" било је питање за наше седмаке и осмаке, а одговори су различити-од озбиљних до шаљивих, а ми их овде преносимо. Најпопуларније занимање међу ученицима је лекар и разне специјалности из области медицине: медицинска сестра, хирург, психијатар, ортопед, протетичар... Нека сродна занимања и јако тражена су ветеринар и фармацеут-зато што је "мућкање разних лекова и прављење различтих крема јако интересантно".

Ништа мање занимљива занимања нису ни она из области дизајна, грађевине и архитектуре: модни креатор, дизајнер ентеријера, веб дизајнер и архитекта. Неки ученици би волели да буду војници, други програмери, трећи глумице и балерине. Зашто баш то? Програмер јер "могу да будем по цео дан уз компјутер и да за то будем плаћен", глумица јер " доста читам и волела бих да једног дана будем део уметничког света" и балерина " зато што ме привлачи сцена и игра, па ће ми бити задовољство да неке људе усрећим".

Да наши ученици воле спорт, потврђују чињенице да се знатан број изјаснио да би волео да буде фудбалер, тенисер или кошаркаш, а један од разлога за то јесте "зато што имају пуно пара". Наравно, помиње се и низ других занимања , међу којима су и палеонтолог, астронаут, наставник и професор, економиста, адвокат и истраживач.

Ево неких одговора који ће вас насмејати а и растужити :

"Жена фудбалера, јер су фудбалери лепи и згодни, а посао њихових жена је да буду лепе".

" Сад сам дете, а кад порастем бићу човек и велико дете".

"Кад порастем бићу на бироу!"

" Бићу краљ You Tube –а".

Педагог школе, Душанка Маринковић, анализирала је испитивање професионалних интересовања ученика. Закључила је да су 54 ученика неопредељени. Са њима ће морати да се обави разговор у циљу ближег професионалног информисања. Остали су се определили овако:

Гимназија – 36,

Медицинска – 33,

Економска – 20,

Електротехничка – 17,

Машинскотехничка – 13,

Трговинска – 7,

Шумарска – 7,

Музичка – 6,

Школа за унутрашње послове – 5,

Војна школа – 5,

Саобраћајна – 6,

Грађевинска – 3,

Железничко-техничка школа – 3,

Педагошка акдемија – 3,

Техничка ПТТ школа – 3,

Правно-биротехничка – 5,

Ветеринарска – 2,

Туристичко-угоститељска – 2,

Текстилна – 1,

Пољопривредна – 1,

Личне услуге – 1.

НЕШТО САСВИМ ЛИЧНО

Славко Недељковић: Исповест о раду директора школе

Ево већ десети пут (два пута годишње по Закону), како на овај или онај начин извештавам о свом раду о педагашко-инструктивном увиду и надзору, као и о предузетим мерама за унапређивање образовно-васпитног рада у Школи. Извештај сам написао, јер је тако потпуније и прегледније, мада бих увек да констатујем: лакше је урадити одређене послове, него о том раду некога извештавати. Задовољство је што су послови одрађени, а нису одрађени зато што о томе треба некоме поднети извештај.

Извештаје намерно подносим у писменој форми да би било некаквог материјалног трага о једном раду, о напору који је уложен у току школске године, да би на тај начин био видљивији и мерљивији, ако је то уопште од значаја; понекад ми се чини да јесте.

Радити много, данонoћно, лишавати се неких задовољстава, нарушавати здравље, ускраћујете себи породични разговор или ћутање, понеку шалу и ретке тренутке опуштености и самозаборава. Онда се однекуд појави незадовољство у људима и у вама, јер се и другима и вама чини, да се све могло

лакше, једноставније и са мање проблема решити или урадити. На срећу све то потраје за тренутак, онда нестане, изгуби се. Схватите да је најбоље онако као што је и урађено.

Као и увек, све почиње израдом Нацрта годишњег програма рада, основног путоказа о томе шта ће се све и како урадити у Школи у току једне школске године. Планира се до ситница, јер добар Годишњи програм значи сигурност да ће се школска година успешно привести крају, да неће бити тражења и изналажења решења у току школске године (кад му време није). То се овој Школи није догодило у претходних пет година. Сем ако не затаје многи фактори.

Нацрт програма радите од априла до јуна, да би био приправан за "дистрибуцију" већ крајем јуна, одмах после уписног рока за ученике првог разреда.

Нацрт Годишњег програма рада буде готов већ у јуну и отпослат на надлежна места: Међуопштинском заводу (данас Министарству просвете Србије – одељење у Краљеву), Служби за друштвене делатности СО Краљево, Месној заједници, свим члановима Савета школе. После се њихови савети сугестије разматрају и усвајају приликом коначног усвајања Нацрта.

Још већи је проблем усвајање тог Годишњег програма рада. Све је урађено ваљано и на време, али се "представницима друштвене заједнице" на долази на заказану седницу. И ето проблема, усвајање касни без потребе. Тако нам је било са прошлогодишњим Програмом рада.

УПРАВИТЕЉИ И ДИРЕКТОРИ ШКОЛЕ – БИОГРАФИЈЕ

Стојан Луковић, учитељ, разрешен 14.10.1947. Премештен из Краљева у Београд. Највероватнији директор Основне народне школе у Краљеву од 1945-1947.

Од 27. маја 1953. директор Осмолетке бр1, односно "IV краљевачки батаљон", је Гороњуб Катанић.

*После Гороњуба директор је био Милоје Димнић од ---- до 1.септ. 1957.

Прибислав Лазаревић (1925-1983) *Управитељ Школе од 1.сеп. 1957 – 1964

Учитељи у послератном периоду (Чланак: *Висока свест младих учитеља и учитељица*. Просветни преглед, бр.17-18 из 1946. године)

Министарство просвете је у току летњег размештаја 1946. године, поставило неколико стотина учитеља и учитељица, који су тада завршили школовање, као и да је школске 1945/46. године на територији Народне Републике Србије било 204 "празних" школа и 320 "празних" одељења. Школе су "празне", јер недостаје учитељски кадар иако је у службу био примљен приличан број неквалификованих учитеља и учитељица.

То што није могло бити учињено прошле, учињено је ове године" – пише у том чланку. Захваљујући младим учитељима, који су се несебично ставили на располагање Министратсву просвете, пишући у молбама: Желим да будем постављен у ма ком месту НР Србије или, Желим да ме пошаљете где сам најпотребнији, тамо где Министарство просвете нађе за потребно.

На тај начин је попуњен већи број "празних" школа.

Насупрот њима било је и учитеља, који су у молбама тражили само место у звичају или у близини већих вароши, "који су заборавили шта значи бити прави народни учитељ". Међу њима је и име младог учитеља Прибислава Лазаревића, из Драче крај Крагујевца, Срез Гружански.

Животни пут Прибислава Лазаревића је у много чему типичан за пут прве наше послератне генерације интелектуалаца, које су најпре у револуционарном покрету, а затим и послератној изградњи, у обнови земље, у просвећивању становништва и стварању услова за бољи живот оних који долазе – налазили смисао и лепоту свога живота.

Прибислав је рођен у селу Драча крај Крагујевца у чувеној учитељској породици.

Животни пут Прибислава Лазаревића је у много чему типичан за пут прве наше послератне генерације интелектуалаца, које су најпре у револуционарном покрету, а затим и послератној изградњи, у обнови земље, у просвећивању становништва и стварању услова за бољи живот оних који долазе – налазили смисао и лепоту свога живота.

Прибислав је рођен у селу Драча крај Крагујевца у чувеној учитељској породици. Његов деда и његов отац били су учитељи. Деда још и први школски надзорник Округа крагујевачког. Тако је он као учитељско дете поша путем својих претходника. Рано је остао без оца, па је бригу о његовом школовању преузела мајка. Школовао се мукотрпно одолевајући ратним опасностима и искушењима. Стицајем околности избегао је стрељање ђака у Крагујевцу у октобру 1941. године. Из Драче је пошао тог дана у школу. На путу су га пресрели неки познаници и рекли му да се врати, јер хапсе ђаке. Као омладинац од осмaнаест година укључио се 1944. године у ослободилачки покрет. Био је борац Шесте пролетерске бригаде и прошао с њом Србију, Босну, Славонију и Словенију. Чим је демобилисна вратио се школи и 1946. године завршио последњи разред Учитељске школе у Крагујевцу. Одмах се прихватио многих одговорних задатака. Исте године добровољно учитељује у забачаном санџачком селу Прибојски Голеш. Прибислав је припадао оним нашим

просветним радницима, који су са великим радним еланом и узвишеним малдићким идеалима несебично уграђивали своју младост у многе акције у заосталим сеоским подручјима. био је не само вољени и поштовани уча, који је неписменом сељаштву отварао очи, већ и стожер у селу, покретач и носилац свих делатности: образовних, културних, здравствених и политичких.

Уз рад је завршио Вишу педагошку школу у Београду, а нешто касније и Филозофски факултет на педагошкој групи предмета.

Службовао је као учитељ и просветни инспектор у Пријепољу, Прибоју, Јежевици код Чачка, Пожеги, а 1955. године долази у Краљево. Најпре је радио као наставник биологије у ОШ "Вук Караџић" у Рибници. Брзо се афирмисао као узоран просвтени радник и већ 1957. године посто директор најразвијеније основне школе у општини Краљеву, у "Четвртом краљевачком батаљону". На тој одговорној дужности испољио је многе своје способности. Као секретар Заједнице основног образовања доста је допринео развоју и унапређивању краљевачког школства.

Од 1972-1980. године, Прибислав Лазаревић је био директор Међуопштинског завода за унапређивање васпитања и образовања у Краљеву. На тој дужности је успео да стабилизује и кадровски ојача ову организацију, тако да је Завод био једна од најуспешнијих у Србији. Својим радом и резултатима доста је допринео развоју школства у овој средини.

Миољуб Васиљевић, наставник математике

Рођен 1935. У Оцењивачком листу за школску 1960/61. годину пише да је наставника: а) математике, б) физике, да има 3.г. и 5 м радног стажа, да је у Батљону од септембра 1958. године, да је одсуствовао са наставе 15 дана због војне вежбе. Држао је хонорарно часове на Радничком универзитету у Краљеву. Добио је врло добру оцену "истиче се", зато што озбиљно ради на свом стручном усавршавању, прати стручн литературу. Вредан је и савестан

наставник. Посебну пажњу је посветио изради наставних средстава.Израдио је универзалну таблу за демонстрацију геометријских слика, модел троугла, пропорционални метар, моделе геометријских тела. На дужности је тачан, према ученицима тактичан. Помагао је у раду Ђачке задруге. Поред рад у школи "наставник Васиљевић је активан друштвени радниик у месту службовања". Председник је Општинског одбора синдиката просветних радника општине Краљево. Члан је Савета за просвету и културу општине Краљево. Члан је Идеолошко политичке комисије при Општинском комитету Савеза комуниста у Краљеву.

Проф. др Велизар Недовић - Директор школе од 1974-1980.

Велизар Недовић је рођен 1928. године у Бистрици код Бијелог Поља. Гимназију је похађао у Бијелом пољу и Беранама, а Учитељску школу у Херцег Новом. Филозофски факултет на групи педагогаија је завршио У Загребу. Као доктор педагошких наука радио је као професор на Приштинском универзитету. Када су га питали зашто се определио за педгаогију, одговорио је: "Желео сам да школа створи боље људе, децу, омладину, па ми се учинило да нема бољег позива од педагогије".

Током свог радног века, поред тога што је био директор “Батаљона“, био је члан Савета за просвету општине Краљево, среза и Републике Србије, члан Савета Завода за уџбенике Србије, председник Културно просветне заједнице среза Краљево и директор Завода за унапређење образовања.

У време кад је Велизар Недовић био директор ОШ "IV краљевачки батаљон", та школа је била једна од најбољих и најугледнијих у Југославији. Са својим сарадницима обезбедио је за школу најсавременију опрему оног времена. Тад је обављена и масовна аудиовизуелизација. Откупљивана је целокупна продукција наставног филма, тако да су радиле све три линије сазнања: визуелна, аудитивна и моторичка. Наставници су се несебично

залагали за унапређење радаОтворена је штампарија, која је радила за потребе школе и шире. За свој рад Школа је тих година добила Награду "25. мај", коју јој је доделила Скупштина Србије.

Милен Пановић, директор школе од 1981-1993. Био је директор Школе 12 године. На ову дужност дошао је после Др Велизара Недовића- у време када је Школа по својим организационим, иновацијским и стручним активностима постала позната широм Југославије. Са својим сарадницима- професорима и наставницима- успешно је наставио рад на подизању квалитета образовно-васпитног рада на европски ниво, па је читаво то време Школа имала статус репрезентативне установе: наставнички колективи из земље и иностранства били су чести гости Школе и кратких семинара на којима су представљана достигнућа и иновације у образовно-васпитном раду.

Пановић је рођен 1942.године у Каменици код Краљева. Основну школу завршио је у овој Школи; Учитељску и Вишу педагошку у Крагујевцу, а Филолошки факултет у Београду. Радио је као учитељ, наставник, професор, помоћник директора, просветни инспектор а на место директора школе „ IV краљевачки батаљон“ дошао је на инсистирање Др Велизара Недовића, за кога каже да му је као интелектуалац и просветни радник био узор. Оно што је обележило његово руковођење Школом било је изразито настојање на стручном уздизању и раду наставног особља и свом личном, па је тако за ових 12 година објављен велики број стручних радова, а неки наставници били су чак и аутори уџбеника за основну школу. Он сам аутор је више стручних радова из области књижевности и језика, дидактике и методике, као организације образовно-васпитног рада у стручним часописима(Књижевност и језик, Настава и васпитање, Педагошка стварност, Учитељ, Повеља и др.) Један од најзапаженијих његових радова (објављен 1973.године у часопису „Књижевност и језик“) под насловом „Битне особине говора Подибра-Краљевачки говор“- представља значајан допринос лингвистичким карактеристикама говора нашег

краја у односу на књижевну норму. Околност да је Пановић био ученик ове Школе и у њој као руководилац и професор провео половину радног века, у великој мери је, по његовој сопственој изјави, обележила и његов живот.

Миломир Мрљеш, директор од 1993. до 1997. Рођен је 1935.године у месту Пожега, општина Нови Пазар. Професор је педагогије. Био је директор школе у периоду инфлације и опште оскудице у земљи. Било је тешко у том времену обезбедити средства за несметано фунционисање школе. Цифре су биле огромне и неразумљиве због велике инфлације, али школа није пословала с губитком. Организовао је хуманитарне акције за прикупљања уџбеника, лектире и прибора за ученике Републике Српске и Републике Српске Крајине. Са пуно пажње бринуо се о ученицима. Са колегама је лепо сарађивао. Када је било услова за то, трудио се да побољша услове рада за прикупљања уџбеника, лектире и прибора за ученике Републике Српске и Републике Српске Крајине.
Са пуно пажње бринуо се о ученицима. Са колегама је лепо сарађивао. Када је било услова за то, трудио се да побољша услове рада у школи. Био је директор школе до пензионисања, 1997. године.

Јован Лазовић, директор од 1997. до 2001.године.

Душанка Маринковић, директор школе од 2001. До

Рођена је 1947.године у селу Милавчићи код Краљева, где је завршила млађе разреде основне школе,а старије у Витковцу. Учитељску школу је завршила у Крагујевцу, а ПА и Филозофски факултет, група за педагогију у Приштини. Учитељски рад је започела у ОШ“IV краљевачки батаљон”, у Краљеву на одређено време, а потом скоро десет година радила је као наставник разредне наставе у ОШ“ Светозар Марковић“ у Краљеву, све до 11. фебруара 1986. када је прешла у ОШ“IV краљевачки батаљон“ на радно место школског педагога. Тај посао је радила све до 17. августа 2001.године када је именована за вд директора ОШ“IV краљевачки батаљон“. Маја 2003. године је преузела дужност директора школе. Радила је 35 година као просветни радник, који је знао да воли дете, да ствара и да буде перфекциониста у свом послу. Током свога рада савесно је извршавала своје обавезе како у школи тако и ван ње.Увек је тежила да да максималан допринос како ученицима тако и њиховим

родитељима и својим колегама и на тај начин заједно са њима градила реноме просветног радника и реноме Школе у којој је радила. Захваљујући свом стрпљењу, упорности и доброј сарадњи са члановима Савета родитеља и Школског одбора, 1.новембра 2001.године, отворен је продужени боравак, кабинет за информатику и почеле припреме за опремање кухиње. У фебруару 2002.године, уз велико ангажовање директорке, школа је добила сагласност за формирање Регионалног центра за професионални развој наставника Рашког,Моравичког и Расинског округа. На семинарима који су организовани у оквиру и по програму рада центра, едуковано је преко 4500 наставника из сва три округа. Надограђен је амфитеатар и библиотека са читаоницом. Овом надоградњом Школа је добила око 500 м2. Школски развојни тим“ Лет у стваралачки свет“, донатор Светска банка МПС. У узвратној посети Општине Краљево граду Миславице у Пољској, била сам члан делегације испред образовања Краљева са активним учешћем и успостављањем пријатељских контаката . Само пар месеци, градоначелник Миславица позива председника општине Краљево да пошаље ученике на Међународни турнир у фудбалу. Опет је ова школа имала част да њени ученици репрезентују Краљево и Србију. За успешан и несебичан рад, колеге и ученике је награђивала стимулативним наградама. Дан успешних ученика и наставника је устаљен од 26. маја 2003. године .

Марина Вучинић, директор

Сећање на Вука Караџића

Републички секретаријат за просвету СР Србије обавештава школе да се 7. фебруара 1964.године навршава 100 година од смрти Вука Караџића. Од школа се тражи да тим поводом одају високо признање Вуковој личности и његовом делу. Програм почиње 7. фебруара и трајаће годину дана. Између осталог, програмом је предвиђено да се установи посебна школска диплома *Вук Караџић* за ученике који све разреде у току школовања заврше са одличним оценама.

Ближа објашњења школе ће добити у Закону о установљењу дипломе "Вук Караџић". Од школа се очекује да буду главни носиоци манифестација у знак сећања на Вука. Препоручују се предавања о Вуковом делу, о његовом доприносу развоју наше културе и писмености. Пожељно је да се одржавају састанци литерарних дружина који ће бити посвећени сећању на Вука Караџића и на допринос који је дао нашем језику, историји и књижевности. Укључити и наградне темате на ову тему. У школским листовима главна тема би могла да буде Вук Стефановић Караџић и његово дело. Школске библиотеке употпунити Вуковим делима и књигама о Вуку. Прикупљати документацију за наставну грађу о Вуку Караџићу и слично. Као крајњи циљ учешћа школа у сећањима на Вука, требало би да се изрази у трајној присутности Вуковог лика у школи и значаја његовог дела у свести свих генерација ученика. Поред овога, 1966.године, изашао је и *Закон о дипломама за изузетан успех ученика*. Ове дипломе добијају ученици, који су показали нарочите опште резултате и из појединих предмета. То је такозвана Вукова награда. За поједине области ће се давати награде- *Никола Тесла* – награда "за област електрицитета", *Светозар Марковић* – награда "за историјске науке".

НАСТАВНИЦИ БАТАЉОНА – НЕСВАКИДАШЊЕ БИОГРАФИЈЕ

Јосипа Вучетић Учитељица Школе од1955. до 1973.

Рођена је у селу Затону код Дубровника 1917.године. Отац јој је био у државној служби, бавио се финасијама. Основну школу је завршила у селу Брсечинама код Дубровника као ђак пешак, пет километар у једном правцу. Пешачила је из села Дубравице где су становали на мајчином "имању", пошто јој је отац "изашао из службе". Отац поново добија посао као нижи чиновник при Акционарском друштву Дубровачке паробродске пловидбе. Ту је радио 20 година и "све нас довео у Дубровник да би нас могао школовати". У том месту је завршила четири разреда Грађанске школе и пет разреда Учитељске школе, све са одличним успехом. Живели су скоромно од очеве плате и од изнајмљивања соба туристима, пошто је Дубровник одувек био туристичко место. Министарство просвете је 5. XI 1937.године донело Указ о постављењу Јосипе Јозиције за учитељицу у Павлици у срезу Студеничком, бановине Зетске, са платом од 970 динара.

Јосипа Вучетић,кад је била млада учитељица

Из књиге верника српске православне цркве Павличке, храма Светог Ваведења у Павлици, општине Павличке, среза Студеничког, бановине Зетске, видимо да се жених зове Богић Вучетић, учитељ из Врбе, Србин, вере православне. Невеста је Јосипа Јодиџија, учитељица из Пискање, Српкиња.

Богићеви родитељи су земљорадници из Врбе, а невестини, Петар и Марија, из Дубровника. Испитани су и оглашени 14. септембра 1938. године. Она је имала 21 годину, а он 32. Венчали су се у храму у Павлици. Кум им је био Миодраг-Мијо Петровић, чувени професор математике из Краљева, стари сват Драгић Јовановић, учитељ из Врбе. Оверено 695

црквеним печатом у Павлици. Следеће, 1939. родила им се ћерка Душанка. Тад су као учитељи радили у Подунавцима. Кум на крштењу ћерке је опет био професор Мијо.

Одлуком Министра просвете од 22. априла 1939. године премештена је из Павлице у државну народну школу у Подунавцима, среза Жичког, бановине Моравске.

У биографији читамо да јој је муж заробљен још 1941. године, "те сам све време окупације живела са једним дететом од бедне плате и продајући ствари из куће. Нисам учествовала ни у каквој тајној или јавној фашистичкој организацији, нити сам ма чим помагала окупатора и његове помагаче".

У току рата Јосипин отац је био политички "незаинтересован". Родитељи су јој живели у Дубровнику све до ослобођења 1945.године, а тада, пошто су остали сами ("нас три сестре отишле смо по свету"), одселили су се поново у село Дубравица, 20 км северозападно од Дубровника, "где и данас живе на мајчином имању". "Ја лично, не дописујем се, али врло ретко једнпут до двапут годишње изменимо неке пакетиће у знак пажње. Посећујем их врло ретко, једанпут у три-четири године".

Јосипа има млађу сестру у иностранству, у Италији. Отишла је тамо за време окупације, као свршени ђак VIII разреда гимназије и уписала се на Медицински факултет у Болоњи. Студирала је 2-3 године, па се онда удала не завршивши студије. Муж јој је Талијан. Има двоје деце. Ретко се дописују. "Симпатизер је нашег покрета и борбе". То су причали борци који су се вратили из Италије са лечења. Сестру није видела од пре рата, од 1938. године, а за њу је поново чула тек 1946. године.

Друга, млађа сестра, живи у Матарушкој Бањи. Јосипа ју је довела из Дубровника, желећи да живи поред ње. "Међутим, не слажемо се и прекинуле смо сваку везу. Разлог је личне природе. Она је учествовала у НОБ-у од 1944. године".

Окупацију је провела у Подунавцима код Краљева. "Бедно сам живела, скоро гладујући". Са непријатељем нисам сарађивала, каже Јосипа у свој биографији, а ни Народно-ослободилачки покрет нисам помагала, јер нисам за то ни имала прилике, а сама нисам била свесна. Од ослобођења је била на служби у селу Обрви код Краљева до 1949. године. Од тада је у Ранковићеву. Помагала је активно изградњу социјализма. Удата је од 1938. године. Живи са мужем и двоје деце. Чланови су Савеза комуниста Југославије.

Одмах после рата, 20.II 1945. године, док је рат још трајао, одлуком Окружног народно ослободилачког одбора у Чачку, премештена је по потреби службе, Јосипа Вучетић, учитељица из Подунаваца у народну школу у Обрви. Управитељу школе у Обрви се препоручује да именовану изволи увести у дужност. Тада је морала да као и други положи заклетву: "Ја, Јосипа Вучетић, заклињем се чашћу свог народа и својом чашћу, да ћу верно служити народу, да ћу се придржавати Устава и закона, да ћу чувати и бранити Устав и демократски поредак Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републиике Србије и да ћу своју дужност вршити савесно."

У подацима о раду за школску 1950/51. годину, пише да се Вучетић Јосипа са службом налази у Основној школи у Ранковићеву. Листајући њен досије налазимо да се од 31.12.1949. године налази у овој школи.

Оцењујући њен рад, забележено је да ван школе ради у Фронту и АФЖ-еу, "али с обзиром да је млађа наставница и добрих квалитета, могла би се у раду ван школе више заложити". Школске 1950/51. године је предавала српски језик у вишим разредима Осмолетке и показала врло добре резултате и да је тактична у раду. Одлуком Народног одбора градске општине Краљево, која је донета на седници одржаној 26.августа 1955. године о реорганизацији школа у граду, Савета за школство општине Краљево донео је 9. септембра исте године решење да се учитељица Вучетић Јосипа премешта из Индустријске школе у Прву осмогодишњу школу у Краљеву у истом звању и са истом платом (X платни разред, 12.900 динара).

Школске 1957/58. године је радила у 3 разреду са 43 ученика. У току године није одсуствовала са наставе. Њен рад је оцењивала Комисија. Према свему наведеном Комисија оцењује учитељицу ВУЧЕТИЋ ЈОСИПУ, са оценом: ИСТИЧЕ СЕ.

Судбина учитељице Милице Илић. Наставница историје и географије у „Батаљону“ од 1957. Године Рођена је 1920.године у Пљевљима. Источноправославне вероисповести. По народности је Српкиња. Учитељску школу је завршила у Скопљу 1940. године и стекла звање дипломирана учитељица. Из послератног извештаја Просветног одсека среског одбора у Прибоју видимо да је у службу ступила у новембру 1940. године и да је радила у школи четири године. У првој послератној години је било обавезно да се одговори на низ питања. Где је провела и у ком својству од капитулације Југославије до ослобођења? Је ли унапређивана, похваљивана или новчано награђивана за време окупације и зашто? На ова тешке питања Милца је одговорила да је до септембра 1943. године радила као учитељица, а од тада до јануара 1945. године је провела код куће. "У јануару сам била приморана да се повлачим са четницима све до маја". После тога је била код куће. Међутим службеник из Прибоја је прецртао њен одговор и додао: "Брат јој је био у четницима од 1941. године, затим је пред крај рат ступио у Југословенску армију. Не зна се где је". Она је написала да јој је брат у Армији од 1945. Онда стиже карактеристика од Народно ослободилачког одбора: "Ради сарадње са окупаторм 'затварата'. Од стране наших јединица њена је сестра стријељана 1943. Активно сарађивала и била организатор четничког 'Равногорског' покрета. Побегла заједно са окупатором испред наших јединица. Пошто је ухваћена, предата је Суду и осуђена на казну затвора. Од ове казне је ослобођена последњом амнестијом". Затим следи препорука: "Стручно вредна и способна. Услед помањкања учитељског кадра у овом срезу, могла би да се постави за учитељицу са појачаном контролом над њезиним радом". Ондашње власти из Прибоја су је поставиле за учитељицу у село Касидоле код Прибоја. После тога из Министарства просвете Србије, из Београда, 27. марта 1946. стиже уверење, да се Илић Милица преузме у државну службу и постави за учитељицу Народне школе у Касидолу, среза прибојског, округа новопазарског са дотадашњим чиновничким правима.

Већ у јулу исте године Персонално одељење Министарства просвете, премешта ову учитељицу, односно ставља је на расположење Обласном одбору за Косово и Метохију, који је распоређује на рад у Средску, срез шарпланински. У својој биографији учитељица Милица је написала да је имовно стање родитеља слабо. Отац јој је за време бивше Југославије био сресни начелник, а после рата је незапослен. Мајка, домаћица, "живи код мене". Пред рат је радила на Увцу, срез Вишеградски. Каже да за време рата није била у служби. Од усташа је побегла 1941. године у Београд. Четири месеца касније вратила се кући у Пљевља и живела мирно све до 1943. године "када су почеле борбе". "Од свакидашњих борби ослабили су ми живци, па сам била на лечењу у Београду. У току 1944. сам четири пута напуштала кућу и ишла за Београд, јер нисам могла да поднесем пуцњаву. Пред ослобођење одем тетки у Марибор и тек после три месеца се вратим кући. Тада ме је војни суд осудио на годину дана принудног рада, без лишења слободе, зато што нисам сачекала ослобођење код своје куће. Казну нисам уопште издржавала, јер је после седам дана стигла амнестија. У лето 1945. радила сам при Градском одбору на ратној штети, а у јесен постављена за учитељицу. Народно ослободилачки покрет нисам помагала, нити сам са ким радила, зато што сам била слабић. Средина у којој сам се налазила била је сва равнодушна према НОП-у. Из града у ком сам живела у НОП су 1941. отишла свега три борца".

Биографију је написала учитељица Милица Илић 5. маја 1947. године у Призрену.

Милица је завршила Вишу педагошку школу 1951. године.

У мају 1952. године у Вучитрну, Народни одбор доноси решење о запослењу Илић Милице као наставника приправника у гимназији у Вучитрну и о томе да напредује за један платни разред, из XIV у XIII. Обично је за то требало три године. У овом случају то је трајало скоро седам година. Те исте године,

почетком септембра исправили су грешку и превели је у XII платни разред захтевајући да положи стручни испит.

После тога Милицу налазимо у Рашки 10. децембра 1954. Тада Народни одбор среза студеничког,"по предмету дисциплинске неуредности" Илић Милице, наставнице Осмогодишње школе у Бањевцу, издаје решење да је крива што је 1. и 2. октобра без ичијег одобрења одсуствовала са семинара, који је организовао Савет за просвету у Рашки. Тиме је "почињена дисциплинска неуредност". Изречен јој је укор. Пријаву против ње је поднео начелник за просвету у Рашки. Милица се бранила да је тада била болесна и да није у школи радила десетак дана. Ово решење је опстало у њеном досијеу до пензије. Најзад после напорног радног пута, смирила се у Краљеву. Сада се зове Зуковић Милица. Прешла је из Бањевца у Основну школу "IV краљевачки батаљон" 1. септембра 1957.године. Предаје историју и географију. Наставник је X платног разреда. "Према ученицима има благ родитељски однос. Воли децу и свој позив. На дужности је тачна. Ван школе не показује активност".

У оцењивачком листу за 1960/61. године за Зуковић Милицу је записано, да има 16 година стажа, од 1.сеп.1957. ради у овој школи. Предавала је те године географију. Поред оштих места у оцењивању за њу кажу да је на дужности савесна и уредна. Увела је ученике у картографску писменост. Ученици се сналазе на карти. Преко наставе је увела ученике у суштину односа земаља у свету. Ученицима школе је одржала предавање "О помрачењу сунца". Могла је више да се ангажује на слободним активностима. Члан је среског актива географа. Мало времена, ван часова, проводи у школи и зато оцена "добар".

Војислав Петровић - Учитељ у „Батаљону“. Рођен је у Грмову код Гњилана 1915.године.Отац му је био рачуновођа у суду у Скопљу. Завршио је Учитељску школу у Скопљу 1938.године.

Радио је као учитељ у неколико места у близини Лесковца и Ниша. Одслужио ђачки род 1938/39. у Сарајеву и изашао са чином пешадијског потпоручника. Није активно учествовао у НОП-у, "већ као позадински радник". Није служио у непријатељској војсци, нити је припадао њиховим организацијама. У иностранству нема никога. Од чланова породице нико није учествовао у НОП-у, али није ни служио непријатељу. Капитулација га је затекла на Руднику између Митровице и Пећи. Ухапшен је и одведен у лагер у Митровици. Одатле је после месец дана пуштен. Вративши се у Скопље одмах је прешао за Лесковац и за све време окупације је службовао у селима око Лесковца и Ниша. Тврди да се од 1942-1944. године састајао са борцима НОП-а и позадинским радницима и наводи њихова имена. Оженио се Радмилом 1943.године. Борба између партизанских одреда и непријатеља принудила га је да се на краће време повуче у Лесковац, одакле се вратио на ослобођену територију у Медвеђу. Ту је радио као учитељ, а одмах затим као одговорни референт за народно просвећивање. На сопствену молбу премештен је 1944. године у Витину. На Космету је до 1946. године отворио седам школа.

"Прихвата критику. Према ученицима је озбиљан, понекад прилично строг. Кроз наставу су провејавале друштвене идеје садашњице и иста је била повезана са блиском историјском прошлошћу. Заступљена идејност била је довољна за правилну свесну оријентацију. Учитељску дужност обавља са пуно смисла и разумевања. Амбициозан, вредан, прилично дисциплинован. Један је од бољих учитеља среза. Име Петровић Војислава срећемо и у Упитнику за оцењивање школске 1959/60. године. Ради у Основној школи "IV краљевачки батаљон". Има већ 20 година стажа. Завршио је 1954. курс за израду наставних средстава, 1955. похађао и завршио семинар за телесно васпитање, а 1958. завршава семинар за ОТО. Те године је предавао општетехничко образовање.

Захваљујући смислу за технички рад, вољи и упорности, као и завршеним течајевима за општетехничко и аутомате, наставник је са потпуним успехом предавао ове предмете.

Школску радионицу је са још једним наставником реорганизовао и оспособио 25 радних места. Он је уредио фото лабораторију. Код многих ученика је развио љубав према техници. Под његовим руководством израђено је више лепих макета: макета школе, високе пећи, хидроцентрале, разни типови насеља и друго. При школи је са другима формирао Клуб младих техничара "Никола Тесла". За позоришну бајку "Биберче" урадио је кулисе. Сталожен је и разуме децу. Од свих наставника у колективу, највише времена проводи у школи на обављању разних задатака. Помоћник је управитеља за организациона питања. Руководилац је ђачке кухиње. Рукује магацином кухиње и врши набавку намирница. Руководи секцијама фотоаматера и грађевинаца. Све у свему учитељ Петровић Војислав је у школи стуб на коме леже многи послови. Сав се предао раду у школи. Не зна за радно време. Ради колико је потребно. Ову оцену му је сумирао управитељ Прибислав Лазаревић у мају 1960. године. Те године је од оцењивачке комисије добио највишу оцену: "нарочито се истиче". И наредне 1961. године добија исту оцену, што није би тако чест случај.

Вукосава Јанковић, учитељица Школе

Рођена је 1923. године у Краљеву у занатској породици средњег имовног стања. Отац Јевтић Милан, био је опанчар све до 1934. године када је банкротирао. Од тада је "био на разним позивима у општини", радио на ваги, у парку и на другим местима. Од бомбардовања 1944. је престао да ради, јер је рањен на 12 места. Отац има 79 година, мајка 57, живе заједно "и ни са чим се не баве. Већ пет година живе тако што их ја издржавам од своје плате. Иначе има брата и сестру. Сестра је старија. Фармацеут је и удата за инжењера. Живе у Београду. Брат је млађи. Завршио је средњу техничку. Тренутно је у војсци на Словеначком приморју. И сестра и брат су присталице социјалистичке Југославије. Брат је члан Савеза комуниста, сестра није.

Основну школу, као и ниже разреде гимназије, завршила је у Краљеву, док је пети разред Учитељске завршила у Крагујевцу. Док је ишла у школу у Краљеву,

материјални услови су били добри, а учитељску је завршила у тешким условима.

Пре рата је била политички незаинтересована. Активна је била за време окупације. Тај рад се састојао у плетењу чарапа за партизане, сакупљању новца за Народни фронт у штампарији која је била смештена у њиховој кући. После ослобођења је радила у УСАОЈ-у, СКОЈ-у, АФЖ-еу, а 25 јула 1945. године примљена је у Комунистичку партију. Исте се године удала за пуковника. И он је члан КПЈ. "Живимо у заједници, лепо се слажемо и имамо једну девојчицу".

Вукосава је из основне школе у Чачку премештена преузимањем у Прву осмолетку у Ранковићеву 6.12.1947.године. У подацима о раду наставника за школску 1951/52. годину Вукосаву срећемо у Ранковићеву као учитељског приправника у Првој осмолетки, где ради од 1947. године. "Дужност врши са пуно љубави и самопрегора. Према ученицима је тактична. Посвећује пажњу развијању југословенског социјалистичког патриотизма. Нарочито је енергична у борби против мистицизма и остатака религиозног сујеверја, показујући при том пуно такта и опрезности". Оцењујући даље њен рад у Пионирској организацији истичу да прихвата све постављене задатке за рад ван школе. Одржала је више предавања у А.Ф.Ж.- еу. У Удружењу учитеља поднела је реферат: Закону о народним одборима. "На основу свега изложеног, другарица Јанковић Вукосава служи за пример у овој школској години и као таква заслужује сваку похвалу, а у случају потребе и одговарајући положај." (Смрт фашизму – слобода народу. У Ранковићеву, 16. јуни 1952.) Савет за школство општине Краљево је донео 3. фебруара 1956. године решење да се дотадашња приправница учитељица Јанковић Вукосава унапређује у XIII платни разред, јер је именована навршила три године службе и положила стручни испит. По том основу јој се плата повећава на 10.500 динара.

Школске 1957/58. у Оцењивачком листу је записано, да има 10 година службе и да у овој школи ради од 2.2.1952. Те године ради у 4 разреду и има 38 ученика. Уобичајено оцењивање: Образовање јој је на потребној висини. Воли свој позив

и обавља га са великом љубављу. Вредна, марљива, савесна. Неколико ученика не чита довољно течно, нарочито латиницуИз рачуна само похвале. Развија код деце патриотизам, познаје историјску грађу и исту повезује са народним песмама. И земљопис је у реду. Писмени састави и вежбе солидно урађени, свеске уредне. Воле је деца и она воли децуВрло је похвално – каже комисија што је код ученика развила љубав према књизи и читању. Ван школе није радила. Због тих мањих замерки не добија највишу оцену него солидну: ИСТИЧЕ СЕ.

Пензионисна је у ОШ "4 краљевачки батаљон" 1974. године.

Сперанца Николић (мај 1960) Рођена 1918. Имала је вишу стручну спрему- Одсек орнаментика и примењене флоре; 14. платни разред, 5 година стажа. У овој школи ради од 1. септембра 1955. Новчано је награђивана 1954, 1955, 1956. године. Има више писмених похвала и диплома. Од Културно просветне заједнице среза добила је 1960. године диплому за рад у жирију на Фестивалу. Није одсуствовала са наставе у овој школској години. Предавала је хонорарно у Школи за опште образовање одраслих. Индивидуално ради на свом стручном и педагошком усавршавању. Оцењивачка комисија између осталог за њу каже: О Сперанци се може говорити само са похвалама. Она је наставник ликовног какав се пожелети може и каквог треба нова реформисана школа. Одличан је стручњак и педагог, а такође и неуморни радник. На дужности је тачна, савесна и педантна. Раду прилази са пуно воље и залагања. У школи проводи пуно времена и када је то потребно ради од јутра до мрака. Има пуно смисла за рад са децом. Живи животом школе и радују је успеси које школа постиже. Многе активности у школи везане су за рад ове наставнице.

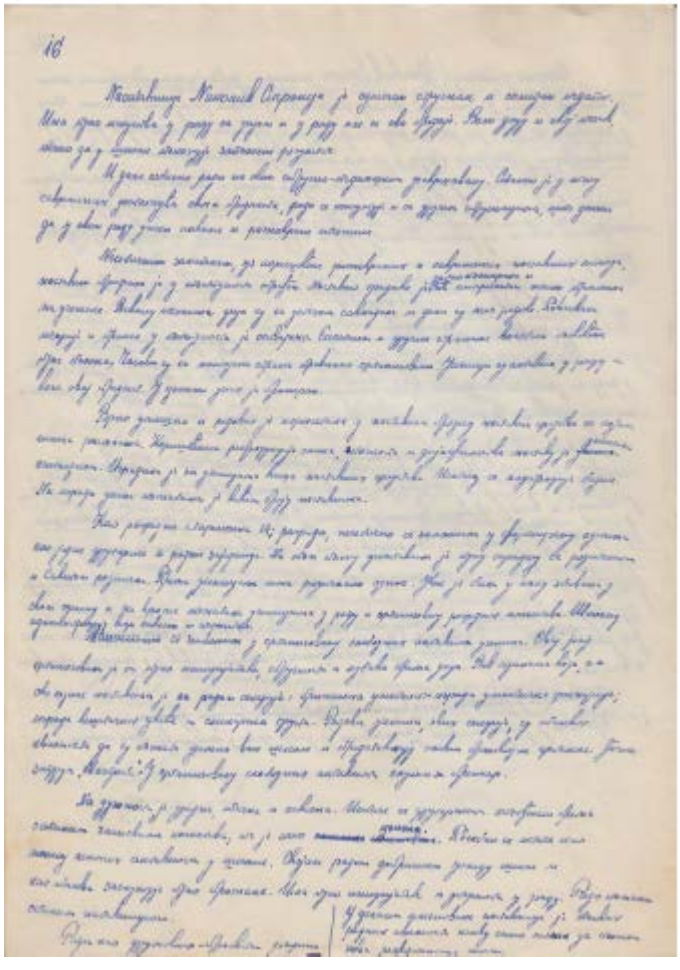

Нови наставни програм студиозно је прорадила. Наставно градиво је уредно планирала и равномерно обрађивала. Часови су јој солидно организовани, разноврсни и интересантни. Ученици воле овај предмет и са пуно залагања и педантности раде на часовима. Ове године је у наставу унела пуно новина; рад у мозаику, колаж, витраж, пушуар, пластично обликовање, костимерију и графику). Наставу ликовног је потпуно прилагодила захтевима новог програма. Код ученика развија смисао за лепо у сликарству, вајарству и предметима из природе који су у свакодневној употреби. Индивидуално прилази ученицима и подстиче их на самостално ликовно изражавање. Са талентованим ученицимаје радила у секцији "Млади сликари".

Према ученицима има, у правом смислу те речи, благи родитељски однос. Необично воли децу. Деца је поштују и воле. Дисциплина на часу је примерна. Захваљујући њој из ове школе сваке године одлазе ученици у средње уметничке

школе. Школа је постала чувена као расадник уметничких талената захваљујући наставници Сперанци. Просветни саветник је записао у свом извештају: "Стиче се утисак да је то уметничка школа сликарског смера, где примењена уметност долази до пуног изражаја. Сликарска секција у овој школи заслужује пуну пажњу и може служити као пример свим школама у срезу".

Поред наведеног, наставница је и стуб у школи око које се развијају многе слободне активности. За све има смисла, одушевљења и свуда стигне. Неуморна је и никада не зна за речи "не могу" када нешто треба учинити за децу и школу. У том погледу, најактивнији је настваник у школи. Нарочито је запажен и познат рад три њене секције: примењена флора, примењена грнчарија и сликарска група. Све ове секције су главни "производни погон" Ђачке задруге "Младост". Уметнички израђено цвеће, као и вазе разних облика и мотива су украс и понос школе. Све је то урађено брижљивом дечијом руком уз стрпљиво руковођење наставнице. По тим радовима су постали познати ученици ове школе и њихова наставница. Редовно је у просеку недељно проводила 10-12 часова у ваннаставним активностима. Скоро цео зимски распуст је радила са ученицима у радионици. Радо и често је сарађивала са другим наставницима. Много је помагала Драмској секцији у изради костима и маски. Као руководилац фолклорне групе сама је компоновала и спремила балетску слику "Сан девојчице". Врло активно је радила на уређењу школе. У том смислу је уредила кабинет – учионицу за ликовно васпитање, сталну изложбу дечијих цртежа, витрину дечијих радова, музеј витрину и друго. То је о њој и њеном раду написала Комисија за оцењивање, а потписао управитељ Лазаревић, 31. маја 1960. године.После таквих похвала следила је оцена "НАРОЧИТО СЕ ИСТИЧЕ".Ретка оцена која је утицала на ванредно напредовање у следећи платни разред.

Наредне година Оцењивачка комисија је за писала да је 1959. и 1960. добила 4 признања од КПЗ и "Савеза женских друштава". О њеном раду и њеним успесима у оцењивачком листу увек две густо куцане старнице похвала. Овог

пута нове: Одличан стручњак и неуморни радник. Деца је необично цене и воле, а она воли децу и свој васпитачки позив. Посећује изложбе и прати стручну литературу. Солидан педагог. Води секције: 1.Млади сликари. О раду ове секција писала је Политика 17. маја ове године. 2.Секција примењене уметности. Горњи део ходника у школи је тако уређен да представља праву сликарску галерију. Ту су слике: "Радна акција", "Музички мотиви" и "Дан маладости". И опет оцена: НАРОЧИТО СЕ ИСТИЧЕ". Иста оцена и 31. маја 1962. Школске 1962/63. године опет оцена НАРОЧИТО СЕ ИСТИЧЕ. Потрошени су сви комплименти и похвале. Ипак има још. Радо се консултује са другим стручњацима, што доводи до тога да у свом раду уноси новине и разноврсне технике. Истиче се илустрацијом бајки.

ДобривојеПетровић, учитељ Школе од 1952 – до 1981.г.

Добривоје Петровић, учитељ Прве Осмогодишње школе у Ранковићеву (28. децембар 1952.)

Рођен је 1922. године у Трстенику у сиромашној радничкој породици. Отац му је био опанчарски радник. Стрељан је 1941. године у Краљеву. У иностранству нема ближих, нити даљих рођака. Има брата у Ранковићеву, који је службеник предузећа за воће и поврће и две сестре.

Добривоје Петровић у средини

Основну школу је учио у Трстенику, а 4. разред је завршио у Краљеву, јер су му се родитељи ту преселили. Ту је уписао гимназију и редовно завршио 6. разред школске 1940/41. У 7. разред се није уписао, јер је отишао у партизански одред "Јово Курсула" и тада су га ратне школске власти искључиле из свих школа у Србији. За време рата школу више није продужавао. Пре рата се школовао под врло тешким условима, јер од бедне дневнице није било новца ни за најосновније потребе. После рата, 1948. године био је 7 месеци на финансијском курсу у Београду и оспособио се за књиговођу. Године 1951. призната су му два разреда више гимназије као два разреда учитељске, тако да је 3.и 4. разред учитељске завршио на једногодишњем течају. Септембра 1952. године је положио дипломски учитељски испит, када се и запослио као учитељ у Прву осмољетку у Ранковићеву. До одласка у Учитељску школу, био је на разним друштвеним и привредним дужностима. Пре рата је припадао Напредној средњошколској омладини у Краљеву. Члан СКОЈ-а је постао 1939. године, а члан СКЈ је постао 1944. године.

У децембру месецу, када је одред "Јово Курсула" отишао са овог терена, Добривоје је остао у селу Бинићима, среза Студеничког, код ујака Тихомира Пендића све до маја 1943. године.

САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА
ОСНОВНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
ОПШТИНЕ КРАЉЕВО
НА ОСНОВУ ЧЛАНА 17. ПРАВИЛНИКА О
НОВЕМБАРСКОЈ НАГРАДИ ЗА ОБРАЗОВНО-
ВАСПИТНЕ УСТАНОВЕ И ПРОСВЕТНЕ РАДНИКЕ
ОПШТИНЕ КРАЉЕВО

ДОДЕЉУЈЕ

ДИПЛОМУ

ПЕТРОВИЋ ДОБРИВОЈУ

РАДНИКУ ОШ »IV КРАЉЕВАЧКИ БАТАЉОН«

КРАЉЕВО

ЗА ДУГОГОДИШЊИ РАД И НЕСЕБИЧНО
ЗАЛАГАЊЕ У ОРГАНИЗАЦИЈАМА
ОСНОВНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА
ОСНОВНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
ОПШТИНЕ КРАЉЕВО

БРОЈ 425/9 , НОВЕМБРА 1971. ГОД.

СЕКРЕТАР СИЗ-а

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ СИЗ-а

Из ЈНА је демобилисан 13. маја 1946. године и одмах се укључио у привреду и радио као благајник у више предузећа све до 1951. године, када је отишао на учитељски једногодишњи течај. Учитељски дипломски испит је положио у сеп.1952. године у Београду. Додељена му је споменица за учешће у рату од 14. јуна 1944.г у 14. Српској народно-ослободилачкој ударној бригади.
Савет ОШ "4. краљевачки батаљон" додељује ДИПЛОМУ учитељу Петровић Добривоју за примерно залагање, уложен труд и постигнуте резултате на унапређењу наставно-васпитног процеса. 22.12.1967. Директор: Миољуб Васиљевић.

Скупштина општине Краљево је 29. новембра 1971. године додељује ДИПЛОМУ заслужног грађанина ПЕТРОВИЋ ДОБРИВОЈУ у знак посебног

признања за нарочите заслуге за општину Краљево. Председник општине: др Миленко Мојсиловић. Указом Председника Републике одликован је за залуге стечене у току Народноослободилачке борбе 15. маја 1972. године.

На Школски празник 22. децембра 1973. године, Радна заједница Школе додељује ДИПЛОМУ Петровић Добривоју, за постигнуте резултате у настави и слободним активностима. В.д. Рад. Марковић. Педагошку акдемију, (наставник разредне наставе) је завршио у Светозареву 1975.

Мирјана Божић – наставница историје и географије радила у Школи од 1956- Рођена је у Мостару 1930. године. Отац јој је био службеник, а мајка домаћица. Основну школу је похађала у Краљеву и Пећи. У Пећи је провела окупацију. За време рата школа је радила у Пећи, али она није похађала наставу. По ослобођењу је надокнадила изгубљене године на течају за ратом ометене ученике. Матурирала је у Пећи 1949. године. После тога ради као административни радник у Костолцу. Потом се уписује на Вишу педагошку и завршава је 1954. године. Удаје се и са мужем прелази у Пожаревац. Годину дана ради у Градској библиотеци, па прелази у основну школу у Костолцу.

Од 1956. године "прелази са станом" у Краљево и ради у Основној школи "IV краљевачки батаљон". Одговарајући на обавезна питања оног времена, каже: "Цео свој досадашњи живот провела сам у отаџбини. У иностранство нигде нисам путовала, нити са њима имам какве везе. За време окупације била сам дете, али сам бојкотом школе јасно одражавала своју наклоност. Нисам кажњавана".

Када је било актуелно оцењивање рада наставника, записано је да потпуно испуњава циљеве социјалистичког васпитања. Обогатила је историјски кабинет дечијим радовима и нумизматичком збирком. Кроз наставу географије упознала је децу са социјалистичким самоуправљањем. "Једном речју, деца схватају социјалистички преображај нашег друштва. Са родитељима је у сталном контакту. Држала је предавања на родитељским састанцима. Припремала је

предавања и за синдиклану групу. Председник је Општинског савета пионира. Прати часописе: *Историјски гласник, Земља и људи и Просветни преглед.*

Вјекослава Јовић, *Наставница Школе од 1955-1964

Министарство просвете – Београд решава 26. марта 1949. године да се Вјекослава Јовић, учитељица на раду у Женској гимназији у Краљеву, преведе у звање наставника просветно-научне струке. Министар просвете Мита Миљковић. У другом решењу исте године наводе да ради у Мушкој гимназији у Краљеву. Из решења о положајним платама Народног одбора Градске општине Ранковићево од 1. априла 1952. године, видимо да наставница Јовић Вјекослава ради у Првој осмољетки у Ранковићеву и да је рођена 1913. године у Карловцу-Народна Република Хрватска, да је звање наставника стекла 1949. да је службовала у Гламочу, Чиплићу, Бајмоку, Суботици и Ранковићеву.

Савет за просвету Народног одбора Градске општине у Ранковићеву, 22. јануара 1954. године донео је решење да Јовић Вјекослава, наставница Осмогодишње школе бр.1, премешта се по потреби службе у Осмогодишњу школу *Братство-Јединство* у Ранковићеву. Дакле ове две школе постоје паралелно, то није једна школа. Народни одбор градске општине је 23.септембар 1954. године у Ранковићеву донео занимљива решења. Народни одбор Градске општине Ранковићево, на седници 6. августа 1954. расправљао је о реорганизацији школа у граду и донео решење да се наставница Јовић Вјекослава по потреби службе из Осмогодишње школе Братство-Јединство премешта у Прву мешовиту гимназију.

Одлуком Народног одбора градске општине Краљево, која је донета на седници одржаној 26. августа 1955. године о реорганизацији школа у граду, Савет за школство општине Краљево донео је 9. септембра исте године решење да се наставница Јовић Вјекослава премешта по потреби службе из Друге мешовите гимназије у Прву осмогодишњу школу у Краљеву у истом звању и са истом платом.

ОЦЕЊИВАЧКИ ЛИСТ 1957/58

Јовић Вјекослава је наставница а)српскохрватског, б)руског језика. Стаж: 24г. у Посебно истичу рад на часовима руског језика. Строга, али правична. Средила је наставничку библиотеку.

Бранко Младеновић - наставник музичке културе школе од 1.9 1956. –до 1964. Рођен је 1920. (Подаци су дати уз оцену о раду 30.маја 1960). Завршио је средњу музичку школу, наставнички одсек. Стаж 9 г. и 7 м. Похваљиван је и новчано награђен за освојено прво место у дириговању 1959. и 1960. године на Фестивалу аматерских делатност општине Краљево. Индивидуално ради на стручном усавршавању. Младеновић Бранко, наставник Осмогодишње школе "IV краљевачки батаљон" у Краљеву, поднео је молбу да се постави у звање стручног учитеља. Из поднетих докуманата је установљено да именовани испуњава услове за пријем у службу и да од школске спреме има завршену Државну музичку школу "Мокрањац", коју је завршио 1952. године. И да је до тада провео две године на дужности наставника музике. На истој дужности је радио у Ужицу две године после дипломирања.

Испред данашњег улаза у двориште Батаљона. Види се део Соколане. Преко пута кућа Цветић Марине. У средини је управитељ школе Прибислав Лазаревић и наставник музичког, Бранко Младеновић. Година 1960. (Из албума Бубе Рашковић Станковић). Тешко ћете на тој фотографији препознати неке касније славне и познате Краљевчане.

Од 1954-1956. године је био директор Музичке школе у Краљеву. Одатле је у октобру 1956. године премештен у Осмогодишњу школу "IV краљевачки батаљон" у Краљеву. Премештајем у ову школу запослен је у звању стручног учитеља. До тада је имао шест година радног стажа. Од њега се захтева да у року од годину дана положи стручни испит. Испит је положио у октобру 1958. године.

ЛИСТ ОЦЕЊИВАЊА за школску 1957/58. годину.

Младеновић Бранко је те године радио као стручни учитељ. Од школских квалификација је имао Средњу музичку школу. Имао је 7 г. и 8.м службе. У овој школи ради од 1.сеп. 1956. Предавао је певање у 5 и 6 разреду. Оцењивала га је Комисија. Комисија је оценила да има солидну стручну спрему и добро искуство. И даље ради на стручном усавршавању. Вредан је и заузимљив. Прихвата задатке и савесно их извршава. Ученици са вољом раде певање и знања су им на висини. Са великим успехом је спремао хор, који је бројао 80 чланова. Његов хор је освојио прво место на Фестивалу пионирских дружина. Поред рада у школи, где као наставник служи за пример, ван школе је активан друштвени радник. Председник је музичког одбора у КПЗ. Води хорску, музичку и соло секцију у КУД-у Абрашевић. И на крају, кад се све сумира оцена:НАРОЧИТО СЕ ИСТИЧЕ. Од 1957. до 1960. оцењиван је оценама: нарочито се истиче, истиче се и нарочито се истиче. Оцене су биле основ и аргумент за ванредно унапређење. После тога је унапређен у XIII платни разред. Ванредно је унапређен у XII платни разред и плата по том основу му се исплаћује од 1. јануара 1961. године. За даље напредовање рачуна се све време од октобра 1958. године. Тако је по основу година службе (три године) још једнапут у тој години унапређен (1.11.1961) у следећи, XI платни разред. У образложењу пише: Како је именовани 29. октобра 1961. године навршио три године службе у XIII платном разреду и положио стручни испит, а у међувремену је од 1. јануара 1961. године ванредно унапређен у XII платни разред, стекао је право да га унапреде у XI платни разред.

Рад Бранка Младеновића високо оцењен и у мају 1960. Тамо се истиче да Бранко непрекидно ради на свом стручном усавршавању. Редовно прати стручну штампу. У раду са хором обрађује савремену музичку тематику и врши веома успешан избор песама из НОБ-а и социјалистичке изградње. Као одличан стручњак несебично помаже на наставницима нижих разреда, као и наставницима других школа у граду. Руководи збирком музичких инструмената. Помаже КУД-у "Абрашевић ". Све оцене се слажу у једном, да је са децом постигао много и да се кроз хор и оркестар негује правилно музичко васпитање младих.

Вредан и успешан, Бранко Младеновић је поново ванредно унапређен 1963. године. За ово напредовање у образложењу још пише, да му се признаје рад у Омладинском дому у Лесковцу од марта 1946. до августа 1947. године, као и рад у КУД-у "Абрашевић" у Београду од јануара 1948. до августа 1950. године. Признато му је и учествовање у НОБ-у од септембар 1944. до маја 1945. године. Како је именовани на дан 1. маја 1963. године има 18 година навршене службе за напредовање, стекао је право за унапређење у виши платни разред. Тако је наставник Бранко стигао до IX платног разреда. Већ следеће године је унапређен у VIII платни разред. ОЦЕЊИВАЧКИ ЛИСТ 1963/64. Опет је добио највишу оцену "Нарочито се истиче". Завршио је Педагошку акдемију – музички одсек.

КРСТА ЉУБЕНОВИЋ, проф. - У Школи ради од 1.септ. 1958 до 1962. Није се дуго задржао у овој школи али је оставио незаборaван траг. Касније је постао један од најугледнијих просветних радника у Краљеву. Писац је књиге: *Како се пише – правописни речник*. Најновије издање је било 2008. Издавачи Феникс и Либрис, 570. Књига се и данас користи. Рођен је 1925.године. Завршио је Филозофски факултет у Београду на групи Српскохрватски језик и југословенска књижевност. Професор је 9 платног разреда. Стаж: 9.г. и 7 м. У овој школи ради од 1.сеп. 1958. године. До сада је новчано награђен од стране Савета за просвету општине Краљево у 1954. и 1955. години. У овој школској

години је добио две дипломе за рад као члан жирија на Фестивалу аматеризма општине и среза Краљево.

професор Крсто Љубеновић, на школској свечаности
(вероватно на Дан пионира) у Батаљону почетком шездесетих (1958- 1962)

Доста ради на свом стручном и педагошком усавршавању. Комисија оцењује да је вредан, способан и савестан наставник. Располаже са одличном стручном спремом и широком општом културом. Има солидно педагошко искуство и знање. Ради са децом на најбољи начин. Часови су му беспрекорно организовани, садржајни, разноврсни и интересантни И даље озбиљно ради на свом стручном усавршавању. Ванредно је студирао и ове године (1959/60) је завршио факултет. Прима и прати: *Просветни преглед, Наш језик, Наставу и васпитање, Језик и књижевност и Књижевност.* Нов наставни програм је прихватио, студиозно га проучио и применио у настави. Кроз наставу је успео да оспособи ученике да се правилно усмено и писмено изражавају књижевним језиком. Развијао је код ученика љубав према читању лепе књиге. Професор Љубеновић са највећом озбиљношћу и припремом прилази обради сваке методске јединице.Доста даје ученицима, али доста тражи. У оцењивању је строг, али је правичан. Уредио је кабинет-учионицу за српскохрватски језик. Са

ученицима 7. и 8. разреда, сакупљао је и бележио типичне језичке деформације на терену Краљева и околине. Израдио је Дијалекатолошку карту ФНРЈ, фонетске карте и већи број слика наших књижевника. Према ученицима има одмерен и тактичан однос, а другарски и коректан став у колективу. Са пуно ауторитета води часове и дисциплина му је увек примерна. На дужности је тачан, савестан и педантан. Дужност разредног старешине обављао је на најбољи могући начин. Обишао је по два пута станове ученика у граду како би имао увида у то како и где живе његови ученици.

Поред часова учествовао је активно у целокупном животу и раду школе. Руководио је културно-просветним радом у школи и по тој линији је био помоћник управитељу школе. Радио је са литерарном секцијом, а посебно са Редакцијским одбором пионирског листа "Будућност". Школа је имала више јавних наступа. Љубеновић је учествовао у организовању свих тих приредби (Дан Републике, Дан школе, Осми март, Први мај и Дан младости. Професор Крста Љубеновић је са таквим квалитетима какве тражи нова реформисана школа, за свој рад, залагање и постигнуте успехе заслужује пуно признање и похвале. Комисија га је 1959/60. године оценила оценом: "Нарочито се истиче". Држао је 1961. године предавања у Сјеници и Рашки.

Истакнути ђаци

Небојша Дугалић – глумац

Рођен је 17. маја 1970. године у Краљеву, где је завршио основну и средњу школу. Дипломирао је на Факултету драмских уметности у Београду 1994. године у класи професора Владимира Јевтовића.Играо је на сценама Народног позоришта, Београдског драмског позоришта, Југословенског драмског позоришта, Атељеа 212, Битеф театра, Мадленијанума, Краљевачког позоришта и др.Од 1998. године је шеф класе глуме на Факултету драмских уметности у Београду. У звање ванредног професора глуме изабран 2001. године, а у звање редовног професора 2007. године.Небојша Дугалић је остварио више улога у телевизијским драмама, на радију и филму. Члан је Удружења драмских уметника Србије.Ожењен је глумицом Драганом Дугалић са којом има петоро деце. На међународном фестивалу „Златни витез“ у Москви 2006. године добио је Златог витеза за глуму у представи „Златно руно“ Борислава Пекића. Златног витеза је добио и 2012. године за монодраму „Реч је о свечовеку“.Добитник је још два Златна витеза, укупно четири и два Сребрна витеза, четири „Зоранова брка“, три Стеријине награде, „Награде Зоран Радмилоивић“, „Награде Милош Жутић“ коју додељује Удружење драмских уметника Србије за сезону 2013-

2014, награда Народног позоришта за најбоље индивидуално премијерно уметничко остварење за сезону 2013-2014, годишња награда Југословенског драмског позоришта за изузетан допринос високим стандардима пословања те куће, награда града Београда за позоришно стваралаштво за 2013. годину.

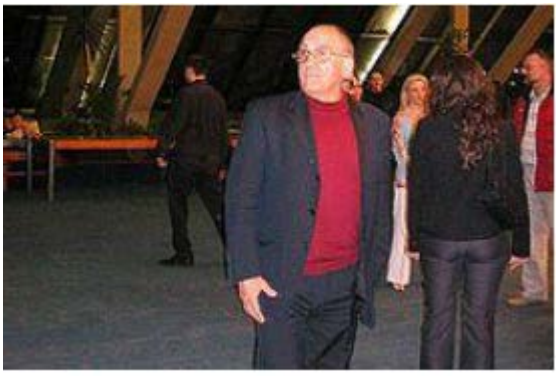

Иван Бекјарев – глумац

Родитељи Ивана Бекјарева потичу из Македоније. Отац Георги (Ђорђе) је пред Други светски рат дошао у Београд, а мајка Радмила (пореклом из Ђевђелије) је у Београд дошла 1945. Иванов отац је пре рата посрбио своје презиме у Бећаревић, али га је након Ивановог рођења поново променио у Бекјарев, како би избегао непријатности пошто се тако презивао Бошко Бећаревић, шеф београдске Специјалне полиције која је сарађивала са Немцима током рата. Иванов отац је 1952. службено премештен у Краљево. После завршетка основне школе у Краљеву, уписао је Шесту београдску гимназију, а затим и Факултет драмских уметности. За пријемни на факултет спремали су га Мића Томић и Оливера Марковић. Заједно са њим су студирали Јосиф Татић и Милан Гутовић.Прву улогу на филму одиграо је 1967. године, у филму „Боксери иду у рај“, где је главну улогу тумачио Мија Алексић.Славу је стекао улогом Вујковића у ТВ серији „Бањица“ (1984) и Стевице Курчубића у ТВ серији „Бољи живот“ (1987, 1990).Иван Бекјарев је био кандидат за народног посланика на листи Покрета снага Србије на изборима за Народну скупштину

Србије 2007. Дуги низ година Бекјарев се бави педагошким радом, као редовни професор глуме на Академији уметности БК.

Марко Николић – глумац

Рођен је у Краљеву 20. октобра 1946. године. Глуму је дипломирао на Академији за позориште, филм, радио и телевизију у Београду. Члан је Народног позоришта од 1970. године. Игра у позоришту, филму и на телевизији. Телевизијску славу је стекао главном улогом у ТВ серији „Бољи живот“, као и улогом Карађорђа, у неколико ТВ драма и у серији Вук Караџић.

БојанаМилошевић–кошаркашица

Капитен југословенске кошаркашке репрезентације. Рођена 19 новембра 1965.године у Београду. Играла у Црвеној Звезди, Либертас Трогилос (1992-1993) и Вождовцу. У екипи Југославије учествовала на летњим олимпијским играма у Сеулу 1988. Учествовала је на Универзијади у Загребу 1987.године и са екипом Југославије освојила златну медаљу.

Златан Шошкић – професор

Професор на Машинском факултету у Краљеву. Рођен је у Пећи 1965. Основну школу је завршио у „Батаљону“, гимназију у Краљеву, а Електротехнички факултет у Београду. У Институту за нуклерне науке "Винча" радио је на развоју сензорских материјала од 1991-1998. Од 1999. предаје физику и основе електротехнике на Машинском факултету у Краљеву и сарађује на

програму испитивања конструкција тешке машиноградњ

ЗАПОСЛЕНИ У ШКОЛИ ОД ПОЧЕТКА ДО ДАНАС

	Име и Презиме	Занимање	
1.	Барловац Милка	учитељ	1955 - 1970
2.	Јанковић Вукосава	учитељ	1947 1955 -
3.	Домазет, Марка, Олга	учитељ	1955 -
4.	Николић, Коста, Спаранца	наставник	1955 -
5.	Јовић, Антона, Вјекослава	наставник	1955 - 1964
6.	Вучетић, Богића, Јосипа	учитељ	1955 - 1973
7.	Вучковић, Крсмова, Радмила	учитељ	1956 - 1966
8.	Младеновић, Илија, Бранко	учитељ	1956 - 1964
9.	Зуковић, Милована, Милица	наставник	1957 -
10.	Лазаревић, Драгољуб, Прибислов	наставник	1957 - 1964
11.	Дубовац, Василија, Олга	наставник	1957 - 1990
12.	Рудњанац, Антонија, Јелена	учитељ	1957 -
13.	Петровић, Божидар, Добривоје	учитељ	1957 -
14.	Васиљевић, Илија, Миољуб	наставник	1958 - 1998
15.	Младибевић, Војислава, Владимир	наставник	1958 - 1964
16.	Петовић, Стојана, Радмила	учитељ	1958 -
17.	Петровић, Милета, Војислав	учитељ	1958 -
18.	Мушовић, Велисава, Светислав	помоћни службеник	1954 - 1964
19.	Миладиновић, Илија, Живота	помоћни службеник	1954 - 1966
20.	Виторовић, Тодора, Невад		- 1963
21.	Вуковић, Радојка, Радмила	наставник	1960 -
22.	Ђоковић, Милоша, Драга	учитељ	1960 -
23.	Рудовановић, Славка, Љиљана	учитељ	1960 – 1970
24.	Петровић, Војислава, Наталија	професор	1960 – 1971
25.	Удовчић, Миладина, Милован	помоћни службеник	1960 – 1994
26.	Антић – Златковић, Божидара, Љубинка	професор	1961 – 1997
27.	Величковић, Драгослава, Живорад	професор	1961 -
28.	Милојевић, Милојка, Надежда	учитељ	1961 -
29.	Ђоковић, Љубомира, Злата	учитељ	1961 – 1996
30.	Јовчић, Милана, Радивоје	професор	1962 – 1963
31.	Драгићевић, Дмитра, Олга	професор	1961 – 1963
32.	Вукомановић, Вукомана, Владимир		
33.	Ломић, Милана, Весна	професор	1961 – 1964
34.	Дучић, Борислава, Илинка	чистачица	1961 – 1964
35.	Илић, Животе, Радомир	наставник	1961 – 1994

36.	Станојмировић, Мирјана, Радомир	наставник	1961 – 1996
37.	Петровић, Живојина, Александар	учитељ	1962 -
38.	Николић, Радоша, Борђе	учитељ	1962 – 1964
39.	Симић, Велимира, Миливоје	учитељ	1962 – 1965
40.	Марковић, Драгомир, Радомир	наставник	1962 -
41.	Савићевић, Драгутина, Загорка	наставник	1962 – 1998
42.	Ранчић, Милоша, Вукосава	учитељ	1962 -
43.	Весовић, Живадин, Мирослав	професор	1963 – 1964
44.	Кривокапић, Сима, Бошко	професор	1962 – 1963
45.	Крстић, Александра, Радмила	приправник	1962 -
46.	Секулић, Михаила, Радојка	учитељ	1963 – 1963
47.	Матовић, Радојица, Радомир		1963 – 1972
48.	Божић Мирјана	учитељ	1956
49.	Мићановић, Будимир, Веселинка	учитељ	1963 – 1963
50.	Јовановић, Уроша, Бурђица	професор	1963 -
51.	Трифуновић, Стевана, Нада	учитељ	1963 – 1964
52.	Радовић, Рада, Рајко		1963 – 1965
53.	Боковић, Радоша, Бранка	наставник	1963 – 1964
54.	Дубовац, Милије, Видосав	помоћни службеник	1964 – 1972
55.	Девић, Драгутина, Младен	наставник	1964 – 1966
56.	Догдибеговић, Петра, Радмила	наставник	1964 -
57.	Капларевић, Николе, Татјана	наставник	1964 -
58.	Мишић, Жикица, Миодраг	наставник	1964 – 1965
59.	Станковић, Димитрије, Горча	учитељ	1964 -
60.	Берковић, Буре, Драган	наставник	1964 -
61.	Јоксимовић, Милоша, Миланка	наставник	1965 -
62.	Бурић, Милорада, Миленко	наставник	1965 – 1999
63.	Сарић, Благоја, Смиљка	наставник	1966 – 1966
64.	Војиновић, Рифаила, Здравко	домар школе	1966 – 1995
65.	Дукић, Марка, Љубиша	помоћни службеник	1966 – 1972
66.	Арсенијевић, Душанка, Борђе	учитељ	1967 -
67.	Проковић, Милоша, Миленко	наставник	1969 – 1991
68.	Вукомановић, Миливоја, Наталија	наставник	1969 – 1999
69.	Мадар, Драгослава, Гордана	наставник	1970 – 1970
70.	Марковић, Сава, Јелена	наставник	1970 – 1970
71.	Марковић, Грујица, Иванка	учитељ	1971 – 1999
72.	Васиљевић, Светомира, Радмила	учитељ	1969 -
73.	Дебељак, Радомира, Радосав	наставник	1970 – 1996
74.	Мемковић, Милутина, Јелена	наставник	1970 – 1998
75.	Јаћимовић, Љубомира, Десанка	помоћни службеник	1972 – 1993
76.	Војиновић, Танасије, Стојана	помоћни службеник	1972 -
77.	Лукић, Раста, Јелица	наставник	1973 -
78.	Зубић, Даница, Милена	учитељ	1973 – 1996
79.	Аћимовић, Бура, Надежда	помоћни службеник	1973 -
80.	Недовић, Велимир, Велизар	директор	1974 -
81.	Дебељак, Радмила		
82.	Рошкић, Мирјана		
83.	Карајовић, Милана, Драгољуб	наставник разредне наставе	1978 -
84.	Карајовић, Драгиња, Зорка	учитељ	1978 -

85.	Павловић, Драгољуб, Рајка	наставник разредне наставе	1977 -
86.	Јовановић, Рајка, Слободанка	наставник разредне наставе	1977 – 2006
87.	Барлов, Момира, Младена	наставник разредне наставе	1977 – 1996
88.	Глигорић, Живка, Надежда	наставник разредне наставе	1975 -
89.	Здравковић, Милосава, Живомир	секретар школе	1975 -
90.	Радосављевић, Стевана, Момира	наставник ликовне наставе	1978 – 2001
91.	Симовић, Војислава, Љубинко	наставник разредне наставе	1976 -
92.	Новаковић, Александра, Радмила		1962 -
93.	Стефановић, Мирка, Дрина	књижничар	1975 – 2009
94.	Стојиљковић, Бранислава, Дина	књижничар	1975 –
95.	Микић, Рада, Светислав	књижничар	1976/89 – 1989
96.	Практић, Јована, Борка	Књижничар	1976 – 1997
97.	Јукић, Радосава, Милијана	књижничар	1976 – 2006
98.	Станишић, Петка, Радмила		1978 -
99.	Благојевић, Миломира, Вера	наставник разредне наставе	1979 -
100.	Петровић, Момира, Миодраг		1979 – 1987
101.	Благојевић, Стевана, Соња		1980 – 2006
102.	Докић, Добривоје, Зорица		1980 -
103.	Пановић, Тиосава, Милена		1980 -
104.	Танасковић, Дрина		1985 -
105.	Радојичић, Слађана		1985 -
106.	Максимовић, Радмила		1985 –
107.	Јеатић, Радомир		1985 -
108.	Петров, Снежана		1985 -
109.	Глоговац, Наташа		1985 – 1995
110.	Марјановић, Душанка		1986 – 2011
111.	Зеленовић, Велимир		1986 – 1986
112.	Николић, Марија, Даница		- 1990
113.	Јутовић, Радомира, Мирјана	наставник разредне наставе	1977 - 2006
114.	Васиљевић, Стојана, Душанка	наставник	1985 -
115.	Ковачевић, Снежана, Даница		1984 – 2010
116.	Каловић, Драгослав, Миланка		1983 -
117.	Петровић, Властимира, Лепосава		1985 -
118.	Проковић, Славомир, Милка		1985 -
119.	Четровић, Љубодрага, Јасминка		1986 -
120.	Живковић, Добривоје, Лидија		1986 -
121.	Јовановић, Радулка		1987 -
122.	Симовић, Ранко, Стевана		1986 -
123.	Вишњић,Велисава,Љиљана		1987 – 1997
124.	Драгојловић, Станко, Нада		1987 – 1997
125.	Миленковић, Миладин, Милка		1987 -
126.	Миловановић, Драгана, Славица		1987
127.	Гајић, Јована, Милена		1987
128.	Сабљић, Радомија, Раца		1988 -
129.	Босић, Радиша, Ружица		1985 – 2012
130.	Митровић, Драгослав, Горица		1989 -
131.	Јанковић, Душанка, Драган		1989 – 1994
132.	Ристовић, Драгана, Славица		1989 – 2009
133.	Јојић, Михаила, Снежана		1989 – 2000

134.	Михајловић Тиосава Драган		1990 -
135.	Вукадиновић Бењамин, Алемпијевић, Надежда		1990 -
136.	Лазовић, Раде		1990 – 2010
137.	Ловачевић, Мира		1990 -
138.	Мијатовић, Јасмина	професор географије	1990 - 1994
139.	Гузић, Станка		1991 -
140.	Гојковић, Станија		1991 – 1998
141.	Вишњић, Зора		1990 -
142.	Бисенић, Ода	наставник разредне наставе	1991 – 1992
143.	Грабовац, Цвета		1992 - 1997
144.	Дебељак, Софија		1992 -
145.	Илић, Спасојевић, Радомира, Јасмина		1990 -
146.	Опоковић, Вучко, Марина	административни радник/ психолог школе	1993/4 -
147.	Главчић, Дикосава	помоћни радник	1993 -
148.	Вељковић, Витко, Лидија	шеф рачуноводства	1994
149.	Мијатовић, Драго, Јасмина	професор географије	1994 -
150.	Белошић, Милоје, Драгомир	наставник историје, географије	1994 -
151.	Нешић, Радослав, Зорица		1994
152.	Буровић, Југослава, Љубомир	професор географије	1994 -
153.	Вељовић, Видојка, Лидија	шеф рачуноводства	1994 – 1995
154.	Жупљанац, Александар, Милева	књижничар	1994 – 1995
155.	Милашиновић, Властимир, Магдалена	наставник разредне наставе	1994 – 1995
156.	Петровић, Велибор, Јасмина	књижничар	1994 – 2013
157.	Зечевић, Велимир, Ранка	књижничар	1993 – 1994
158.	Благојевић, Војина, Татјана	наставник ликовне културе	1992 – 2007
159.	Милићевић, Војислава, Светлана	професор биологије	1994 – 1994
160.	Анђић, Слава, Драгица	књижничар	1994 – 1994
161.	....Милорад Љиљана	наставник разредне наставе	1992 – 1992
162.	Шапаловић Мићка Славица	наставник разредне наставе	1993 – 1994
163.	Боковић Драгољуба Милијанка	књижничар	1994 – 1994
164.	Радовановић ..... Мирјана	проф. српског језика и књижевности	1995
165.	Продановић Милана Мирјана	проф. хемије	1995 -
166.	Продановић Томислава Мило	проф. физике	1995
167.	Тошић Славче Милан	проф. физичког васпитања	1995 – 2002
168.	Анђић Слава Драгица		1995 -
169.	Војиновић Младена Драгана		1995 – 2003
170.	Ракочевић Душана Стана	књижничар	1995 -
171.	Рајковић Славољуб Стана	књижничар	1995
172.	Мићковић Милоја Гордана	професор српског језика	1995 – 2001
173.	Букора (?) Матовић Живке Олгица	професор енглеског језика	1995 –
174.	Пешић Радомира Живан	наставник математике	1995 – 2012
175.	Чекановић Петра Милка	професор биологије	1995 – 1996
176.	....ић Велимир Бранка	књижничар	1995
177.	Цвејић Драгутина Голуб	наставник ТО	1995
178.	Ресавац Момчила Милева	књижничарка	1995

179.	Лекић Павла Светлана	наставник разредне наставе	1995 -
180.	Боковић Милоша Драгана	наставник разредне наставе	1995 -
181.	Јовановић Миљојка Мирјана	књижничар	1996 -
182.	Пауновић Александра Тања	наставник разредне наставе – приправник	1996 – 1997
183.	Симовић Душана Катарина	наставник разредне наставе – приправник	1995 – 1996
184.	Јанковић Радмила Јулијана		1996 – 1999
185.	Вујадиновић Миланка Драган	наставник музичке културе	1996 – 2000
186.	Дражовић Никодин Бранка	књижничар	1996 -
187.	Калајџић Видоја Милка	књижничар	1996 – 1998
188.	Пиловић Влајо Вера	књижничар	1996 -1997
189.	Илић Станка Душица	књижничар	1996 -
190.	Чукић Славка Душанка	књижничар	1996 – 1998
191.	Јанковић Дивне Емилија	књижничар	1996
192.	Коматовић Милорада Стојанка	књижничар	1996
193.	Радовић Војислава Милка	књижничар	1996 – 1997
194.	Бунардић Славица Ирена	професор хемије	1996/1997
195.	Буровић Момчила Наташа	дипл. Правник	1997 – 1998
196.	Лазовић Момира Јован	професор физичког васпитања	1997 – 2001
197.	Мрљеш Новице Милоира	професор педагогије	1993 – 1997
198.	Борђевић Станише Вера	наставник историје и географије	1997
199.	Живић Јована Славољуб	професор физичке културе	1997 – 1998
200.	Чурлић, Миодрага, Михаела	наставник разредне наставе	1997 – 1997
201.	Чкребо Драгиња Мирјана	професор разредне наставе	1997 – 1999
202.	Обрадовић, Калајџић, Сања	наставник разредне наставе	1997 – 1998
203.	Димитријевић Мирољуба Јаленко	професор физичке културе	1998 -
204.	Вујовић Милорада Мира	наставник разредне наставе	1998 -
205.	Којић Славољуба Зорица	наставник биологије	1998 – 1999
206.	Обрадовић Марија	наставник разредне наставе – приправник	1998 – 1999
207.	Радосављевић Јелена	психолог	1998 – 1999
208.	Булатовић Наташа	професор биологије – приправник	1998 – 1999
209.	Милутиновић Стана	професор математике – приправник	1998 – 1999
210.	Станић (?) Винка	професор физике	1996 – 2008
211.	Дукић Родољуба катарина	професор разредне наставе – приправник	1999 – 2000
212.	Лазовић Богдана Гордана	професор географије – приправник	1999 – 2000
213.	Вујовић Станише Драгана		1999
214.	Миловановић Милорада Александар	професор физичке културе – приправник	1999 – 2000
215.	Томић, Балки (?) Мирко Весна	професор енглеског језика – приправник	1999
216.	Терзић Славица	професор ТО	1998

218.	Радуловић Његоша Славица	књижничарка	1999 – 2001
219.	Радовић Обреновић Иван Тања	професор енглеског језика	1999 -
220.	Обрадовић Бранимира Сања	професор разредне наставе	1999 -
221.	Чкребо Драгана Мирјана	професор разредне наставе	1999/2001
222.	Новаковић ..... Марина	књижничар	1999
223.	Бапчаревић Милорада Светлана	наставник енглеског језика	1999
224.	Бањанац Богислава Живана	професор ТО	1999 -
225.	Гвозденовић Срећка Наташа	професор енглеског језика – приправник	1999 – 2000
226.	Богојевић Десанка Гордана	књижничар	1999
227.	Вранешевић Драгољуба Жељка	књижничар	1999
228.	Анић Живорада Живана	књижничар	1999 – 2000
229.	Капа Божидара Олвера	професор педагогије – приправник	1999 – 2000
230.	Шиљковић Драгиња Мирјана	логопед	2000 -
231.	Димитријевић Драгана Јелена	дипл.музички педагог – приправник	2000 – 2001
232.	Четровић Мирјане Весна		2000/2001
233.	Антонијевић Дрогољуб Олга		2000
234.	Ристић Вељка Зорица		2000
235.	Павловић Миодрага Славица		2000 – 2014
236.	Јанковић, Властимира, Гордана		2000 – 2001
237.	Новаковић Момира Неђад		2000
238.	Зеленовић, Сима, Александра	приправник	2000
239.	Радомировић, Радмиле, Милена	приправник	2001 – 2002
240.	Миловић, Слободана, Драгана	приправник	2000/02 – 2003
241.	Кошанин, Радомира, Нада		2001
242.	Недељковић, Божидара, Бранислава	професор биологије – приправник	2001 – 2002
243.	Славковић, Митровић, Јованка, Наташа	професор српског језика	2001 -
244.	Буровић, Мојчила, Наташа	дипломирани правник	2002 -
245.	Пајовић, Симоновић, Зорана, Јелена	професор физичке културе	2002
246.	Чкребо Станковић, Драгана, Мирјана	професор разредне наставе	2000 – 2001
247.	Чукић, Славка, Душанка	књижничар	2001
248.	Јовановић, Милорада, Владимир		2002 – 2003
249.	Јојић, Михаила, Снежана		2003
250.	Обрдовић, Калиманин, Сања		1999
251.	Антонијевић, Доброслава, Бобан		2003
252.	Бошњаковић, Рада, Драгана		2001
253.	Симоновић, Тихомира, Биљана		2003
254.	Вучинић, Слободана, Марина		2003
255.	Белошић, Александар, Софија		2003 – 2007
256.	Николић, Дрогољуб, Ана		2003
257.	Столић, Стојадина, Ирена	приправник	2002 – 2003
258.	Секулић, Љубише, Данијела	приправник	2003
259.	Рачић, Живомир, Радисав	приправник	2002 – 2003
260.	Јовановић, Миодрага, Јела		2003
261.	Лазаревић, Милоја, Данина		2002

262.	Јанковић, Властимира, Гордана		2001
263.	Бјочанин, Миломир		1988 – 2004
264.	Миловић, Слободан, Драгана		2003
265.	Спасојевић, Томислава, Владанка		2002
266.	Лазовић, Слободан, Маја		2001
267.	Танкосић Јелена		2003 – 2004
268.	Бајаловић Предраг		2003
269.	Паруновић Јелена		2003
270.	Чатровић Весна		2003
271.	Секулић Снежана		2003
272.	Томић, Балки, Весна		2003 – 2009
273.	Бачевић Ана		2003
274.	Нешковић Јованка		2003
275.	Максић Перица		2003
276.	Јованović, Радомира, Жељко		2004
277.	Радуловић, Ђурђа, Тања		2004
278.	Васиљевић Марија		2004
279.	Гвозденовић Радош		2004
280.	Раденковић Божидар		2004
281.	Јоновић Данијела		2004
282.	Ђуровић, Јована, Гордана		2003 – 2004
283.	Јевтовић Митко		2004
284.	Кнежевић Јелисавета		2004
285.	Миладиновић, Надежко, Никица		2004
286.	Петрашко, Иванка, Вјекослав		2004
287.	Бабић, Драгана, Иванка		- 2009
288.	Мићаковић Милоја Гордана	професор српског језика	2014
289.	Чурлић, Мирјана, Михаела	наставник разредне наставе	2006
290.	Станковић, Драган, Мирјана	професор разредне наставе	2001
291.	Томић Балки, Марко, Весна		2009 – 2012
292.	Миловић, Слободан, Драгана		2002
293.	Антонијевић, Добросав, Бобан		2002
294.	Вучинић, Слободан, Марина		2003
295.	Николић, Драгослав, Ана		2005
296.	Танкосавић, Марко, Јелена		2004
297.	Николић, Марко, Татјана		2007 -
298.	Вибентијевић, Живко, Иванка		2006 -
299.	Вукомановић, Радосав, Љиљана		2008 – 2012
300.	Богојевић, Љубица, Драгана		2008
301.	Рајучић, Миросалав, Дејан		2007 – 2008
302.	Димитријевић, Ташо, Станислав		2007 -
303.	Бачевић, Радоје, Обрад		2007
304.	Тирић, Радојица, Александра		2006/2014
305.	Дамчатовић, Мирјана, Марија		2005
306.	Тарић, Милован, Весна		2005
307.	Радовић, Крсто, Никола		2006 -
308.	Петрић, Љубица, Данијела		2003
309.	Крунић, Милица	професор разредне наставе	2006
310.	Сарић, Гордана, Милена	професор математике	2005

311.	Петришко, Радомир, Олимпија	наставник разредне наставе	2006/2014
312.	Стевановић, Станоје, Олимпија	наставник разредне наставе	2006
313.	Ричић, Живомир, Радисав	информатичар	2002
314.	Остојић, Миливој, Драгиша	професор француског језика	2006 – 2008
315.	Николић, Милутин, Милка	књижничар	2006 – 2009
316.	Јеремић, Драгослав, Зорица	професор биологије	2006 – 2007
317.	Костић, Станоје, Снежана	професор немачког језика	2006 – 2008
318.	Дугалић, Милијана, Гордана	књижничар	2005
319.	Бировић, Марко, Александра	професор француског језика	2008/2014
320.	Мићковић, Рашко, Биљана	продужени боравак	2008
321.	Бајчетић Милошевић, Вукашин, Биљана	продужени боравак	2007
322.	Павловић, Драгомир, Иван	професор разредне наставе	2008/10
323.	Домић, Милан, Драгана	библиотекар	2008
324.	Томић Тошић, Богдан, Марија	професор физике	2008
325.	Николов Беловица, Владимир, Саша	грађанско васпитање	2007/2013
326.	Кнежевић, Драган, Александра	професор музичке културе	2007/2014
327.	Дамјановић, Милован, Ана	професор хемије	2009
328.	Гавриловић, Љубиша, Марија		2007
329.	Мадар, Гавро, Наташа	књижничар	2004 – 2009
330.	Гобељић, Драгован, Марија		2008 – 2010
331.	Жарчанин, Љубиша, Марија	секретар	2007
332.	Борен, Јован, Драгана		2007
333.	Пушонић, Бранко, Срђан		2007
334.	Веселиновић, михаило, Биљана	васпитач	2007
335.	Ристовић, Радосав, Вулица	васпитач	2007 – 2013
336.	Николић, Никола, Јасмина	професор ликовне културе	2007/2011
337.	Андрић, Бранко, Никица	вероучитељ	2007/2012
338.	Нешковић, Мирко, Данијела	васпитач	2007
339.	Мијаиловић, Милоуша, Дарко	српски језик	2007 – 2008
340.	Спасојевић, Војислав, Данило	професор српског језика	2007 – 2009
341.	Павловић, Млодраг, Драгана	књижничар	2007
342.	Радовић, Душан, Олимпија	васпитач	2008
343.	Томић, Алекса, Јованка	књижничар	2008
344.	Микарић, Звонко, Данка		2008
345.	Терзић, Миладин, Саша		2008
346.	Тасић, Сада, Славка	књижничар	2008
347.	Даччатовић, Љубомир, Радица		2008
348.	Јовановић, Радослав, Горица	економски факултет – замена	2008
349.	Михајловић, Слободан, Даница	професор немачког језика	2008/2009
350.	Јовановић, Љубиша, Вилхелмина		2008
351.	Вељовић, Небојша, Јелена		2008/2009
352.	Бојовић, Драган, Иван	професор физичког васпитања	2008
353.	Девић, Будимир, Душанка		2008
354.	Вучковић, Милован, Марија	продужени боравак	2009/2010
355.	Симић, Драгован, Марија	професор разредне наставе	2009/2010
356.	Перуничић, Вељко, Божо	дипл. математичар	2009
357.	Ивановски Петровић, Блажа, Вања	професор физичког	2009

		васпитања	
358.	Петровић, Зорана, Немад	вероучитељ	2009/10 – 2011
359.	Милићевић, Миклна, САндра	професор физичког васпитања	2009
360.	Николић, Малутин, Милка	библиотекар	2009
361.	Ђорем, Јована, Драгана	наставник српског језика	2009/10 – 2012
362.	Ранић, Цана, Ђорђе	наставник разредне наставе	2009
363.	Мургаски, Зорана, Милорад	наставник музичке културе	2010
364.	Васковић, Боравоје, Зорица	спремачица	2010
365.	Стефановић, Миливоје, Марија	спремачица	2010
366.	Дедевић, Драгомира, Милош	физика	2010/14
367.	(371)....., Драгомир, Иванка	енглески језик	2010
368.	Миљковић, Бранислава, Јелена	наставник ликовне културе	2010
369.	Радосављевић Јовановић, Малутина, Душица	наставник ликовне културе	2010
370.	Секулић, Владимира, Јелена	наставник немачког језика	2010
371.	Радовановић, Радована, Живка	професор француског језика	2010
372.	Грачанац, Миодрага, Слађана		2011
373.	Ђорем, Јово, Драгана	наставник српског језика	2011
374.	Петковић, Душана, Ана	наставник биологије	2011/12
375.	Милетић, Обрад, Данијела	библиотекар	2010
376.	(380) .....Радомир, Невена	професор разредне наставе	2010
377.	Павловић, Драгомир, Иван	наставник разредне наставе	2008 - 2010
378.	Кољановић, Милован, Иванка	наставник разредне наставе	2011
379.	Вучковић Ђорђе, Јелена	наставник разредне наставе	2009
380.	Вељовић, Небојша, Јелена	наставник музичке културе	2010
381.	Вуковић, Милорад, Наташа	наставник ТО	2010
382.	Радаковић, Недељко, Јована	наставник биологије	2011
383.	Јеремић, Раденко, Ана	наставник биологије	2011
384.	Гугулић, Радмила, Биљана		2011
385.	Обрадовић, Милоје, Иванка	наставник музичке културе	2011
386.	Макрагић, Миладин, Сања	наставник енглеског језика	2011
387.	Миловановић, Милан, Гордана	Библиотекар	2011 – 2013
388.	Божовић, Мирослав, Бранка	разредна настава	2011
389.	Кнежевић	библиотекар	2011 – 2012
390.	Мијајловић, Слободан, Сенка	музичко	2011
391.	Дедевић Милош	физика и информатика	2011
392.	Нешковић Марко	информатика	2012
393.	Буровић Марија		2012
394.	Симић Марија	професор разредне наставе	2010 – 2012
395.	Миловановић Гордана	библиотекар	2012
396.	Васковић Милка	математика	2012
397.	Милићевић Владимир	професор музичке културе	2012 – 2014
398.	Токалић Марија	професор енглеског језика	2012
399.	Кречковић Јелена	библиотекар	2012 – 2014
400.	Јелић Самела	професор физике	2012 – 2014
401.	Дугалић Зоран	математика	2012
402.	Павловић Ана	математика	2012
403.	Николић Угљеша	физичко васпитање	2012

404.	Левајац Јована	српски језик	2011 – 2013
405.	Ковачевић Марина	српски језик	2012
406.	Илић Јелена	књижничар	2011
407.	Павловић Бојана	Проф.разредне наставе персонални асистент	2012 – 2013
408.	Стојановић, Драгоша, Снежана	Професор разредне наставе	2012 – 2014
409.	Кнежевић, Петар, Ковиљка	књижничар	2012 – 2014
410.	Милићевић, Дивна, Емилија	књижничар	2012 – 2013
411.	Милићевић, Живота, Мира	професор разредне наставе	2013 – 2014
412.	Бајровић, Златка, Бојана	Професор разредне наставе	2013
413.	Дуталић, Звездана, Слађана	Проф.разредне наставе персонални асистент	2013 – 2014
414.	Милошановић, Милан, Гордана	књижничар	2013
415.	Стефановић, Владимир, Јелена	информатичар	2013
416.	Напик, Владимир, Тамара	продужени боравак	2012 – 2013
417.	Николић, Миломир, Марија	Наставник физике	2013
418.	Вујовић, Миломира, Дијана	Васпитач у припремном предшколском програму	2013
419.	Вукосављевић, Милош, Слађана	Професор географије	2013
420.	Милошановић, Милош, Гордана	књижничар	2013 – 2014
421.	Мијовић, Дасимир, Јована	Професор информатике	2013
422.	Попадић, Зоран, Алекса	Професор географија	2013
423.	Бурић, Милан, Бојана	Професор италијанског језика	2013
424.	Милијановић, Зорана, Јелена	Проф.разредне наставе – приправник	2013
425.	Богојевић, Радмила, Драга	Проф.разредне наставе	2013 – 2014
426.	Калмиков, Наташа, Ивангушка	Професор математика	2013 – 2014
427.	Поповић, Далибор, Дане	Проф.техника и информатика	2013
428.	Новаковић, Славољуба, Милица	секретар	2014
429.	Балтић, Часлав, Милутин	вероучитељ	2014
430.	Бурић, Благоје, Јасна	биологија	2014
431.	Терић, Милан, Тамара	сервирка	2014
432.	Радојевић, Новак, Сандра	Професор музичке културе	2014
433.	Пантић, Драгољуб, Ольа	Проф.раз. нас. персонал. асис.	2014
434.	Новаковић, Томо, Милица	књижничар	2014
435.	Весковић, Момчило, Марија	Професор биологије	2014
436.	Балтић, Зорана, Наталија	Професор српског језика	2014
437.	Шибалић, Константин, Новка	Проф.разредне наставе	2014

ОСМАЦИ ДО ДАНА ДАНАШЊЕГ

Осмаци 1952/53.

8/1 Раз. старешина Василија Стијелић проф.

Бачевић Драгољуб
Богдановић Слободан
Васић Мирјана
Величковић Зоран
Водопиа Милица
Вукашиновић Крсто
Гољић Љубица
Дачовић Љубисав
Домановић Даница
Ђаловић Томка
Боровић Милорад
Јовановић Драгомир
Јовановић Григорије
Јовановић Душан
Карапанцић Јовица
Ковачевић Милан
Костић Катарина
Лаковић Слободанка
Ломић Никола
Максимовић Вера
Маровић Милорад
Миленковић Радмила
Митровић Милинко
Младеновић Љиљана
Никетић Милан
Павловић Радмила
Пантелић Срећен
Пантелић Мирослав
Пауновић Ружица
Пауновић Ковиљка
Раденковић Велимир
Симеуновић Десимир
Трифуновић Милорад
Тривиа Радисав
Ћетковић Љубомир

8/2 Разредни старешина: Станика Јанићијевић

Анђелковић Жарко
Антоновић Момчило
Белошица Нибифор
Вукмировић Лепосава
Думић Лепосава
Дуњић Љиљана
Дугалић Павле
Ђокић Даница
Ђоковић Љиљана
Жупац Марија
Златојевић Вероиав
Златић Саво
Игрутиновић Олга
Јанковић Властимир
Камиџорац Надежда
Китовић Зоран
Костић Љиљана
Лазовић Анђелика
Лабан Даница
Лутовац Рајко
Марковић Живан
Митровић Олга
Милићевић Светозар
Микић Слободан
Никодијевић Љиљана
Пауновић Добросав
Петровић Гордана

Радичевић Златоје	Савић Рајица	Станић Татјана
Росић Бранко	Славковић Владимир	Стефановић Јован
Рунић Смиљка	Станковић Биљана	Шаптовић Мирослав

8/3 Разредни старешина: Косара Михаиловић, проф.

Балобрковић Василије	Златић Мирко	Парезановић Ранко
Богићевић Стеван	Игњатовић Добрила	Поповић Љубица
Бунарџић Бранислав	Илић Љубица	Поповић Стојанка
Вељовић Срећко	Илић Мирјана	Радовић Драгутин
Вујановић Братислава	Јеринић Нада	Радовановић Милева
Вујовић Мирољуб	Коловић Љубица	Сенић Даница
Вукићевић Радомир	Листратова Вера	Студовић Миодраг
Вучићевић Славомир	Максимовић Радмило(а)	Тапушковић Василије
Главоњић Гордана	Матовић Милорад	Филиповић Милијана
Дедовић Босиљка	Миловановић Добрила	Цогаљевић Момчило
Дебељак Видосав	Николић Милорад	Чурлић Момирка
Дугалић Вера	Остојић Дивна	Ђирковић Радунка
Ђоковић Љиљана	Палигорић Љиљана	

8/4 Разредни старешина: Славка Киселовић

Анђелић Милена	Миловановић Радмила	Пауновић Љубинка
Бабић Радивоје	Миловановић Радован	Пауновић Милинка
Вулић Петар	Милошевић Љубинка	Перовић Миодраг
Ивановић Миодраг	Мисић Милка	Петић Надежда
Ивановић Савета	Мирковић Драга	Петровић Никола
Кнежевић Милорад	Мирковић Милован	Радаковић Божидар
Крљар Ружица	Митрић Душан	Радаковић Славомир
Луковић Бранка	Ниловић Олга	Рајачић Душан
Милетић Загорка	Нешовић Радмила	Робовић Илија
Милетић Милан	Новаковић Зорка	Салевић Томислав

Симеуновић Разумемка	Синђелић Милена	Стојковић Ђурђија
Симовић Златана	Станојевић Гвозден	Терзић Ђорђе

8/5 Разредни старешина: Лазовић Милица, проф.

Бојовић Ђорђе	Јеротијевић Светислав	Обрадовић Јелена
Букумира Благомир	Јосовић Планка	Ранковић Јела
Врцаловић Душан	Ковачевић Бранка	Петровић Планка
Вукосављевић Миленија	Ковачевић Драгиша	Радовановић Никола
Гавриловић Мирко	Којић Душан	Окошановић Милена
Дамјановић Милосав	Коковић Добрица	Остојић Предраг
Драгаљац Светомир	Кочовић Радослав	Стојаковић Драга
Думић Симеун	Марковић Јелисавета	Тошковић Миланка
Ђаловић Величко	Марковић Милица	Трнавац Мирјомир
Игрутиновић Милан	Недић Душан	Булафић Душица
Јаљевић Душан	Нешовић Милош	Шкундрић Александар
Јеремић Братислав	Николић Душанка	
Јеротијевић Миленко	Николић Смиља	

1953/54.

8/1 Разредни старешина:Рецић Милан, наставник

Анђелковић Љиљана	Шоковић Оливера	Марковић Сибинка
Буквић Малина	Ђекић Љубинка	Минић Мирослава
Буквић Ранка	Илић Јулијана	Михајловић Вера
Вагур Ратомир	Јушковић Милорад	Михајловић Круна
Вујовић Радомир	Јевтовић Драгомила	Михајловић Мирослав
Вранеш Душанка	Кубуровић Оливера	Митровић Љиљана
Гајић Злата	Лазаревић Љубомир	Митровић Љубинка

Пајкић Вера	Рудић Душан	Стефановић Живојин
Поповић М. Радмила	Сератлић Милан	Тасић Томислав
Поповић Д. Радмила	Симовић Вера	Тодорић Ангелина
Петровић Оливера	Синђелић Зора	Тошковић Наранџа
Печенковић Милица	Сочанац Зорка	Узелац Радмила
Радуловић Живорад	Сретеновић Милоомир	Цветић Добрила
Радуловић Милостива	Стамболић Витодрага	Чеперковић Зоран

8/2 Разредни старешина: Николић Чедомир

Анђелић Милена	Буковић Ранко	Милошевић Љубинка
Бањанац Рајица	Ђурић Иван	Ниловић Јелена
Белошић Нинифор	Златић Марко	Пауновић Добросав
Бетић Младен	Јеротијевић Светислав	Пауновић Ковиљка
Благуша Олга	Костић Катарина	Пешић Нада
Војиновић Милорад	Костић Милинко	Радовановић Милован
Вукосављевић Миленија	Лазаревић Чедомир	Розић Станица
Вучићевић Славомир	Матић Љубица	Цветковић Светлана
Дедић Босиљка	Матић Станица	Симић Разумка
Деспотовић Драгош	Милетић Ружица	Стојановић Нена
Дукић Милун	Милојевић Бранко	Филиповић Миодраг

Школска 1954/55.

8/1. Разредни старешина: Јованка Милосављевић

Алексић Петар	Васић Михајло	Дукић Живорад
Бојовић Вера	Весковић Десанка	Ђоковић Милорад
Бетић Борислав	Влајић Слободан	Живковић Верица
Бркушанин Радослав	Вучетић Милорад	Илић Александар

Јанковић Надежда
Јевђовић Милорад
Јеврејмировић Милан
Јелесијевић Србислав
Јеремић Миланка
Калинић Јован
Косовац Михајло
Марић Мира
Матовић Миодраг
Митић Дара
Новчић Гордана
Петровић Биљана
Плавојевић Душан
Прававић Драгиша
Радовић Новак
Расимовић Душан
Стефановић Десанка
Трифуновић Миљојка
Филиповић Олга
Цеховић Емилија
Шуплејић Милица

8/2 – Разредни старешина: Томић Милош, проф

Алексић Драган
Бисенић Радослав
Благојевић Ранојојла
Бошковић Станојла
Воштинић Миленко
Вукићевић Мијомир
Вукићевић Сибинка
Гочобија Александар
Грбић Станка
Дуталић Стеван
Јовановић Маринко
Корибалац Милијана
Кујунџић Ранка
Лазаревић Драгиша
Лазовић Миливоје
Лалатовић Снежана
Лешевић Милан
Маринковић Марко
Миладиновић Никола
Милосављевић Драгојла
Николић Даница
Павловић Бранимир
Пантелић Љиљана
Савовић Олга
Смородски Димитрије
Стојковић Љубомир
Ђорђевић Љубиша
Ђурчић Миодраг
Штављанин Љиљана

8/3 Разредни старешина: Василија Стојаковић, проф.

Абрамовић Момир
Аврамовић Лепосава
Алексић Зоран
Борисављевић Станојла
Голубовић Јелена
Ђуровић Томислав
Живковић Андрија
Јаблановић Владимир
Јаковљевић Милена
Кастратовић Радмила
Ковачевић Љиљана
Лазаревић Стана
Лазовић Милоје
Марковић Владимир
Матовић Миодраг
Миљић Миодраг
Николић Миодраг
Новчић Богић
Пантићевић Зорислава
Петровић Гордана
Пожеганац Добрила
Пожеганац Добривоје
Поповић Мидраг
Славковић Владимир
Сретовић Милостива
Стефановић Винојла
Тодоровић Милан
Чепобић Миодраг

1955/56

*Историјски архив Краљева. ОШ "4.краљ. бат." Уписница од 5-8 разреда. Инв. бр.32

8/1. Разредни старешина. Максимовић Југослав, наст.

Алексић Бранислава	Лутарић Драгица	Симић Ђорђе
Блажић Радомир	Лукић Томислав	Станишковић Љиљана
Белошић Радосланка	Маринковић Мирослав	Тешлачевић Зоран
Вукићевић Даница	Маркићевић Мила	Тодоровић Милорад
Вукомановић Радован	Марковић Душан	Тошић Лазар
Вулетић Оливера	Миленковић Љубивоје	Трифуновић Миланка
Гојковић Зорка	Миодраговић Мирослава	Узелац Босиљка
Дукић Љиљана	Мишагић Слободан	Цветанић Зоран
Димитријевић Бранислав	Петровић Гордана	Чоловић Косовка
Живковић Јасмина	Плавшић Миодраг	Шекуларац Стојна
Илић Косовка	Прибићевић Душан	Шуљић Даница
Лаковић Младена	Сенићић Милан	

8/2. Разредни старешина. Ђирковић Даница

*Поново погледати уписницу. Пребачено 13 ученика у 8/5

8/3. Разредни старешина. Басић Владислав, проф.

Балшић Момчило	Злокапа Љиљана	Матијевић Радоје
Бачкуља Слободанка	Илић Петар	Матовић Брана
Божић Магда	Јовановић Веселинка	Матовић Милена
Ваљур Гордана	Јовановић Предраг	Милимојевић Ђуро
Вујић Љубица	Костовић Даница	Милинчић Љиљана
Вуковић Милосија	Марић Вера	Михаиловић Радисав
Дуталић Војислав	Марковић Даница	Мрвош Милица
Думић Добросав	Матијевић Данко	Нешовић Милица

Павловић Гордана
Пауновић Љубомир
Пиљојчић Радослав
Поповић Милан
Радовановић Борђе
Радовановић Злата
Радовановић Јован
Словић Бранко
Срећковић Александар
Стојаковић Млодраг
Стојић Мира
Цветковић Светислав
Хаџи-Перић Нада

8/4. Разредни старешина. Крсмановић Наталија, наст.

Арсенијевић Видосава
Арсенијевић Борђе
Абимовић Драган
Бинић Иванка
Василијевић Иван
Голиц Славко
Димитријевић Верица
Зечевић Љубинка
Ивановић Трифун
Јабланović Олга
Јеремић Милица
Јовић Радмила
Јовановић Споменка
Кнежевић Драгица
Матовић Јованка
Милутиновић Милка
Митић Милица
Миловановић Олга
Милосављевић Биљана
Никић Михајло
Николић Андрија
Николић Драгослава
Рамовић Милан
Пешић Марко
Радичевић Радојка
Ракић Душанка
Росић Милена
Рачић Живомирка
Сенићић Споменка
Семић Олгица
Ђирковић Марко
Ђосић Зорица
Ђурчић Мирослава
Угреновић Мирославка
Цветановић Милица

8/5. Разредни старешина. Милошевић Кристина

Андрић Милош
Белобрђанин Даница
Васиљевић Душан
Васовић Јелисије
Вукићевић Јелка
Гладанац Томислав
Грковић Иванка
Дукић Милорад
Ђаковић Млодраг
Ђорковић Драгомир
Ђорђевић Зоран
Ђуровић Слободан
Јевтовић Борислав
Јовановић Милутин
Јовановић Милосав
Костић Бранка
Костић Гордана
Крстић Никола
Лекић Рајко
Луковић Милунка
Луковић Радмила

Милић Зоран
Милић Бранислав
Новчић Вериица
Пантовић Вера
Пантић Марија
Перић Даница
Петровић Иван
Рајковић Ранко
Савовић Милош
Тошић Мирослав
Трифуновић Предраг
Трујић Гордана
Чоловић Јелена

УПИСНИЦА – ОСМАЦИ – 1956/57

8/1. Разредни старешина: Вера Стевић, проф.

Белошица Миливоје
Бисенић Алекса
Бисенић Милан
Враголић Слободанка
Вукановић Госпава
Гладанац Томислав
Голц Вериица
Дукић Боса
Ђукић Олга
Ђусић Даница
Живановић Радомир
Здравковић Тихомир
Ивановић Љиљана
Игрутиновић Мирослав
Јевтовић Гордана
Јовановић Слободанка
Кочовић Антонија
Крстић Негослава
Луковић Боривоје
Милојевић Живана
Маринковић Србољуб
Марковић Предраг
Мацаревић Паун
Николић Зоран
Новаковић Олга
Новчић Јелица
Перић Бојка
Перић Даница
Петровић Љубинка
Пешић Марко
Рајковић Ранко
Словић Никола
Симеуновић Милисав
Угреновић Мирослав
Четровић Милош
Четровић Мирјана

8/2. Разредни старешина: Христина Милошевић

Белић Марија
Веловић Драгослав
Вуковић Радивоје
Вуковић Радмило
Гвоздановић Милијана
Грбовић Миланка
Дамњановић Нада
Дукић Мирослав
Ђокић Александар
Ђулановић Слободанка
Зафировић Евица
Јеремовић Сретен
Јовичић Милутин
Карапфиловић Слободанка
Крстић Радивоје

Колашинац Ксенија
Кордић Марија
Кукдовић Дрина
Кузмановић Љиљана
Маркићевић Биљана
Наумовић Љиљана
Николајевић Боса
Николић Бранислав
Остојић Михајло
Петровић Бранко
Павловић Милош
Петровић Миодраг
Петровић Реља
Пешић Радмила
Радисављевић Мирјана
Спасојевић Александар
Симовић Миробљубка
Симјуновић Мирослав
Трујић Мирослав
Шаптовић Јелена
Шумарац Слободан

8/3. Разредни старешина: Љубица Петковић, проф.

Алексић Споменка
Арсенијевић Бранимир
Балопчевић Недељко
Барлов Иванка
Бишчић Петар
Боровчки Љубомир
Варагић Дијего
Вучковић Душица
Гавриловић Миодраг
Горбарев Милица
Голубовић Гордана
Грујић Драгослава
Ђурић Љубица
Ђурић Оливера
Јокић Милутин
Јевремовић Бранислав
Јаковљевић Љубомир
Јовановић Бранко
Јовановић Љубинка
Керметовић Надежда
Кањка Јелена
Кучевић Слободан
Максимовић Зоран
Марковић Мирјана
Марковић Татјана
Милићковић Јелена
Мишалић Соња
Младеновић Профир
Нацић Владимир
Николић Димитрије
Пајовић Душанка
Пешић Зора
Петровић Миодраг
Пешић Светомирка
Племојевић Мила
Прошевић Гордана
Ратковић Босиљка
Робовић Зорица
Сенићић Даница
Срећковић Милица
Трифуновић Ратка (о)

Школска 1957/58.*

*Историјски архив Краљева. Фонд Основна школа "4. краљевачки батаљон" – Краљево. Уписница 5-8 1957/58. Инв. бр.39.

8/1. Разредни старешина: Јовић Вјекослава,наставница

Богавац Милан	Кочовић Росанда	Павловић Слободан
Белопавловић Живорад	Лазовић Момир	Радетић Миломир
Божинић Милан	Лукић Радомир	Рафајловић Даринка
Бокић Драгољуб	Луковић Слободанка	Рудинац Бранка
Буровић Миладин	Маринковић Ратко	Тешић Милосав
Буровић Драган	Маринковић Србољуб	Трифуновић Зорица
Здравковић Даница	Милојевић Живана	Четровић Радмила
Здравковић Слободан	Миковић Вера	Четровић Радош
Игрутиновић Радојка	Нешовић Мирко	Чковрић Зорица
Карапанџић Надежда	Нешовић Србољуб	Шекуларац Слободанка
Ковачевић Бранко	Нешовић Емилија	
Костовић Драгана	Николић Вера	

8/2 – Разредни старешина – Стевић Вера, проф.

Арановић Павле	Јанић Миодраг	Милутиновић Живорад
Арсенијевић Добрила	Јовановић Марија	Николић Слободанка
Васовић Здравко	Јовичић Иванка	Пантелић Љубица
Вуковић Зора	Калинчанин Гроздана	Петровић Градимир
Вуковић Слободан	Костенков Василије	Поповић Љиљана
Дедовић Божица	Крстић Миодраг	Радовић Снежана
Димитријевић Радивоје	Лазић Сибинка	Радовић Живомир
Дурсун Тамара	Мајсторовић Срећен	Ранковић Бранислав
Бошић Мирјана	Марковић Радослав	Сочанац Драгољуб
Ерић Радмила	Медаровић Слободан	Стефановић Јелица
Здравковић Слободан	Младеновић Милица	Столић Ђорђе
Ивановић Слободанка	Миленковић Боривоје	

8/3 Разредни старешина – Максимовић Југослав, наставник

Анђушић Радмила
Басић Марија
Бичков Милан
Божић Добривоје
Вуковић Велимир
Глигоријевић Зора
Димитријевић Драгана
Болић Драган
Буђић Мирослава
Ивановић Наталија
Јеремић Миломир
Јеремић Миромир
Јовичић Катарина
Кандић Љиљана
Клајевић Цвета
Костић Радослав
Кузмаловић Слободан
Луковић Душанка
Марковић Петар
Матковић Гордана
Матовић Зорица
Мијатовић Зоран
Мирковић Милан
Михаиловић Предраг
Николајевић Мирјана
Николић Слободанка
Окошановић Слободан
Перишић Милосија
Прибаковић Слободанка
Раковић Надежда
Симеуновић Милијана
Симовић Зора
Спасовић Мирјана
Томић Љиљана
Савић Србобран
Стојановић Владислав
Бирача Милан
Бирковић Милош
Терић Драгица

ШКОЛСКА 1958/59.

8/1 Разредни старешина: Костић Мирослава

Анђушић Даница
Бојатовић Митар
Бошњак Михаило
Вранић Милутин
Вуковић Михаило
Гавриловић Милева
Драговић Петар
Дукић Славољуб
Бокић Предраг
Боковић Слободанка
Заклан Ружица
Јаћић Мирослава
Јевђовић Душица
Јевтовић Милошка
Калчанин Борђе
Кнежа Слободан
Лукић Ратко
Лукић Илија
Матовић Гина
Миндраковић Радмила
Милошевић Милица
Милићић Петар
Младенић Миромир
Николић Радомир
Петровић Љиљана
Пашић Лазар
Плешинац Слободан
Радовић Живка
Радујевић Добрила
Рајовић Надежда

Станисављевић Миодраг
Тошић Бранислав
Стошић Босиљка
Шаптовић Предраг

8/2 Разредни старешина: Љубеновић Крста, професор

Александрић Митра
Кочовић Драгослав
Пиљојчић Слободан
Бандовић Љиљана
Кузмановић Драгољуб
Пиљојчић Слободанка
Благојевић Никола
Лазовић Петар
Пиљојчић Ратомирка
Вукоја Анка
Медаревић Олга
Пршевдић Милосава
Гвозденовић Миљана
Миковић Вера
Радовановић Вера
Драгићевић Бранислав
Милановић Радмила
Стојић Бојана
Ђурковић Зорка
Мирковић Богољуб
Стојић Миодраг
Здравковић Срећко
Недић Гордана
Терзић Љубисав
Ивановић Петар
Николић Анђелија
Ђајић Ратко
Ивковић Милка
Павловић Вукосава
Филиповић Живојин
Јанковић Светлана
Павловић Радош
Јовановић Слободан
Петковић Драгана

ШКОЛСКА 1959/60.

8/1 Разредни старешина: Басић Владислав, проф.

Барлов Недељко
Ђусић Бранка
Матовић Драган
Белопавловић Лепосава
Ивановић Драгица
Миловановић Милованка
Белопавловић Мирослава
Јекић Ангелина
Милошевић Љубиша
Весковић Мара
Јовановић Јован
Нешовић Љиљана
Витијанац Драган
Јовановић Снежана
Пештерац Драгослав
Вучићевић Сретен
Јовановић Ратомирка
Пиљојчић Мирјана
Гвозденовић Љубомир
Ковачевић Мирослав
Поповић Слободан
Гупулић Слободанка
Кочовић Драгослав
Раковић Хранислав

Сократић Олга	Терзић Радомир	Ђулафић Живорад
Стојановић Надежда	Тешић Миља	Филиповић Живојин
Столић Слободан	Трмчић Зоран	Чикирда Слободан

8/2 Разредни старешина: Љубеновић Крста, проф.

Алексић Зорица	Манојловић Драгица	Николић Ратко
Буројевић Милић	Марић Слободан	Папакоча Родољуб
Бантулић Љиљана	Марковић Михаило	Петровић Олга
Виријевић Љубица	Марковић Слободанка	Плешинац Слободан
Гавриловић Милица	Миленковић Зоран	Радовић Мила
Драгићевић Бранислав	Милић Радослав	Радосављевић Слађана
Јевђенијевић Надежда	Милошевић Бранко	Рајичић Михаило
Калиманић Ђорђе	Миљковић Зоран	Совић Мирослава
Ковачевић Славко	Милинић Петар	Спасојевић Зора
Костић Гордана	Недељковић Слободанка	Цветићанин Михаило
Кривокуће Живка	Нешовић Живољуб	Цвијовић Предраг

ШКОЛСКА 1960/61.

8/1 Разредни старешина: Љубеновић Крста, проф.

Бисенић Милорад	Дукић Светлана	Лазовић Живадин
Вукомановић Петар	Ђекић Драган	Мајсторовић Анђелка
Вукосављевић Драгољуб	Здравковић Млодраг	Медаровић Олимпија
Гашовић Милица	Игрутиновић Драгана	Младеновић Драган
Грбић Симо	Јакић Миладин	Нешовић Исидор
Гутић Милан	Јанковић Невенка	Николић Љиљана
Дмитић Споменка	Костић Гордана	Новићевић Даница
Дукић Братислав	Лазаревић Станоје	Петровић Живка

Радовановић Мирољуб	Срдић Зора	Трифуновић Слободан
Ракуш Бранислав	Стевановић Никола	Ђировић Радмило
Симоновић Владимир	Терзић Марко	
Симоновић Драгиша	Тодоровић Радојица	

8/2 Разредни старешина: Васиљевић Мирољуб, наставник

Вуксановић Љиљана	Марић Љубица	Поповић Велибор
Вучковић Слободанка	Милутиновић Љиљана	Радовић Мирослава
Гојковић Споменка	Милосављевић Бранко	Радовић Негослав
Грујичић Мирослав	Моравчић Гордана	Роговић Светомир
Живић Драгана	Николић Соња	Симићуновић Живко
Илић Надежда	Окошановић Руменица	Спасић Градимир
Јеремић Косара	Пајевић Радомир	Станковић Цветко
Јеремић Зорица	Парезановић Милка	Стефановић Мирјана
Капунац Радојка	Пејчић Слободан	Штулић Гојко
Карапанџић Босиљка	Перишић Вера	
Коларевић Предраг	Петровић Момчило	

8/3 Разредни старешина: Петровић Војислав

Бабић Аранђел	Јанић Слободан	Масић Драгомир
Бојовић Драгица	Јеремић Радослав	Миковић Љубица
Божић Вера	Јовановић Анђа	Милетић Гордана
Вукајловић Гордана	Јовановић Мирјана	Милићевић Милица
Вукановић Анђа	Јовановић Мирослав	Милојевић Петар
Гвозденовић Милорад	Јосифљевић Љубица	Николић Мила
Глигоријевић Ратомир	Карапанџић Светлана	Петровић Љиљана
Грујић Мирјана	Максимовић Мирослав	Перишић Загорка
Живковић Јованка	Котовић Јевђа	Пиетера Душко

Радовић Млодраг	Симовић Славољуб	Цветић Миломир
Ранђеловић Милорад	Станковић Миролуб	Чолаковић Стаменко
Розгић Срећко	Ђирковић Јелена	
Савићевић Томислав	Усмљанин Драгана	

8/4 Разредни старешина: Јовић Вјекослава, наставница

Абдимовић Мирјана	Јевђенијевић Мирослав	Ристовић Татјана
Весковић Мирослав	Јовановић Радош	Розгићевић Милан
Вишњанин Бојана	Костић Милица	Симеуновић Марица
Вредић Боривоје	Мајсторовић Зоран	Синђелић Младена
Вукомановић Милорад	Матовић Душан	Спасојевић Светлана
Вуковић Видослава	Милићевић Јелица	Станисављевић Марија
Вучковић Зорица	Митровић Војин	Срећковић Мирослав
Дурсум Наталија	Нешовић Бранка	Тешић Љубица
Живковић Слободан	Пејчиновић Милан	Тодосијевић Драгослав
Здравковић Светлана	Парлић Владислав	Трифковић Милан
Илић Татјана	Петровић Михајло	Цветковић Љиљана
Јаблановић Раде	Радовановић Мерима	

ШКОЛСКА 1961/62.

*ИАК, Основна школа "4. краљеватски батаљон" – Краљево, Уписница. Инв. бр. 51, 52

8/1 Разредни старешина: Љубенковић Крста, проф.

Абдимовић Војислав	Васиљевић Војислав	Драгићевић Нада
Бајтулић Зора	Вуковић Душица	Дукић Мирјана
Бајтулић Споменка	Вукомановић Загорка	Ђекић Миломир
Бојовић Владимир	Вујовић Родољуб	Боровић Татјана
Букара Љубица	Гашовић Мирјана	Јовановић Боро
Булатовић Загорка	Домановић Олга	Јовановић Бранка

Јовановић Живка
Јовичић Слободанка
Мићковић Миша
Миленковић Славица
Милутиновић Мирјана
Милошевић Олга
Милићевић Даница
Миркајло Драгољуб
Мирков Славенка
Николић Радмила
Обрадовић Ранко
Радичевић Зора
Рудинац Гордана
Рудинац Љубинка
Срећковић Анђа
Сретовић Живојин
Савић Мирослав
Тешић Ранко
Тошковић Велизар

8/2 Разредни старешина: Дубовик Олга, наставница

*Нису сва имена читко уписана, па су грешке могуће. Избледела су слова у вашој старој Уписници. Овом приликом их извлачимо отуда на светлост дана, спасавамо и потсећамо. Што би се рекло за сва времена.

Алексић Љубиша
Бачкуља Драган
Весковић Марија
Вукановић Стеван
Госпавић Мила
Златић Томислав
Јанковић Живка
Јовановић Драган
Карапанџић Миланка
Корać Зорица
Костић Драгољуб
Лукић Нада
Мандић Драган
Матовић Бранислав
Милић Вера
Миловановић Мирослава
Миловановић Радослав
Милошевић Јелица
Милутиновић Љиљана
Мићић Миланка
Николић Даница
Обрадовић Мирјана
Павловић Миломирка
Павовић Драгош
Паунковић Андрија
Перовић Љиљана
Петровић Биљана
Поповић Босиљка
Радовановић Милорад
Радаковић Живко
Радосављевић Воја
Секуловић Свет.
Симовић Драгана
Стефановић Даница
Суботић Мирослав
Цвијовић Миле

8/3 Разредни старешина: Петровић Војислав

Арабџаловић Винка
Бавац Добрила
Бељаковић Стојанка

Бошковић Надежда

Бусић Мирјана

Гогић Вера

Грујић Милутин

Ђокић Милијана

Ђоковић Храниислав

Бусић Душанка

Живковић Александар

Јаћић Предраг

Јевтић Миодраг

Јеротијевић Милица

Калинчанин Владета

Калинчанин Мирјана

Кнежевић Радмило

Ковачевић Негосав

Кошић Бранко

Крижокућа Персида

Лазаревић Катарина

Лазовић Живадина

Мадаревић Снежана

Медаревић Снежана

Миладиновић Бранислав

Милићевић Радомир

Павловић–Домазет Мирољуб

Поповић Петар

Радаковић Милош

Раденовић Миланка

Ракић Љубинеје

Рудић Мирољуб

Савић Надежда

Сарић Емилија

Трифуновић Драгана

Ћировић Благоје

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У ОПШТИНИ КРАЉЕВО

*Историјски архив Краљева. Записник Извршног Г.Н.О.О. од 29.1.1945-24.10.1946. Инв. бр.

РАЗМЕШТАЈ УЧИТЕЉА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ 1945-1946.*Разместај је извршен према одлуци Министарства просвете.

1. Маркићевић Будимка, разрешен 23.10.1945. Премештен из Краљева у Брајиће (Г. Милановац)
2. Ђосић Милева, разрешена 24.10.1945. Премештен из Краљева у Пријепоље.
3. Митровић Милан, разрешен 26.10.1945. Премештен из Краљева у Плану, Срез студенички.
4. Опачић Катарина, разрешен 27.11.1945. Премештен из Краљева у Ужичку Пожегу.
5. Матић Христина, разрешен 10.11.1945. Стављена на расположење Македонији.
6. Ранковић Даница, разрешен 24.12.1945. Премештен из Краљева у Драчиће.
7. Радовановић Марија, разрешен 24.12.1945. Премештен из Краљева у Рибници.
8. Маркићевић Станка, разрешена 14.02.1946. Премештен из Краљева у Брајиће (Г. Милановац).
9. Ђосић Милојко, разрешен 23.02.1946. Премештен из Краљева у Пријепоље.
10. Опачић Катарина, разрешена поново 28.02.1946. Стављена на расположење С.Н.О. Карљево.
11. Јовановић Алекса, разрешен 28.02.1946. Стављена на расположење С.Н.О. Карљево.
12. Вукобратовић Роксанда, разрешена 28.02.1946. Стављена на расположење С.Н.О. Карљево.
13. Шаљић Миладин, разрешен 04.03.1946. Стављена на расположење С.Н.О. Карљево.
14. Шаљић Јелисавета, разрешена 28.02.1946. Стављена на расположење С.Н.О. Карљево.
15. Зечевић Радоје, разрешен 12.03.1946. Стављена на расположење С.Н.О. Карљево.
16. Зечевић Магдалена, разрешена 28.02.1946. Стављена на расположење С.Н.О. Карљево.

*Из овог списка се може приметити да је у Пријепоље прво размештена Ђосић Милева, а неколико месеци касније за њом је отишао и Ђосић Милојко. Иста ситуација је и са Маркићевићима. Прво је Будимка премештен у Брајиће (Г. Милановац), па је неколико месеци касније за њим отишла и Станка. Вероватно се ради о Маркићевић Будимки који је касније дуго година радио у Економској школи у Краљеву.

Са премештајима учитеља се наставило и 1946-1947. година.

1. Новаковић Фанија, разрешена 8.8.1946. Премештена из Краљева за Београд.
2. Лазовић Стеван, уведен у дужност 15.8.1946. Премештен из Рибнице у Краљево.
3. Јовић Вјекослава, уведена у дужност, 28.8.1946. Премештена из Чачка у Краљево.
4. Вукобратовић Роксанда, разрешена 30.8.1946. Премештена из Краљева у Матарушку Бању.
5. Меденица Љубица, уведена у дужност 26.8.1946. Премештена из Богутовца у Краљево.
6. Борђић Мила, уведена у дужност 29.8.1946. Премештена из Сарајева у Краљево.
7. Терзић Бошко, Разрешен дужности у основној школи 14.10.1946. Из Основне школе у Краљеву премештен у Срески народни одбор у Краљеву. Уведен у дужност Приредног одсека.
8. Галибарић Милица, забавиља, разрешена 27.12.1946. Премештена из Краљева у Јошан. Бању.
9. Петровић Радмила, васпитачица-учитељица,уведена у дужност при обданишту "Железничар" 25.1.1947. Премештена из Барајева у Краљево.
10. Тимотијевић Вера, учитељица, уведена у дужност 15.1.1947. Из Г.Н.О. Краљева премештена у Основну школу у Краљеву. Поново је разрешена дужности 28.4.1947. и послата из Краљева у Матарушку Бању. Да ли је то било "прогонство" због неке грешке или одлазак на задатака тамо где је хитно потребно, нисмо успели да утврдимо.

11. Маринковић Тихомир, разрешен дужности 25.10.1947. Премештен из Краљева у Поповиће. Тихомир је враћен из Поповића у Краљево 28.8.1948.
12. Михаиловић Радмила, уведена у дужност 5.3.1947. Из Горњег Милановца премештена а у Краљеву у забавиште Железничке радионице.
13. Бушић Живорад, уведен у дужност 24.4.1947. Премештен из Гропке у Краљево.
14. Луковић Стојан, учитељ, разрешен 14.10.1947. Премештен из Краљева у Београд.
15. Лазовић Стеван, разрешен дужности 27.09.1947. Премештен у Фабрику вагона.
16. Митровић Недељко, " "
17. Терзић Бошко, " "
18. Мијушковић Пава " "

УЧИТЕЉИ И СЛУЖИТЕЉИ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ 1947-1948.
1. Опачић Катарина, разрешена 28.8.1947. Премештена из Краљева за Београд.
2. Поповић Радмила, уведена у дужност 27.8.1947. Премештена из Рибница у Краљево. Нешто касније, 13.10.1947. премештена је из Краљева у Лешово (вероватно у недостатку учитеља у пасивним крајевима.
3. Николић Христина, уведена у дужност 10.5.1948. Премештена из Прилужја у Краљево.
4. Вучетић Јосипа, уведена у дужност 31.12.1949. Премештена из Обрве у Ранковићево.

ПЕНЗИОНИСАНИ УЧИТЕЉИ
Јараковић Милева, 21.09.1946.
Деспотовић Јелена, 24.11.1946.
Симић Милош, 23.12.1946.
Зечевић Радоје, 10.3.1947.
Радосављевић Борисоје, 5.2.1949.
*Даље је неуредно вођено.

БИОГРАФИЈА АУТОРА МОНОГРАФИЈЕ

Васојевић мр Славољуб, проф.

Васојевић Славољуб

Васојевић Славољуб је рођен 15.децембра 1948. године у селу Лошњама, општина Сјеница. Основну школу је завршио у Аљиновићима, а гимназију у Сјеници. Завршио је Филозофски факултет у Сарајеву 1972. године, на групи Руски језик и књижевност. Као професор руског језика радио је две године у Сјеници у Школи ученика у привреди. По одслужењу војног рока запошљава се у Шумарској школи у Краљеву, где остаје до 1979. године. Те године прелази у Економску школу у Краљеву и тамо остаје све до 1993. године, када је именован за директора ОШ "Чибуковачки партизани".
Био је директор Школе од 1993 – 2000. године.

После тога је наставио рад у школи. Овога пута у Косовској Митровици, у Техничкој школи, где остаје три године. Иза тога одлази у Русију, где се запошљава, као преводилац, секретар градилишта и директор градилишта у грађевинској фирми "Аустру Бау" у Тјумењу у Сибиру. Ту остаје годину и по дана, па прелази у Москву где ради на истим пословима у београдској грађевинској фирми "Монтинвест". После годину и по враћа се у Србију и запошљава у ОШ "Емилија Остојић" у Пожеги, где остаје до пензионисања 2013. године.

Својевремено је уз рад магистрирао 1983. године, на Економском факултету у Крагујевцу, на групи Привредни развој.

Бави се публицистичком и књижевним радом. Члан је "Милешевског културног клуба" из Приједора. Сарађује са њима од 2003. године. У њиховом часопису *Савиндан* објавио је више приповедака и неколико публицистичких радова. Штампано му је више приповедака по разним часописима и збиркама. Објавио је до сада четири књиге: *Лопиже*, *Од манастирске училишта до савремене школе у Жичи*, *Монографију Економске школе у Краљеву* и *Монографију основне школе Чибуковачки партизани*. За књигу *Лопиже* добио је Захвалницу Српске академије наука. За књигу *Од манастирске училишта до савремене школе у Жичи* добио је награду "Васа Пелагић". Та књига је проглашена за педагошку књигу године у Србији 2006. године. За рукопис *Белешке о рату и лицемерју* добио је награду Драгојло Дудић. То је рукопис о бомбардовању. Објавио је више приповедака а за једну је и награђен. Већ неколико година објављује приче у *Данци* коју издаје Вукова задужбина. *Политика онлине* објавила је серијал његових путописа.

Са породицом живи у Краљеву.

ИЗВОРИ, ЛИТЕРАТУРА, ПРИЛОЗИ

АРХИВСКА ГРАЂА

1. Архив Србије, Министарство просвете Србије. Београд.
2. Архив Србије, Фонд *Књажеске канцеларије*, Београд.
3. Шематизам или Државни календар за просвету 18..-1912.
4. Историјски архив Краљева: Фонд Скупштине општине Краљево. Одлука, јули 1958.
5. Историјски архив Краљева: Фонд Основне школе "Четврти краљевачки батаљон" – Краљево.
   - Школска документација 1974-1979.
   - Персонална документа радника 1945-1997.
6. Архива и документација ОШ "Четврти краљевачки батаљон", Краљево.
   - Записници са седница Наставничког већа.
   - Записници са седница Школског одбора.

- Записници са седница управних и самоуправних органа.
- Годишњи извештаји о раду Школе.
- Извештаји надзорника, саветника и инспектора о раду Школе.

ЛИТЕРАТУРА

7. *Краљево и околина*. Зборник радова, Београд 1966.
8. Група аутора: *Рудо Поље, Каратовац, Краљево*. Научни скуп. Балканолошки институт САНУ и Народни музеј, Краљево. Београд-Краљево, 2000.
9. Бранко Перуничић: *Једно столеће Краљева 1815-1915*. Историјски архив Краљево, Краљево, 1966.
10. Вук Стефановић Караџић: *Рјечник*. Просвета, Београд, 1947.
11. Прота Матеја Немадовић: *Мемоари*. Народна књига, Београд, 2005.
12. Јоаким Вујић: *Путешествие по Сербии*. ПИО Горњи Милановац, 1999.
13. Милан Ђ. Милићевић: Из својих успомена. Нолит, Београд, 1989. Стр.8-9.
14. Милан Ђ. Милићевић: *Кнежевина Србија*. Фототипско издање, БООК&МАРСО, 2005.г.
15. Милан Ђ.Милићевић: *Поменик знаменитих људи у српског народа новијег доба*. Чупићева задужбина, XXVII књига, Београд, 1888.
16. Милан Ђ. Милићевић: *Поменик* (знаменитих људи у српском народу новијег доба). Матица српска-Српска књижевна задруга, Нови Сад-Београд, 1971. Библиотека: Српска књижевност у сто књига.
17. *МИЛИЋЕВИЋЕВА КЊИГА*.Српска књижевна задруга, Београд, 1909. Штампарија "Србија".
18. *Краљево и околина*. Београд, 1966.
19. Срећко Бунковић: *Школство и просвета у Србији у XIX веку*. Педагошки музеј Београд 1970-1971.
20. Андра Гавриловић:*Народне школе у Србији 1803-1815. Скице за историју Србије*. Бгд 1903.
21. Јоаким Вујић: *Путешествије по Сербији*, Београд, 1901.
22. Милован Спасић: *Дрежавописни подаци школским заведенима у књажеству српском*. ДСС, књ.XIV, Београд, 1862.
23. Миленко Вукићевић: *Школе и школовање за време Првог српског устанка 1804-1813*. Државна штампарија Краљевине Србије, Београд, 1893.
24. Група аутора: *Школе и просвета у време Прног српског устанка*. Београд, 1954.
25. Тихомир Р. Ђорђевић: *Србија пре сто година*. Београд, 1946.
26. Владимир Стојанчевић: Школе, *учитељи и просветне прилике у Србији 1813-1839. Историјски гласник* 1-2, Београд, 1974.
27. Радослав Грујић: *Школе и манастири у средњевековној Србији*. Београд, Гласник, 1927.
28. Владимир Грујић: *Основношколско образовање и васпитање у Србији до стицања независности*. Београд, 1994.
29. Живојин С. Ђорђевић: *Школе у Србији 1700-1850*. НКП Гоца Ков, Београд, 1935.
30. Живојин Ђорђевић: *Историја васпитања у Срба*. Београд, 1958, стр. 77.
31. Димитрије Давидовић: *Забавник за 1834*. Крагујевац, 1834.

32. Мита Петровић: *Финансије и установе обновљене Србије*, Београд, 1857.
33. *Историја српског народа у шест књига.* Српска књижевна задруга, Београд, 1994.
34. Д. Кашић: *Историја школа и образовања код Срба.* Београд, 1974.
35. Михаило М. Спиић: *"Краљево 1941 – сведочанства и сећања".*
36. Миодраг Б. Протић: *Нојева барка I и II. Поглед с краја века. (1965-2000).* Српска књижевна задруга. Београд, 2000.
37. Предраг Пипер: *Увод у лингвистику.* Завод за уџбенике, Београд, 1998.
38. Зборник радова: *Просвета, образовање и васпитање у Србији.* Завод за уџбенике СРС, Београд, 1971. Стр.15.
39. Радослав Весић. Аутобиографија. Београд 1998.
40. Ковиљка Летић: *Основне школе у Чачанском округу од 1804-1914.* г.
41. Драга Радосављевић-Суботић: *Основна школа између два рата.* Гласило Врело 18. Завичајно друштво Трнава код Чачка, Београд 1996.
42. Ковиљка Летић:*Основне школе у чачанском округу 1804-1914.године.*Горњи Милановац, 2000.
43. Владан Виријевић: *Краљев, град у Србији 1918-1941.* Народни музеј и Историјски архив Краљево, 2006.
44. *Одрастање у Краљеву у XIX и XX веку.* Зборник радова. Краљево, 2013.
45. Момчило Исић: *Основно школство у Србији 1918-1941*, књ. 2, Београд 2005, стр. 434
46. Група аутора: *Гимназија у Краљеву 1909-1999.* Гимназија Краљево, 2000.
47. Велизар Недовић и други: *Основна школа у Витковцу 1904-2004.* Краљево, 2004.
48. Чедомир Јовановић: *Споменици учитељима и учитељицама погинулим и умрлим у ратовима 1912-1918.* Београд, 1924.
49. Санит Качапор: *Школство у Новом Пазару и околини 1918-1941.*г. Нови Пазар, 1987.
50. *Наша прошлост 6.* Зборник радова. Народни музеј Краљево и Историјски архив Краљево, 2005. Мирјана Савић: *Претплатници, читаоници и школске књижнице у Карановцу-Краљеву током 19. века.* Драган Драшковић: *Фотографије и разгледнице у Народном музеју Краљево.* Владан Виријевић: *Страници у Краљеву 1918-1941.*
51. *Наша прошлост 7.* Зборник радова. Народни музеј Краљево и Историјски архив Краљево, 2006. Велизар Недовић: *"Златно доба" модернизације образовања у Србији..* Мирјана Савић: *Основне школе у Жичком срезу 1944-1955.*
52. *Наша прошлост 8.* Зборник радова. Народни музеј Краљево и Историјски архив Краљево. 2007. Чланак – Мирјана Савић: *Позоришни живот у Краљеву 1897-1944.*
53. *Наша прошлост 13.* Зборник радова. Народни музеја Краљево и Историјски архив Краљево. 2012. Чланак - Мирјана Богосављевић: *Школе у Краљевачком округу за време окупације 1941-1944.*
54. *Наша прошлост 11.* Зборник радова. Народни музеј Краљево и Историјски архив Краљево. 2010. Чланак – Мирјана Савић: *Описмењавање и просвећивање у Жичком срезу 1945-1955.*
55. *Наша прошлост 14.* Зборник радова. Народни музеј Краљево и Историјски архив Краљево. Краљево, 2014.
56. Марина Стојановић: *Живописс основне школе "Вук Караџић" у Врању.* Врање, 2012.

57. Славољуб Васојевић: *Од манастирске учионице до савремене основне школе у Жичи*. Жича, 2004.
58. Славољуб Васојевић: *Економско трговинска школа Краљево*. Краљево, 2006.
59. Чланак: *Висока свест младих учитеља и учитељица*.

Просветни преглед, бр.17-18 из 1946. године.

Захваљујемо се :

....рецензентима на сарадњи и корисним сугестијама које су помогле да монографија добије на квалитету.

... члановима редакцијског одбора : Проф. др. Томиславу Симовићу ; Матијевић др Милану; др Драгољубу Даниловићу ; Проф .Белошић Драгомиру; Дуњић Бранимиру; Вучинић Марини (директору школе и иницијатору израде ове монографије); Арсић Миролубу и Маринковић Душанки.

... бившим и садашњим радницима школе : Јовановић Ђурђини, Илић Радомиру, Петковић Радојуку, Тијанић Нади, Николић Јасмини, Мирјани Шиљковић, Марини Оцокољић, Оливери Петровић...

... бившим ученицима школе који су бројним прилозима допринели да ова књига буде садржајнија: Љубици Ратковић-Станковић, Крстић Николи, Љубомиру Лазаревићу, Јеротић Драгани, Руменији и Арамђелу Бабићу, Александри Срећковић..

... на прикупљању фотографија и техничкој подршци : Јелени Бантулић, Павловић Драгићу- Фото Пајо, Жикици Симићановићу, Лазаревић Надици (Прибићевић), Бошку Љубеновићу, Виктору Поповићу...

... и свима осталима који су помогли да се напише и нађе ова књига.

ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ